

АНЕ ХОЛТ

МОТИВ ЗА УБИЙСТВО

Част 2 от „Случаите на инспектор Стубьо“

Превод от норвежки: Надежда Станимирова, 2010

chitanka.info

„За съвременния човек съществува само една сензационна новина и тя винаги е била една и съща — смъртта.“

Валтер Бенямин,
„Zentralpark“

ПЪРВА ГЛАВА

Вече не знаеше на колко души отне живота. Всъщност нямаше никакво значение. В повечето професии качеството е по-важно от количеството. Така беше и в нейната, макар с годините удоволствието от оригиналното в приемите да изгуби част от очарованието си. Неведнъж обмисля дали да не си намери друго занимание. „Животът е пълен с възможности за такива като мен“, повтаряше си тя понякога. Лъжа. Чувстваше се прекалено стара, изтощена. Единствено това умееше да прави. А и бизнесът се оказва изгоден. Главозамайващо почасово заплащане. Така и трябваше да бъде, разбира се. Сега се нуждаеше от време да си възвърне мястото.

Всъщност предпочиташе да не прави нищо. Там, където се намираше, нямаше какво да се прави. Въпреки това не ѝ харесваше.

Може би беше добре, че другите не дойдоха.

Все пак изпитваше известни колебания.

При всички положения виното не оправдаваше цената си. Скъпо, а кисело на вкус.

Малко на запад от Осло, където хълмовете се губят към предградието до река Нителва, автомобилите замръзнаха през нощта. Пешеходците, нахлузили вълнени шапки над ушите и увили шалове плътно около врата, подтичваха в кучешкия студ към автобусната спирка на главния път, на около километър оттам. Къщите в малката едноръчна улица бяха затворени поради студа — пердетата стояха спуснати, а снежни преспи блокираха алеите към тях. От стряхата над входа на стара вила непосредствено до гората висяха еднометрови ледени висулки и заплашваха да се откъснат всеки момент.

Къщата беше бяла.

Зад входната врата от нечупливо стъкло с месингова дръжка, вляво от необичайно голямо антре, в кабинет, обзаведен с произведения на минималистичното изкуство и разточителна

мебелировка, зад голямо бюро лежеше мъртва жена. Главата бе отпусната назад, а ръцете — проснати върху страничните облегалки на стола. Широка ивица засъхнала кръв пълзеше от долната ѝ устна надолу по оголеното гърло, разделяше се при гърдите и отново се събираше върху впечатляващо стегнатия корем. Носът също бе окървавен. На светлината от лампата струйката кръв се превръщаше в стрелка, сочеща към тъмната дупка, някога била уста. От езика, явно внимателно отстранен чрез гладък и изкусен разрез, бе останал само коренът.

В стаята беше топло, даже горещо.

Главният инспектор от Крипо^[1] Сигмюн Барли изключи мобилния телефон и примижа към дигиталния термометър в панорамния прозорец с югоизточно изложение. Температурата навън се доближаваше до минус двадесет и два градуса.

— Странно как тези прозорци не се пукат — почука внимателно той по стъклото — при четиридесет и седем градуса разлика между външната и вътрешната страна. Чудна работа.

Не изглеждаше някой да го е чул.

Убитата беше гола под копринения халат със златисти ревери. Коланът се търкаляше на пода. По-млад полицаи от полицейски район Румерике се дръпна рязко назад при вида на жълтата спирала.

— По дяволите — възкликна той и направи гримаса на отвращение, преди смутено да прокара ръка по темето си. — Помислих си, че е змия. Уф!

Липсващата част от тялото на жената, грижливо опакована в хартия, се намираще върху преспапието пред нея. Върхът на езика изпъкваше на фона на червеното около него: дебело екзотично растение, бледа плът с още по-бледи вкусови луковици, със синьо-червени следи от червено вино на ивици и гънки. Полупразна чаша се крепеше върху купчина листа до ръба на бюрото. Бутилка не се виждаше.

— Не може ли поне да ѝ покрием циците? — покашля се сержантът. — Отвратително е да я оставим...

— За това трябва да изчакаме — Сигмюн Барли пъкна мобилния телефон в горния джоб на ризата си.

Клекна и се взря в мъртвата жена.

— По дяволите — промърмори той. — Това би заинтересувало Ингвар. И жена му, като се замисля.

— Какво?

— Нищо. Знаем ли по кое време е било извършено престъплението?

Барли потисна едно кихане. От тишината в стаята ушите му бучаха. Изправи се вдървено и изтупа панталона си от прах, без да е необходимо. До вратата към антрето стоеше мъж в униформа. С ръце зад гърба, той пристъпваше от крак на крак и гледаше встрани от трупа, навън през прозореца. Там по една елха продължаваше да виси коледна украса. Тук-там, под клони и снежни преспи, смътно се виждаха светлини от местата, до които денят още не бе достигнал.

— Тук никой нищо ли не знае? — попита Барли изнервено. — Не установихте ли поне предполагаем час на смъртта?

— Снощи — отговори другият. — Но е прекалено рано...

— Аха — довърши Сигмюн Барли. — Снощи. Доста неопределено. Къде са...

— В четвъртък обикновено отсъстват — семейството, съпруг и шестгодишна дъщеря. Ако за това...

Сержантът се усмихна неуверено.

— Да — кимна Барли и заобиколи бюрото наполовина.

— Езикът — подхвана той и погледна към пакета, поставен върху него. — Докато е била още жива, ли е бил отрязан?

— Не знам — повдигна рамене сержантът. — Документите за вас са у мен, а понеже претърсването приключи, всички са в хола, вие може би...

— Да — промърмори Барли; сержантът така и не схвана с какво точно се съгласява той. — Кой откри това, щом семейството отсъства?

— Домашният помощник, филипинец. Всяка сряда идва в шест сутринта. Започвал отгук, долу, после продължавал нагоре, за да не събуди някого ненужно рано. Спалните са горе. На втория етаж.

— Да — машинално повтори Барли. — И във вторник ли ги няма?

— Нали го е споменавала — напомни сержантът. — В интервюта и други подобни: изпраща мъжа и детето си всеки вторник; сама чете всички писма, изпратени до нея. Въпрос на чест е...

— Мисля, че разбирам — Барли напъха химикалката си дълбоко навътре в една от кутиите с писма. — Чисто и просто не е възможно един-единствен човек да прочете всичко това.

Отново разгледа трупа внимателно.

— *Sic transit gloria mundi*^[2] — констатира той и надникна в устата ѝ. — Сега няма особена полза от статуса си на звезда, а?

— Вече направихме достатъчно снимки и всичко е готово...

— Да, да.

Барли отпрати сержанта с махване на ръка. Тишината отново стана оглушителна. От пътя не долиташе шум от стъпки на хора, не тиктакаше и часовник. Компютърът стоеше изключен. През витрината на шкафа радиото го гледаше нямо със самотното си червено око. На широката полица над камината, замръзнала в скован полет, се крепеше канадска гъска с избелели крака и дупе с проскубани пера. Върху килима пред прозореца с югоизточно изложение мразовитият ден очертаваше безцветен правоъгълник. Сигмюн Барли усещаше как кръвта пулсира в тъпанчетата му. Неприятното чувство, че се намира в мавзолей, го подтикна да потрие нос. Колебаеше се дали е плод на изнервеност, или объркване. Жената продължаваше да лежи върху стола с широко разтворени крака, голи гърди и зейнала, останала без език уста. Оскверняването не само я бе лишило от един важен орган, но и от всякаква човечност.

— Нали се ядосвате, ако ви извикаме твърде късно — обясни сержантът. — По тази причина оставихме всичко, както си беше, макар, разбира се, да сме готови с повечето...

— Никога няма да бъдем готови — прекъсна го Барли. — Но благодаря. Мъдро от ваша страна. Особено с тази жена. Пресата добрала ли се е...

— Още не. Задържахме филипинеца и ще продължим разпита му възможно най-дълго. Направихме всичко по силите си, за да отцепим района. Наясно сме колко важно е намирането на следи, особено със снега навън и прочее, а и съседите сигурно се чудят поне малко какво става. Засега никой от тях не е известил когото и да е било. Навярно са прекалено заети с новата принцеса.

По лицето му пробяга усмивка:

— Разбира се... Самата „Фiona в действие“ е убита. В собствения си дом, по такъв начин, тогава...

— По такъв начин — кимна Барли. — Удушена?

— Според лекаря. Не откри никакви прободни рани, никакви дупки или драскотини от куршуми, но по гърлото намери следи от душене, можете да видите...

— Ммм. По-добре погледнете това!

Барли внимателно разгледа езика на бюрото. Хартията, умело сгъната, наподобяваше ваза с отвор за върха на езика и елегантни, симетрични криле.

— Изглежда почти като венчелистче — констатира най-младият полицай и сбърчи вежди. — С нещо отвратително по средата, тъй да се каже. Доста...

— Впечатляващо — измърмори Барли. — Навярно убиецът го е направил предварително. Не мога да си представя, че някой първо извършва убийство по този начин, а после си оставя малко време за оригами.

— В този случай едва ли има подозрение за сексуално престъпление...

— Оригами — повтори Сигмюн Барли. — Японско изкуство за сгъване на хартия. Но...

— Какво?

Барли се наведе още по-близо до отрязания орган. Сержантът направи същото. Двамата полицаи стояха така, глава до глава, дишането им скоро се синхронизира.

— Не е само отрязан — промълви Барли накрая и се изправи. — Върхът е разцепен. Някой го е разделил на две.

За пръв път, откакто Сигмюн Барли беше пристигнал на местопрестъплението, униформеният до вратата се обърна към тях. Лицето му беше гладко като на тийнейджър, пъпчиво, а езикът му непрекъснато навлажняваше устните, докато адамовата му ябълка подскачаше нагоре-надолу над тясната яка.

— Мога ли да си вървя вече? — изхленчи кротко той. — Мога ли да си вървя?

* * *

— Тронощеседник — усмихна се момиченцето.

Полуголият мъж бавно прокара острието по гърлото си, преди да изплакне бръснача и да се обърне. Детето седеше на пода и се мъчеше да напъха косата си във вече негодна шапка за баня.

— Не можеш да излезеш така — предупреди той. — Свали я. Ще ти сложим вълнената шапка, която получи за Коледа. Нали искаш да си хубава, когато за пръв път срещнеш сестра си!

— Тронощеседник — повтори Кристиане и нахлупи шапката. — Дворцонаследник. Властопреследник.

— Да не би да имаш предвид престолонаследник? — попита Ингвар Стубьо и отми остатъците от пяната. — Това е някой, който един ден ще стане крал или кралица.

— Сестра ми ще стане кралица. Ти всъщност сигурно си най-великият мъж на света.

— Мислиш ли?

Той вдигна детето. Очите ѝ блуждаеха без посока, сякаш поглед и контакт едновременно щяха да ѝ дойдат в повече. Беше слабичка за своите почти десет години.

— Престолонаследник — повтори Кристиане към тавана.

— Правилно. Не само на нас ни се роди бебе днес. Така и...

— Мете-Марит е толкова красива — прекъсна го детето и плесна силно с ръце. — Даваха я по телевизията. На закуска ядохме сандвичи със сирене. Майката на Леонард казва, че се е родила принцеса. Сестра ми!

— Да — съгласи се Ингвар и отново я постави на пода, а после се залови да смъква шапката за баня от главата ѝ, без да я скубе много. — Нашето бебе е красива принцеса, но не е престолонаследничка. Как предлагаш да се казва?

Най-накрая шапката се разхлаби. По вътрешната ѝ страна остана дълга коса, но Кристиане изглежда не усещаше болка, докато той я сваляше от главата ѝ.

— Абендгебет.

— Това означава вечерна молитва — поясни той — Не е името ѝ. На момичето над леглото ти имам предвид. На немски е, обяснява какво прави момичето на картината, където...

— Абендгебет — настоя Кристиане.

— Ще питаме мама — отстъпи Ингвар и си облече панталони и риза. — Иди си намери пуловера. Време е да тръгваме, ще излезем на

двора.

— Двор — каза Кристиане и отиде в коридора. — Стопански двор. С крави, коне и котенца. Джак! Кралят на Америка! Искаш ли да дойдеш да видим бебето?

Голям жълтеникавокафяв мелез с висящ от усмихващите се челюсти език нахлу в детската стая. Скимтеше нетърпеливо и се въртеше в кръг около момиченцето.

— Джак ще остане вкъщи — каза Ингвар. — Така, къде е шапката ти?

— И Джак ще дойде — кротко настоя Кристиане и уви червен шал около врата на кучето. — Престолонаследничката е и негова сестра. В Норвегия има равенство. Момичетата могат да правят каквото си поискат. Така казва майката на Леонард. А ти не си ми татко. Исак е моят татко. Така казвам аз.

— Всичко това е вярно — усмихна се Ингвар. — Но аз много те обичам. А сега е време да вървим. Джак ще остане вкъщи. В болницата е забранено да се влиза с куче.

— Болницата е за болните — философстваше Кристиане, докато той ѝ обличаше якето. — Бебето не е болно. Мама не е болна. Въпреки това са в болница. Болница-долница!

— Ти си ми една малка умница.

Целуна я и нахлузи шапката на главата ѝ. Изведнъж тя го погледна право в очите. Той се вцепени както винаги по време на тези редки моменти на откровеност, внезапни пролуки към същество, което никой никога не можеше наистина да разбере.

— Родила се е престолонаследничка — обяви тя тържествено, пое си дъх и продължи да цитира сутрешната телевизионна емисия. — Събитие за страната, за народа, но на първо място, разбира се, за родителите. Всички ние особено много се радваме, че този път е момиченце.

От закачалката с връхни дрехи долетя приглушена мелодия.

— Джиесемът — избърбори тя механично. — Дам-ди-рум-рам.

Ингвар Стубьо се надигна и ядосано започна да потупва хаотично закачените якета и палта, докато намери каквото търсеше.

— Ало — изрече той изнервено. — Стубьо на телефона.

Кристиане спокойно започна да се съблича. Първо шапката, после якето.

— Момент — каза Ингвар на телефона. — Кристиане! Не... Чакай малко.

Момиченцето, вече съблякло по-голямата част от дрехите си, стоеше по розов потник и гащички и нахлузваше чорапогащника на главата си.

— Дума да не става — отсече Ингвар Стубьо. — Имам две седмици отпуск по бащинство. Не съм спал повече от двадесет и четири часа, Сигмюн. По дяволите, детето ми се роди преди по-малко от пет часа, а сега...

Кристиане нагласи чорапогащника като дълги плитки, стигащи до талията ѝ.

— Пипи Дългото чорапче — промърмори тя доволно. — Хей, хоп!

— Не — прозвуча рязко гласът на Ингвар; Кристиане подскочи и избухна в сълзи. — В отпуска съм. Роди ми се дете. Аз...

Плачът ѝ премина в продължителен вой. Ингвар се притесни от сърцераздирателното хълцане на слабичкото дете.

— Кристиане — подхвана той обезсърчен. — Не се карам на теб. Говорех с... Ало? Не мога. Без значение колко драматично е всичко; чисто и просто не мога да изоставя семейството си сега. Довиждане. Успех.

Затвори капачето на джиесема и седна на пода. Отдавна трябваше да са в болницата.

— Кристиане — повтори той. — Малката ми Пипи. Не искаш ли да ми покажеш господин Нилсон?

Знаеше, че не бива да я прегръща. Започна да си подсвирква. Джак легна в скута му и заспа. Под отворената хъркаща уста на кучето върху крачола на панталона му се оформи влажно петно. Ингвар свирка, тананика и измърмори всички детски песни, за които се сети. След четиридесет минути плачът на детето утихна. Без да го погледне, Кристиане свали чорапогащника от главата си и бавно започна да се облича.

— Време е да посетим престолонаследничката — прецени глухо тя.

Междувременно джиесемът звъня седем пъти.

Той колебливо го изключи, но не провери дали са оставили съобщение.

* * *

Изминаха осем дена, а полицията не напредна с нито една крачка. Това не я озадачаваше.

„Интернет вестниците са ужасни“, помисли си жената с лаптопа. Освен това сърфирането се оказа безбожно скъпо, защото не си направи труда да поръча локална връзка. Изнервяше я, че парите изтичат, докато чака отговор от мудната аналогова линия с Норвегия. Нищо не пречеше, разбира се, да седне в кафене „Chez Net“. Взимаха пет евро за петнадесет минути и предлагаша високоскоростни безжична интернет връзка. За съжаление, макар да беше зима, мястото гъмжеше от пияни австралийци и перचेци се британци. Справяше се, поне засега.

Първите няколко дни убийството предизвика учудващо малко вълнение. Доминираха новините за малката принцеса. Светът наистина иска да го мамят.

Сега отразяваха убийството по-широко.

Жената пред компютъра въобще не понасяше Фиона Хеле. Вероятно политически е некоректно, но такава бе истината. Вестниците използваша израза „любимка на народа“. Безспорно, щом всяка събота, пет сезона подред почти един милион души гледат предаванията ѝ. Самата тя гледа не повече от две и то малко преди да дойде тук. Във всеки случай достатъчно, за да констатира, че този път по изключение трябва да се съгласи с културния елит, който, както обикновено, арогантно отхвърляше подобен вид забавления. Всъщност точно такъв агресивен анализ във вестник „Афтенпостен“, под формата на статия от професор по социология, я накара да изгуби час и половина за „Фиона в действие“.

Поне не се оказа напразно. Отдавна никой не я бе провокирал така. Участниците — или идиоти, или дълбоко нещастни — не можеха да бъдат укорени нито за едното, нито за другото, Фиона Хеле обаче — преуспяла, пресметлива и непоследователна в ролята си на жена от народа — влизаше плавно в студиото, облечена в дрехи, нямащи нищо общо с тези, купени в евтините магазини на *N&M*. Усмивваше се безсрамно на камерата, докато бедните същества излагаха на показ безнадеждните си мечти, фалшивите си надежди и не на последно

място силно ограничената си интелигентност. И то през най-гледаното време.

Жената, която сега ставаше от бюрото до прозореца и обикаляше из чуждата стая, без да е напълно наясно какво иска, не участваше в обществения дебат. Но след един епизод на „Фиона в действие“ се изкуши да се включи. По средата на изпълнено с възмущение читателско писмо се усмихна на себе си и го изтри. През останалата част от вечерта се чувстваше въодушевена. Сънят не идваше и тя си позволи да изгълта два от ужасните нощни филми по канал „ТВЗ“ не без известна полза; трябваше да запомни това.

Да се чувстваш провокиран е, ако не друго, то поне вид емоция.

А нейният начин на изразяване се отличаваше съществено от читателските писма във вестник „Дагбладет“.

Утре ще иде в Ница да потърси норвежки вестници.

---

[1] Норвежката криминална полиция. — Бел.прев. ↑

[2] Sic transit gloria mundi (лат.). — Така преминава световната слава. — Бел.прев. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Над двуетажната къща, обитавана от две семейства в квартал „Тосен“, цареше нощта. Зад дъсчената ограда по протежението на уличката се намираха три самотни улични лампи. Буйни деца отдавна бяха потрошили електрическите им крушки с топки мокър сняг. Изглежда кварталът приемаше насериозно призива да се пести електричество. Небето беше безоблачно и мрачно. На североизток, над връх Гrefсеносен, Ингер Йохане различаваше познато съзвездие. Това я караше да се чувства съвсем сама на този свят.

— Пак ли си тук? — попита Ингвар кротко.

Той стоеше в рамката на вратата към антрето и сънено се чешеше по слабините. Боксерките прилепваха по бедрата му. Широките му голи рамене почти докосваха двете вертикални страни на касата.

— Колко дълго възнамеряваш да продължаваш така, скъпа?

— Не знам. Лягай си.

Ингер Йохане отново се обърна към прозореца. Преходът от живот в жилищен блок към вилна зона се оказа по-труден, отколкото тя очакваше. Беше свикнала с шума от водопроводните тръби, с просмукалия се в стените бебешки плач, с кавгите на тийнейджърите, със звука от телевизора на първия етаж — съседката, вече пооглушала, често заспиваше на късните програми. В един жилищен блок човек можеше да си свари кафе през нощта. Да слуша радио. Дори да води разговор. Тук едвам се осмеляваше да отвори хладилника. Сутрин усещаше миризмата от нощното изпикаване на Ингвар в банята, защото му забрани да смущава съседите отдолу с шума от казанчето за вода преди седем сутринта.

— Само сновеш насам-натам — продължи той. — Не можеш ли поне да седнеш?

— Не говори толкова високо — смъмри го тихо Ингер Йохане.

— Стига. Не е толкова страшно. Та ти си свикнала със съседите, Ингер Йохане!

— Да. С много. Повече или по-малко непознати. Тук всичко е прекалено близо. Тук сме само ние и те, става толкова... Не знам.

— Но ние толкова харесваме Гита и Самюел! Да не говорим за малкия Леонард! Ако не беше той, Кристиане едва ли щеше да има дори един...

— Виж това тогава!

Ингер Йохане протегна крак и сдържано се усмихна.

— Преди никога на съм имала домашни пантофи! Сега без тях едва се осмелявам да стана от леглото!

— Сладки са. Приличат на гъби.

— Те и трябва да приличат на гъби! Не може ли да я накараш да избере нещо друго? Зайци? Мечета? Или най-добре съвсем обикновени кафяви чехли?

Паркетът скърцаше при всяка крачка, която той правеше към нея. Тя сбърчи нос, преди още веднъж да се обърне към прозореца.

— Не е никак лесно да контролираш Кристиане — отбеляза той. — Но е време да престанеш да се страхуваш толкова. Нищо лошо няма да се случи.

— И Исак разправяше същото, когато Кристиане беше бебе.

— Това е друго. Кристиане...

— Никой не знае какво не ѝ е наред. И никой не може да знае дали нещо не е наред с Рагнхилд.

— Значи сме съгласни за Рагнхилд?

— Да.

Ингвар я прегърна.

— Рагнхилд е напълно здраво осемдневно бебе — прошепна той. — Събужда се по три пъти на нощ, суче и после веднага заспива отново. Точно както трябва. Искаш ли кафе?

— Пази тишина, де!

Той понечи да каже нещо. Отвори уста, но само едва забележимо поклати глава, взе един пуловер от пода и го нахлузи през главата си на път към кухнята.

— Седни тук. Ако на всяка цена няма да спиш цяла нощ, поне да свършим нещо полезно.

Ингер Йохане придърпа стол до кухненския плот и се уви още по-плътно с халата. Разсеяно разлисти дебелия досие, което не биваше да се намира в кухнята.

— Сигмюн не се отказва — разтърка тя очи под очилата.

— Не. Но е прав. Случаят е интересен.

Той се обърна рязко и водата в бутилката се разклати.

— Отскочих до службата само за час — заоправдава се той. — Отиването и връщането ми отне...

— Успокой се! Всичко е наред. Напълно разбирам, че от време на време имаш нужда да излизаш. Трябва да призная...

Най-отгоре в папката се намираще снимка — красив портрет на жена, станала жертва на убийство. Разделената по средата коса правеше тясното лице още по-слабо. Иначе почти нищо, свързано с Фиона Хеле, нямаше вид на старомодно. Предизвикателен поглед, пълни устни, самоуверено усмихващи се на фотографа; тежък грим около очите, но странно — не изглеждаше вулгарно. Като цяло снимката някак привличаше, имаше нескрито еротичен елемент, в остър контраст с образа на практична, щастлива семейна жена, толкова успешно изграден благодарение на предаването ѝ.

— Какво трябва да признаеш? — попита Ингвар.

— Че...

— Че намиращ случая за ужасно интересен — засмя се той, трачайки с чашите. — Само да отида да си обуя панталоните.

Историята на Фиона Хеле беше не по-малко вълнуваща от портрета ѝ. „Магистър по история на изкуството“, прочете Ингер Йохане. Едва двадесет и две годишна се омъжва за водопроводчика Бернт Хеле, получава вилата на родителите му в квартал „Льоренскуг“ и тринадесет години няма деца. Появата на малката Фиорела през 1998 година явно не е пречка нито за амбициите, нито за кариерата ѝ. По-скоро обратното. От водеща позиция в предаването със средно качество „Готино изкуство“ по канал „ННТ2“^[1] постепенно се прехвърля в развлекателния отдел. Следват няколко сезона в късно токшоу и най-после си намира мястото. Или поне така се изразява в безбройните интервюта, дадени през годините, „Фиона в действие“ е един от най-големите успехи на държавния канал от шестдесетте години насам, когато хората не са имали друг избор, освен да се съберат пред телевизионния екран, да гледат един-единствен канал и заедно да преживяват съботните вечери в Норвегия.

— Ти харесваше предаванията ѝ! Голям мъж си, а плака!

Ингер Йохане се усмихна на Ингвар. Той вече стоеше в кухнята, облечен в червен вълнен пуловер, сив анцуг и оранжеви вълнени чорапи на краката.

— Съвсем не плаках — възрази той и сипа кафе в чашите. — Бях развълнуван, признавам. Но да плача? Никога!

Приближи стол до нейния.

— Беше епизодът за германчето — спомни си той. — Трябва да имаш сърце от камък, за да не те трогне тази история. Тероризиран и малтретиран по време на цялото си детство, като тийнейджър заминава за САЩ. Мие подове в Световния търговски център още от самото му построяване, а на единадесети септември за пръв път в живота си отсъства по болест. Винаги му е липсвало норвежкото съседче, което...

— Да, да — промърмори Ингер Йохане и понечи да отпие от кафето. — Шшт!

Настръхна.

— Рагнхилд — промълви тя напрегнато.

— Не — той се опита да я спре, преди да е хукнала към детската стая.

Прекалено късно. Прехвърча почти безшумно покрай него и изчезна. В помещението остана само усещането за тревожност. Спазъм в стомаха го накара да сипе още мляко в кафето.

Неговата история беше по-тъжна от нейната. Да ги сравнява беше не само грозно, а и невъзможно. Няма как да премериш болката, нито как да определиш загубата. И въпреки това не съумяваше да спре съвсем да го прави. След като се срещнаха през една драматична пролет преди почти четири години, прекалено често се улавяше колко го дразни терзанието на Ингер Йохане, задето Кристиане е различна.

Въпреки всичко тя имаше дете. Здраво дете с жажда за живота. Чудата, но по своя собствен начин, Кристиане беше мило и най-вече живо дете.

— Знам — подхвана ненадейно Ингер Йохане, появила се иззад ъгъла на коридора, без той да забележи, — твоята мъка е по-голяма. Дъщеря ти почина. Би трябвало да съм благодарна. И съм.

Долната ѝ устна едва забележимо потрепери в полумрака и това я накара да замълчи. Покри очи с ръка.

— Всичко наред ли е с Рагнхилд? — попита Ингвар.

Тя кимна.

— Просто толкова ме е страх — прошепна тя. — Когато спи, ме е страх, че е мъртва. Когато се събуди, ме е страх, че ще умре. Или че нещо друго не е наред.

— Ингер Йохане — въздъхна той и потупа мястото до себе си. — Ела тук. Седни.

Бавно седна до него. Започна да я гали нагоре-надолу по гърба някак трескаво.

— Всичко е наред — увери я той.

— Изнервен си.

— Не съм.

— Напротив.

Ръката му се плъзна и леко стисна гърлото ѝ.

— Не съм, ти казвам. Но сега...

— Защо не ме оставиш на мира...

— Знаеш ли — прекъсна я той с престорено бодър глас. — Съгласни сме, че с децата всичко е наред. И двамата не можем да спим. Нека отделим един час на това... — пълните му пръсти потупаха лицето на Фиона Хеле. — А после ще проверим дали няма да успеем да поспим малко, а?

— Мил си — погледна го тя и продължи: — Този случай е сложен, отколкото се опасявате.

— Аха.

Той си изпи кафето, бутна чашата настрана и разстла листовете от папката по широката маса. Снимката лежеше между тях. Прокара показалец по носа на Фиона Хеле, описа кръг около устата ѝ, замисли се за малко и вдигна фотографията с присвити очи.

— Какво всъщност знаеш за това, от което се страхуваме?

— Не разполагате с никакви следи. Прехвърлила съм всичко.

Започна да търси някакъв документ, но не го намери.

— Като за начало — подхвана тя и подсмръкна — следите в снега са почти безполезни. Наистина, намерени са три отпечатъка в алеята към къщата и вероятно са на извършителя, но ниските температури, вятърът и снегът от вторник вечерта силно намаляват тяхната стойност. Единственото сигурно нещо е, че извършителят е носел чорапи върху обувките.

— След проклетия случай Урдерюд дори най-дребните крадци използват този трик — промърмори той.

— Внимавай какво говориш.

— Те спят.

— Носи обувки между четиридесет и първи и четиридесет и пети номер. Ще рече 90% от мъжкото население.

— И малка част от женското — усмихна се той, а Ингер Йохане пъхна краката си още по-навътре под стола.

— А и трикът с носенето на по-големи обувки вече е доста добре известен. По дълбочината на следите не е възможно да се определи теглото на извършителя. Чисто и просто той е имал късмет с времето.

— Или тя.

— Може би тя. Но честно казано, изисква се значителна сила да надвиеш Фиона Хеле — добре тренирана жена в разцвета на силите си.

Отново погледнаха снимката. Външният вид на жената съответстваше на възрастта ѝ. Четиридесет и двете ѝ години бяха оставили ясен отпечатък около очите. Над устата също се забелязваха бръчки — тънки линии под грима. Въпреки това имаше нещо свежо в лицето, в директния поглед, в опънатата кожа по врата и скулите.

— Езикът е отрязан, докато е била още жива — продължи Ингвар. — На този етап приемаме, че е припаднала от задушаване след отрязването му. При толкова обилно кървене няма как да е била мъртва. Изглежда, извършителят грижливо е избрал този начин на действие или може би...

— Не е възможно да се прецени такова нещо — възрази Ингер Йохане и сбърчи чело. — Имам предвид задушаване до безсъзнание, а не смърт. Навярно я е помислил за мъртва.

— При всички случаи причината за смъртта е задушаване. Трябва да е извършил всичко с ръце. След като е отрязал езика.

Ингвар потръпна и попита:

— Виждала ли си тези?

Взе един плик, погледна го, разколеба се и го остави неотворен.

— Хвърлих им един поглед. Обикновено снимките от местопрестъплението не ми влияят, но сега, след Рагнхилд...

Очите ѝ се насълзиха и тя покри лицето си с ръце.

— За нищо не плача — гласът ѝ се изви във фалцет, но бързо се съвзе: — Подобни снимки наистина не ми влияят. Обикновено. Виждала съм...

Бързо и ядосано избърса очи и се усмихна малко насила.

— Съпругът има непоклонливо алиби.

— Нито едно алиби не е непоклонливо — възрази Ингвар.

Отново сложи ръка на гърба ѝ. Усети топлината на тялото ѝ през тънката коприна.

— Това е. Или поне почти, във всеки случай. Гостувал е на майка си с Фиорела. Наложило се е да дели една стая с дъщеря си, защото сестра му също е нощувала там със съпруга си. Освен това сестра му е имала стомашно-чревна инфекция и почти не е спала цяла нощ. А и...

Тя отново закри очи с ръка. Ингвар се усмихна, прокара палец под носа ѝ и небрежно изтри ръка в крачолата на анцуга си.

— А и абсолютно нищо не намеква за нещо повече от съвсем банални съпружески конфликти — довърши тя. — Нито по любовни, нито по финансови въпроси. В това отношение цари равновесие. Той печели повече, тя притежава по-голямата част от къщата, фирмата му изглежда стабилна.

Хвана го за ръка. Кожата беше груба, ноктите — изрязани. Палецът ѝ докосна неговия и започна да го обикаля в кръг.

— А са минали и осем дена, без да сте успели да направите друго, освен да изключите неколцина от очевидно заподозрените.

— Все пак е някакво начало — защити се той кротко и си дръпна ръката.

— Много слабо начало.

— Какво мислиш ти тогава?

— Разни работи.

— Например?

— Да започнем с езика — предложи тя и стана, за да си сипе още кафе.

По Хаугесвай бавно се движеше кола. От ниското бръмчене стъклата на витрината на шкафа в ъгъла потракваха. Фаровете хвърлиха светлина върху тавана на стаята и кратко проблясване се плъзна в голямото полутъмно помещение.

— Езикът — повтори той унило, сякаш предпочиташе да забрави неприятния факт.

— Да. Езикът. Методът. Омразата. Планирането. Вазата...

Ингер Йохане направи кавички във въздуха с пръсти.

— Направена е предварително. В къщата не откриха червена хартия. В доклада е отбелязано, че за да се направи нещо такова, са необходими осем минути и то при положение че имаш опит.

За пръв път изглеждаше наистина ентузиазирана. Отвори един шкаф и взе две бучки захар от сребърна купа. Лъжичката почукваше по порцелана, докато разбъркваше.

— Кафе, когато не можем да спим — промърмори тя. — Хитро.

Вдигна очи.

— Да отрежеш езика на някого е символично действие, толкова красноречиво, насилствено и ужасно, че трудно би се охарактеризирало като нещо различно от омраза. Много силна омраза.

— А всички обичаха Фиона Хеле — отбеляза Ингвар сухо. — Вече разбърка захарта, мила.

Тя облиза лъжичката и отново седна.

— Все пак някой я е мразел, а проблемът, Ингвар, е, че е невъзможно да се разбере кой е той. Понеже семейството, приятелският кръг, колегите... всички около нея, както изглежда, са я харесвали, убиецът трябва да се търси другаде.

Насочи показалец към прозореца. Лампата в банята на съседите светеше.

— Нямам предвид тях — усмихна се тя. — А общественото пространство.

— Господи — промърмори Ингвар.

— Фиона Хеле беше една от най-известните телевизионни личности в Норвегия. Едва ли има човек без собствено мнение за предаването ѝ; както и мнение, правилно или не, за самата нея.

— Тоест, над четири милиона заподозрени.

— Не точно.

Отпи от кафето и остави чашата настана.

— Извади всички под петнадесет години, всички над седемдесет и около един милион, които си падаха по нея.

— Колко мислиш остават?

— Нямам представа. Примерно два милиона.

— Два милиона заподозрени...

— Които вероятно дори никога не са говорили с нея — добави тя. — Не се налага да има дори една предварителна връзка между Фиона и извършителя.

— Или извършителката.

— Или извършителката — съгласи се тя. — Успех! А що се отнася до състоянието на езика... Шшт!

От новообзаведената детска стая долетя едва доловим плач. Ингвар се изправи, преди Ингер Йохане да успее да реагира.

— Просто е гладна — отново я прегърна той. — Ще ти я донеса. Седни на дивана.

Тя се опита да се овладее. Изпитваше страх, осезаем като инжекция със стимулиращо лекарство. Пулсът ѝ се учести, бузите ѝ се зачервиха. Вдигна ръка и разгледа дланта си; потта по линията на живота отразяваше светлината от лампата. Избърса се в халата и тежко седна.

— Гладно ли е бебенцето? — Ингвар тихо говореше на малката. — Ей сега мама ще те нахрани. Няма, няма.

Облекчението при вида на отворените очи и търсецата уста предизвикаха нов изблик на плач.

— Сякаш полудявам — прошепна тя и даде на бебето да суче.

— Не полудяваш. Просто си малко притеснена и уплашена, само толкова.

— Езикът — промърмори Ингер Йохане.

— Няма да говорим повече за това. Успокой се.

— Разцепен е на две.

— Няма, няма.

— Лъжи — подсмръкна тя и вдигна очи към него.

— Лъжи?

Прошепна нещо на детето и отново срещна погледа му.

— Раздвоен език. Означава само едно. Някой е смятал Фиона Хеле за лъжкиня.

— Та ние всички лъжем понякога — Ингвар внимателно прокара пръст по мъхестата главичка на бебето. — Виж! Пулсът се вижда на фонтанелата!

— Някой е смятал Фиона Хеле за лъжкиня — повтори Ингер Йохане. — Според него тя лъже толкова системно и грубо, че заслужава да умре.

Рагнхилд пусна зърното на гърдата ѝ. Гримаса, наподобяваща усмивка, накара Ингвар да падне на колене и да приближи лице до

топлата, влажна буза на детето. По горната устна на Рагнхилд пълзеше розово мехурче, пълно с течност. Малките мигли бяха почти черни.

— В такъв случай трябва да е било ужасна лъжа — заключи Ингвар. — По-голяма, отколкото съм в състояние да си представя.

Рагнхилд се оригна и заспа.

* * *

Никога не би избрала мястото сама.

Другите, всеизвестно безпаричните, внезапно решиха, че три седмици на Ривиерата ще им се отразят добре. Какво ще правят там през декември представляваше загадка поначало, но все пак изрази желание да тръгне с тях. Във всеки случай щеше да е някаква промяна.

След смъртта на майка ѝ баща ѝ стана нетърпим. Хленчеше, оплакваше се и се вкопчи в нея. Миришеше на старец — смесица от мръсни дрехи и изгубен контрол над пикочния мехур. Пръстите му, докосващи гърба ѝ по време на изключително неприятните сбогувания, бяха станали отблъскващо мършави. Дългът я принуждаваше да го посещава поне веднъж месечно. Апартаментът в квартал „Сандакер“ никога не бе имал славата на дворец, но откакто баща ѝ остана сам, не приличаше на нищо. След няколко писма, гневни телефонни разговори и много притеснения накрая успя да му намери домашна помощница. Не помагаше много. Тоалетната чиния продължаваше да е покрита отвътре с изпражнения. Храната си стоеше в хладилника дълго след изтичането на срока ѝ на годност и при всяко отваряне направо ти прилошаваше. Будеше недоумение как така общината е неспособна да предложи на един стар, добросъвестен данъкоплатец нещо по-добро от момиче, на което не може да се разчита и което едва се научи как да пуска съдомиялната машина.

Идеята да прекара Коледа без баща си я изкуши, макар да гледаше скептично на пътуването. Особено при положение че и децата щяха да дойдат. Днешните деца, изглежда, имаха алергия към всякаква полезна храна. „Не обичаме, не обичаме“ — това тяхно непрекъснато хленчене я изнервяше. Мантра преди всяко хранене. Нищо чудно, че са кожа и кости като малки, а после навлизат в пубертет, когато телата им са безформени и ги измъчват модерни хранителни разстройства. За

най-малкото, момиченце на три-четири години, все още имаше някакъв шанс. Жената пред компютъра обаче просто не понасяше братята и сестрите му.

Но в просторната къща предназначена за нея стая имаше впечатляващ вид. С голям ентузиазъм ѝ показаха брошури. Подозираше, че разчитат тя да плати по-голямата част от сметката. Догаждаха се за финансовите ѝ възможности, без, разбира се, да са наясно с колко пари разполага.

Ако трябваше да е честна, тя избра да прекъсне връзките с повечето си познати. Потънали в собствения си незначителен живот с преувеличени проблеми, те по никакъв начин не съумяваха да предизвикат интереса на когото и да е било. С времето намери за нужно да си направи равносметка относно общуването си с другите: балансът се оказа в неин ущърб — даваше много повече, отколкото получаваше. Понякога се замисляше и стигаше до заключението, че е срещнала само шепа стойностни хора.

Тези тук настояваха да отиде с тях, а тя нямаше сили да посрещне още една Коледа с баща си.

Така стая тогава на летище „Гардермуен“ — с билетите в ръка, когато джиесемът ѝ иззвъня. Най-малкото дете, онова момиченце, постъпило в болница по спешност.

Побесня. Естествено, приятелите ѝ не можеха да изоставят малкото дете, но защо се обадиха само четиридесет и пет минути преди излитането на самолета? Нали усложнението бе настъпило четири часа по-рано? Тогава все още щеше да има избор.

Замина.

Нека останалите си платят своята част от наема — достатъчно ясно им даде да го разберат още по време на телефонния разговор. Всъщност дори беше започнала да се радва малко, че ще прекара три седмици в компанията на хора, които така или иначе познава още от детството си.

След деветнадесет дена собственикът на къщата ѝ предложи да остане да я ползва до месец март. Няма друг наематели за зимата, а не обичал къщата му да стои празна. Навярно за предложението допринесе това, че изчисти всичко основно, преди той да дойде. И докато обикаляше от стая в стая, уж проверявайки електрическата инсталация, сигурно забеляза, че се използва само едно легло.

Тук лаптопът ѝ вършеше същата работа като вкъщи. А и не плащаше наем.

Намери славата на Ривиерата за прехвалена.

Вилфранс ѝ се стори измислен град, приспособен за туристи. Отдавна му липсваше всякаква истинност, дори няколкостотин годишната крепост до морето изглеждаше направена от картон и пластмаса. Нещо трябваше наистина да не е наред с това място, щом френски шофьори на такси говореха сносен английски.

Страшно много я изнервяше пълният застой в разследването на полицията.

От друга страна, случаят беше сложен. А норвежката полиция никога не е давала повод за особена гордост — провинциални, невъоръжени евнуси.

Тя обаче се смяташе за експерт.

Нощите бяха станали по-дълги от дните.

---

[1] Вторият канал на Норвежката национална телевизия. — Бел.прев. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

Изминаха седемнадесет дни от убийството на Фиона Хеле: календарът показваше шести февруари.

Седнал в офиса си в най-безличната източна част на Осло, Ингвар Стубьо следеше с очи пясъчинките в един пясъчен часовник — необикновено голямо, красиво оформено стъкло. Ръчно изработена поставка. Според Ингвар бе направена от дъб, изконно норвежки дървен материал, потъмнял през годините. Малко преди Коледа гостуващ френски криминалист разгледа антиката с особен интерес. „Махагон“, констатира той и поклати глава, когато Ингвар му разказа за уреда, предаван в рода му от четиринадесет поколения мореплаватели.

— Този малък предмет е направен по някое време между 1880 и 1900 година — обясни французинът на перфектен английски. — Вероятно никога не е бил на борда на кораб. Произвеждали са ги за украса в домовете на по-заможните хора.

И сви рамене. После добави:

— Във всеки случай — красива дреболия.

В крайна сметка Ингвар реши да се довери на семейната сага, а не на някакъв случаен пътуващ французин. Пясъчният часовник е стоял върху полицата над камината у баба му и дядо му, недостъпен за всички под двадесет и една години. Ценна вещ. Веднъж баща му отдели време да я обръща нагоре-надолу пред момчето, а сребристосивите пясъчинки проблясваха на фона на хубавото, духано стъкло, изтичайки през дупчица, по-тясна от косъм според баба му.

Папките, наредени до стената и от двете страни на пясъчния часовник съдържаха друга, по-драматична история. Разказът за убийството на Фиона Хеле имаше жестоко начало, но краят липсваше. Стотиците разпити на свидетели, безкрайните технически анализи, събраните от самия него сведения, снимките и всички оперативни разследвания водеха навсякъде и същевременно наникъде.

Ингвар не си спомняше някога да е изпадал в толкова безнадеждна безизходица.

Скоро щеше да навърши петдесет години. От двадесет и две годишен работеше в полицията. Обикаля улиците като обикновен полицай, прибира дрипльовци и пияни шофьори като специален полицай, от чисто любопитство пробва кучешкия патрул, не му хареса в Икопо^[1] и накрая, по чиста случайност, попадна в Крипо. Струваше му се, че е било много отдавна. Не си спомняше, естествено, всички случаи. Отдавна престана да трупа архив в главата си. Убийствата станаха прекалено много, изнасилванията — прекалено жестоки. Постепенно отчитането на бройката се оказа безсмислено. Ала едно нещо си остана сигурно и неоспоримо — понякога всичко отиваше по дяволите. Просто беше така, а Ингвар Стубьо не си губеше времето да предъвква неуспехите.

Сега обаче нещата стояха по различен начин.

За пръв път не видя жертвата. За пръв път не се включи още от самото начало. Намеси се по средата на случая слепешком, изостанал и неориентиран. От друга страна, това изостряше бдителността му. Особено ясно го забелязваше по време на съвещанията — срещи с нарастващо групово чувство за безсилие, където основно си мълчеше: той не мислеше като останалите.

Другите потъваха в търсенето на несъществуващи следи. Последователно и грижливо се опитваха да наредят пъзел, който никога нямаше да завършат, чисто и просто защото парчетата показваха яркосиньо небе там, където полицията търсеше тъмни нощни сенки. Независимо от тридесет и четирите пръстови отпечатъка, намерени в жилището на Фиона Хеле, нищо не сочеше, че убиецът е оставил дори един от тях. Откритата до входната врата угарка от цигара не водеше в определена посока. Последните анализи я датираха отпреди няколко седмици. Следите в снега също не допринасяха с нищо, най-малкото докато не се комбинират с друго обстоятелство, известно за извършителя. И кръвта от местопрестъплението не предостави материал за по-нататъшно разследване. Принадлежеше единствено на Фиона Хеле. Остатъците от слюнка по повърхността на масата и бледочервеният отпечатък върху чашата за вино се свързваха с най-обикновена история за жена, седяла

съвсем спокойно в домашния си кабинет и прехвърляла седмичната поща.

— Убиец-призрак — Сигмюн Барли се засмя от прага. — По дяволите, започвам да вярвам в мрънканиците на тези от Румерике: става дума за самоубийство.

— Впечатляващо — отвърна на усмивката му Ингвар. — Първо, сама се е задушила почти до смърт, после си е отрязала езика и се разположила удобно на стола, за да умре от кръвозагуба. След което за малко се е поосвестила и е увила езика си в красив пакет от червена хартия. Оригиналнo, ако не друго. Как върви, между другото? Сътрудничеството имам предвид?

— Момчетата от Румерике са страхотни. Техният полицейски район е голям, нали знаеш. Разбира се, трябва и да се поперчат малко. Но, изглежда, са доволни, че и ние се занимаваме със случая.

Сигмюн Барли седна и придърпа стола по-близо до бюрото.

— Взеха Сноре за голям хокеен турнир за десетгодишни деца през уикенда — обяви гордо той и кимна многозначително. — Само на осем е, а вече е в основния отбор с десетгодишните!

— Не мислех, че има отбори за толкова малки деца.

— Това са глупостите на Спортния съюз. Не бива да се разсъждава така. Момчето по цял ден мисли само за хокей на лед, по цял... Онзи ден спа с кърките на краката! Ако не разберат колко е важно да има състезания, само ще изостанат.

— Да, да. Това е синът ти. Не исках...

— Какво ще правим? — прекъсна го Сигмюн и плъзна погледа си по папките и купчината документи. — Какво ще правим с този случай?

Ингвар не му отговори. Хвана пясъчния часовник, обърна го и започна да брой секундите. Пясъкът минаваше през стъкленото гърло за минута и четири секунди, знаеше го от малък. Сигурно конструкцията е сгрешена.

— Петдесет и две. Петдесет и три — продължаваше да брой на глас. — Е, изпразни се. Винаги се обърквам.

Отново обърна часовника.

— Едно. Две. Три.

— Ингвар! Престани. Да не би да се побърка от безсъние, а?

— Не. Рагнхилд е добричка. Девет. Десет.

— Какво ще правим, Ингвар?

Сигмюн се наведе към колегата си и продължи настойчиво:

— Няма нито една проклета следа. Нито от техническа, нито дори от тактическа гледна точка, доколкото преценявам. Вчера и днес прегледах всички разпити. Харесвали са Фиона Хеле. Повечето хора. Забавна жена, казват. Колоритна. Според мнозина била интересна, защото била толкова необикновена. Образована, интересувала се и от най-дребните културни прояви. Наред с това четяла комикси и харесвала „Властелинът на пръстените“.

— Преуспели хора като Фиона Хеле винаги имат...

Ингвар потърси думата.

— Врагове — подсказа му Сигмюн.

— Не. Не е задължително. Но неприятели. Винаги се намира някой, който се чувства пренебрегнат от такива хора. Засенчен, Фиона Хеле сияеше на върха. Въпреки това ми е трудно да си представя, че някой обиден служител на „ННТ“^[2] с амбиции да води съботни предавания ще прибегне до толкова драстични мерки като...

Кимна към дъската, откъдето снимката на разкрачената, разгърдена Фиона Хеле крещеше към тях в плакатен формат.

— Тогава предпочитам да вярвам, че отговорът е някъде тук — Ингвар измъкна купчина копия от писма, грижливо увити в червена хартия. — Избрах си двадесет броя. Наслуки всъщност. За да си създам представа какъв тип хора са писали на Фиона Хеле.

Сигмюн сбърчи въпросително чело и повдигна най-горния лист.

— Скъпа Фиона — прочете той на глас. — Момиче съм на двайсет и две от Хемнесберге^[3]. От три години как научих, че татко бил моряк от Венецуела. Мама, ако питаш, пройдоха бил и я зарязал. Духнал, без да се обади...

Сигмюн се почеса по ухото.

— Тя не може да пише, по дяволите — промърмори той и продължи да чете: — ... кат разбрал, че ще се пръкна. Ама една жена от кооперацията вика, че бил готин Хуан-Мария и таман мама искала те да...

Сигмюн се втренчи във върховете на пръстите си.

— Всички ли са толкова зле?

— Не бих казал чак зле — отвърна Ингвар. — Въпреки всичко момичето проявява завидна инициатива. Липсващите познания по

правопис и граматика не са ѝ попречили да направи доста изчерпателно самостоятелно детективно разследване. Тя всъщност знае къде живее баща ѝ. Писмото представлява молба „Фiona в действие“ да придвижи нещата нататък. Момичето е уплашено до смърт, защото ще бъде отхвърлено, и мисли, че има по-голям шанс баща ѝ да поиска да се свърже с нея, ако излъчат всичко това по телевизията.

— Господи — възкликна Сигмюн и взе ново писмо.

— Това е от съвсем друг калибър — отбеляза Ингвар, докато очите на колегата му прехвърчаха по хартията. — Красноречив зъболекар в почти пенсионна възраст. Бил момче по време на войната, живял в източната част на Осло, измършавял, получил анемия и изгубил родителите си, изпратили го да се поохрани в провинцията. Там срещнал...

— Фiona Хеле си е играела с огъня — прекъсна го Сигмюн и прехвърли останалите писма. — Та това са...

— Съдби — довърши Ингвар и разпери ръце. — Всяко писмо, което е получавала тази жена — а те съвсем не са малко — представлява разказ за живот, изживян в лишения и мъка. В отчаяние. За да има нещо пиперливо в предаването ѝ. Накрая дискусиите станаха еднообразни. От едната страна, интелектуалните сноби се дистанцираха със зле прикрито снизхождение от невежите плебеи. От другата страна стоеше Народът...

Нарисува голямо Н във въздуха.

— ... който смяташе, че е по-добре снобите да си мълчат и да изключват телевизорите, щом предаването не им харесва.

— Може и да са прави — промърмори Сигмюн.

— И двете страни са прави посвоему, но както винаги дебатът не доведе доникъде. До нищо друго, освен до викове и писъци и още по-добър рейтинг на предаването, разбира се. А в защита на Фiona Хеле ще кажем, че подборът на допуснатите до телевизионния екран е бил много строг. В редакцията са имали цели трима психолози и всеки участник е бил подлаган на своеобразна преценка. Много прецизна работа, доколкото разбирам.

— А тези, които не са стигали дотам?

— Именно. Някъде там има хора, които са вложили целия си живот в писмо до Фiona Хеле. Мнозина от тях никога не са споделяли

историите си с друг. Положително е доста болезнено да те отхвърлят, както се е случило с повечето от тях. Особено като се има предвид, че редакцията не е имала възможност да отговори на всички. Някои от критиците споменават още...

Ингвар измъкна от горния джоб на ризата си туба за пури от матов алуминий. Отвори я внимателно, извади пурата и я помириса.

— Че Фиона Хеле се е превърнала в Бог — изсумтя той. — Един Бог, който отговаря на молбите на отчаяните с мълчание.

— Доста драматично.

— Или по-скоро мелодраматично. Да, разбира се.

Внимателно прибра пурата в тубата.

— Но и мъничко вярно, както казва Кристиане, когато я хванем в лъжа.

Сигмюн се засмя високо.

— Моите момчета само отричат категорично. Дори да ги хвана на местопрестъплението и да им изредя доказателствата. Костеливи орехи. Във всеки случай Сноре.

Поглади се притеснено по темето.

— По-малкият — обясни той. — Дето прилича на мен.

— Значи има — заключи Ингвар и въздъхна — неизвестен брой хора с известна основателна причина да се чувстват най-малкото разочаровани от Фиона Хеле.

— Разочаровани — повтори Сигмюн. — Това надали...

Двамата отново погледнаха към снимката на убитата.

— Не. Затова съм започнал малко собствено разследване. Искам да разбера какво се е случило с тези, на които Фиона е помогнала. Всички, които са получили своите петнадесет минути слава и са срещнали биологичната си майка в Южна Корея, изгубения си баща в Аржентина, дадената за осиновяване дъщеря в Дръобак^[4] и само Бог знае още какво... Всички, чийто живот се е преобърнал на сто и осемдесет градуса в най-гледаното телевизионно време.

— Няма ли вече нещо подобно?

— Не. Всъщност няма.

— Но „ННТ“ не са ли проследили всички, които...

— Не.

Сигмюн се отпусна на стола. Втренчи се в тубата за пура на обичайното ѝ място в горния джоб на ризата на Ингвар.

— Нали ги отказа?

— Какво? А, имаш предвид тази. Само я мириша. Стар навик. Вече не пуша. Твърде е досадно всеки път да излизам на верандата. Особено с пурите. Иска време да изпушиш нещо такова.

— Ей?

— Да.

— Смяташ ли, че цялата техническа работа по установяване на следите е загуба на време?

Ингвар се засмя дрезгаво и закри устата си с юмрук, докато се изкашля.

— Последници — обясни. — Последници от проклетото пушене.

Направи гримаса, преглътна и продължи:

— Не, разбира се. Техническите разследвания никога не са загуба на време. Но когато резултатите от тях не водят доникъде, във всеки случай поне засега, редно е да започнем да търсим другаде. Вместо да работим само с местопрестъплението и периметъра му, нека започнем отвън. И в процеса на работата ще стигнем до вътрешността. С малко повече късмет ще намерим някого с мотив. Достатъчно силен мотив, имам предвид.

— Тръгваш ли? Толкова рано?

Ингвар вече посягаше към палтото си на закачалката до прозореца.

— Да — отговори той сериозно и се облече. — Аз съм модерен баща. Отсега нататък смятам да си тръгвам от работа в три часа, за да бъда с детето си. Всеки ден.

— А?

— Шегувам се.

Ингвар потупа колегата си по раменете и, изчезвайки в коридора, извика:

— Весели празници на всички!

— Какво, по дяволите, правя тук? — промърмори Сигмюн. — Това дори не е моят кабинет.

Погледна часовника: пет и половина. Не проумяваше къде е отишъл денят.

* * *

Блондинката в костюм „Армани“ и маратонки слезе доволна от таксито. До полунощ оставаше около половин час, а тя беше почти трезва. От интервюто в утрешния брой на вестник „VG“ читателите щяха да научат, че Вибеке Хайнербак за пръв път се е почувствала възрастна, когато е започнала да се прибира рано от празненства, водена от желание да опази продуктивността си на следващия ден. Харесваше ѝ изразът. *Продуктивността на следващия ден*. Лично тя си го измисли. Казваше нещо за нея както в политически, така и в личен план.

Маратонките ни най-малко не се връзваха с облеклото ѝ, но със счупен пръст на крака възможностите не бяха много големи. Слава Богу, телевизионните продуценти не изрязаха от тазвечерното токшоу коментара ѝ, че е недостатъчно елегантна, кокетирайки същевременно с двадесет и шест годишната си възраст и с това как използва пръста си за игра с племенника си. Не беше вярно, разбира се, но лекото отклонение от истината е позволено. Във всеки случай публиката в студиото се засмя топлосърдечно. Сега Вибеке Хайнербак се усмихна при спомена, докато се опитваше да отключи външната врата.

Седмицата мина добре.

И в политически, и в личен план. По всички възможни начини.

Въпреки болния пръст.

Тъмнината наоколо я изнервяше. Погледна нагоре. Външната лампа не работеше, едва различи счупената крушка. Малко притеснено се озърна през рамо. Лампата до портата също не светеше. Опита се да запази равновесие, стоейки само на здравия крак. Присви очи, за да провери дали не е извадила грешен ключ.

Не успя да разбере.

* * *

На следващата сутрин Вибеке Хайнербак бе намерена от приятеля си. Олюлявайки се, той се прибра с ранен автобус и такси от ергенското парти, на което беше ходил заедно с брат си.

Тя лежеше в леглото, гола, с ръце заковани за стената до таблата на леглото, с крака, също заковани и разтворени широко сякаш някой е искал да напъха книга във вагината ѝ.

Първоначално приятелят на Вибекке Хайнербак не забеляза тази подробност. Откова ръцете ѝ, повърна няколко пъти, все едно самото легло го е нападнало толкова брутално, и чак тогава свлече трупа на пода. След около половин час се освети малко и извика полицията.

Тогава най-после откри зелената книга между краката на Вибекке Хайнербак.

Последвалите разследвания щяха да покажат, че това е подвързан с кожа екземпляр на Корана.

---

[1] Норвежката икономическа полиция. — Бел.прев. ↑

[2] Норвежката национална телевизия. — Бел.прев. ↑

[3] Малък норвежки град. — Бел.прев. ↑

[4] Град в Норвегия. — Бел.прев. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Жената на място 16А изглеждаше симпатична. Пиеше много кафе и четеше британски вестници. Стюардът се затрудняваше да отгатне откъде е. Повечето пасажери бяха шведи, а едно шумно датско семейство с малки деца вгорчаваше живота на пътниците. Имаше и неколцина норвежци. Без сезонът да е върхов, достатъчно хора използваша директния полет до Ница при тези ниски цени.

Мислеше най-послед да спре. От край време го мъчеше проблемът с килограмите, а сега и колегите му правеха намеци. Колкото и да се мъчеше, колкото и малко да ядеше, дигиталните цифри на кантара в банята неизменно оставаха три.

Хубаво е по време на такива полети да има хора като жената от място 16А.

Беше по-мургава от повечето скандинавци, с кафяви очи; едва ли и тя беше доволна от теглото си. Едра и доста пълна, но най-вече изглеждаше силна. „Яка — помисли си той след малко. — Тя е една яка жена.“

Във всеки случай обичаше кафе.

Освен това, слава Богу, не водеше деца със себе си и не се оплакваше от нищо.

* * *

Трупът беше още топъл.

По преценката на пазача на паркинга проститутката бе гушнала букета преди не повече от два часа. Вероятно обаче грешеше. Не беше експерт. Трябваше да си го признае, макар в рамките на три месеца за втори път да му се налагаше да вика полицията, защото някаква нещастница е решила да си бие последната инжекция, скрита тук от суровия зимен вятър, който метеше стокхолмските улици и

принуждаваше хората да се обличат като полярни изследователи. Затрудняваше се да прецени, понеже на стълбището беше доста топло.

Но нямаше начин да е лежала там дълго.

Ако не можеш да погледнеш нито напред, нито назад, погледни нагоре.

Мъдрите думи проблясваха, изписани с червен туш върху стената. Явно проститутката е разбрала напътствието буквално. Лежеше на една страна, опряла глава на дясната ръка и сгънала колене, сякаш някой се е погрижил да е облегната добре, та смъртта да дойде леко. Лицето ѝ, обърнато нагоре с отворени очи, имаше нежен, озадачен, почти щастлив израз.

„Спокойствие — помисли си пазачът и извади мобилния. — Жената, изглежда, е намерила спокойствие.“ Наистина му беше омръзнало да гони курви от огромния паркинг на няколко етажа, но дълбоко в себе си им съчувстваше. Тяхното мъчително съществуване му напомняше за радостите в собствения му живот. За разлика от досадната му и монотонна работа, жена му беше чудесна, а децата растяха добре. Разполагаше с пари за бира в петък, смяташе за въпрос на чест да не оставя сметките неплатени до крайния срок.

Покритието на телефона там, долу беше ужасно.

Той я познаваше, беше една от редовните. Живееше там, в дъното на една стълбищна шахта, в дупка от едва пет квадратни метра със сини и червени ивици по стената, навярно призвани да освежават помещението. В ъгъла лежеше захвърлена чанта, три вестника и едно списание стърчаха изпод навит спален чувал. Бутилка минерална вода се беше претърколила зад гърба на проститутката.

Пазачът на паркинга се изкачи по стълбите. Астмата го измъчваше, спря за малко да поуспокои дишането си. Накрая се озова горе и отвори скромната врата към площад „Брункебергс Торг“.

Колежките на жената вече работеха. Мерна две от тях, премръзнали и измършавели. Едната седна в БМВ, което веднага потегли към площад „Сергелс Торг“.

Най-накрая се свърза с полицията. Обещаха да дойдат до един час.

— Да, бе — промърмори той горчиво и затвори телефона. Предния път чака сам с трупа на проститутката доста повече от час.

Запали цигара. Другата жена, с тънък чорапогащник и палто от изкуствена кожа, хвана нещо на въдицата си на противоположната страна на площада.

Мъртвата проститутка не му се стори твърде дребна. „Тъкмо напротив“, помисли той и дръпна от цигарата. Прецени я по-скоро за пълна. Такива бяха рядкост. С годините проститутките се смаляха. С всяка инжекция, с всяко хапче ставаха по-ниски и по-слаби. Вероятно тази тук се е хранила в промеждутъците между работата и наркотиците.

Трябваше да слезе пак долу и да я пази.

Предпочете обаче да запали още една цигара и да изчака полицията навън на студа. За няколко секунди констатираха това, което пазачът на паркинга вече знаеше — жената беше мъртва. Извикаха линейка и откараха трупа.

Три дена по-късно щяха да кремират Катинка Олсон и никой нямаше да си направи труда да постави надгробен камък над останките на почти четиридесетгодишната проститутка. Четирите ѝ деца, родени, преди да навърши тридесет години, никога нямаше да разберат, че биологичната им майка носи бебешки снимки на всяко от тях в своето иначе празно портмоне. Избледнели снимки с разръфани, неравни краища — единственото богатство на Катинка Олсон.

Тя умря от свръхдоза. Никой никога нямаше да попита за нея. Никой нямаше да тъгува за Катинка Олсон. Никой нямаше да се зачуди защо една мъртва улична проститутка е ухаела на чисто и е носила новоизпрани, макар и износени дрехи.

Никой.

* * *

Домът на Вибекке Хайнербак го озадачи.

Застанал в средата на сравнително голямата стая, той си създаваше впечатление за много по-сложен човек, отколкото медиите я представяха.

Замисли се, но не си спомни да е гледал репортажи от къщата на Вибекке Хайнербак. Ингвар Стубьо прекара сутрешните часове, като

разглежда солидна купчина интервюта и други изрезки, живописно и блестящо представящи един на пръв поглед щастлив живот:

Приятелят ѝ предлага брак и с помощта на предаването „*Виж и чуи*“ двойката заминава за Париж. Снимките на двамата, винаги прегърнати, пред Айфеловата кула, под Триумфалната арка, пред бутиците на Шанз-Елизе, по улиците на Монмартр, напомняха рекламни плакати от седемдесетте години. Вибекет и Трон са светлоруси, безлични и добре поддържани. Носят годежни пръстени и еднакви ризи в пастелни цветове. Само вдигнатите на няколко снимки чаши за вино развалят илюзията. Трябвало е да са бутилки с кока-кола.

Вибекет Хайнербак е избрана за най-младия председател на партия в Норвегия. Тогава пресата получава позволение да я проследи до леглото след заседание на Стуртинга^[1]. И вестници, и списания възторжено се фокусират върху вечерната баня. С левия крак, гладък и красив върху ръба на ваната, в море от розови мехурчета пяна, Вибекет вдига чаша с шампанско към читателите. Според текста към снимката е изтощена до смърт.

Сцената е взета от хотелска стая.

Вибекет Хайнербак е самото олицетворение на скандинавското младежко благополучие. Времето ѝ стига само за двегодишно образование в икономическия колеж „VI“ в Осло. После политиката я засмуква изцяло. Ходи на високи токчета в зимната киша по улица „Карл Юхан“^[2], но се оставя да я снимат и с гумени ботуши в околностите на столицата. В Стуртинга е винаги безукорно облечена. Спазва строг кодекс на обличане и в излъчваните по телевизията дебати, но дори когато участва в по-незначителни предавания, показва вкус, който миналата година ѝ отреди трето място в списъка на най-добре облечените жени в страната. „Има такъв усет за дръзки детайли!“, отсъди впечатленото жури. Естествено, щеше да има и деца. По-късно тя се усмихна на нахалните журналисти и продължи да се изкачва в йерархията на партията, която според социологическите проучвания на общественото мнение през най-добрите си дни триумфираше като най-голямата в страната.

С чувство за лека вина заради собствените си предразсъдъци, Ингвар огледа гостната за трети път. Погледът му се спря върху красив абажур от млечнобяло стъкло. Три тънки стоманени жици, хванали крушката, създаваха впечатление за НЛО от филм от петдесетте

години. Гостната беше изключителна. Сметановобял правоъгълен диван стоеше зад маса от стъкло и стомана. Столовете бяха яркооранжеви, цвят, който се срещаше на малки петна и в огромна абстрактна картина на отсрещната стена. Всички повърхности бяха чисти. В стаята нямаше никакви украшения, освен ваза на Алвар Аалто^[3] върху тесния бар. Пъстроцветният букет лалета в нея скоро щеше да умре от жажда.

В претъпканата кошница за вестници от преплетена стомана имаше най-вече списания и таблоидни издания. Ингвар взе екземпляр на списание „Тук и сега“. Два развода, юбилей на актьор и трагично падение на певец от денс група в лапите на алкохола украсяваха корицата.

Доколкото Ингвар изобщо имаше отношение към Вибеке Хайнербак, той се видя принуден неохотно да се възхити на инстинктивното ѝ вникване в потребността на хората да търсят прости решения на проблемите. За сметка на това обаче никога не забеляза никакво действително политическо разбиране или заемане на морална позиция. Според Вибеке Хайнербак цените на бензина трябваше да паднат, а степента на грижата за възрастните представляваше срам за нацията. Тя настояваше за по-ниски данъци и за по-активни действия на полицията. Намираше пазаруването в Швеция за разбираем протест от страна на народа. Щом политиците са направили цените на алкохола най-високите в Европа, така им се пада.

Така я беше виждал — обикновена, повърхностна и добре справяща се с политиката. Мислеше я за необразована; в едно интервю ставаше ясно, че тя смята своята уж любима писателка Айн Ранд за мъж.

„Сигурно журналистът е сбъркал — мислеше Ингвар, докато разглеждаше стаята по-обстойно — Не Вибеке Хайнербак.“

Бавно прокара пръсти по гърбовете на някои от книгите върху добре напълнените рафтове, покриващи две стени в стаята от пода до тавана. „Изворът“^[4] лежеше опърпан и разпокъсан от четене до издание с тънки корици на „Атлас изправи рамене“. Изчерпателната биография на измисления от Айн Ранд ексцентричен архитект беше в толкова окаяно състояние, че някои от листовите се разлепиха, когато Ингвар се опита да провери дали книгата има екслибрис.

Йенс Бьорнебю и Кнут Хамсун, П.О. Енквист, Гюнтер Грас и Дон ДеЛило, Лу Хун и Хана Аренд. Старо и ново едно до друго, подредени според нещо, наподобяващо система. Според това кои са били любимите ѝ книги, съобрази неочаквано Ингвар.

— Погледни тук — обърна се той към току-що излезлия от спалнята Сигмюн Барли. — Подредила е любимите си произведения върху средните рафтове, откъдето е най-удобно да се вземат! По-отдолу или по-отгоре стоят почти недокоснати книги.

Протегна се и посочи сборника от свършено непознати нему китайски писатели. Наведе се, взе книга от най-долния рафт, издуха праха по нея и прочете на висок глас: Мирча Елиаде.

Поклати глава и върна книгата обратно.

— Сестрата на Ингер Йохане чете такива неща. Не бих си го и помислил за госпожица Хайнербак.

— Тук има и много криминални романи.

Сигмюн Барли прокара пръсти по средните рафтове срещу вратата към кухнята. Ингвар присви очи, за да прочете заглавията. Там бяха всички. От достолепните стари дами на британската литература до арогантните американски писатели от осемдесетте години на миналия век. Тук-там се промъкваше по някое име, което приличаше на френско. Ако се съдеше по кориците — големи картини на смъртоносни оръжия, рисувани със сиви, стилизирани линии — трябваше да са от петдесетте години. Луксозни американски издания на класици като Чандлър и Хамет стояха до почти пълен каталог на норвежките криминални издания през последните десет години.

— Дали това не са книгите на приятеля ѝ? — попита Сигмюн.

— Той тъкмо се е нанесъл, а тези са стояли тук доста време. Чудя се защо... Защо никога не е споменавала нищо за това?

— За какво? Че чете?

— Да. Днес прегледах купчина интервюта, от които се разкрива образът на доста безинтересен човек. Едно политическо животно, наистина, но заето по-скоро със съвсем банални и обикновени неща, а не да гледа в бъдещето. Въпреки че в тези...

Ингвар очерта квадрат във въздуха и продължи:

— ... колони. Не се ли наричат така? Рамките със стандартни въпроси. Тя никога не е споменавала нещо за... това. Когато я питат

какво чете, отговаря: вестници. Пет вестника на ден и твърде малко време за нещо друго.

— Може би е чела преди. По-рано имам предвид. Напоследък времето вече не ѝ е стигало.

Сигмюн се провикна от кухнята.

— Виж това!

Кухнята представляваше странна смесица от старо и ново. Разположените под ъгъл горни шкафове говореха за изработка непосредствено след Втората световна война. Ингвар дръпна една вратичка и тя се плъзна безшумно и леко по модерни лайстни от пластмаса и метал. Огромната мивка с арматура би била чудесен декор във филм от тридесетте години. Порцелановите пъпки върху кранчетата, обозначаващи студено и горещо с красив шрифт в червено и синьо, бяха толкова изтъркани, че надписите вече не се четяха. Кухненският плот беше тъмен и матов.

— Плоча — Ингвар почука по камъка с кокалчетата на ръката си. — Решила е да реставрира голяма част от старите неща. И да ги комбинира с нови елементи.

— Стилно — промълви Сигмюн колебливо. — Доста готино, нали?

— Да. И скъпо.

— Колко печелят тези в Стуртинга, а?

— Недостатъчно — отвърна Ингвар. — Кога е пристигнала полицията?

— Към седем часа сутринта. Приятелят ѝ, Трон Арнесен се казва, е съсипал следите на местопрестъплението. Повръщал и вилнял навсякъде. Смъкнал я от леглото и прочее. Видя ли спалнята?

— Ммм.

Ингвар се приближи към кухненския прозорец. Скоро следобедният мрак щеше да се спусне от изток. Над град Лилестрьом тегнеше плътна облачна покривка, вещаеща сняг през нощта. Той внимателно бутна малка кухненска маса встрани и приближи лице до стъклото, без да го докосва. Остана така за момент, потънал в мислите си, без да отговаря на коментарите на Сигмюн, които идваха от все по-далеч, защото колегата му обикаляше къщата.

Погледна компаса в усъвършенствания си ръчен часовник. Мислено нарисова карта. Направи крачка назад, затвори едното си око

и погледна навън.

Ако се отсекаат трите елхи в градината долу, ако се изравни малкият хълм на североизток и се събори една сграда, щеше да се види къщата, където беше убита Фиона Хеле само седемнадесет дена порано.

Между двете местопрестъпления едва ли имаше повече от километър и половина.

* * *

— Възможно ли е въобще? Да има връзка, имам предвид?

Ингвар Стубьо си сипа щедра порция от недопечените картофи и се протегна към бутилката с кетчуп.

— Трябва ли да слагаш кетчуп на абсолютно всичко?

— Мислиш ли, че има връзка?

— Ще вървя — извика Кристиане от коридора на първия етаж.

— Господи! — възкликна Ингер Йохане и се затича към стълбите с Рагнхилд в ръце. — Тя не спи!

Кристиане стоеше, долепила нос до входната врата. Ципът на червеното шушляково яке беше вдигнат догоре, шалът — увит плътно около гърлото, а вълнената шапка покриваше очите ѝ. Беше обула левия ботуш на десния крак и обратно. Стискаше по една ръкавица във всяка ръка. Сега прилепи цялото си тяло към вратата и промълви:

— Ще вървя.

Не сега — възрази Ингер Йохане и подаде бебето на Ингвар. — Прекалено късно е. Минава девет часа. Нали си легна да спиш и... Не искаш ли да подържиш Рагнхилд малко? Виж колко е сладка и странна.

— Грозно — изсъска Кристиане. — Отвратително дете.

— Кристиане!

От резкия тон на Ингвар Стубьо Рагнхилд се разрева. Той изнервено се опита да я успокои и замърмори към мекото одеялце, в което беше увита. Кристиане започна да вие. Люлееше се от крак на крак и удряше чело в дървото. Воят премина в отчаяно, задъхано хлипане.

— Татко — мрънкаше тя между хлипанията. — Моят татко. Ще ида при моя татко.

Ингер Йохане разпери ръце и се обърна към Ингвар, стигнал вече до средата на стълбата.

— Може би е най-добре — започна тя неуверено. — Мисля, че...

— Дума да не става — прекъсна я Ингвар. — Тя прекара при Исак цяла седмица. Сега ще остане при нас. Важно е да получи усещането, че е с нас. Че е част от цялото. Че това...

Плачът на бебето най-сетне стихна. По розовата буза се очертаваше тъмночервено родилно петно. Косата на главичката приличаше на мъх. Внезапно отвори очи, с нежелание, като след продължителен дълбок сън. Оголи венците си в гримаса.

— Че това е сестра й — допълни той тихо и докосна челцето на детето с устни. — Кристиане трябва да бъде с нас. След няколко дена пак може да иде при Исак.

— *Татко! Ще ходя при татко!*

Ингвар слезе до малката веранда на първия етаж. Топлината от отоплителната инсталация в пода го изгаряше през вълнените чорапи. Опасяваше се, че електротехникът е сбъркал при ремонта. Господ знае кога ще намери време да провери. Внимателно върна бебето на Ингер Йохане.

— Ето идва поповата лъжичка Фабилиус — подвикна той, вдигна Кристиане на раменете си и се заизкачва нагоре по стълбите.

— Недей — закикоти се детето неохотно, когато той свали единия й ботуш и го сложи в една саксия. — Недей!

— След една-две седмици тук ще поникне ботушено цвете. А този...

Хвърли другия в кошчето за боклук.

— Нямаме нужда от него — заключи той и здраво я прегърна. — Поповите лъжички не носят обувки. Ето!

Отвори шумно с ритник вратата към детската стая. Светкавично бързо я съблече. За късмет все още носеше пижамата си под връхните дрехи.

— Бързо — изпухтя той. — Иначе поповата лъжичка ще се изпоти до смърт. А сега започвам да броя.

— Недей — извика Кристиане възторжено и се зарови под одеялото.

— Едно. Две. Три. Така действа магията. Сега Фабилиус ще заспи.

После затръшна вратата и сви рамене.

— Така!

Ингер Йохане стоеше с безизразно лице, притиснала Рагнхилд към рамото си.

— Обикновено така правя, когато сме само двамата — извинително обясни той. — Бързо и ефективно. Мислиш ли, че има връзка между убийствата на Фиона Хеле и Вибекке Хайнербак?

— Така ли приспиваш детето?

Ингер Йохане го гледаше невярващо.

— По дяволите това. Вече спи. Магия. Ела.

Влезе в стаята и започна да разтребва масата. Остатъците от храна отидоха в боклука, с изключение на печените картофи, които изяде, докато разчистваше. От пръстите му течеше мазнина и докато си досипваше вино, бутилката за малко не се изплъзна от ръката му.

— Опа... Искаш ли? Вече не е толкова страшно, нали знаеш. Една малка чашка няма да навреди на Рагнхилд.

— Не, благодаря. Или...

Внимателно постави бебето в люлката, която Ингвар накрая се беше съгласил да мести в зависимост от това къде се намират. Сега стоеше до дивана.

— Може би една съвсем малка чашка — склони тя и седна до разчистената маса за хранене.

— Би ли избърсал масата с кърпа?

С делнично, почти небрежно изражение взе документите, които Ингвар захвърли веднага щом се прибра: тънка папка. Този път нямаше снимки. Два лични доклада, две бележки, написани на ръка, и карта на квартал „Льоренскуг“ с червен кръст върху дома на Вибекке Хайнербак бяха събрани на едно място. Ингер Йохане не виждаше никаква система в цялата работа.

— И тук не разполагате с кой знае какво, което да използвате.

— Та ние разбрахме за убийството тази сутрин!

— И си подредил папката. Да не би да си искал да ми спестиш снимките?

— Не.

Изглеждаше откровен, седна, почесвайки се по главата.

— Още няма достатъчно копия от тях — добави и се прозя. — Но нищо не пропускаш. Ужасна гледка. Особено това, че...

— Благодаря, благодаря — тя вдигна ръце и поклати глава. — Достатъчно подробно ми обясни по телефона. Така погледнато, това е обща черта. Доста жестоки убийства. И двата трупа са осакатени.

Между очите на Ингвар се образува бръчка. Поклати глава, устните му се раздвижиха, сякаш искаше да каже нещо, но не знаеше точно какво.

— Осакатени — повтори той накрая. — Да отрежеш нечий език безспорно може да бъде отнесено към понятието осакатяване. А що се отнася до Вибеке Хайнербак...

По лицето му отново се изписа съмнение. Затвори очи и почти незабележимо поклати глава, все едно идеята за убиец на смъртоносен лов за известни жени му идваше в повече. Хвърли поглед към люлката.

— Нали не мислиш, че тя разбира нещо от това?

— Тя не е навършила дори три седмици.

— Но мозъкът попива като гъба, нали знаеш. Може би несъзнателно възприема всичко и го съхранява. Опасявам се да не ѝ навреди. По-късно.

— Глупости.

Тя протегна ръка над масата и го погали по бузата.

— Страх те е, че пресата има право — прецени тя. — Виждал ли си специалните издания на вестниците?

Той поклати глава. Тя не го пусна.

— Забавляват се. За тях сигурно е ужасно случаят да стане известен, след като са отпечатани. Специалните издания на вестниците и списанията са боклуци. Гъмжат от спекулации и доста невярна информация, ако съдя от малкото, което разбрах от теб, а на всичкото отгоре и са безумно неточни. Наричат го убиеца на известни личности. Извършителят.

— Или извършителката — вметна Ингвар и хвана ръката ѝ.

Допря устни до външната страна на дланта ѝ и я целуна.

— Или извършителката, тогава. Не бъди толкова придирчив. Новините за щастие бяха по-умерени, но и те спекулират — там някъде имало луд, който убивал красиви, успели жени. Вестник „VG“ дори е накарал един известен психолог да състави профила на извършителя: отхвърлен от майка си, сексуално неосъществен женомразец.

Тя се засмя тихо и отпи от чашата.

— Знаеш ли, сега осъзнавам за пръв път колко хубаво е наистина това вино, особено след като десет месеца не съм го опитвала.

— Ти си...

— Хубава — допълни тя и се усмихна още по-широко. — Ти какво мислиш?

— За теб ли?

— За връзката. Идеята има известна логика. Ти, Сигмюн и още няколко човека разследвате и двата случая. И двата случая...

— ... са локализирани в квартал „Льоренскуг“. И двете жертви са жени. И двете са известни. И двете са значими личности в медиите. И двете...

— ... изглеждат добре. Или поне са изглеждали.

Започна да върти чашата в ръце и продължи:

— А и в двата случая извършителят е оставил послание — грубо оскверняване на трупа.

Вече говореше по-бавно и по-тихо, сякаш уплашена от собствените си разсъждения.

— Засега пресата не знае нищо за книгата — вметна той. — За Корана. Той всъщност беше залепен между бедрата ѝ. Изглежда целта е била да го вкара в пукката ѝ, но...

— Не използвай такива думи!

— Вагината тогава. Намерили са книгата върху бедрото ѝ до вагината.

— Или до ануса.

— Или до ануса — повтори той озадачен. — Вероятно е имал нещо такова предвид! *Up yours*^[5], един вид!

— Може би. Нещо друго?

Той кимна, а тя наля остатъка от бутилката в чашата му. Засега едва бе докоснала съдържанието в своята.

— Ако човек наистина иска да търси прилики извън съвсем очевидните, които могат да са напълно случайни, внимание, естествено, заслужават символите — обобщи тя. — Да отрежеш нечий език и да го разцепиш на две е толкова банално, толкова очевидно в своята символика действие, че човек би се запитал дали през юношеството си извършителят не е чел прекалено много книги за индианци. Мюсюлманската библия в задника също не е особено прикрито послание.

— Новите ни сънародници едва ли биха оценили факта, че приравняваш Корана и Библията — отбеляза Ингвар и се хвана за врата. — Имаш ли сили?

С примирена усмивка тя се надигна и застана зад него. Облегна се на кухненския плот и здраво стисна вратните му мускули.

Имаше толкова широк гръб, толкова голям; усещаше мускулите му като твърди буци под изненадващо меката кожа. Най-напред той я привлече с внушителната си фигура. Прехласна се по мъж, който тежеше сто и петнадесет килограма, без да изглежда дебел. Малко след като започнаха да живеят заедно, настоя той да отслабне. „От съображения за здравето“ — обясни тя. Отказа се след три седмици. Ингвар не се вкисваше, че яде по-малко. Той се отчайваше. Един късен следобед изяде с насълзени очи парче постна треска, картоф и купчина задушени моркови, отиде до тоалетна и се върна чак след края на вечерята. Тогава проектът беше прекратен. Той мажеше масло на всичко, поливаше със сос повечето неща и смяташе, че едно истинско ядене винаги трябва да завършва с десерт.

— Прекалено е рано да се каже — разсъждаваше Ингер Йохане, разтривайки мускулите между лопатките и гръбначния му стълб. — Но не взимай за даденост, че убиецът е един и същ.

— Не го взимаме за даденост — простена той. — Още, малко по-нагоре. Ако трябва да съм честен, самата мисъл ме плаши до смърт. Имам предвид... О! Да, точно там.

— Имаш предвид, че ако става дума за един убиец, може да се очакват още жертви. Още убийства.

Мускулите му се стегнаха под ръцете ѝ. Ингвар изправи гръб, внимателно я отмести настрана и си оправи ризата. От гостната се чуваше дишането на Рагнхилд, а някаква котка явно си търсеше партньор някъде около стените на къщата. Мяученето прорязва грозно вечерната тишина.

— Мразя тези полудиви животни — промърмори Ингер Йохане и седна.

— Можеш ли да ми помогнеш? — попита Ингвар сериозно, почти настоятелно. — В състояние ли си въобще да разбереш нещо от всичко това?

— Разполагам с прекалено малко данни. Знаеш. Нужно ми е да разгледам... Трябват ми... — усмихна се примирено и разпери ръце.

— Господи! Разбира се, че не мога да ви помогна. Току-що съм родила бебе, за което трябва да се грижа! В отпуска по майчинство съм! Е, добре, ще го обсъждаме и...

— Никой друг в цялата страна не е по-наясно от теб по тези въпроси. Тук нямаме истински профайлъри, а ние...

— Не съм никакъв профайлър — изсъска тя. — Колко пъти да ти го повторя? Писнало ми е да...

— Окей — прекъсна я той и вдигна ръце в знак на помирение. — Но знаеш прекалено много за съставянето на профили. А и не познавам друг, който да се е учил при едно от най-големите светила на ФБР.

— Ингвар!

Вечерта преди да се оженят, той най-накрая бе обещал, тържествено и сериозно, с ръка на сърцето, никога да не пита за миналото ѝ във ФБР. Бяха се карали ожесточено и продължително: тя — подхвърляйки думи, които той не допускаше, че може да използва; той — изпълнен с искрен гняв, задето толкова важен период от живота ѝ ще остане обвит в мъгла за него.

Но тя не искаше да споделя. Никога, с никого. Като съвсем млада студентка в Бостън получи възможността да посещава курс за профайлъри на Федералното бюро за разследване. Наставник ѝ беше Уорън Скифърд, легенда още като петдесетгодишен, както заради способностите си, така и заради закачките си с обещаващи студентки. Наричаха го Шефа. Ингер Йохане разчиташе на него. Макар и почти с тридесет и пет години по-възрастен, тя започна да вярва, че е специална, че е избрана — както от него, така и от ФБР, а той, разбира се, ще се разведе, щом децата пораснат малко.

Всичко се обърка и за малко не ѝ коства живота. Качи се на първия възможен самолет за Осло, три седмици по-късно започна да следва право и завърши рекордно бързо. Вече почти тринадесет години се опитваше да забрави името Уорън Скифърд. Времето във ФБР, месеците с Уорън и катастрофалната случка, довела дотам да накажат Шефа. Половин година той седя зад бюрото, преди всичко да бъде забравено и отново да получи старите си правомощия. От време на време тази глава от живота ѝ занимаваше мислите ѝ — обикновено неохотно и винаги с леко отвращение, но никога, при никакви обстоятелства не желаше да говори за нея.

Проблемът беше, че Ингвар познаваше Уорън Скифърд. За последен път се срещнаха миналото лято, когато мъжът ѝ участва в международна среща на полицията в Ню Орлиънс. Когато се прибра вкъщи и спомена името му, съвсем между другото по време на вечеря, Ингер Йохане в остър пристъп на гняв счупи две чинии. После изтича в стаята за гости, заключи вратата и плака, докато заспи. Три дена той получаваше само едносрични отговори от нея.

Сега отново се намираще заплашително близо до нарушаването на обещанието си.

— Ингвар — повтори тя остро. — Дори не си го и помисляй!

— Успокой се. Щом не искаш да помогнеш, не искаш да помогнеш и толкова.

Облегна се назад в стола и се усмихна равнодушно.

— В крайна сметка това не е твой проблем.

— Не бъди такъв — помоли го тя уморено.

— Какъв? Просто констатирам очевидното. Известни жени са убити и поругани в едно от предградията на Осло. Проблемът обаче не е твой.

Той изпразни чашата си и доста силно я стовари обратно, встрани от себе си.

— Имам малки деца — напомни му Ингер Йохане, — деветгодишна дъщеря, която се нуждае от специални грижи, двуседмично бебе и достатъчно работа, за да се нагърбвам с важна роля в трудно разследване на убийство.

— Чудесно! Чудесно казвам — той се изправи рязко и взе две купи за десерт от шкафа. — Ще направя плодова салата. Искаш ли?

— Ингвар, честно. Седни. Можем... Напълно съм готова да говорим за случаите ти. Така, вечер, когато децата спят. Но и двамата сме наясно колко много изисква работата на един профайлър, толкова е обширна, че...

— Знаеш ли — прекъсна я той и удари пластмасовата купа с бита сметана в масата, та чак съдържанието ѝ се разхвърча. — Смъртта на Фиона Хеле е прекалено жестока. Трагична. Майка с малко дете и съпруг, твърде млада да умре. Вибекке Хайнербак наистина няма деца, но все пак е ужасно рано да ритнеш камбаната на двадесет и шест. Но да оставим всичко това настрана. Хората умират. Хората ги убиват.

Потърка си носа, правия, красив нос с ноздри, които трепереха в редките случаи, когато наистина се ядосваше.

— Всеки втори ден хората се убиват в тази страна, по дяволите. Това, което ме притеснява, това, което ме... плаши...

Стреснат от изречената дума, той се обърка и повтори:

— Плаши ме. Страх ме е, Ингер Йохане. Нищо не разбирам от тези случаи. Има толкова много прилики между тях, че си мисля само...

— Кога ще намерите следващата жертва — помогна му тя, защото той се оказа неспособен да завърши изречението.

— Да. И затова те моля за помощ. Знам, че искам прекалено много от теб. Знам, че имаш достатъчно работа с Кристиане и Рагнхилд, майка си, къщата и...

— Окей.

— Какво?

— Добре. Ще видя какво мога да направя.

— Наистина ли?

— Да. Но ми е нужно да разполагам с всички факти. За двата случая. И отсега да е ясно — мога да се оттегля по всяко време.

— По всяко време — кимна той решително — Да... Ще взема такси до офиса и...

— Наближава десет и половина.

Смехът ѝ прозвуча кротко. „Все пак е смях“, помисли си Ингвар. Потърси по лицето ѝ знаци на раздразнение — леко потрепване на долната устна, мускул, който хвърляше сянка по протежението на скулите. Видя само трапчинки и продължителна прозявка.

— Ще нагледам децата — каза тя.

Харесваше му походката ѝ. Беше слаба, без да е кльошава. Дори сега, две седмици след раждането, се движеше с момчешка живост, която го накара да се усмихне. Имаше стройни бедра, а раменете държеше изправени. Наведе се над Рагнхилд и косата ѝ падна върху лицето, мека и разрошена. Прибра я зад ухото, прошепвайки нещо на бебето, а то похърка леко.

Последва я до стаята на Кристиане. Тя внимателно отвори вратата. Детето спеше с глава там, където трябваше да са краката, с одеялото под себе си и шушляковото яке вместо възглавница. Дишаше

равномерно. Лек аромат на сън и чисти чаршафи изпълваше стаята. Ингвар прегърна Ингер Йохане.

— Явно е подействала — прошепна усмихната тя. — Магията е подействала.

— Благодаря — отвърна шепнешком той.

— За какво?

Ингер Йохане мълчеше. Той продължи да я държи в обятията си, а нея не я напускате притеснението, което се опитваше да потисне цял следобед. За пръв път го забеляза към един часа по време на телефонния разговор с Ингвар, докато той накратко обясняваше защо ще закъснее. Тогава не му обърна внимание. Винаги се притесняваше. За децата; за майка си — започна да се държи глупаво след третия инфаркт на баща ѝ и невинаги помнеше кой ден е; за научната си работа — вече не знаеше дали иска да се занимава с нея; за ипотеката на къщата и лошите спирачки на колата; за неспособността на Исак да поставя граници; за войната в Близкия изток. Винаги имаше за какво да се тревожи. Този следобед се зарови в един от безбройните си медицински справочници, за да провери дали белите петна по резците на Кристиане не са симптоми за прекомерна консумация на мляко или друг дисбаланс в съдържанието на храната. Безпокойството, гузната съвест и чувството за непълноценност се превърнаха в нещо нормално за нея, научи се да живее с тях.

Това обаче беше друго.

В сумрака, обгърната от топлите ръце на Ингвар и едва долавяща дишането на спящото дете — все неща, които ѝ напомняха за всекидневно щастие и сигурност — се чувстваше неспособна да определи защо изпитва неудобство, защо не я напуска усещането, че знае нещо, но няма достъп до него.

— Какво има? — прошепна Ингвар.

— Нищо — отговори тя тихо и внимателно затвори вратата на детската стая.

* * *

За последен път се осмели да пие кафе в самолета преди много години. Този път веднага усети как около нея се разнася прекрасен

аромат и за момент се зачуди дали няма бар на борда.

Стюардът сигурно тежеше над сто кила. Потеше се като кон. При други обстоятелства би се раздрадила от отвратителните кръгове пот по светлия плат на ризата му. Нямахше нищо против мъжете-стюарди. „Но ако трябва да съм честна, предпочитам по-женствения вариант“, помисли си едрата жена, устремила поглед югоизточно от панорамния прозорец на вилата, кацнала върху хълма над френския курортен град Вилфранс. В начина, по който стюардите движеха ръцете си, обикновено имаше нещо женствено. Освен това избираха афършейв с аромат на лек пролетен парфюм, а не на мъжествен мускус. Следователно този шопар с червеникава коса представляваше впечатляващо изключение. При други обстоятелства би го пренебрегнала. Но ароматът на кафето я надви. Три пъти помоли за още една чашка и дори му се усмихваше.

Сега виното също ѝ харесваше.

Най-накрая разбра, че определената от „Винмонополет“^[6] и вероятно завишена цена на внесената в Норвегия стока, всъщност е същата както във всеки магазин за вино тук, в Стария град във Вилфранс. Непонятно, но въпреки това факт. Следобед отвори бутилка за двадесет и пет евро и изпи само една чаша. Не си спомняше някога да е вкувала по-хубаво вино. Продавачът я увери, че ще издържи няколко дена в отворена бутилка. Надяваше се да е бил прав.

„През всичките тези години — помисли тя и си поглади косата, — осъществявах проекти, донесли ми само пари и отвращение, а способностите си използвах единствено за да задоволявам другите.“

Сутринта усети болки в гърдите от зимния въздух — февруари е най-студеният месец на Ривиерата. Морето вече не блестеше лазурносиньо. Сиво и с мръсна пяна, то се надигаше кротко към нея, докато предприемаше редовната си разходка по плажовете и се радваше на самотата. Листата на повечето дървета бяха окапали. Само някое и друго иглолистно дърво продължаваше да се откроява мъховозелено по протежение на пътя. Дори по пътеката към крепостта „Сен Жан“, където добре облечени деца с кльоцавите си майки и отвратително богатите си бащи обикновено разваляха идилията, вдигайки врява, беше безлюдно и пусто. Спираше често. Понякога запалваше цигара, въпреки че спря да пуши преди много години. Лек привкус на никотин полепваше по езика ѝ. Усещането беше хубаво.

Започна да се разхожда. Тогава изпитваше притеснението, измъчвало я толкова дълго, макар и по различен начин. Сякаш най-накрая разбираше себе си, живота си. Твърде дълго стоя капсулирана във вакуум от очакване. „Изгубих години от живота си в опит да предвидя това, което никога не се случи“, помисли тя, застанала пред прозореца, като опря длан до хладното стъкло.

— А нещата така и така се случват — прошепна тя и видя как дъхът ѝ образува за малко сива мъгла по стъклото и изчезна.

Все още изпитваше безпокойство, слабо напрежение в тялото. Но на мястото на притеснението, което я влачеше към дъното, сега имаше животворен страх.

— Страх — прошепна тя доволно и грубо погали стъклото с длан.

Подбираше думите си грижливо. Сега изпитваше градивен, разкъсващ, буден страх. „Почти като да си влюбен“, представи си тя.

Преди се чувстваше депресирана, но не плачеше; уморена, но не можеше да спи; сега възприемаше съществуването си толкова осезаемо, че постоянно избухваше в смях. Спеше добре, редовно се събуждаше с чувство, близко до представата за... щастие.

Избра думата „щастие“, въпреки че засега беше твърде силна.

Някои сигурно биха я нарекли самотница. Не се съмняваше в това, но не ѝ пукаше. Само да знаеха какво наистина мисли за всички, които си въобразяват, че я познават и са наясно с какво се занимава. Мнозина от тях се оставят да ги заслепи успехът ѝ, нищо, че живее в страна, където скромността е добродетел, а чувството за превъзходство — най-страшният от всички смъртни грехове.

Неопределен, непонятен гняв закипя в нея. Кожата ѝ настръхна, погали лявата си ръка със студената си длан и усети колко е компактна, колко стабилно се държи плътта към костите, стегната и прилепнала, сякаш кожата е една идея по-малка.

Отдавна не се бе замисляла за бъдещето. Не си заслужаваше. Но последните няколко седмици протекоха толкова различно.

Роди се през една дъждовна неделна ноемврийска вечер на 1958 година. Още с отношението си към полумъртвото бебе, изгубило майка си само двадесет минути след раждането, Норвегия даде съвършено ясно да се разбере, че никой не бива да се смята за нещо особено.

Баща ѝ се намираше в чужбина. Нямахме баби, нямахме дядовци. Една медицинска сестра пожела да я вземе вкъщи при семейството си, докато малката се постабилизира. Сестрата смяташе, че освен от услугите на болницата, детето се нуждае от грижи и любов. Но такова специално отношение не може да се проявява в егалитарната страна, чийто гражданин стана то. Оставиха я в един ъгъл в детското отделение; в точно определени часове я хранеха и ѝ сменяха пелените и с това всичко се изчерпваше. Най-сетне баща ѝ дойде и я въведе в един живот, в който вече имаше нова майка.

— Горчивината не ми прилича — подхвърли жената на висок глас към собственото си неясно отражение в стъклото на прозореца. — Горчивината не ми прилича!

Никога не би използвала израза „неудържима ярост“. И все пак именно това клише ѝ дойде наум, когато обръщаше гръб на гледката и седнаше на прекалено мекия диван, за да успокои дишането си. Диафрагмата я изгаряше. Бавно повдигна ръце към лицето си. Големи, груби ръце с изпотени длани и къси нокти. Обърна ги и се вторачи в белега върху дланта си. Имаше странна вдлъбнатина на палеца. Опита се да си припомни историята на белега, но ѝ убягваше. Бързо и нетърпеливо нави ръкавите на пуловера, докосна кожата си. В стаята беше горещо, затрудняваше се да преглъща. Рязко стана и измери тялото си с поглед, все едно принадлежеше на друг. Прокара пръсти през косата си и напипа омазненото си теме. Издра се до кръв на малки тънки ивици по скалпа.

Лакомо засмука пръстите си. Под ноктите се усещаше лек привкус на желязо. Захапа ги, отхапа парчета кожа и преглътна. Всичко изглеждаше много по-ясно. Важно беше да гледаш назад, а решаващо — да свържеш собствената си история с едно по-голямо цяло.

Веднъж вече се опита да го направи.

На тридесет и пет години с кавги и разправии успя най-после да си издейства копие от епикризата — сухо и изпълнено с термини описание на раждането ѝ. Дотогава не се осмеляваше да се захване с нищо. Прелисти пожълтелите страници с мирис на прашни архиви и получи потвърждението, от което едновременно се страхуваше, искаше и очакваше. Не тази ѝ майка я беше родила. Жената, която познаваше като своя майка, беше чужд човек. Натрапник. Някой, към когото не беше длъжна да храни никакви нежни чувства.

Не изпита гняв, не почувства загуба. Внимателно изгори изписаните на ръка листове и я обзе единствено безразличие. Или по-скоро леко, едва ли не безучастно раздражение.

Дори не потърси сметка на родителите си.

Нямаше сили.

Неистинската ѝ майка почина малко след това.

Оттогава изминаха десет години.

Вибекe Хайнербак открай време предизвикваше раздражението ѝ.

Вибекe Хайнербак беше расистка.

Не открито и признато, разбира се. Жената чисто и просто притежаваше политическа интуиция и почти впечатляващо разбиране за дейността на медиите. От друга страна, нейните съпартийци непрекъснато ръсеха глупави и недотам интелектуални описания на имигрантите. За тях сомалийци и китайци представляваха навлеци от един дол дренки. Приравняваха добре адаптиралите се пришълци от Шри Ланка с мързеливците от Сомалия. Според партията на Вибекe Хайнербак съвестният пакистанец с магазин за зеленчуци натоварваше държавата също толкова, колкото и зестрогонецът от Мароко, дошъл в Норвегия с намерението да го изхранват или жените, или страната.

Вибекe Хайнербак, естествено, не носеше отговорност за всичко това.

Жената, прекарваща сама зимата на Ривиерата, стана рязко и здраво стъпи на пода, но за малко загуби равновесие; леко замайване я принуди да изчака за миг да ѝ мине.

Всичко вървеше толкова добре. Държеше всичко под контрол.

„Огледът на дома на един човек казва повече отколкото хиляда интервюта“, помисли тя, когато гаденето се уталожи.

Свечеряваше се, прииска ѝ се да си налее още една чаша от хубавото вино от Стария град. Погледна отново към залива и светлината от фара на Кап Фера я посрещна с пулсираща прегръдка. Лампите по протежение на пътищата, които пресичаха стръмния терен на север, вече горяха.

Беше майстор в своята професия, а сега нямаше кой друг да я оцени, освен самата тя.

---

[1] Норвежкият парламент. — Бел.прев. ↑

[2] Главната улица в Осло. — Бел.прев. ↑

[3] Аалто, Алвар (1898–1976) — известен финландски архитект и проектант. — Бел.прев. ↑

[4] „Изворът“ и „Атлас изправи рамене“ са две от най-известните произведения на писателката Айн Ранд (1905–1982). — Бел.прев. ↑

[5] Up yours (англ.). — Да ти го начукам. — Бел.прев. ↑

[6] Единствената оторизирана компания за внос на алкохол в Норвегия. Всички видове алкохолни напитки се продават само в нейните магазини. — Бел.прев. ↑

ПЕТА ГЛАВА

С посещението в апартамента на Вибекке Хайнербак Ингвар не надмогна предразсъдъците си, но поне си спести изкушението да си представи как точно ще протече възпоминанието. Паркира малко встрани. Автомобилите, спрели много близо един до друг по протежение на канавката, буквално задръстваха тясната уличка.

Бившият председател на партията бе предоставил щедро дома си на разположение. Огромната вила на морския бряг стоеше настрани, спасила се от замърсяването и самолетния шум след тъй желаното преместване на главното летище. С десет еркера, големи тераси и две йонийски колони, внушителната необитаема къща се издигаше подобно на птицата феникс в градина, засега покрита само с пръст и камъни, прашносиви и безснежни, върху склона надолу към фиорда.

Облечените в черно опечалени бяха страшно много.

Ингвар Стубьо се ръкува с една жена на прага и за всеки случай промърмори няколко съболезнователни думи. Нямахше представа коя е. Вътре в антрето едва не се спъна в поставка за чадъри. Поне петнадесет човека чакаха да оставят връхните си дрехи. Внезапно усети как някой го дръпна за ръкава и преди да успее да се обърне, млад мъж с тънка шия и зле завързана вратовръзка вече му помагаше да си свали палтото и дружелюбно го побутна към една от многобройните стаи.

Незнайно как в ръката му се оказа пълна доуполовината висока чаша. Понеже му предстоеше да шофира, объркано се заоглежда къде да я остави.

— Безалкохолно е — прошепна нечий глас.

Веднага разпозна жената.

— Благодаря — кимна той смутено и мина по-встрани, за да не пречи при влизането. — Значи и вие сте тук.

Опита се да преглътне последното изречение и почувства как се изчервява.

— Да — погледна го жената приветливо; все още говореше тихо въпреки шума наоколо. — Повечето от нас са тук. Това не е политика. Това е трагедия и тя засяга всички ни.

Тясната ѝ черна рокля контрастираше с късата ѝ светла коса, правеше я да изглежда по-бледа отколкото по телевизията. Ингвар погледна надолу, главно от смущение, и забеляза, че погребалното настроение не е попречило на председателката на Социалистическата лява партия да облече твърде къса пола, много по-подходяща за момиче поне с десет години по-младо от нея. Краката ѝ обаче бяха хубави. След кратък миг той вдигна поглед.

— А вие сте приятел на Вибеке? — озадачи се жената.

— Не.

Покашля се и протегна ръка. Тя я пое.

— Ингвар Стубьо. Крипо. Централата на Криминалната полиция. Приятно ми е.

Погледът ѝ беше син и зорък, а в начина по който наклони глава, докато преместваше чашата си от едната в другата ръка, се четеше любопитство, но бързо се овладя и кимна.

— Дано разплетете случая — подхвърли тя и се обърна към вътрешността на стаята, където наскоро оттеглилият се председател на партията Шел Мюндал вече стоеше зад подходяща за случая трибуна, вероятно взета от някой хотел.

— Драги приятели — прозвуча след привличащо вниманието покашляне. — Приветствам ви с изключително добре дошли в нашия дом по повод възпоминанието, което сметнахме за правилно и нужно да направим.

Отново се покашля, този път по-силно.

— Извинете — промърмори той и продължи: — Изминали са само два дни, откакто получихме ужасната новина, че Вибеке е била толкова жестоко откъсната от нас. Тя...

Ингвар можеше да се закълне, че по лицето на възрастния мъж се стичат сълзи. „Истински сълзи“, учуди се той. Истински, солени капки мокреха пред очите на всички суровото лице на човека, който в продължение на три десетилетия се бе доказал като най-жилавият, най-хитрият и най-гъвкавият политик в Норвегия.

— Не е тайна, че Вибеке беше...

Мюндал замълча. Пое си дълбоко въздух, сякаш му предстоеше състезание по бягане.

— Няма да кажа като моя собствена дъщеря. Имам четири дъщери и Вибеке не е една от тях. Но тя беше много близък за мен човек. В политически план, естествено — въпреки младостта ѝ много години работихме заедно, — но и в личен план. В тази степен, в която човек в политиката може...

Направи нова пауза. Цареше непробиваема тишина. Никой не отпиваше от чашата си. Никой не скърцаше със стола, никой не потропваше с обувки по тъмния под от черешово дърво. Като че ли никой не се осмеляваше и да диша. Ингвар плъзна поглед из помещението, без да помръдне глава. В дъното до една от приемните зали, притиснат между голямо кресло и двама непознати на Ингвар мъже, стоеше председателят на Комитета по външните работи с ръце, пъхнати дълбоко и неуместно в джобовете. С гримаса, изразяваща очакване, се взираше с присвити очи през прозореца, все едно се надяваше Вибеке Хайнербак да изненада всички, като им помахаше от борда на корабчето, което се приближаваше към кея под къщата. Най-младата представителка на Работническата партия стоеше до ваза с бели лилии и открито, но тихо плачеше. В качеството си на член на финансовия комитет навярно познаваше Вибеке Хайнербак по-добре от останалите, финансовият министър стоеше с наведена глава малко встрани от трибуната. Дискретно оправи очилата си. Министър-председателят държеше една жена за ръката. Ингвар отвърна поглед и заключи, че в момента вилата на Тайствайен вероятно е една от най-неохраняваните цели на евентуална терористична атака. Потръпна леко. Идвайки насам, видя единствено самотна полицейска кола без отличителни знаци малко встрани от пътя.

— В тази степен, в която политиката е дружелюбно място — довърши мисълта си старият човек. — А тя може да бъде такова място. Радвам се, че...

Ингвар кимна леко на светлокосата жена с хубавите крака, а тя бързо и тъжно му се усмихна в отговор. Бавно се отдръпна назад, докато мъжът отпред продължаваше възпоменателната реч.

— Извинете — шепнесе той на раздразнените лица, докато се приближаваше към вратата. — Извинете ме. Трябва само...

Най-накрая се озова в празното антре. Внимателно затвори двойната врата зад себе си и тежко въздъхна.

Изпита съмнение дали постъпи мъдро, като дойде. Надяваше се възпоминанието да му помогне да си създаде по-пълна представа за Вибекке Хайнербак. Явно беше много повече от това, за което се беше представяла. Той не хранеше никакви илюзии и знаеше, че образът на публичните личности, така, както го рисува общественото мнение с краски без нюанси, не е нито истински, нито пълен. Неслучайно огледът на местопрестъплението преди два дни му направи по-силно впечатление, отколкото искаше да си признае. По-рано днес, докато вадеше чиста бяла риза от гардероба, си помисли дали пък хората от обкръжението на Вибекке Хайнербак няма да покажат по време на едно импулсивно възпоминание толкова скоро след смъртта ѝ повече от себе си, а и от нея. Само десет минути след началото разбра колко наивно е разсъждавал. Това беше ден на възхвала. На хубави мисли и красиви спомени, на мъка, изразена от общност, надхвърляща политическите граници.

Ингвар стоеше с гръб към стаите и се чудеше как да си намери палтото. През затворената врата глухо се дочуваше речта на бившия председател, прекъсвана от паузи и някое и друго покашляне.

Отляво, от друга врата, леко открехната, навярно към кухнята, се чуваше как някаква жена шепне напрегнато и съскащо, докато всъщност предпочита да крещи, но го намира за неуместно предвид обстоятелствата. Ингвар, на път да издаде присъствието си, се сепна от репликата на дълбок и агресивен мъжки глас:

— Да върви по дяволите това!

Звукът от стъкло, ударено в масата бе последван от ясното подсмърчане на жената. После тя каза нещо. Ингвар различи само безсмислени откъслечни думи. Колебливо пристъпи към лъча светлина от полуотворената врата.

— Внимавай — повиши тон жената. — Сега наистина трябва да внимаваш, Рудолф!

И толкова внезапно излезе в антрето, че Ингвар, без да се замисли, направи крачка назад.

— Господи! — възкликна той и се усмихна. — Наистина ме уплашихте. Да ви се представя: Ингвар Стубьо!

Тя пропусна един мъж след себе си, затвори внимателно вратата, пое ръката на Ингвар и отвърна на усмивката му. Полицаят се озова пред впечатляващо ниска жена, но със стройна талия, подчертана от тясна черна пола до под коленете. Сивата копринена блуза с къдрички около шията и надолу по гърдите ѝ придаваше вид на миниатюрна версия на Маргарет Тачър. Имаше голям и гърбав нос и остра брадичка. Очите ѝ бяха достойни за една желязна лейди: леденосини и бдителни, въпреки че останалата част от лицето ѝ изглеждаше отпусната и любезна.

— Кари Мюндал — промърмори тя. — Приятно ми е. Поне да ви кажа добре дошли. Въпреки обстоятелствата. Навярно познавате Рудолф Фюр?

Мъжът изглеждаше поне двойно по-висок от нея и на половината от възрастта ѝ. Очевидно му липсваше тренинг в укриването на мисли. Ръката му беше потна, когато стисна десницата на Ингвар. В продължение на няколко секунди стрелка поглед напред-назад, докато накрая се съвзе и се усмихна. Същевременно кимна, почти се поклони, явно разбрал, че ръкостискането не е минало особено успешно.

— Да ви помогна с нещо? — попита Кари Мюндал. — Тоалетната? Тя е натам. А когато свърши възпоминанието ще поднесат закуски. Не очаквахме толкова много хора, естествено. Но това е хубаво. Все пак Вибеке беше...

Бързо поглади косата си.

Кари Мюндал имаше славата на идол за добрите домакини от миналото — посветила се изцяло на дома, тя се грижеше за четирите си дъщери, тримата сина и съпруга, комуто дори не хрумваше да крие, че вярната му съпруга е основната причина за неговото продължително присъствие на политическата сцена.

— Всеки трябва да има по една Кари вкъщи — повтаряше често той по време на интервюта, упорито неподатлив на пламенните домогвания на по-младите жени. — Една Кари вкъщи е по-добра от десет в службата.

Повече от четиридесет години Кари Мюндал се грижеше за къщата и децата и гладеше ризи. Любезно се появяваше по страниците на списания и съботни забавни телевизионни предавания, а особено след като съпругът ѝ се оттегли от политиката, се превърна в

своеобразен национален талисман: политически некоректна, но дружелюбна и остроумна дребничка баба.

— Тоалетната ли търсехте? — попита отново тя.

— Да — кимна Ингвар. — Неудобно се получи да напусна възпоменателната реч на мъжа ви, когато...

— Щом се налага, значи се налага — прекъсна го Кари Мюндал. — Рудолф, да влизаме!

Рудолф Фюр отново се поклони, сковано и с явно притеснение. Последва по-възрастната жена, отворила вратата към стаята. Тя се затвори безшумно след тях.

Ингвар остана сам.

Гласът отвътре имаше дикция на свещеник по време на литургия. Зачуди се дали хората няма да започнат да пеят. Погребението на Вибекке Хайнербак се отлагаше за дълго време, защото полицията бе задържала трупа за аутопсия. В този смисъл нямаше нищо особено в подобно възпоминание. И все пак за пръв път, откакто пристигна, го осени мисълта за някаква безвкусица — в частен дом да се проведе такова внезапно свикано, но явно добре планирано събрание.

Погледна през вратата към помещението, където Рудолф Фюр и Кари Мюндал се бяха карали шепнешком, и подозрението му се потвърди. Огромната кухня сякаш бе построена със замисъл точно за такива случаи. По масата и кухненския плот, сред купи със салати от разнообразни свежи зеленчуци, стояха наредени сребърни подноси, отрупани с хапки, сандвичи и вкусни ордьоври. Върху перваза на прозореца, широк поне половин метър и дълъг не по-малко от два, се виждаха впечатляващ брой бутилки с червено и бяло вино. Някои вече бяха отворени.

Ингвар внимателно повдигна прозрачното фолио над един поднос и лапна три парчета пиле.

После излезе от кухнята.

Погледът му попадна на малка стая в дъното на коридора. Докато дъвчеше енергично и търсеше палтото си из купчината връхни дрехи, шапки и шалове, му хрумна, че госпожа Мюндал не го попита кой е и защо е тук. Едва ли го познаваше отпреди. Само веднъж позволи на държавните медии да го интервюират. На следващия ден обеща както на себе си, така и на началниците си това никога да не се повтори.

Най-накрая си намери палтото и излезе навън.

„Кавга“, помисли си Ингвар, когато суровият морски въздух го удари в лицето.

Кавга в ден като този. Между дребничката госпожа Мюндал и Рудолф Фюр, заместник-председателя на партията, а според вестниците несъмнения наследник на Вибекке Хайнербак. Разногласие, явно толкова съществено, че не бяха останали да чуят възпоменателната реч на Шел Мюндал в големия салон.

От силния полъх на вятъра пешовете на палтото му изплющяха зад краката му. Той се присви и тежко се затича по грубия чакъл.

Не беше задължително, естествено, поведението на двамата да има особено значение.

При влизането в колата чу пристигащи хеликоптери. Бяха два: единият кацна върху хълма на изток, другият се снижи над водата на около стотина метра от сушата. Корабчето до кея също се оказа на полицията. По протежението на улицата преброи пет униформени полицаи, всичките въоръжени.

Събранието вътре протичаше в безопасност.

„Доколкото някой въобще може да бъде в безопасност“, помисли той и включи двигателя.

Наложи му се да кара петдесет метра, преди да обърне.

* * *

Физическата болка, макар и силна, се понасяше. Свикна с нея. Множествената склероза опустошаваше тялото ѝ повече от двадесет години. Неотдавна навърши шестдесет и седем; знаеше, че краят ѝ приближава. Вече нищо не функционираше. Раните от залежаване кървяха и боляха. Тялото на Ивон Кнутсен представляваше обвивка около нещо, едва наподобяващо живот. Лежеше изпъната върху легло в неуютна стая в институция, винаги предизвиквала отвращението ѝ. Мъката прогонваше и последните ѝ сили.

Бернт беше мил, разбира се. Всеки ден идваше с Фиорела. Стояха дълго, въпреки че Ивон постоянно задрямваше. От известно време започнаха да ѝ дават по-силни лекарства.

Искаше да умре, а Господ категорично отказваше да я прибере.

Лежиш ли болен, най-лошото нещо е времето. Точи се бавно, а човек не е в състояние да направи нищо. Върти се в кръг, в криви, в издължени дъги и пак се връща в изходната точка. Тя не искаше това. Нейното време на Земята трябваше вече да е изтекло. Отдавна. Мъката правеше конвулсивното вкопчване на крехкото ѝ тяло в живота още по-нетърпимо.

Фиона беше добра дъщеря. Имаше и кавги, естествено, както при всички майки и дъщери. Понякога отношенията им охладняваха, но какво друго да очаква човек. Така или иначе скоро всичко си тръгваше постарому. Фиона беше толкова мила. Приятелките на Ивон ѝ го бяха повтаряли много пъти, преди, когато все още се грижеше за себе си, сервираше кафе и дори ги угощаваха на вечеря в някой от по-добрите си дни:

— Ти си късметлийка, Ивон.

Фиона никога не я разочарова.

Те имаха тайна, двете. Толкова дълбока, че беше станала невидима.

Както времето минава от само себе си, когато е лишено от смисъл, така тайните стават дълбоки, невидими. В началото лежеше между двете като преграда. Не успяха да намерят разрешение и тогава учудващо лесно се съгласиха: „Да забравим за това.“

Ивон Кнутсен още чуваше гласа си тогава — твърд, майчински, с остра нотка на решителна необходимост да предпази детето си.

— Да забравим за това.

И те забравиха.

Сега Фиона беше мъртва и самотата вдъхна нов живот на тайната. Преследваше я, особено нощем, струваше ѝ се, че я вижда като сянка до прозореца: тих отмъстител, най-сетне намерил причина да я измъчва, когато вече няма друг, с когото да забравят заедно.

Ако Господ само я оставеше да последва Фиона...

— Мили Боже — прошепна тя.

Но сърцето ѝ продължаваше да бие упорито в измършавелите ѝ гърди.

* * *

Дневната светлина скоро щеше да угасне. Наближаваше четири часът следобед, понеделник, девети февруари. Тридесет и седем годишен мъж се катереше, в разрез с всякакви мерки за сигурност, по един строителен кран. Жълт, над двадесет метра висок, кранът стърчеше над хаос от строителни материали, булдозери, багери и други подемни машини. Мъжът усети как суровият вятър се промъква през дрехите му още когато се озова над хълма. Ръкавиците му бяха твърде тънки. Приятелят му го предупреди: металът е леденостуден. Не се осмели обаче да вземе нещо по-топло — предпочиташе да има контрол върху пръстите си.

Не съумяваше да се движи достатъчно бързо. Спътникът му вече бе изминал половината път. Но беше по-млад, а и по-трениран.

Вегар Круг се опита да мисли позитивно.

В действителност нямаше сили за подобни начинания. Наближаваше четиридесетте, обзет от тягостно чувство: така и не получи признанието и заслужената популярност. За себе си смяташе, че пише и достъпно, и саркастично, но най-вече стойностно. Критиците, и то критици извън местния вестник, за който работеше, изразяваха единодушно мнение: Вегар Круг притежава собствен стил, оригинално и саркастично перо. Дори го нарекоха талант. Оттогава поостаря, но и се превърна в значим писател. Добре го знаеше — имаше важни неща за казване. Неговият талант разцъфтя преди години, време беше да се е утвърдил, да се е превърнал в човек, чийто авторитет да зачитат. На дъската за съобщения в дома му имаше рецензия за третия му роман, поместена във вестник „Моргенбладет“. Не твърде голяма, само на две колонки, вече опърпани и пожълтели след няколко години висене в кухнята, но изразът „силен, жизнен и понякога направо брилянтен“ продължаваше да се набива на очи.

Читателите обаче го разочароваха напълно.

Не мисли! Катери се!

Съжали, задето не си облече гащеризона. Между пуловера и панталона зееше оголена ивица и студът го бодеше като с ледени висулки в кръста. С една ръка се опита да напъха пуловера в панталона. Помогна само за няколко секунди.

Предстоеше да разбере дали ще успее да се справи с това. Не знаеше откъде черпи енергията. Без да мисли за студа, без да се замисля за увеличаващото се разстояние до хълма отдолу, без да мисли

за опасността за живота си, свързана с проекта, който сега беше твърдо решен да довърши, той се концентрира върху това да поставя единия крак пред другия, да повдига едната ръка стъпка нагоре, докато другата се вкопчва здраво в метала. Отново и отново. Да поддържа темпото. Да не се предава.

Изкачи се до върха.

Усещаше как силният вятър клати крана. Погледна надолу. Затвори очи.

— Не гледай надолу — извика спътникът му. — Не поглеждай надолу още, Вегар! Гледай мен!

Клепачите бяха залепнали за очите му.

Искаше да погледне, но не се осмеляваше. Гаденето го обхвана с неистова сила.

— И преди си го правил — чу гласа на спътника си, вече много по-близо. — Ще мине добре, знаеш.

Нечия ръка го хвана за лакътя. Стисна го.

— Съвсем същото е като миналото лято — продължи гласът. — Единствената разлика е във времето.

„И в пълното пренебрегване на мерките за сигурност“, помисли Вегар Крог и се опита да отпъди миналото.

Работата във вестник „Класекампен“ се оказа еднопосочна улица. Твърде дълго остана там. Вероятно поради възможността да пише каквото си иска. „Класекампен“ беше важно издание. Взимаше страна. Вестниците трябва да заемат позиция, на честна и политическа основа, а на Вегар Крог му позволяваха да пуска стрели, колкото иска. „Стига да са насочени в правилната посока“, както се изразяваше редакторът. Понеже „Класекампен“ и младият Вегар Крог имаха почти еднакво разбиране за норвежкия културен живот, той получаваше пълна подкрепа от редакцията за своите жилещи, красноречиви рецензии, гневни анализи и грубо хулещи коментари. Продължи така няколко години, но накрая — вече изтощен — разбра, че почти никой не чете „Класекампен“.

По тази причина не го бяха дали под съд.

След време го взеха в канал „ТВ2“ като сътрудник по въпросите на културата. Изглеждаше, че всичко ще тръгне добре. За около година се превърна в култова фигура за обвиняващите млади хора, наясно къде се намира и накъде трябва да върви Норвегия. Вегар Крог беше

един от тях, леко поостаряващ може би, но със сигурност един от тях. Първо стана известен като репортер на сензационни новини в предаването „Млад и градски“, после поддържаше славата си чрез собствена гневна десетминутна рубрика в „Абсолютно забавление“ всеки четвъртък.

Така, след прекалено много подадени жалби срещу него, не стигнали до съда благодарение на изключително добродушния и готов да се извинява шеф на канала, го свалиха от екран. Канал „ТВ2“ беше също толкова отворен, колкото вестник „Класекампен“ за това, което невежите наричат простащина. Всъщност, като се замисли, се радваше, че го уволниха. „ТВ2“ беше изцяло комерсиален телевизионен канал от най-лошия американски тип.

Най-после се осмели да погледне надолу.

— Виждаш ли я? — извика спътникът му. — Върху оранжевата плоча?

Вегар Крог погледна надолу. Вятърът превръщаше анорака му в балон, в голям мехур, който му пречеше да вижда.

— Давай — изсъска той.

— Трябва да отидем малко по-нататък по стрелата на крана — изкрещя спътникът му и го пусна. — Ще се справиш ли?

Най-после се намираше на точното място. Опита се да се успокои. Пренебрегна студа. Забрави за височината. Устреми поглед към книгата там, долу — почти незабележим правоъгълник върху голямата оранжева плоча. По лицето му се стичаха сълзи, обвини за това вятъра и извика на помощ собствените си сили. Вляво, върху купчина блокове от аерирана глина, стоеше спътникът му. Фотографът беше нахлузил качулката на главата си. Вегар Крог вдигна ръка и му даде знак. Ярка светлина го заслепи, трябваша му няколко секунди, за да намери подходящото място за приземяване.

Ремъците бяха правилно захванати. Спътникът му ги провери за последен път.

— Готово — обяви високо той. — Скачай.

— Сигурен ли си, че въжето ще издържи? — извика Вегар Крог.

— Всичко е като по учебник — увери го спътникът му. — Три пъти те теглих, преди да го избира, по дяволите! Мерих крана за последен път вчера! Скачай! Умирам от студ!

Хвърли последен поглед към фотографа. Качулката с вълча кожа по краищата покриваше половината камера. Обективът гледаше право към двамата там, горе. В далечината се чуваше сирена. Приближаваше се.

Вегар Крог се насочи право към книгата, последния сборник с негови есета — почти невидима точица върху кръглата плоча с портокалов цвят.

Скочи.

Падането му се стори прекалено бавно.

Имаше време да мисли. Имаше време да мисли за ужасно много неща. Замисли се, че скоро ще стане на четиридесет години, че жена му не се оказа особено плодовита — след тригодишни опити да си направят дете, резултатът беше само ежемесечни разочарования, за които вече даже не говореха. Замисли се, че още живеят в двустаен апартамент в квартал „Грьонланд“, а спестяванията им се свеждат до дребни суми.

На половината път надолу спря да мисли.

Вече се движеше твърде бързо.

„Прекалено бързо“, помисли фотографът; обективът следеше падането на мъжа към хълма.

Книгата нарастваше пред очите на Вегар. Не съумяваше да види нищо друго, освен бялата корица, която непрекъснато се уголемяваше. Протегна ръце, насочи се към хълма и накрая помисли: „Движа се прекалено бързо.“

Вятърът отнесе вълнената му шапка, а в мига, когато светлата му, оредяла по челото коса докосна плочата, Вегар Крог разбра, че всичко е свършило. Нежно, сякаш разполагаше с цялото време на света, пое книгата и я притисна до сърцето си. Усети как главата му се удря съвсем леко в твърдата повърхност, перчемът му близна дървената плоча, отразяваща светлината.

Въжето го дръпна обратно нагоре. Движението се пренесе в тялото му: силно напрежение в ходилата, стягане от прасците нагоре към бедрата, сякаш гръбначният му стълб се бе разтегнал от силното дърпане.

Засмя се.

Крещеше, люлеейки се нагоре-надолу, от едната на другата страна. Хълцаше от смях. В това време полицията вкарваше

патрулната кола в строежа на заден ход, а фотографът, събирайки вещите си, тичаше към дупката в оградата на обекта.

Вегар Крог никога не се беше чувствал толкова жив. Ако филмът се получи, всичко ще бъде свършено. Скокът се реализира точно според очакванията му — какъвто трябваше да бъде, каквато беше книгата, какъвто самият той смяташе, че винаги е бил — смел, опасен и предизвикателен, винаги действащ на ръба на позволеното.

Този понеделник в средата на февруари той не умря, напротив почувства се безсмъртен, докато висеше под яркожълтия кран над една оранжева дървена плоча, осветен от силната синя светлина от полицейската кола, която виеше срещу него долу на хълма. Вегар Крог се носеше между ярки цветове в един сив и ветровит следобед, притискайки към себе си първия екземпляр на новата си книга: „Скок с бърнджи“.

Смъртта на Вегар Крог беше отложена с една седмица и три дни, но той, естествено, не го подозираше.

* * *

При цялото си желание Ингер Йохане не успяваше да хареса поне малко Сигмюн Барли. Човекът беше отвратителен. Бъркаше си в носа без притеснение; непрекъснато пускаше газове, но дори веднъж не помоли за извинение; чоплеше си ушите, гризеше си ноктите пред очите на всички, а тъкмо сега късаше на парчета хартиена салфетка, без да се замисля, че течението ги поема и падат по пода.

— Добро момче е — отбелязваше обикновено Ингвар уморено по повод хладното отношение на Ингер Йохане към него. — Просто е малко невъзпитан. Но пък единствен Сигмюн говореше с мен след смъртта на Елисабет и Трине.

Последният аргумент беше неоспорим. След неочакваната смърт на първата му жена и дъщеря му Ингвар се срина почти тотално. Едва не се отказа от работата си, изпадна в сериозна, разрушителна депресия. Тогава Сигмюн прояви трогателна загриженост и благодарение на своята настойчивост успя да го върне към живот, придобил нов смисъл едва преди две години, когато срещна Ингер Йохане и започна отначало.

— Какво е един засъхнал сопол на крачола в сравнение с истинската преданост? — беше попитал Ингвар, а в резултат въпросният човек сега седеше в дома им, току-що нахранил се обилно с пиле и три порции салата от глухарчета.

— Много хубаво готвиш — отбеляза той и се усмихна широко на Ингвар.

— Благодаря — обади се Ингер Йохане.

— Аз направих заливката — уточни Ингвар. — Заливката е най-важното. Но тя е права. У нас готви Ингер Йохане. Аз съм само... дегустатор. Грижа се за детайлите. Всичко, което издига едно обикновено ядене на нивото на...

Засмя се и вдигна отбранително ръце, защото тя го нападна с една кухненска кърпа.

— Не търпи да я дразниш — подхвърли той и я придърпа към себе си. — Но дълбоко в себе си е добра.

Целуна я и не пожела да я пусне.

— Караницата в кухнята — впусна се в разсъждения Сигмюн, смутено навивайки салфетката, преди да я бутне встрани, без да е напълно наясно къде да дене накъсаните остатъци, — може да е била за някоя дреболия.

— Да — съгласи се Ингвар и пусна Ингер Йохане. — Въпреки това е редно да допуснем вероятността там да има нещо. Кари Мюндал и Рудолф Фюр не само се бяха хванали за гушите; поради караницата те пропуснаха добре заучената възпоменателна реч на Шел Мюндал. Не е типично за Кари да се лиши от такава възможност да уважи и подкрепи мъжа си. А Рудолф Фюр изглеждаше доста обезпокоен.

— Политиката — вметна Ингер Йохане, — не е неделно училище, както е известно. Ако ожесточените дискусии зад политическите кулиси са основание за подозрение в убийство, щяхте да сте затънали до гуша в работа!

— Въпреки това...

Ингвар премести стол до кухненския плот и се настани, облягайки ръце върху плота.

— Имаше нещо в цялата ситуация — припомни си той тихо. — Нещо... — поклати глава. — Отбелязано е. Но ще го оставим настрана. В момента имаме други неща, за които да се хванем.

— В момента нямаме почти нищо — възрази Сигмюн намръщено. — За нито един от двата случая.

— Преувеличаваш. Все пак разполагаме с нещо — опита се да го ободри Ингвар.

— Нещо — повтори Сигмюн.

— Но нищо не се връзва — уточни Ингвар. — Нищо не води нанякъде. За това съм съгласен. Не намираме други връзки между двете жени, освен очевидните, които веднага установихме. И прехвърлихме хиляда пъти. Жестокостта на убийствата. Полът на жертвите. И двете са известни личности. Мястото, където живеят.

Проза се дълго и продължи:

— Но е доста съмнително да търсим убиец с определено отрицателно отношение към квартал „Льоренскуг“. Вибекке и Фиона не са се познавали лично, не са имали общи приятели и познати, освен тези, на които ще разчитаме да се появят в една толкова малка страна като нашата. Не са имали обща работа. Водели са доста различен живот: едната неомъжена купонджийка, другата семейна с малко дете. Изглежда, въпреки всичко...

— ... въпреки всичко става въпрос за два отделни случая — довърши Ингер Йохане, докато държеше чайника под течащата вода. — Но и двамата убийци трябва да са силни. Вибекке е убита извън къщата и донесена в спалнята. Фиона е била надвита.

— Често ли говорите така? — попита Сигмюн.

— Как?

— Довършвате си изреченията. Като близнаците на сестра ми.

— Ние също сме близнаци, духовни близнаци — пошегува се Ингер Йохане и се усмихна, защото Сигмюн не долови закачката. — Непрекъснато мислим и чувстваме по един и същи начин. Кафе?

— Да, благодаря. Но ако...

Сигмюн закри устата си с ръка и се опита да потисне едно дълбоко оригване.

— ... ако случаите са два, значи вторият убиец, този, дето е пратил на оня свят Вибекке Хайнербак, е възнамерявал да създаде впечатление, че е част от поредица.

— Две убийства не са кой знае каква поредица — изкоментира Ингвар. — По-скоро изглежда малко жалко. Най-напред обаче трябва да се съгласим, че не става дума за един и същи извършител.

— Рано е да го направим — отсече Ингер Йохане. — Но съм съгласна, че макар приликите да са много, техният характер не навежда на мисълта непременно за серийно престъпление.

— Чудех се — подхвана Сигмюн, изчервявайки се като тийнейджър, чиято глава е пълна с неразгадани въпроси относно сексуалния живот. Почеса се по крака и неловко наклони глава. „За момент изглежда сладък“, помисли си Ингер Йохане. Изсипа горещата вода в кафеварката, напълни една кана с мляко и постави кафява захар в една купа.

— Само се чудя — опита Сигмюн наново, — как това профилиране, профайлинг...

Колебаеше се как точно да се изрази и разтърка нос.

— Спокойно можеш да кажеш профилиране — окуражи го Ингер Йохане. — Профайлинг звучи... все едно е взето от криминален сериал. Не мислиш ли?

Той си наля твърде много кафе и си сръбна от врялата течност, преди да вдигне чашата.

— Ау! Ау!

Потърка силно горната си устна и изсумтя:

— И ние умеем разни неща. Доста неща. Но понеже ти си учила специално във ФБР и прочее, от онзи топ пич, си мислех...

— Мляко? — прекъсна го Ингвар и без да дочака отговор, наля в чашата на Сигмюн, при което кафето преля. — Захар? Ето!

— Профилирането означава много неща — обясни Ингер Йохане и подаде кърпа на Сигмюн. — По правило всяко убийство съдържа елементи, характеризиращи виновника. Такова профилиране всъщност се прилага при всички разследвания. Просто терминът не се употребява.

— Имаш предвид — разсъждаваше на глас Сигмюн, бършейки безцелно плота пред себе си, тъй като млякото от кафето се беше разтекло във всички посоки, — че когато намерим мъж в доста мръсния му дом с нож в слабините, а обадилият се на полицията тип стои мъртвопиян в ъгъла и реве, правим профил? Профил от рода: „извършителят се скарал с близък роднина в пияно състояние, ножът си е бил там, не искал да го убие, ужасно съжалява, а после позвънил за помощ“?

Ингер Йохане се засмя сърдечно и избърса остатъците от светлокафявата течност с хартия.

— По-добре не бих го обрисувала и аз — призна тя. — Току-що направи профил, но той е обикновен и лесен за съставяне и на вас, полицаите, ви отнема точно тридесет секунди да заключите, че пияният в ъгъла е извършителят. Ти и Ингвар обаче не попадате на много такива случаи. Криво се занимава с по-сложни загадки от тази.

— Но, Ингер Йохане — въодушеви се Сигмюн. — Изхождам от това, че ти анализираш всеки случай, като разчленяваш...

— Анализира се начинът на извършване — помогна му тя. — Разчленяваме, както казваш ти, престъплението на отделните му съставни части. После правим заключение въз основа както на отделните факти, така и на общото впечатление. В анализа придаваме особено значение на произхода, на предишното поведение на жертвата — субективно и обективно — и на самото убийство. Цялостна работа. И...

Парата от чашата замъгли очилата ѝ.

— ... едва ли има по-несигурна, трудна и ненадеждна наука от профилирането.

— Това, което описваш, в основата си прилича на оперативно разследване — отбеляза Сигмюн с доза съмнение.

— Има известна прилика, да — кимна Ингер Йохане и добави: — Разликата е, че оперативното разследване се придържа към... Как да се изразя... неоспорими факти в по-голяма степен от профилирането. Профайлърите са и психолози. Целта на едно оперативно разследване е да се намери извършителят, а задачата на профайлъра е да открие психологически модел, адекватен на извършителя. Така погледнато, профилирането е само помощно средство в оперативното разследване.

— Е, ако трябва да кажеш нещо за убийството на Фиона Хеле само по себе си и за момент напълно да забравиш за Вибекке Хайнербак, какво е то? — попита Сигмюн, обзет от силна възбуда.

Ингер Йохане погледна към него над чашата си.

— Не съм съвсем сигурна — замислено провлачи отговора си тя. — Всичко това изглежда много... ненорвежко. Не харесвам този израз, защото мина времето, когато можехме да кажем, че подобни жестоки убийства са ни спестени. Но въпреки това...

Въздъхна тежко и отпи от чашата.

— Все пак — подхвана след няколко секунди тя — е възможно да се различат характеристиките на два доста различни профила. Да вземем първо общите черти: убийството на Фиона Хеле е добре планирано. Очевидно става дума за обмислено действие и за човек, способен подробно да планира чужда смърт. Хартиената ваза едва ли има друга функция, освен езика да бъде пъхнат там. Пасва идеално. Допустимо е да пренебрегнем, че някой е мислил да отреже езика на жертвата, без да я убива. Времето на убийството също е добре подбрано. Вторник вечер. Всички знаят, че тогава Фиона Хеле винаги е сама. Освен това в много интервюта се е хвалила, че „Льоренскуг“ е спокоен оазис извън шума на големия град.

С два пръста направи кавички във въздуха.

— Малко клиширано — вметна Ингвар.

— И доста глупаво да разгласиш на всички, че не е нужно да заключваш вратите в малката задънена улица, защото всички се пазят взаимно и никой не е лош.

Сигмюн изсумтя и вметна:

— Точно този коментар накарал момчетата от полицейски район „Румерике“ да ѝ се обадят. Да я предупредят, чисто и просто. Но след това нищо не се променило. Отвърнала нещо от рода на „Не бива да се поддавам на злите сили“. Господи...

Промърмори нещо неразбираемо на чашата за кафе.

— Както и да е — продължи Ингер Йохане и взе един скицник, който Ингвар беше намерил в огненочервената кутия за играчки на Кристиане. — Убийството е планирано. Така вече сме направили крачка напред.

Подпря лакти на високия плот.

— Има основание за още едно относително сигурно заключение — такова убийство носи печата на силна омраза. Както планирането, тоест твърдата престъпна цел, демонстрирана от извършителя, така и методът...

Последва кратка тишина. Почти незабележимо Ингер Йохане сбърчи чело и насочи ухо към антрето.

— Няма нищо — успокои я Ингвар. — Нищо.

— Да удушиш някого, да го вържеш, да му отрежеш езика...

Ингер Йохане вече говореше ниско, напрегнато, все още нащрек.

— Омраза — заключи тя. — Но тук започват проблемите. Драматизмът, разцепеният език, оригамито... Всъщност цялата сцена...

Бавно очертаваше кръгове върху хартията с червен молив.

— Би могла да е прикритие. Пиеса. Камуфлаж. Символичността е толкова натрапващо се банална, толкова...

— ... детинска — предложи Сигмюн.

— И така може да се каже. Във всеки случай прекалено проста и елементарна, почти изглежда като опит за прикриване на нещо. Целта вероятно е да заблуди. Тогава можем да говорим за необичайно коварен човек, който е мразел Фиона Хеле доста силно. А при това положение не сме направили напредък...

— Обратно към изходната позиция — подхвърли Ингвар уморено. — А ако символиката носи дълбок смисъл?

— Чудесно... Нима индианците не използват израза „Бял човек говори с два езика“? Да допуснем, че извършителят е осквернил трупа, за да каже нещо на заобикалящия го свят. Следователно трябва да означава, че Фиона Хеле не е това, за което се представя. Тя е лъжкия. Предателка. Поне според убиеца. А в този доста свободен и напълно неизползваем профил той подозрително прилича на... напълно луд.

— Жалко — въздъхна Сигмюн и звучно и открито се прозя, — разполагаме само с незначителни подробности за живота ѝ. Никакви големи конфликти, малко завист тук-там. А беше преуспяла жена все пак. Спор с данъчните преди две години. Разправия със съседите заради една елха, която хвърляла сянка върху кабинета ѝ. Незначителни неща. Между другото, отсекли дървото, без да се стига до съд.

— Впечатляващо е... — започна тя, но замълча. — Сега пък какво има?

Притеснението ѝ ясно пролича, когато погледна Ингвар.

— Няма нищо — повтори той. — Успокой се. Тя спи.

Ингер Йохане склони Рагнхилд да спи в спалнята, поне когато имат гости.

— Впечатляващо е — повтори тя колебливо, — че не намирате нищо в живота на Фиона Хеле, което дори да прилича на мръсотия. Изключително впечатляващо. Тя беше на четиридесет и две години. Трябва да сте пропуснали нещо.

— Пробвай се ти тогава — предложи Сигмюн кисело. — Петнадесет от нашите хора се занимават с въпроса вече няколко седмици без резултат. Може би жената просто е пример за добродетелен човек.

— Такива не съществуват.

— А профилът?

— Кой профил?

— Който щеше да направиш — уточни Сигмюн.

— Не мога да направя профил на убиеца на Фиона Хеле — погледна го Ингер Йохане и изпи остатъка от кафето на един дъх. — Поне не и нещо смислено. Никой не би могъл да го направи. Но ще ви дам добър съвет. Потърсете лъжите в живота й. Намерете лъжата. Тогава едва ли ще е нужен профил. Тогава ще откриете мъжа.

— Или жената — вметна Ингвар с лека усмивка.

Тя дори не благоволит да му отговори и се измъкна към спалнята.

— Винаги ли е толкова притеснена? — прошепна Сигмюн.

— Да.

— Не бих издържал.

— Та ти едва виждаш семейството си!

— Стига. Прекарвам вкъщи повече време, отколкото повечето ми познати.

— Което не означава особено много.

— Галош.

— Идиот — усмихна се Ингвар. — Още кафе?

— Не, благодаря. Но това...

Сигмюн посочи към проблясващата в жълто-кафяво бутилка върху кухненския плот.

— Няма ли да караш?

— Жената взе колата. Отиде на родителска среща или нещо подобно.

— Ето, виждаш ли.

Ингвар сипа коняк в две големи чаши.

— Наздраве.

— Нямаме особен повод — отбеляза Сигмюн и отпи.

Ноктите на Джак затракаха по паркета. Животното се спря в средата на стаята, протегна се и се прозя продължително.

— Сякаш се смее, по дяволите — промърмори Сигмюн.

— Точно това прави — съгласи се Ингвар. — На нас може би. На грижите ни. Той мисли само за храна.

Кучето помахна леко с опашка и отиде в кухнята. Спря пред кофата за боклук до вратата и изскимтя. Наведе муцуна към пода и лакомо започна да облизва трохите.

— Храната ти е в купата — скара му се Ингвар. — Бау!

Джак излая остро и заръмжа към вратата на шкафа.

— Не го дразни, де! Уф, Джак!

Ингер Йохане стоеше на прага с будната Рагнхилд на ръце.

— Абе чух аз нещо — не скри тя триумфа в гласа си. — Мокра е. Иди да ѝ смениш памперса. Джак! Върви да си лягаш!

— Малката принцеса на татко — забърбори Ингвар и внимателно пое дъщеря си. — Мъничката ми принцеска е мокра.

— Напълно се е размекнал — констатира Сигмюн.

— На това му се вика добър баща.

Ингер Йохане се усмихна и проследи Ингвар с поглед, докато той изчезна в банята. Джак го последва с клепнали уши. Спря до разделителната стена към всекидневната и отново я погледна умолително.

— Лягай си — подкани го тя и кучето изчезна.

От първия етаж се чуваше приглушена музика. Подовата изолация поглъщаше по-голямата част от мелодията. Само думкането на басите стигаше до горе. Ингер Йохане се понамръщи, после се залови да слага мръсните чинии в съдомиялната машина.

— Тук се чува всичко — констатира Сигмюн, без да дава признаци, че има намерение да си ходи. — Може ли?

Посочи бутилката с коняк.

— Да, да. Разбира се. Да ти е сладко.

Музиката постепенно се усили.

— Трябва да е Селма — промърмори тя. — Тийнейджърка. Сигурно е сама вкъщи.

Сигмюн се усмихна и пъкна нос в чашата. „Отпуснах се“, помисли си той озадачено. Навярно бе заради нещо в атмосферата на този дом — тонът, светлината, мебелите; нещо, свързано с Ингер Йохане. В службата шушукаха, че е много строга. „Грешат“, реши той и потопа опарената си устна в алкохола. Бодеше приятно; отпи.

„Ингер Йохане не е строга. Тя е силна“, заключи Сигмюн, макар да се притеснява твърде много за бебето. Всъщност не беше толкова необяснимо, като се има предвид по-голямата дъщеря — чудатото, крехко дете, на вид с три години по-малко от истинската си възраст. Два пъти Ингвар я води в офиса и там тя изпонаплаши хората до смърт. В един момент се държеше като тригодишно дете, в следващия философстваше като студент. Нещо с мозъка ѝ не беше наред, но не можеха да го определят.

Сигмюн открай време харесваше Ингвар. Чувстваше се приятно в компанията на по-възрастния си колега. Въпреки това рядко прекарваха свободното си време заедно. Сигмюн го видя малко след нещастния случай — дъщерята на Ингвар беше паднала заедно с дървената стълба върху майка си при опит да почисти улциите на къщата и двете бяха загинали. Помнеше светлината от ниското слънце през короните на дърветата, двата трупа в градината, Ингвар, който не казваше нищо, не плачеше, не говореше. Просто стоеше там с плачещия си внук на ръце, все едно притискаше самия живот и беше на път да се пречупи.

— Амюн още ли идва през уикенда? — попита той внезапно.

— По принцип идва при нас всеки втори уикенд — обясни Ингер Йохане, изненадана от въпроса. — Но сега с бебето и всичко това... Първоначално уговорката е била Ингвар да помогне на зет си.

— Не — поправи я Сигмюн.

— Моля? — обърна се тя към него.

— Друга беше причината — обясни той спокойно. — Тогава говорих много с Бярне. Зетят.

— Знам как се казва зетят на Ингвар.

— Естествено. Както и да е... Уговорката целеше да се помогне на Ингвар. Да му даде нещо, за което да се залови, заради което да живее. Двамата с Бярне страшно се притеснявахме, разбираш ли. Хубаво е да се види...

Изпи остатъка от коняка на един дъх и с умиление се огледа наоколо.

— Хубав дом имате — обяви той с неочаквана тържественост в гласа и с насълзени очи.

Ингер Йохане поклати глава и тихо се засмя. Сложи ръце на кръста си, наклони глава и проследи как той си сипа тройна доза в

чашата и с драматично плясване сложи тапата.

— Така, стига толкова за днес. Наздраве за теб, Ингер Йохане. Ти си изискана жена, трябва да ти го призная. Ще ми се да се прибирам всеки ден вкъщи при жена си, сигурен, че тя се интересува от работата ми, че разбира нещо от нея. Като теб. Ти си едно прекрасно момиче. Наздраве отново.

— А ти си странна птица.

— Е, не. Само леко чудат. Ехо!

Вдигна чаша към Ингвар, който триумфално плесна с ръце над главата си.

— Едно бебе, едно деветгодишно дете и един грозен звяр спят като кютюци. Сухи и доволни до един.

Тръшна се на стола.

— Празнуваш ли, Сигмюн? В понеделник?

— Да, иначе няма кога — отговори Сигмюн, започнал вече да хълца. — Но ей, Ингер Йохане...

— Да?

— Ако трябваше да си представиш най-лошия... най-сложния сериен убиец... За залавяне имам предвид. Ако трябваше да направиш профил на перфектния сериен убиец, как щеше да изглежда той?

— Нямате ли си достатъчно проблеми с реално съществуващите престъпници? — попита тя и се облегна на плота.

— Хайде — подкани я Ингвар. — Кажы какъв би бил той.

Свещта върху перваза на прозореца догаряше с ядовито съскане. Парченца сажди се носеха пред отраженията им в тъмното стъкло. Ингер Йохане извади нова свещ, сложи я в свещника и запали фитила. Няколко секунди стоя и изучава пламъка.

— Щеше да бъде жена — започна тя бавно. — Чисто и просто, защото винаги имаме предвид мъж. Трудно ни е да си представим прероденото зло в образа на жена. Странно наистина. Историята категорично ни е показала, че и жените могат да бъдат зли.

— Жена — повтори Ингвар и кимна. — Друго?

Ингер Йохане се обърна към тях и бързо изброи, прегъвайки пръстите си:

— Начетена, проницателна, интелигентна, коварна, безскрупулна. Обикновено са такива. Но най-лошият вариант, най-лошият би бил...

Имаше вид на човек, изведнъж сетил се за нещо друго, все едно търсеше убягнала ѝ мисъл. Двамата мъже отпиваха от коняка на малки глътки, от улицата се чуваха гласовете на група момчета. Една лампа у съседите угасна. Тъмнината извън кухненския прозорец стана поплътна, отраженията — по-ясни.

— Точно като... — подхвана тя и оправи очилата си. — Като че ли... Този случай ме кара да изпитвам чувството за... дежа ву. Само не мога да...

Отново се загледа в пламъка на свещта. Той танцуваше на течението от прозорците — още нямаха пари да ги сменят. Бърза усмивка премина по лицето ѝ.

— Забравете. Сигурно са просто глупости.

— Карай по-нататък — настоя Сигмюн. — Досега само изреди очевидното. Какво още е необходимо, за да се превърне такава жена в неуловима? Не са ли винаги малко или много луди?

— Не и луда.

Ингер Йохане твърдо поклати глава.

— Разстроена. Изолирана. Допускам разстройство на личността. Но далеч не е луда. Според схващането на правосъдието убийците всъщност рядко са невменяеми. Нещата наистина биха се затруднили, ако... Залавянето ѝ би било почти невъзможно, освен ако не я хванат на местопрестъплението...

— Което тази супер жена, разбира се, няма да допусне — прекъсна я Ингвар и разтри врата си.

— Именно — съгласи се тя лаконично.

Гласовете на момчетата вече не се чуваха. В къщите на Хаугес вай светлините постепенно гаснеха. Долу най-сетне всичко стихна. Само една от обичайно присъстващите в градината котки измяука и изчезна. Ингер Йохане усети тишината и сигурността в къщата; за пръв път, откакто се нанесоха, наистина се почувства у дома си. Озадачено прокара ръка по плота. Напипа грапавина. Явно Кристиане си е играла с нож в рядък момент, когато е била без надзор. Огледа стаята. По паркета имаше драскотини от ноктите на Джак, следи от плъзгачите на люлката на Рагнхилд. Светлочервена рисунка с туш на небостъргач стигаше от пода до перваза под прозореца.

Подуши. Миришеше на храна и по-слабо на затворено помещение, на чисто бебе и мръсно куче. Лек полъх на коняк мина

край нея, докато Ингвар отпиваше последната си глътка. Наведе се да вдигне паднала бебешка играчка в ъгъла до съдомиялната машина и забеляза, че Кристиане си е написала името на пода с разкривени букви.

Най-сетне се бяха установили, помисли си тя. Това вече е техният дом.

— Най-лошото — продължи тя, въртейки несъзнателно една лъвска глава, заобиколена от гумени пръстени, предназначени за бебета, на които им никнат зъбки — би било убиец без мотив.

Издиша дълбоко, остави играчката настрана и си свали очилата. Докато ги триеше с края на ризата си, насочи късоглед поглед към Ингвар и повтори:

— Най-труден за залавяне е убиецът без мотив. Опитен, интелигентен убиец без помен от причина да желае зло на жертвите си. Цялото модерно оперативно разследване в крайна сметка започва с намирането на мотив за престъплението. Възможно е даже сериозно душевноболен убиец да бъде разкрит, защото дори в абсурдния, наглед случаен подбор на жертвите има една или друга форма на скрит модел, свързаност. Когато това липсва, когато няма причина, когато няма връзка и логика — колкото и извратена да е тя — сме поставени пред шах и мат. Такова убийство може да ни прави на глупаци... безкрайно дълго.

Свещта на перваза затрептя по-силно и угасна. Ингер Йохане си сложи очилата, хвана дръжката на прозореца и го затвори напълно.

— Всъщност никога не съм чувала да се говори за такива модели — подхвърли тя. — Искам да си лягам. Още въпроси?

Нямаше.

* * *

Рудолф Фюр чистеше банята.

Часът беше три след полунощ във вторник. Застанал на четири крака, непохватният мъж миеше фугите на плочките по пода. Използваше четка за зъби и амонячна сода. Острата миризма дразнеше носа му. Кашляше, търкаше, псуваше и отмиваше с вода, прекалено гореща за ръцете му. Беше приключил наполовина. Светли рамки —

светлосиви фуги на фона на стоманеносиня керамика — обграждаха плочките от мивката чак до тоалетната чиния. Странно как една баня можеше да се изцапа толкова за по-малко от половин година. „Ще мина и стените“, помисли си той и избърса прокапалия си нос. Ще изпразни шкафовете, за да измие чекмеджетата. Дори вътрешността на казанчето ще почисти. Имаше още много време, докато тръгне за работа.

Не можеше да спи.

Сигурно ще изпразни и библиотеката, та да мине книгите една по една с прахосмукачката. Така времето ще се изниже по-бързо.

Разбирайки за смъртта на Вибеке, той изпита физическо, ликуващо облекчение. Това се случи в събота преди обед и продължи дванадесет минути. Когато осъзна парадокса, че Вибеке представлява по-добра застраховка жива, отколкото мъртва, се почувства буквално сразен. Опита се да се надигне от дивана, но коленете му поддадоха. По тялото му се стичаше студена пот. Мислите му се объркаха. Накрая се съвзе под душа, а после нахлузи костюм, подходящ за извънредното заседание на парламентарната група.

Бяха го гледали странно.

Дискретно.

Рудолф Фюр огледа четката за зъби.

Космите почти никакви ги нямаше. Подпря се на колене и започна наслуки да рови в кофата за боклук. Не намираше нищо. Буцата в гърлото му нарастваше. Рязко дръпна едно чекмедже на шкафа в банята и лошо се поряза, докато вадеше неизползвана четка от пластмасовата опаковка. Амонячната миризма беше станала нетърпима. Не намираше лейкопласт.

— Добри съпартийци — беше се усмихнала малко неестествено Вибеке, когато прекалено любопитни журналисти се опитаха да задълбаят в отношенията между тях. — Двамата с Рудолф се сработваме толкова добре.

Опита се да диша по-дълбоко.

Изправи гръб, изпъчи гръд, стегна корема като на плажа миналата година — онова прекрасно лято с чудесно време, когато още нищо не беше решено; когато беше сигурен, че ще стане председател на партията веднага щом титулярят най-последно сметне за подходящо да се оттегли.

Въобще не можеше да диша.

Пред очите му играеха червени звезди. Всеки момент щеше да припадне. Залитайки, с ръце, опрени на стената, излезе от банята. В коридора се почувства по-добре. Догади му се, но не повърна. Продължи, клатушкайки се нататък, към стаята, към вратата на терасата. Оказа се заключена. Опита да се успокои, пантите заяждаха, трябваше да ги повдигне малко, ето така. Кръвта чертаеше странни фигури върху перваза. Вратата се отвори.

Леденостуденият въздух го облъхна живително.

Отвори уста и вдъхна дълбоко.

Бяха го гледали толкова странно.

„Впечатляващо“ — сигурно са си мислили. — Странно защо Рудолф Фюр явно е най-пряко засегнат от жестоката смърт на Вибекс Хайнербак.

Кари Мюндак беше най-лошата от всички.

Хората не подозират каква е в действителност. Мислят я за добре възпитана, дребничка, остроумна домакиня.

Е, умна — малко съмнително, но остра — определено.

„В най-добрия случай нищо няма да се случи“, помисли Рудолф Фюр и дълбоко вдиша чистия въздух. Вече по-спокоен, закопча ризата си с леко треперещи ръце. Кръвта постепенно се съсирваше. Внимателно засмука пръста си.

Трябваше да направи по-слаб разтвор с амонячна сода.

В най-добрия случай абсолютно нищо няма да се случи.

ШЕСТА ГЛАВА

Къщата на края на гората беше типична за времето си. Неголяма, напротив по-скоро малка. В средата на симетричната фасада над дървената каса на вратата от петдесетте години имаше самотен прозорец. На тесничката веранда пред входната врата стоеше по една пейка от всяка страна. Средното стъпало на каменната стълба се нуждаеше от поправка. Иначе строежът се държеше добре. Застанал до пътя близо до портата, Ингвар Стубьо оглеждаше новия покрив. Направи му впечатление червеният цвят на дървения материал — толкова плътен, че лунната светлина се отразяваше в него.

Лампата върху единия стълб на вратата беше счупена. Понеже от техническата служба отдавна снеха всички следи, той спокойно повдигна капака от ковано желязо, за да види зад счупеното стъкло самата крушка. Тя също беше строшена. От фасунгата стърчеше само един покрит със стъкло ръб от нея. Прокара показалец по дъното на лампата. Миниатюрни парченца фино матово стъкло полепнаха по кожата му. На светлината от фенерчето установи, че жичката е цяла. Изключи го, сложи си ръкавицата и остана неподвижно няколко секунди, та очите му да свикнат с тъмнината.

Под покрива на верандата, непосредствено над вратата, имаше още една лампа. Тя не работеше. В ясната и студена вечер луната висеше над голите дървета в градината, точно наполовина пълна, сякаш някой ловко я е срязал на две. Лунната светлина позволяваше да се виждат подробности от къщата, по чакълената пътека и в разхвърляния двор, макар най-близкият източник на светлина — една улична лампа — да се намираше на петдесетина метра по-нагоре по улицата.

— Тук е много тъмно — ненужно отбеляза Трон Арнесен.

— Да — съгласи се Ингвар. — А преди седмица е било още по-тъмно. Тогава дори не е имало луна.

Трон Арнесен подсмръкна. Ингвар сложи ръка на рамото му.

— Слушай — подхвана той тихо, а дъхът му застиваше на синьобели облачета между тях. — Невероятно трудно е, наясно съм. Просто искам да ти кажа следното, Трон... Мога ли да те наричам Трон?

Мъжът кимна и навлажни устните си с език.

— Ти не си заподозрян. Окей?

Онзи отново кимна и прехапа устна.

— Знаем, че през цялата вечер на убийството си бил на ергенско парти. С Вибекете сте били щастливи заедно. Чух, че сте щели да се жените през лятото. Всъщност бих искал да ти кажа толкова много, че...

Дискретно се огледа наоколо.

— Обикновено никога не издаваме подобна информация — прошепна той, без да сваля ръка от рамото на другия, — но цялото семейство на Вибекете е извън всякакво подозрение: родителите ѝ, брат ѝ, ти. Всъщност теб първо зачеркнахме от списъка. Първо. Чуваш ли?

— Да — промърмори Трон Арнесен и покри очи с напъханата си в ръкавица ръка. — Но аз наследявам... Получавам тази къща и прочее. Имахме...

Тих, жален плач прекъсна думите му. Ингвар плъзна длан по гърба му. Придържаше го здраво. Младият мъж, с една глава по-нисък от полицаия, се опря на него, захлупил лице с ръце.

— Договорът ви за съвместно съжителство само доказва колко разумни сте били — продължи тихо да нарежда Ингвар. — И престани да се страхуваш толкова много, Трон. От страна на полицията не те заплашва нищо. Нищо, разбираш ли?

По време на разпитите годеникът на Вибекете Хайнербак се уплаши толкова, че дознателят едва удържа смеха си, въпреки трагичните обстоятелства. Русият мъж в розова маркова риза, здрав, късо подстриган, седеше вкопчен в ръба на масата и се наливаше с вода все едно три дни след ергенското парти продължаваше да го държи тежък махмурлук. Едва отговори къде живее и кога е роден.

— Съзemi се, Трон — повтори Ингвар. — Сега спокойно ще отидем в спалнята. Там вече е разчистено. Кръвта я няма, окей? Всичко е почти както си е било преди... Чуваш ли какво ти говоря?

Трон Арнесен се изправи. Покашля се леко зад свития си юмрук, приглади косата си и след две дълбоки вдишвания се усмихна бледо, обявявайки:

— Готов съм.

Чакълът, примесен със сняг и лед, хрущеше под краката им. Трон се спря още веднъж до стълбите, сякаш събираше сили да продължи. За момент се залюля на пръсти. Пак приглади коса — явно безпомощен жест — оправи си шала и подръпна якето си. Накрая изкачи стълбите наведнъж. Униформен полицаи го съпроводи до спалнята. Ингвар ги следваше. Мълчаха.

Стаята беше разтребена. Върху леглото имаше само две възглавници, а над предната му табла висеше грамадна репродукция на „Историята“ от Мунк. По рафтовете до едната стена стояха грижливо сгънати чаршафи, няколко кърпи за ръце и две шарени възглавници.

По чистия матрак не се виждаха следи от кръв. От наскоро измития под се разнасяше лек мирис на течен сапун. Ингвар извади сноп снимки от един уплътнен плик. Замислено си потърка носа, докато мълчаливо ги разглежда в продължение на няколко минути. После се обърна към Трон Арнесен, жълтеникаво бледен на ярката светлина от лампата, и дружелюбно попита:

— Готов ли си, Трон?

Той преглътна, кимна и пристъпи напред.

— Какво искате да направя?

* * *

Бернт Хеле беше вдовец от двадесет и четири дни. Внимателно следеше времето. Всяка сутрин зачеркваше предишния ден с червен кръст на календара, който Фиона бе закачила в кухнята, та Фиорела да се научи по-лесно да различава понятията ден, седмица и месец. Над всяка дата имаше по едно същество от Муминдален^[1]. Тази сутрин зачеркна Сниф, увесил числото дванадесет на сребърна верижка около врата си. Бернт Хеле нямаше представа защо постъпва така. Всяка сутрин — нов кръст. Всеки час — още една стъпка по-далеч от раната, за която му казваха, че времето ще излекува.

Всяка вечер празно двойно легло.

„Днес е петък, тринадесети“, помисли той и погали тъща си по главата.

Приживе Фиона беше толкова суеверна. Страхуваше се от черни котки. Заобикаляше отдалеч подвижните стълби. Някои числа ѝ носеха късмет; смяташе, че червеният цвят прави хората неспокойни.

— Още ли си тук? — попита Ивон Кнутсен и отвори очи. — Трябва да вървиш вече, разбираш ли?

— Не, не трябва. Тази вечер Фиорела е с майка ми. Петък е, нали знаеш.

— Не — отвърна тя объркано.

— Да, спокойно...

— Не знаех. Тук дните са еднакви. Дай ми малко вода.

Пи жадно през сламката.

— Мислила ли си някога — подхвана Бернт спонтанно, — че Фиона има... че като че ли тя...

Ивон спеше. Във всеки случай пак беше затворила очи, дишаше равномерно.

Бернт така и не успя да разбере напълно какви са религиозните чувства на Фиона. Поне да беше ставало дума за Църквата, Норвежката протестантска църква, в чийто дух бе възпитан самият той и все още без угризения на съвестта си позволяваше да присъства на сватби, погребения и някоя и друга коледна служба. Но Фиона не принадлежеше към никоя Църква. Нито към някоя секта, слава Богу. Към никакво паство или духовна общност; принадлежеше единствено на себе си, със склонност да изпада в нещо, което не желаше да сподели с него. В ранната им младост той намираше страстта ѝ към четенето за впечатляваща. Четеше много: за религии, за философията на Изтока, за мислители и великите им мисли. За кратко, някъде в началото на деветдесетте, се заигра с духовното движение ню ейдж. За щастие не продължи дълго. После, след като повече от десетгодишното търсене на религиозен пристан приключи, тя се отчужди още повече. Не за постоянно и не във всички аспекти на живота. Когато Фиорела най-сетне се роди, избликна толкова силно чувство на общност, че организираха повторна сватба, петнадесет години след първата.

Веднъж, в един от редките случаи, когато я попита, тя нарече иронично състоянието, в което изпадаше, „неизлечима самота на душата“. Тогаваше се затвори, първо се усмихна, без топлината да стигне до очите ѝ, а после и лицето ѝ се затвори.

През онези години понякога се чудеше дали не пази някаква тайна. Затрудняваше се да си го представи. Познаваха се открай време. Разстоянието между къщите, където пораснаха, едва ли имаше двеста стъпки. През тийнейджърските им години почти не си говореха, бяха прекалено различни. И най-неочаквано — вече двадесетгодишни — случайно се срещнаха в едно заведение в Осло. Той не повярва на късмета си. Току-що завършил, работеше във фирмата на баща си. Затегна здраво колана си — тя не биваше да забележи, че е леко пълен, Фиона, дългокоса, руса, следваше в университета в Осло. Събраха се още същата вечер. След това Бернт Хеле не беше имал друга жена.

От една страна, не я свърташе на едно място, от друга, се вкопчваше във всичко трайно и установено.

— Не биваше да го правя — обади се Ивон изведнъж и рязко отвори очи — Не биваше да го правим.

— Ивон — наведе се над нея той.

— О — промълви тя. — Сънувах. Вода, моля.

„Започнала е да бълнува“, заключи той уморено.

Тя отново заспа.

„Вече не е възможно да водя истински разговор с нея“, помисли той. Нямахше значение. Те споделяха голяма мъка. Това стигаше.

Надигна се и погледна часовника. Наближаваше полунощ. Тихо облече якето си и оправи одеялото на Ивон. Тя явно нямаше нужда от нищо повече. Дватамата се справяха със загубата всеки по свой начин: тя, като се бореше с всички сили да напусне живота.

Той, напротив, се надяваше един ден да успее да се пребори и да се върне към него.

* * *

Възстановката приключи. Повечето от присъстващите напуснаха местопрестъплението. Само Ингвар Стубьо и Трон Арнесен останаха все още в спалнята. Младият мъж не можеше да се откъсне. Погледът му нескончаемо обхождаше стаята, обикаляше наоколо и докосваше вещите, сякаш да се увери, че още са си по местата.

— Намирате ли за странно желанието ми да се върна тук? — попита той, без да погледне Ингвар.

— Ни най-малко. Според мен е напълно естествено. Това беше вашата обща къща. Това все още е домът ти, независимо че Вибекке е мъртва. Разбрах, че си й помогнал при декорацията?

— Да. И за тази стая.

— Така ли си я спомняш?

— Не.

— Опитай се. Спалнята изглежда по същия начин.

Ингвар разпери ръце и продължи с известно колебание:

— Нашите хора само са я почистили. За съжаление, нямаше как да спасим чаршафите и одеялата. Иначе, доколкото знам, всичко е както преди. Така ще я помниш. Ти ще живееш тук, Трон. И навярно ще живееш дълги години. Намери начин да оставиш другаде картината на вечерта отпреди седмица. Напълно разбирам какво ти е. И те уверявам — преминава. Бил съм в твоето положение, Трон. Преминава.

Младият мъж го погледна. Очите му бяха сини с намек за зелено. Чак сега Ингвар забеляза, че русата коса на Трон Арнесен има червеникав оттенък, а по челото му се забелязваха светли лунички въпреки зимната бледост.

— Какво имате предвид? — изненада се той.

— Намерих семейството си мъртво в градината — изрече Ингвар бавно, без да изпуска погледа му. — Нещастен случай. Бях сигурен, че никога няма да мога да се доближа до мястото. Искях да се преместя, но не ми стигаха сили. Един ден, някъде след около два месеца, отворих вратата към терасата и излязох навън. Не смеех да отворя очи. Но се заслушах.

Трон седеше на леглото — със сковано и напрегнато тяло, сякаш се съмняваше, че то ще го издържи. Подпря се на матрака с две ръце.

— Какво чухте?

Ингвар бръкна в горния джоб на ризата си, извади тубата с пура и започна да я опипва.

— Толкова много — отговори той глухо. — Чух толкова много. Птиците още бяха там, както, когато се нанесохме в къщата като младоженци много отдавна. Бяхме само на двадесет, разбираш ли. Първо наехме къщата, после я купихме. Те пееха.

Рязко си пое дъх.

— Те пееха — повтори той, този път по-високо. — Птиците пееха както винаги. А сред песните, сред проклетото чуруликане чувах... Трине. Дъщеря ми. Чувах как ме вика, когато беше само на три и плачеше сърцераздирателно, защото е паднала от люлката. Чувах потракването на леда в чашите, когато жена ми носеше сок. Смехът на Трине, докато си играеше с кучето на съседите, се чуваше толкова ясно, струваше ми се, че чувам цвърченето от грила в късните вечери и... изведнъж усетих миризмата им. На жена ми. На дъщеря ми. Отворих очи. Това беше нашата градина. Градина, изпълнена с най-хубавите ми спомени. Естествено, че не можех да я напусна.

— Още ли живеете там?

Трон се беше поуспокоил. Леко попрегърбен, подпря лакти на коленете си.

— Не. Но това е друга история.

Ингвар се засмя и пъкна тубата обратно в джоба.

— Случват се много истории — продължи той. — Винаги се случват нови истории, Трон. Такъв е животът. А междувременно ти предстои отново да завоюваш тази стая. Къщата. Мястото. Твое е. И е изпълнено с хубави спомени. Помни ги. Забрави ужасната вечер.

Трон стана, протегна се, наклони глава първо на едната, после на другата страна, пооправи си крачолите на панталона и се усмихна леко:

— Вие сте приятен полицай.

— Повечето полицаи са дружелюбни.

Младият мъж продължи да се усмихва. Огледа се наоколо за последен път и се запъти към вратата.

Трон Арнесен най-после бе готов да си тръгне.

По средата на пътя се поколеба, спря, направи още една крачка, обърна се и отиде до нощното шкафче от лявата страна на леглото. Дръпна едно чекмедже бавно и колебливо, все едно очакваше да намери нещо страшно.

— Нали нищо не е пипано? — попита Трон. — Само е почистено? Нищо не е махнато?

— Да. Не и оттук. Взехме някои документи и компютъра, разбира се, но те предупредихме и...

— Но нищо оттук?

— Не.

— Часовникът ми. Беше на нощното шкафче. И книгата.

— А?

— Имам часовник на водолаз. Голям. Не мога да спя с него, затова го оставям тук вечер.

Почука с пръсти по плота на нощното шкафче.

— Но ти не си си лягал! Бил си на...

— Именно — прекъсна го Трон. — Облякох се официално. Всички носехме смокинги, на шега. Не вървеше да отида с голям часовник от черна пластмаса. Затова го оставих тук...

— Сигурен ли си? — попита рязко Ингвар.

Трон Арнесен се обърна към него. В гласа му се усети раздражение, когато обясни:

— Книгата и часовникът ми бяха тук. Върху нощното шкафче. Вибеке беше...

При споменаването на името ѝ остротата в тона му изчезна.

— Вибеке беше малко алергична. Не допускаше в спалнята да има книги. Позволяваше ми да държа тук само тази, която чета в момента. В случая — последната книга на Бенке. Бях по средата. Стоеше тук.

— Е, добре... Но съм длъжен да попитам още веднъж — сигурен ли си напълно?

— Да! Часовникът ми... Обичах този часовник. Подари ми го Вибеке. Специален подарък. Никога не бих...

Сепна се. По челото му се появи едва забележима червенина. Разсеяно си подръпна ухото.

— Разбира се, мога и да греша — каза той уморено. — Не съм напълно сигурен, аз...

— Но смяташ, че помниш...

— Смятам, че помня... Къде другаде да оставя книгата? Чета само в леглото, аз...

Вторачи се в Ингвар, видимо отчаян. „Едва ли има нещо общо с книгата“, помисли си по-възрастният мъж. За момент Трон Арнесен си беше позволил да повярва, че всичко може да бъде както преди. За няколко минути Ингвар му помогна да си въобрази, че образът на разпънатата в леглото Вибеке един ден би могъл да бъде изтрит и да изчезне.

— Къде другаде, а? Не и книгата. Не е изключено да съм оставил часовника на друго място, но...

— Ела — подкани го Ингвар. — Ще разберем какво се е случило. Сигурно просто са преместени. Хайде, да тръгваме.

Трон Арнесен отново отвори чекмеджето. Беше празно. След това отиде до другата страна на леглото. И там не намери каквото търсеше. Втурна се в банята с почти налудничав поглед. Ингвар остана на място. Чуваше как се отварят и затварят чекмеджета и шкафове, затръшването на нещо — вероятно похлупака на кофата за смет, — хлопане, тракане и трополене.

Изведнъж младият мъж се озова там, в рамката на вратата, с обърнати нагоре празни длани.

— Само разхвърлям — тъжно констатира той.

Сведе поглед и последва Ингвар навън от спалнята.

— Вибекке непрекъснато повтаряше, че съм проклет разпилянко.

* * *

„Злото е илюзия“, помисли тя.

Стоеше до бронзовия бюст на Жан Кокто — размазана творба с разтекли се черти, сякаш деца са си играли с разтопен восък и на някого изведнъж му е хрумнала идеята да увековечи бездарното упражнение. Скулптурата се намираще в края на кея, недалеч от малък параклис, украсен лично от Кокто. Вътре се влизаше с билет. Затова тя успя само да хвърли поглед на фреските. Беше по Коледа и в пристъп на празнична носталгия поиска да посети някой божи храм. Не понасяше намиращата се малко по-нагоре по хълма църква „Сен Мишел“ с католическия ѝ кич и монотонното мърморене на падрето. Но да плати за среща с бог, в когото никога не е вярвала, смяташе за още по-лошо. Обзе я желание да напомни на дебелия жена пред входа на параклиса на Кокто за влизането на Христос в храма. Киселата вещица седеше зад маса с прости сувенири на безбожни цени и искаше две евро за вход. За съжаление ограничените ѝ познания по френски я принудиха да се задоволи с една тиха псувня.

Беше късно в петък на тринадесети февруари. Виждаха се значителните поражения след пролетния прилив: изпочупени от

морето панорамни прозорци на ресторантите по плажа; потрошени на трески столове; една маса се носеше по вълните на няколко метра от ръба на кея; повечето корабчета, преживели бурята, лежаха на една страна в залива. По-лошо беше положението с четири-пет привързани към кея лодки; в развълнуваното, сиво-черно море се виждаха само остатъци от носещи се по водата дъски и въжета. Млади мъже по бели ризи, мръзнейки, подтичваха напред-назад, грабнали шперплатови плоскости, които не особено успешно използваша като временна защита от студа и вятъра.

Облегна се на Жан Кокто и отново си помисли:

„Злото е илюзия.“

Нейната работа беше да открива тъмната страна на хората. Никога не я претупваше. Напротив, знаеше маса неща за предателството, злобата и духовната нищета.

Преди изпитваше своеобразна гордост от това.

В началото, преди деветнадесет години — тогава беше двадесетинагодишна — забеляза колко лесно ѝ се удава това, от какъв скрит и изненадващ талант може да се възползва. Дори изпита възторг. Ентусиазъм. Радост. Поне така го помнеше. Даже не съжеляваше за безползните години образование, за пропиляното усърдие в университета, чиято цел всъщност беше да накара времето да тече по-бързо. Разбра колко напразни са били всички усилия, но нищо нямаше значение, когато тя, двадесет и шест годишна, най-последно намери своята ниша в живота.

Тогава се усмихна на израза.

Една вечер през март 1985 година седеше с разпечатка на банковата си сметка пред себе си и халба бира в ръка. Опитваше се да си представи своята ниша — уникално леговище върху въображаем рафт на стената на живота. Тази ниша сигурно щеше да я превърне в нещо специално и стойностно, само за себе си. Смя се с глас на изтърканата метафора, представяше си купища хора — всеки търси своето място, пълзи наоколо, за да открие свободна ниша.

Морето вече беше по-спокойно. Температурата на въздуха — няколко градуса над нулата. Но и те се изгубваха при порива на вятъра от юг. Момчетата с ризите, запушили най-големите отвори, явно нямаха сили за друго. Млада двойка в тъмни дрехи вървеше към нея. Изкикотиха се и прошепнаха нещо неразбираемо, когато я

подминаваха. Тя се обърна и ги проследи с поглед, докато се препъваха по хлъзгавия паваж и се изгубиха в мрака.

Приличаха на норвежци. Той носеше раница на гърба си.

За щастие последната ѝ снимка датираше от преди горе-долу дванадесет години. Тогава беше по-слаба. Много по-слаба, а косата ѝ — дълга. Снимката, която от време на време разсеяно поглеждаше, беше на някой друг. Така трябваше да мисли. Сега носи очила. Дългата коса вече не ѝ отива. В огледалото вижда как животът безмилостно е оставил своя отпечатък върху някога обикновеното ѝ, непривлекателно лице. Носът, още тогава твърде малък, сега прилича на копче. Очите ѝ никога не са били големи, но бяха поне кафяви и поради това не съвсем като на другите. Сега почти се губеха зад очилата и прекалено дългия бретон.

Представата за уникалност се оказва измамна.

Хората толкова много си приличат, по дяволите!

Не знаеше кога точно осъзна истината. „Вероятно прозрението е дошло постепенно“, помисли тя. С времето повтарящият се характер на работата ѝ я направи нетърпелива, без да е в състояние да определи какво точно ѝ се иска да промени. Всеки план, естествено, беше специален; всяко престъпление — само за себе си. Обстоятелствата — различни; жертвите никога не бяха еднакви. Използваше силата си, никога не претупваше работата. Въпреки това възприемаше всичко като изнервяща поредица от повторения.

Вече не съумяваше да накара времето да минава по-бързо.

Просто минаваше, от само себе си.

„Досега“, помисли тя и си пое дъх.

Всички са толкова еднакви.

Времето, което хората бяха толкова заети да „запълват“, представляваше безсъдържателно понятие, съчинено да придаде измамно значение на безсмисленото — това да си жив.

Жената нахлупи вълнена шапка на главата си и започна бавно да се изкачва по стълбата, притисната между много старите каменни къщи. Из тесните улички цареше необичайна тъмнина. Навярно бурята бе прекъснала електрическото захранване.

В резултат от изучаването на човешкото поведение в един момент прозря, че загрижеността, солидарността и добротата не са нищо друго, освен празен израз на желано поведение, предавано като

Божиите заповеди, като обещания за вечен живот на монаси, като войнствено настроени арабски пророчества, философски размисли или разкази от устата на измъчен евреин.

„Злото е единственото наистина човешко“, разсъждаваше тя.

Злото не е нито работата на дявола или грехопадението, нито диалектически резултат от материална нужда и несправедливост. Никому не би хрумнало да нарича лъвицата зла, когато оставя болното малко, без да я е грижа, че го чака болезнена смърт. В описанието на зоолозите на това как мъжкият алигатор убива собственото си потомство, защото инстинктивно усеща, че хабитатът не може да понесе по-голямо натоварване, няма укор.

Спря се в уличката до скромната врата на „Сен Мишел“. За момент се поколеба. След изкачването на стълбите дишаше тежко. Внимателно постави ръка върху дръжката на вратата, сви рамене и продължи нататък. Време беше да се прибира вкъщи. Пак беше започнало да вали — лек, нежен ръмеж, който навлажняваше кожата ѝ.

„Няма смисъл да се заклеймява естественото поведение — помисли тя. — Затова животните са свободни. Щом без култура, без наставления, без забрани и заплахи за изправителни наказания хората биха се унищожили взаимно, уместно е да се дамгосат челата на онези каиновци, които нарушават нормите и следват природата си.“

— При всички положения не би било зле — прошепна тя и се опита да си поеме въздух на Плас дьо ла Пе.

Оформената като кръст табела на аптеката мигаше в отровнозелено срещу пустото, затворено кафене от другата страна на улицата. Спря пред витрината на брокерите на недвижими имоти.

Краката я боляха — постоянна, слаба болка, въпреки че едва ли бе изкачила повече от двеста стъпала. Усещаше вкус на пот над горната си устна. Плюската на лявата ѝ пета пареше. Толкова отдавна не беше изпитвала удоволствието от физически усилия. Слабата болка я караше да се чувства жива, да усеща присъствието си. Вдигна лице към небето и остави дъждовната вода да се стича по вътрешната страна на яката, по деколтето, по кожата; зърната ѝ се втвърдиха.

Всичко се промени толкова много. Самият живот придоби непозната за нея осезаемост, стана по-интензивен. Най-последно беше уникална.

[1] Мястото, където живеят Муминтролът и неговите приятели — герои в детските книжки на финландската писателка Туве Янсон (1914–2001). — Бел.прев. ↑

СЕДМА ГЛАВА

Задачата се очертаваше като прекалено тежка.

Ингер Йохане отпи от чая и сбърчи нос. Беше престоял и горчив на вкус. Изплю обратно жълтеникавокафявата течност.

— Уф — промърмори и с облекчение, че е сама, остави чашата настрана, за да отвори хладилника.

Трябваше да откаже. Двете убийства са достатъчно сложна задача дори за екип професионални полицейски служители с достъп до модерна технология и съвременни компютърни програми, а освен това разполагат с всички часове от денонощието.

Ингер Йохане не разполагаше с нито едно от тези неща. Лапна прекалено голям залък. Дните прекарваше с децата. Понякога ѝ се струваше, че се движи на автопилот между съдомиялната машина и играчките на Кристиане, готвенето и опитите за тихи моменти на дивана, кърмейки бебето. Дори седмиците без по-голямата дъщеря гъмжаха от задачи.

А нощите бяха дълги.

Времето, прекарано над копията от документите на Ингвар, които в разрез с всички служебни правилници носеше всеки следобед, течеше бавно, все едно часовникът си търсеше заслужената почивка след уморителния ден.

Взе бутилка минерална вода, отвори я и отпи.

— *Perianal ruptur* — промърмори тя на себе си, докато седнаше отново до масата и разлистваше заключителния доклад след аутопсията от случая с убийството на Фиона Хеле.

Знаеше какво означава „anal“. „Ruptur“ означава нещо като разкъсване или скъсване. Представката „peri“ е друг въпрос.

— Перископ — промърмори тя и задъвка молива. — Периферия. Пери...

Плесна се леко по челото. Добре, че не се втурна да пита някого. Досадно е възрастна жена да не разбере думата веднага. Макар и двата

пъти да роди с цезарово сечение, Ингер Йохане имаше достатъчно приятелки, които много подробно ѝ описаха проблема.

Малката Фиорела е оставила следи.

Така значи.

Побутна документа настрана и се концентрира върху доклада от възстановката. Той не ѝ каза нищо ново. Нетърпеливо разлисти по-нататък. По случая вече се натрупаха стотици, ако не дори над хиляда документа, но тя, естествено, нямаше достъп до всички.

Ингвар сортираше и подбираше. Тя четеше.

Без да открива нищо.

Документите представляваха безкрайна поредица от повторения, въртене в кръг в рамките на явното и очевидното. Не разкриваха никакви тайни. Нямаше никаква съпротива, нищо изненадващо, нищо, заслужаващо повече време с надежда да види събитията от различен ъгъл.

Примирено затвори папката.

Време е да се научи по-често да казва не.

Както, например, постъпи с майка си по-рано днес в отговор на поканата към цялото семейство за вечеря следващата неделя. Заедно с Исак, разбира се.

От развода минаха почти шест години, а все още понякога се притесняваше и дразнеше от прекалената снизходителност на Исак относно възпитанието на Кристиане — никакъв режим за лягане и хранене, лакомства всеки ден — но неизвестно защо изпитваше искрена радост, когато ги гледаше заедно. Кристиане и Исак си приличаха физически и мислеха по сходен начин въпреки необясненото и недиагностицирано заболяване на дъщеря ѝ. По-трудно приемаше, че бившият ѝ съпруг продължава да поддържа връзка с родителите ѝ. По-често дори от самата нея, ако трябва да е честна.

Това я нараняваше и изпитваше срам, за който се упрекваше.

— Стегни се!

Механично пак извади доклада от аутопсията.

Удушаване, пишеше там.

Знаеше причината за смъртта от преди.

Езикът беше клинично описан.

И тук нищо ново.

Анализ на кръвта около двете китки. Никакъв знак за сексуално насилие. Кръвна група А. Тумор в устата от вътрешната страна на лявата буза, голям колкото грахово зърно, доброкачествен. Белези на няколко места. Всичките стари. Операция на рамото, четири отстранени родилни петна и цезарово сечение. Едното ухо възпалено. Нокътят на левия показалец — посинял и на път да падне още преди смъртта.

От доклада, с всичките му подробности, продължаваше да не получава нова информация. Не я напускаше обаче неясното усещане, че съдържа нещо важно, нещо й направи впечатление, подсказва й идея за елемент, който не се връзва.

Концентрацията й изневеряваше. Изнервяше се заради Исак, заради майка си, заради приятелството между тях.

Пропиляна енергия, естествено. Исак си е Исак. Майка й е такава, каквато винаги е била — избягва конфликтите, дава смесени сигнали и е изключително лоялна към любимите си хора.

„Престани да мислиш за това!“, подкани се Ингер Йохане уморено, но не успя.

— Концентрирай се — заповяда си тя. — Трябва да се...

Ето, тук.

Пръстът й се спря в края на една страница.

Това не се връзва.

Преглътна. Разлисти по-нататък в трескаво търсене на обяснение, на нещо, което току-що е прочела, без да му обърне особено внимание. Забеляза, че ръката й трепери. Пулсът й леко се учести и тя започна да диша през устата.

Ето, тук.

Оказа се права. Това чисто и просто не се връзваше. Сграбчвайки телефона, усети как ръката й се изпотява.

* * *

В съвсем друга част на Осло Ингвар Стубьо гостуваше на своя почти шестгодишен внук. Момчето лежеше в скута му и спеше. Дядото потърка тъмнокосата главица с нос. Облъкна го сладък и топъл мирис на детски сапун. Детето трябваше да е в леглото. Макар добър и

отстъпчив човек, зет му държеше детето да заспива само. Но Ингвар не устоя на кръглите черни очички. Беше донесъл от къщи едно от шишетата на Рагнхилд. Разбрал, че ще може да се направи на малко момче с шише в устата и в скута на дядо, Амюн направи физиономия, изразяваща неописуемо щастие.

Странно, но момчето никога не ревнуваше от Кристиане. Напротив, четири години по-голямото странно момиче го заплениваше. Далеч по-трудно приемаше, че Кристиане се сдоби със сестричка преди шест седмици. И взе решение да отрича съществуването на Рагнхилд.

Телефонът иззвъня.

Амюн продължаваше да спи дълбоко. Само биберонът леко се изхлузи, когато Ингвар внимателно се наведе към ниската масичка, за да отговори.

— Ало — каза той тихо в слушалката, притисната между рамото и брадичката му, докато се протягаше към дистанционното.

— Здравей, приятелю. Как я карат момчетата?

Той се усмихна. Припреният ѝ говор я издаваше.

— Ами, забавлявахме се. Играхме някаква глупава игра с карти и редихме лего. Но ти не звъниш, за да чуеш това.

— Няма да ви притеснявам дълго...

— Момчето спи. Имам време.

— Можеш ли... Утре или веднага, щом въобще е възможно, искам да ми провериш две неща.

— Аха.

Натисна дистанционното, но вместо да намали звука, говорителят извика, че в Басра са били убити четирима американци. Ингвар бързо поправи грешката. Амюн измрънка и си обърна лицето.

— Седнал съм... Чакай малко.

— Съвсем за кратко — настоя тя. — Искам документите от раждането на Фиорела, тоест болничната история на Фиона Хеле. От раждането на дъщерята.

— Добре. И защо?

— Не по телефона, моля те — поколеба се Ингер Йохане. — Понеже ще пренощуваш при Бярне и Ранди, ела утре сутринта за повече подробности или...

— Надали ще успея. Обещах на Амюн аз да го заведа на детска градина.

— Повярвай ми. Струва ми се важно.

— Винаги ти се доверявам.

— С право.

Смехът ѝ изпраця по линията.

— Още нещо? — попита той. — Искаше да направя още нещо.

— Остави ме да... От документите става ясно, че майката на Фиона е много болна и...

— Да. Лично поех този разпит. Множествена склероза. Със запазен разсъдък, но иначе напълно съсипана.

— Значи е съвсем наясно какво става около нея?

— Доколкото знам, тази болест не засяга мозъка.

— Не бъди такъв, де.

Амюн пхна палеца си в устата и отново се обърна.

— Не съм такъв — разсмя се дружелюбно той. — Само те дразня.

— Трябва да говоря с нея.

— Ти?

— Работя за вас, Ингвар.

— Много неофициално и без никакви пълномощия. Достатъчно нарушение е, че злоупотребявам с документите, Шефът ми даде един вид неофициално разрешение за това. Но не мога да...

— Никой не може да ме спре да посетя една възрастна жена в частна клиника като частно лице — отсече тя.

— Защо ме питаш тогава?

— Рагнхилд. Не ми се струва добра идея да я взема с мен. Има ли поне малка възможност утре да се прибереш рано от работа?

— Рано — повтори той. — Колко рано?

— Един? Два?

— Дано успея да се откъсна към два и половина. Става ли?

— Щом трябва. Благодаря.

— Очакваш ли да научиш нещо от това? Признавам, че съм повече от любопитен да разбера за какво става въпрос.

— А аз нямам търпение да ти обясня — отвърна тя и отпи нещо; гласът ѝ почти се изгуби. — Но ти си ме учил да внимавам какво говоря по телефона.

— Тогава ще проявя търпение. До утре.
— Сложи Амюн в леглото — вметна тя.
— Той е в леглото — отговори той, силно изненадан.
— Не, не е. Спи в скута ти с един от бибероните на Рагнхилд.
— Глупости.
— Сложи момчето да спи, Ингвар. И лека нощ. Ти си най-добрият на света.
— Ти си...
— Чакай. Ако ти остане време, ще провериш ли още нещо? Разбери дали в гимназията Фиона е отсъствала по-дълго време от училище.
— А?
— Дали е ходила някъде на разменни начала, езиков курс, продължителна болест или посещение на някоя леля в Австралия, нещо от този род. Не би трябвало да те затрудни.
— Ами питай майка й — подхвърли той уморено. — Нали така и така ще я видиш. Тя е най-подходящият човек.
— Не съм сигурна, че ще ми отговори. Поразпитай съпруга или някоя стара приятелка. Който и да е. Ще го направиш ли?
— Да, да. Лягай си.
— Лека нощ, скъпи.
— Не се шегувам. Лягай си. Не ровичкай прекалено дълго документите. Няма да избягат. Лека нощ.
Затвори и се надигна възможно най-внимателно от прекалено мекия диван. Опита се да запази равновесие и стисна Амюн доста силно. Момчето измънка нещо, но продължи да лежи отпуснато в ръцете му.
— Не разбирам защо всички смятат, че те глезя — прошепна Ингвар. — Ей Богу, наистина не разбирам.
Занесе детето в стаята за гости, сложи го от вътрешната страна на леглото, съблече се тихо, облече си пижамата и легна с гръб към малкия.
— Деди — прошепна момчето в просъница и една ръчичка погали врата на Ингвар.
Спаха непробудно девет часа, а Ингвар закъсня за работа почти с цял час.

* * *

Трон Арнесен се погрижи за поправката и на двете лампи — върху стълба на вратата и на верандата. Чак тогава се нанесе обратно в малката вила, която щеше да наследи. Навън мракът обаче изглеждаше опасен. Брат му предложи да му прави компания през първите няколко дни. Трон отказа. Преходът към живот сам не става на етапи. Това е домът му, макар да се нанесе там преди не повече от два месеца. Малко старомодната Вибекке се съгласи да живеят заедно едва след като определиха дата за сватбата.

Постара се да се предпази от прозорците. Дръпна пердетата още преди да се стъмни истински. Вечер стъклата изглеждаха заплашително: черни пролуки към празнота.

Телевизорът потрепваше безшумно. Вибекке купи четиридесет и два инчов плазмен телевизор за рождения му ден. Прекалено щедро, защото след обзавеждането не останаха пари. „Да си гледаш футбол на него“, беше се усмихнала тя, а после отвори бутилка шампанско. Навършваше тридесет, беше решил да си направи дете до есента.

Нямаше желание да гледа телевизия. Не го свърташе на едно място, но немите хора на екрана му създаваха усещане за приятелско присъствие. Няколко часа обикаля от стая в стая: сядаше, взимаше нещо, ставаше и продължаваше нататък, обзет от притеснение какво ще намери зад следващата врата. В банята се почувства в безопасност. Там беше топло, нямаше прозорци; към шест часа затвори вратата и остана вътре около час. Уморен от себе си, взе вана, все едно се оправдаваше, че търси сигурност в къща, където сега, в десет и половина часа вечерта, понеделник, шестнадесети февруари не знаеше как ще продължи да живее.

Отвън се чу шум.

Сякаш идваше от задната страна на къщата, от склона на малкия хълм на петдесетина метра при дървената ограда между градината и затворената автоморга.

Застина сковано на място и се заслуша.

Цареше пълна тишината. Не чуваше дори обичайното цъкане на термостата на електрическия радиатор под прозореца.

Въображение, естествено.

„А уж съм възрастен човек“, помисли си раздражено и взе наслуки книга от библиотеката.

Разгледа корицата. Името на автора не му говореше нищо. Сигурно е нова. Пъхна я обратно, хоризонтално върху други книги. Внезапно се сети колко се дразнеше Вибекe от това и я постави изправена на мястото ѝ.

Пак чу звука. Приличаше на изпукване.

Брат му винаги му се подиграваше, че е страхливец. Не беше вярно. Трон по-скоро проявяваше предпазливост. Докато по-малкият му брат щурмуваше всички дървета по пътя си, здравият разум чисто и просто му подсказваше, че е глупаво да се катери нависоко. На седем години брат му направи парашут от чаршаф и четири въжета, за да скочи от покрива на един четириметров гараж. Застанал на хълма, Трон, с около година и половина по-голям, го предупреди да се откаже от идеята. Брат му не го послуша и си счупи крака.

Не, Трон не беше страхливец. Мислеше за последствията.

Обзелият го сега страх обаче нямаше нищо общо с предвидливостта. Усети вкус на желязо в устата си, езикът му изведнъж пресъхна и някак неестествено набъбна. Страхът стигна до тъпанчетата му. Наложил се да тръсне глава, за да чува и нещо друго, освен собственото си кръвообращение.

Погледът му трескаво обходи стаята.

Мебелите на Вибекe.

Дреболиите на Вибекe стояха разхвърляни тук-там. Брой на списание „За нея“ със залепена бележка върху статия за семейства с малки деца без достатъчно свободно време. Запалка от стомана и пластмаса — подарил ѝ я за Коледа, за да ѝ покаже, че не е нужно да крие цигарите си от него.

Вещите на Вибекe.

Неговият дом.

Не, не беше страхливец. Шумът долиташе от задната част на къщата и той тръгна към входната врата, без дори да погледне през прозореца, за да провери дали не го вдига животно — изгубил се лос например или скитаща, мършава котка.

Отвори външната врата, без да се колебае.

— Здравей — смути се Рудолф Фюр насреща му. — Здравей, Трон.

Стоеше долу на стълбата с крак върху първото стъпало.

— Здравей — повтори той тихо.

— Идиот — изсъска Трон. — Защо, по дяволите, се промъкваш в градината по този начин? Какво, да му се не види...

— Само исках да проверя дали има някого вкъщи — оправда се Рудолф Фюр с още по-висок, тънък глас, сякаш се опитваше да се овладее, ала без особен успех. — Моите съболезнования.

— Съболезнования? Да не би да ми казваш, че идваш тук в...

Рязко дръпна левия ръкав на пуловера си, но напразно. Часовникът още не беше намерен.

— ... дяволски късно в понеделник вечерта — продължи той ядосано, — за да изразиш съболезнованията си! Та ти вече го направи! Какво, по дяволите... Уплаши ме. Махай се!

— Успокой се, де.

Вече окопитил се, Рудолф Фюр протегна ръка в знак на помирение. Трон не даваше вид, че ще я поеме.

— Само исках да проверя дали си вкъщи — отново опита Рудолф. — Понеже не желяех да те безпокоя, ако си легнал, пообиколих къщата. Закрил си всички прозорци, човече! Чак когато видях светлина от всекидневната, разбрах, че си тук. Тъкмо щях да звънна на вратата и ти...

— Какво искаш? Какво, по дяволите, искаш, Рудолф?

Трон никога не бе изпитвал симпатии към колегата на Вибеке. Тя също хранеше резерви. Отказваше да говори за него; единствено бе споделила, че му няма доверие. И толкова. Дори да имаше колебания дали Рудолф наистина е ненадежден, Трон категорично не харесваше как той се държи с жените. Вероятно мнозина го намираха за привлекателен — висок, добре сложен, с волева брадичка и наситеносини очи. По мнението на Трон обаче Рудолф се възползваше от жените. Използваше ги.

— Както казах, само щях...

— Давам ти последен шанс — извика Трон. — Не си дошъл тук в непрогледната нощ, за да изразиш съчувствието си. Не ми разправяй втели-некипели! Защо си тук?

— Мислех — подхвана Рудолф Фюр безпомощно, все едно търсеше думите, докато погледът му се луташе безцелно из градината. Накрая се пристраши: — Мислех да те питам дали не бих могъл да

потърся някои важни документи, които Вибекке е взела от офиса. Трябваше да ги върне в понеделник след убийството. Имам предвид...

— Стига, бе!

Трон се засмя с висок, безрадостен смях.

— Ти да не би да си толкова... тъп? Или безнадеждно глупав?

Отново се засмя, почти отчаяно.

— Полицията прибра всички документи. Нищо ли не разбираш? Нямаш ли представа какво се случва, когато убият някого? А?

Направи крачка напред и спря на стълбищната площадка. Посуети се малко, издиша дълбоко и го посъветва:

— Говори с полицията. Чао.

Рудолф взе стълбите наведнъж и Трон не успя да затвори вратата. Стъпил здраво на прага, неканеният гост блокира отвора между вратата и рамката ѝ с крак. Трон погледна надолу, изненада се от обзелата го ярост и натисна с всичка сила.

— Ау! По дяволите, Трон! Слушай! Слушай... Ау!

— Махни си крака — каза Трон и откряна за миг.

— А компютърът ми? — Рудолф пхна крака си още по-навътре.

— А и...

Трон Арнесен не помръдна и на милиметър. Държеше бравата с две ръце.

— Скоро ще ти счупя крака — предупреди съвсем спокойно той.

— Махай се.

— Документите ми трябват. И компютърът ми.

— Лъжеш. Компютърът си беше неин. Аз ѝ го дадох.

— А другият, онзи...

— Нямахме друг.

— Но...

Трон вложи цялата си сила и натисна вратата.

— Ау! Ау, ау, ау! А и беше взела една книга назаем!

Кракът му вече беше силно извит. Трон се втренчи в черния ботуш. Вратата се беше врязала в кожата до глезена.

— Коя книга? — попита той, без да вдига поглед.

— Последната на Бенке — простена Рудолф.

Това поне беше вярно. Трон случайно видя екслибриса и леко се изненада, че двамата си разменят книги.

— Няма я — отговори той.

— Как я няма?

— По дяволите, Рудолф! Книгата я няма и точно сега това е най-малкият ми проблем. Както и твоят. Купи я с меки корици.

— Престани!

Трон пак пооткрехна вратата. Рудолф Фюр издърпа крака си и нададе жален стон, свивайки го внимателно в коляното, за да го раздвижи.

— Чао тогава — махна вяло той.

Слезе надолу по стълбата, куцайки. Трон остана на мястото си. Загледан след него, проследи как на няколко пъти щеше да падне по чакълената пътека към портата, докато се тътреше към улицата. Рудолф Фюр изглеждаше жалък, въпреки широките си рамене и скъпото палто от камилска вълна. Колата му не се виждаше наблизко. Трон едва различи на върха на хълма покрива ѝ като сребърна плоча под светлината на лампата. За момент изпита съчувствие към човека. Не знаеше защо.

— Жалък тип — рече си той и усети, че вече не го е страх да бъде сам.

* * *

Рудолф Фюр остана в колата си. По едно време започна да ръми. Наоколо цареше тишина. Кракът го болеше силно. Не смееше да си свали ботуша да провери какви са пораженията, защото се страхуваше, че ще се окаже невъзможно да го обуе отново. Беше уплашен как изобщо ще кара. Колебливо натисна съединителя. За щастие, болката се понасяше.

В най-добрия случай нищо няма да се случи.

Документите се намират в полицията. Нямаше какво да намерят. Не търсят това.

Рудолф Фюр даже се колебаеше дали съдържат съществени факти. Вибекет така и не му каза какво знае. Правеше намеци, отправяше неясни заплахи. Значи все пак има вероятност да е открила това-онова.

Пристигна тук с надежда да завари къщата празна. Ала тъкмо сега цялото начинание му се стори абсурдно. Не възнамеряваше да

влиза с взлом. Нито се облече, нито се екипира подходящо за такава цел. Надяваше се по-скоро на спокоен разговор. И Трон да му даде каквото поиска, без да задава въпроси. Така щеше да сложи точка и цялата потискаща и скапана история да приключи веднъж завинаги.

Усещаше очите си изморени и сухи от недоспиване.

Не знаеше, че е възможно от страх да изпитваш физическа болка. Вероятно просто блъфира.

„Не, разбира се“, помисли си той.

Кракът му постепенно се влошаваше. Прасецът му трепереше от леки спазми. Ядосано избърса капките по предното стъкло и стартира двигателя.

В най-добрия случай нищо няма да се случи.

* * *

Трите нещастни заседания най-сетне приключиха. Ингвар Стубьо се тръшна на стола в кабинета си и унило погледна купчините нова поща. Бързо прехвърли писмата и бележките. Нищо не се оказа спешно. Пясъчният часовник стоеше опасно близо до ръба на бюрото му. Внимателно го бутна по-навътре, на по-сигурно място. Песъчинките образуваха сребриста пирамида в долната част. Започнаха да падат все повече и все по-бързо.

Времето, с което разполагаха, скоро щеше да изтече.

С всеки ден това ставаше все по-ясно. Никой не казваше нищо. Около тях още витаеше духът на престорената увереност. Без прекалено много протести продължаваха да приемат за изпълнение задачи в извънработно време, но с намален ентусиазъм. Сред много от следователите все още се забелязваха и изблици на оптимизъм. Въпреки всичко всеки ден откриваха нещо ново, колкото и незначително да се оказваше то впоследствие.

Но нямаше начин това да продължи дълго.

„Три седмици или някъде там“, помисли си Ингвар. Появеше ли се, недоволството бързо щеше да се разпространи. Познаваше процеса от предишни случаи, когато не успяваха да намерят неоспорими доказателства. Днес се навършваха точно четири седмици от убийството на Фиона Хеле. След двадесет и осем дена интензивно

разследване се очакваше да имат поне очертанятията на възможен заподозрян, нещо, което да ги насочва към извършителя — намек, евентуална посока.

Папките върху бюрото на Ингвар Стубьо не съдържаха нищо подобно. На хората скоро щеше да им омръзне. За съжаление, неуспехът в разследването се разпростираше и върху новия случай. Въпреки многократните предупреждения, сякаш всички смятаха, че Вибекке Хайнербак е пратена на оня свят от убиеца на Фиона Хеле, който чисто и просто се измъкна, без да го хванат.

Не се очертаваше да приключат случаите. Не, естествено. И съвсем скоро мърморенето за използването на ресурси, липсата на резултати и натоварващата допълнителна работа щяха да преминат в остри протести. Всички знаеха това, което никой не искаше да изрече на глас — с всеки изминал час разкриването на убийствата се отдалечаваше. Централата на Криминалната полиция вероятно разполагаше с най-мотивирания персонал в страната. Без съмнение бяха най-компетентните в Норвегия. Затова всички следователи, ангажирани в двата случая, разбираха болезнено ясно каква е тъжната връзка между изтичането на времето и разрешаването им.

На Ингвар страшно много му се пушеше пура.

Вдигна телефона и избра номера, надраскан върху бележка най-отдолу на дъската за съобщения.

Желанието да запуши беше по-силно от всякога.

— Бернт Хеле? Ингвар Стубьо на телефона. От Крипо.

— Здравейте — прозвуча глас от другата страна.

Замълчаха.

— Надявам се всичко да е наред, доколкото е възможно предвид обстоятелствата — започна Ингвар.

— Ами да.

Отново мълчание.

— Обаждам се по един въпрос, с който няма да ви досаждам прекалено дълго — обясни Ингвар, натискайки копчето за високоговорителя; остави телефонната слушалка настрана и се хвана за горния джоб на ризата. — Дреболия всъщност.

Чу се прашене и силно покашляне.

— Питайте — дойде най-последният отговорът. — За какво става въпрос?

Металната обвивка на пурата се беше вдлъбнала.

— Не съм сигурен дали е от значение — подхвана Ингвар, опитвайки се да си припомни откога я носи със себе си. — Но дали си спомняте нещо за... Фиона ходила ли е някъде като ученичка на разменни начала?

— Ученичка на разменни начала?

— Да. Разбирате ли, програми, които...

— Знам какво означава ученик на разменни начала — прекъсна го Бернт Хеле уморено и отново се покашля. — Фиона не е ходила в чужбина по онова време. Сигурен съм. Е, не я познавах особено добре тогава. Тя учеше в гимназията, аз в техникум. Знаете...

Ингвар знаеше.

Освен това се чувстваше като идиот. Ако беше изчакал да се обади на следващия ден, щеше да е наясно защо всъщност го прави. Но Ингер Йохане настоя.

Нежно извади пурата от алуминиевата опаковка.

— Да — съгласи се той. — А и ако наистина е била на обмен в чужбина, вероятно щяхте да го обсъждате по-късно.

— Естествено, иска ли питане.

На рафта зад Ингвар лежеше миниатюрна сребърна гилотина. От изщракването, когато подготви пурата, устата му се изпълни със слюнка. Щракна газовата запалка и бавно завъртя пурата над пламъка.

— Въобще не е ходила в чужбина, така ли? — поиска да се увери той. — Не е посещавала езиков курс в Англия? През лятната ваканция, например? Или да е прекарвала дълга почивка на гости при приятел или роднина в чужбина?

— Не... Слушайте...

Но във високоговорителя зловещо прозвуча силна кашлица.

— Извинете — изгъгна Бернт Хеле.

Пурата се оказа по-хубава, отколкото Ингвар си представяше. Димът лежеше син и сух на езика, не прекалено горещ. Миризмата ухаеше остро. Бернт Хеле продължи:

— Е, не знам какво е правила Фиона по време на гимназията, не и в подробности. Както вече отбелязах, тогава не излизахме заедно. Срегнахме се малко по-късно, след...

Последва силно кихане.

— Извинете.

— Няма нищо. Най-добре си легнете.

— Имам работа, а и малка дъщеря, която току-що загуби майка си. Нямам време да си лягам.

— Тогава се извинявам. Неудобно ми е да ви задържа повече. Оздравявайте бързо — пожела му Ингвар.

Затвори телефона. Нежна, светлосива мъгла започна да изпълва постепенно стаята. Пушеше бавно. Едно дръпване на половин минута му позволяваше да усеща вкуса и същевременно пурата да не се затопля.

Едва ли някога ще успее да ги откаже напълно. Само правеше паузи — дълги периоди без удоволствието от добра пура, от вкуса на пипер и катран, с оттенък на сладко какао. Зачуди се дали през някоя и друга петъчна вечер малко мъжествен аромат наистина би навредил на децата. Кубинските пури са най-хубавите, естествено, но харесваше и меките от Суматра, особено след петъчна вечеря с коняк, а още по-добре с калвадос.

Това време отмина.

Поглади долната си устна с показалец. Пурата беше малко суха след седмици стоене в горния джоб на ризата му. Няма значение. Вече се чувстваше по-спокоен, облегна се назад в стола и направи три идеални димни кръгчета, които се понесоха бавно към тавана и изчезнаха.

— Нали днес щеше да се прибиращ рано?

Краката на Ингвар, кръстосани върху писалището, се удариха в пода.

— Колко е часът? — попита той и грижливо изгаси пурата в чаша с остатъци от кафе.

— Два и половина.

— По дяволите!

— Смърди още от другия край на коридора — отбеляза Сигмюн Барли и неодобрително подуши въздуха. — Шефът много ще се ядоса, Ингвар. Не чете ли новия циркуляр за...

— Да. Трябва да бягам.

Дръпна закачалката към себе си и я наклони, за да свали палтото си.

— Вече трябваше да съм вкъщи — промъкна се той край Сигмюн, без да я изправи. — Прекалено късно тръгвам.

— Почакай — извика Сигмюн.

Ингвар се позабави и спря, опитвайки се да си напъха ръката в обърнатия ръкав.

— Това пристигна току-що — Сигмюн му подаде един плик.

Засмя се. Търпеливо, все едно помагаше на твърдоглаво, преждевременно израсло дете от детска градина, оправи ръкава, хвана палтото за яката и го подаде на Ингвар да го облече.

— Ето — тикна той плика под носа на колегата си. — Било спешно.

— Ще видим. Бърза доставка.

По лицето на Ингвар пробяга усмивка, сложи плика в джоба си и се затича. Сигмюн усещаше как подът се тресе под всяка негова крачка.

— Някой ден ще си навлечеш проблеми с това разнасяне на документи насам-натам — предупреди го той с не много висок глас. — Не е хубаво така.

След Ингвар Стубьо още се носеше кисела и неприятна миризма на пура.

* * *

Вегар Крог пиеше вкиснала бира и се чувстваше щастлив.

Нещо изглежда не беше наред с крана за наливна бира в „Кома“, единственият приличен ресторант в комплекса „Грюнерльока“. Пяната беше рядка. Следобедната светлина проникваше през бирата със стайна температура. Златистокафяви отражения играеха по масата пред него; усмихна се широко, преди да отпие.

Каскадата с бързи скока отиде по дяволите.

До средата на падането лентата беше супер. Тогава Вегар Крог изчезваше от картината. Обективът се обръщаше леко към небето, улавяше един кран, накланяше се към хълма и внезапно, за част от секундата, човек зърваше Крог, дръпнат обратно нагоре от въжето. Точно над камерата. На останалата част от лентата се виждаха пръст, камъни и строителни материали, чуваха се сирените и задъханото дишане на фотографа, полагащ максимални усилия да изчезне от местопрестъплението. Това сега нямаше значение.

Поканата пристигна вчера.

Вегар Крог отдавна се надяваше и чакаше. Понякога изпитваше абсолютна сигурност. Ще дойде. Мислеше за поканата вечер. Непосредствено преди да заспи, си представяше красива картичка с монограм и неговото име, изписано чисто и красиво.

Ето че дойде. С трепереци ръце отвори дебелия, твърд плик с цвят на яйце. Картичката се оказа точно такава, каквато си я представяше. Мечтаната картичка се озова в пощенската му кутия, когато най-много имаше нужда от нея.

Вегар Крог най-после беше пристигнал.

Най-накрая можеше да се смята за един от тези, които значеха нещо. Отсега нататък щеше да е един от тях. Един от избраните, които отговарят „Без коментар“, когато клюкарската преса му звъни и досажда, както прави с всички други приятели на престолонаследника и жена му.

— Ще ми досаждат — промърмори Вегар Крог и удави еуфоричната си усмивка в чашата с бира.

Кралските деца в Швеция се заобикалят с церемониални фокуси, стара аристокрация и декадентство. В Норвегия нещата стоят по различен начин. В Норвегия културата има значение. Музика. Литература. Изкуство.

Преди шест години за пръв път почерпи един денди с очи като на кученце и женствени дрехи. Момчето седеше в един ъгъл и привличаше жените към себе си. Вегар, пиан до козирката, запазваше усета си за това, какво харесват жените. Другият му благодари учтиво, заприказваха се, а след малко някаква брюнетка клъвна и Вегар си тръгна с нея.

От време на време се засичаха. Пиеха по чашка. Споделяха истории. До преди две години, когато кръгът на познатите се прочисти и по очевидни причини изгониха Вегар от шоуто.

„Скок с бърнджи“ навярно е направила добро впечатление.

Бе надписал и изпратил един екземпляр. Досега, осем дена след издаването, книгата не беше удостоена с нито една рецензия. Да, но стигна до най-важния критик.

От един бърнджи скачаш на друг. Осмелявай се!

Отне му час да го формулира. Не биваше да насилва нещата прекалено много.

Вегар Крог изпи остатъците от бирата на една изключително доволна глътка. Алкохолът най-после оказваше въздействие.

Облекло: Делнично и елегантно, пишеше в поканата.

Налага се да преглътне гордостта си и да поиска пари назаем от майка си.

Този път едва ли ще му се сърди.

* * *

— Нали този Стубьо бил готин!

Бор Арнесен се наведе над масата и окуражително плесна брат си по ръката. После се почеса по главата и се втурна да спасява лист салата от удавяне в соса на дъното на стъклена купа.

— Не е особено умно да лъжеш полицията, Трон.

Трон мълчеше. Гледаше пред себе си, без да вижда. Чинията му стоеше наполовина празна. Побутна остатъците — месо и печени картофи. Отегчено взе една аспержа с пръсти, пъкна я в устата си и бавно започна да дъвче, без да преглъща.

— Ало! Земята вика Трон! Приличаш на крава.

Бор размаха ръка пред лицето на брат си.

— Много по-лошо ще е, ако сами разберат — настоя той. — Всъщност е доста странно, че не са...

— Не загряваш ли — тросна му се Трон, — не мога да кажа на Стубьо нищо за това. Първо, прецаквам собственото си алиби. Второ, затънал съм в говна дотук...

Ръката му агресивно посочи над челото.

— ... само защото съм излъгал. Направо ще ме окошарят, Бор. Направо ще ме тикнат зад решетките.

— Но нали знаели, че си невинен. Нали този Стубьо казал, че първо теб зачеркнал от списъка си. Каза, че...

— Казах! Какво значение има какво съм казал!

Удари с юмруци по масата. По лицето му си личеше, че се опитва да запази самообладание; долната му устна трепереше, ноздрите се разшириха, а очите му щяха да изхвъркнат от орбитите. Бутна чинията встрани, после я дръпна към себе си, сложи ножа върху вилицата и започна да сгъва салфетката, докато вече нямаше повече накъде.

Бор мълчеше. Тежката и мазна миризма на печено в кухнята придаваше сладникав привкус на тревогата на брат му. Никога не бе виждал Трон такъв. Откакто го помнеше, беше страхопъзльо. Притесняваше се за всичко. Мамино синче. В редките случаи, когато се удряше, хленчеше.

Но сега не проявяваше нито притеснение, нито нервност.

Брат му бе уплашен до смърт. Продължаваше да преживя несъзнателно парчето аспержа.

— Ей — подвикна Бор приятелски и отново го удари леко. — Никой не вярва сериозно, че си убил Вибеке. По дяволите, та тя беше Жената! Красива, момиче с пари, къща и прочее. Не можеш ли просто... Ей! Трон!

Щракна уморено с пръсти.

— Слушай, де!

— Слушам.

— Изплюй камъчето.

Трон плю. Сивкавозелена неравна буца падна с плясък в чинията.

— Имай ми доверие, Трон.

Не последва никаква реакция.

— Аз съм ти брат, Трон.

Отново мълчание.

— По дяволите!

Бор стана рязко, прекатурвайки стола. Облегалката се удари с трясък във вратата на шкафа и одраска боята. Объркан, опипа зеленото петно, появило се по бялата повърхност.

— Ще го оправя — обеща той вяло. — Някой път ще го боядисам.

Дори сега брат му не реагира. Само прокара длан по очите си.

— Какво прави през тези часове? — попита Бор. — Защо не споделиш поне с мен? А? Със собствения си брат, по дяволите!

— Беше час и половина.

— Както и да е.

— Каза часовете. Не бяха часове, а час и половина. Само час и половина.

Трон Арнесен съумя да забрави тази подробност страшно бързо. Стана по-лесно, отколкото си мислеше. Озадачаващо лесно. На път за вкъщи целият епизод излетя от главата му. В седем без двадесет в събота сутринта на седми февруари таксито, което го откарваше от автобусната спирка до вкъщи, спря в края на пътя, за да може той да повърне. Опита да се концентрира върху повръщаното върху снега. Наведен, с ръце на коленете, различи неразграден фъстък наред червеното от виното; видя късчета месо около него и повърна още веднъж. Шофьорът на таксито извика нетърпеливо. Трон не помръдна. „За последен път“, помисли си неясно. Не откъсваше очи от собственото си повръщано — отвратителни остатъци от всичко, изядено предния ден. Но вече беше свършило. Нямаше го. Край.

Никога повече.

Поостърга снега с върха на ботуша си — искаше да покрие мръсотията, но загуби равновесие. Шофьорът на таксито му помогна да се качи в колата. Закара го до вкъщи. И Трон забрави всичко, а онова беше за абсолютно последен път.

После никой не го попита нищо.

С течение на вечерта ергенското парти, от което той най-сетне се измъкна, излезе извън всякакъв контрол. В шест часа в петък вечерта деветнадесет млади мъже, всичките в изгладени смокинги, се озоваха в центъра на града. Там срещнаха играчите от футболния отбор на Бор, облечени в мръсни червени якета и горди с извоюваната победа, която искаха да отпразнуват. Компанията получи подкрепление. Десет-дванадесет колеги на Бор цъфнаха към осем часа в разгара на лудешкото хрумване на младоженеца да продава целувки с език по петдесет крони парчето в една будка на улица „Карл Юхан“. Към десет и половина Бор изпелтечи, че Трон трябва да го придружи до тоалетната, за да му помогне да се облекчи. Междувременно ергенското парти се превърна в много пияна, случайно събрана, шумна тълпа — футболисти от отбора „Шайд“, икономисти от „Теленор“^[1], играчи на боулинг от град Хоксунд, присъединили се към девет часа, и неколцина никому непознати пиячи на бира.

„Вероятно над петдесет човека“, помисли си Трон.

И никой не забеляза нищо.

Никой не каза на полицията нещо по-различно от показанията на Трон: от шест часа вечерта в петък е бил на ергенско парти с брат си, а в събота сутринта някой го е качил на първия автобус за Льоренсбург.

Всички повтаряха едно и също. Всичко беше забравено.

— Как се сети за това? — попита накрая той.

— Защо не ми кажеш къде беше, де?

Брат му губеше търпение. По-малкото братче настояваше с хленчещия, умоляващ и дразнещ глас, познат на Трон от детството.

— Как се сети за това и защо ми го изтърсваш сега?

Въпреки всичко той е по-големият.

— С всички драматични... Мислех си за други неща. Но сега, когато... Ти просто си тръгна! Търсих те. Когато ходих до тоалетната, ти ми помогна. Помниш ли?

Трон не кимна. Мълчеше.

— Сигурно единствено ти не беше пиян до козирката. Искях да взема пари назаем. Похарчих над три хиляди крони. Май черпих всички. Теб те нямаше. Не можах да те намеря.

— Пита ли някого къде съм?

— Всички непрекъснато питаха къде се намира някой! Не помниш ли? Мястото беше почти изцяло наше. Хаос с повишен градус.

Усмихна се широко, но бързо се сепна.

— Видях те отново в дванадесет и три минути. Знам го точно, защото направи як трик с часовника си, дето получи от...

— Часовникът ми? Аз не носех часовника си.

— Напротив. Престани да се правиш на ударен. Стоеше на бара и щеше да засичаш времето на бирената щафета с това чудовище на ръката.

На Трон му стана топло. Още по-топло. Усещаше миризмата на собственото си тяло, спарена и кисела. Искаше да иде до тоалетната, но колената му отказваха да се подчинят.

„Защо си признах? — помисли си той. — Защо просто не отрекох? Бор беше пиян до козирката. Сигурно греши. Бърка часа. Там имаше толкова много хора. Всички потвърдиха, че съм се мотал наоколо и съм пил. Бил съм там. Трябваше да отрека. Имах възможност да отрека. Ще отричам.“

— Грещиш — натърти той и хвана ръба на масата с две ръце. — Не съм изчезвал. Ти задряма в тоалетната. Нямам представа колко дълго...

— Какво говориш, по дяволите? Много добре знам кога съм задрямвал! Прибрах се чак в осем часа сутринта, доста пиян наистина, но не чак толкова, че да не забележа...

Трон вече не го сдържаше на стола. Стана, пое си дълбоко въздух, изпъчи гърди, отметна раменете си назад. Той е по-големият брат. И по-високият, почти десет сантиметра по-висок от брат си.

— Трябва да пикая — обяви той рязко.

— Аха?

— Ти си ми брат. Ние сме братя.

— Аха — повтори Бор с учуден, леко изнервен израз, сякаш Трон прахосваше енергията си да му обяснява, че Земята е кръгла и се върти около Слънцето. — И?

— Грещиш. Бях там през цялото време.

— За кръгъл идиот ли ме взимаш?

Заобиколи масата и застана пред Трон. Стисна ръце в юмруци. Бор беше по-нисък, но много по-силен. Само един пръст въздух разделяше лицата им.

— Преди десет минути сам си призна — изсъска той и присви очи. Трон усети пръски от слюнка по кожата си.

— Нищо не съм признавал.

— Оплакваше се, че не можеш да кажеш нищо на Стубьо; че си излъгал. Това не е ли признание, а?

— Спешно трябва да пикая.

— Признай.

Бор удари брат си силно с юмрук по рамото.

— Признай.

Внезапно и изненадващо Трон го сграбчи през кръста. Бор се опита да запази равновесие, вкопчи се в ризата на брат си с лявата ръка, докато търсеше опора с дясната. Опита се да направи крачка назад, но прекалено късно разбра, че кракът на Трон го блокира. Прекатуриха се. Бор повлече със себе си шнура на кухненския робот. Зървайки тежката машина, машинално изви глава. Стоманеният ръб одра ухото му. Извика и понечи да вдигне ръка, за да провери колко

сериозна е раната. Ръцете му се оказаха затиснати. Можеше да движи само главата си; въртеше я напред-назад и виеше.

Трон го удари.

Затиснал с колена ръцете на брат си, удряше.

Затвори очи и го наби.

В един момент силите му го изоставиха и той бързо се изправи. Прокара пръсти през косата си; направо не му се вярваше, че това се е случило, и искаше да се отърси от случката. Бор цивреше. От ухото му течеше кръв. Едното му око се подуваше. Горната му устна беше разцепена. Ризата — скъсана. Слабините му бяха подгизнали, върху сиво-кафявия плат имаше тъмно петно с формата на пеперуда.

— Изпикал си се върху мен — измънка Бор и се хвана за ухото. — Изпикал си се върху мен, по дяволите!

Обзет от колебания дали няма нещо счупено, седна сковано. Погледна окървавената си ръка и отново си докосна ухото.

— Няма ли го? — попита с дрезгав глас, пръскайки червена слюнката. — Изгубих ли ухото си, Трон?

Брат му клекна и разгледа раната.

— Не. Имаш грозна рана, но ухото си е цяло.

Бор започна да се смее. Първоначално Трон си помисли, че плаче. Но брат му се смееше, смееше се толкова силно, че в очите му се появиха сълзи; държеше се за коленете си и се заливаше от смях, докато плюеше още кръв.

— Какво ти е, по дяволите? — простена той. — Досега не си ме бил. Никога не си могъл да ме надвиеш. Бил ли си се някога въобще?

— Ето — подаде му ръка Трон.

— Чакай. Всичко ме боли. Трябва сам.

Минаха няколко минути, докато се изправи на крака. Трон стоеше объркано и го наблюдаваше с отпуснати край тялото ръце. Почеса се несигурно по бедрото.

— Това, дето се изпика върху мен, беше гадно — промърмори Бор и внимателно поклати крак. — Освен това все още имаш желязно алиби.

— Моля?

— Час и половина — уточни Бор и колебливо докосна един преден зъб с пръст.

— Какво?

— Готов съм да се закълна в Библията, че в десет и половина и около полунощ си бил в центъра на Осло. За това време не можеш да дойдеш дотук и да се върнеш. Не и незабелязано, във всеки случай.

— А ако съм взел такси.

— Шофьорът отдавна щеше да те е издал.

— Не пречи аз да съм карал.

— Колата ти беше при мама и татко. Всички го знаят, нали ни взеха оттам.

— Може да съм откраднал някоя.

— Дявол да го вземе това ухо — изруга Бор и отново натисна ухото си, докато се опитваше да раздвижи едното си рамо. — Ужасно боли. Трябва ли да се зашие?

Трон се наведе към него.

— Най-вероятно. Ще те закарам до болницата.

— Още имаш алиби, Трон.

— Да. Бях в ресторант „Смюге“. Цяла вечер.

Бор внимателно захапа разцепената си устна.

— Добре — съгласи се той и кимна.

Спогледаха се. „Все едно да се погледнеш в очите“, помисли Трон, вперил поглед в брат си — пребит и окървавен. Същото леко накривено ляво око. Зелените точици в синьото. Монголоидната гънка в ъгъла на окото — майка им разправяше, че много рядко се срещало в Норвегия. Дори веждите им, толкова светли, че челото изглеждаше голо, бяха еднакви. Преби брат си почти до смърт. И не разбираше защо. Още по-малко разбираше как го е сторил: Бор беше по-силен, по-пъргав и по-смел.

— Добре — повтори Бор и прокара длан под носа си. — Бил си в „Смюге“. Цяла вечер. Чудесно.

Куцайки, тръгна към вратата.

— Ще те оставя на мира — подхвърли той и спря. — Но...

Обърна се наполовина и си пое дъх.

— Никой не би повярвал, че си убил Вибекке, Трон. Най-добре е да кажеш всичко на полицията. Ще дойда с теб, ако искаш.

— Бях в „Смюге“ цяла вечер — повтори твърдо Трон. — Така че няма нужда.

Бор сви рамене и продължи, куцайки.

Отиваше към спалнята, за да задигне най-скъпия панталон на Трон. Тересе, годеницата му, щеше да се погрижи да закърпи неговия. Най-хубавият панталон беше най-малкото, което заслужаваше.

— Здравата ме опердаши — промърмори той, впечатлен.

* * *

Посещението при Ивон Кнутсен се превърна в пълен провал. Предупредиха Ингер Йохане още в коридора. Една медицинска сестра ѝ прошепна, че тежко болната жена отпраща повечето хора. Само зетят и внучката винаги били добре дошли.

Жената в бяло имаше право. Ивон Кнутсен се затвори в себе си още с влизането ѝ в стаята. Лежеше сковано в леглото, сложено по средата на иначе почти празното помещение. На едната стена висеше закачена накриво избледняла литография в повредена рамка. До леглото имаше обикновен стол. Яркото зимно слънце, заслепявало в колата Ингер Йохане през последните километри до клиниката, тук представляваше само матов диск над хоризонта зад набразденото от мръсни вадички стъкло на прозореца. Ивон Кнутсен повтаряше единствено „Моля ви, вървете си“, накрая извърна глава и видимо заспа.

— Много съжалявам — утешително я потупа по рамото сестрата на излизане от стаята, все едно майката на Ингер Йохане лежеше неподвижно там и очакваше смъртта.

На всичкото отгоре на връщане към къщи също възникнаха проблеми. На магистрала E18 по пътя за Осло спуска гума. Докато намери отбивка, за да спре, гумата заприлича на салата. Дъждът валеше като из ведро, подгизна още преди да успее да постави крика.

Прибра се къщи с един час по-късно от предвиденото.

— Множествената склероза е ужасна болест — промърмори тя. Облечена в анцуг с полузаспалата Рагнхилд на гърдите си, нагласи внимателно възглавничката за кърмене.

— Ти смяташ всички болести за ужасни — отбеляза Ингвар.

— Не е вярно.

— Напротив.

Сложи супена лъжица мед в чая ѝ и дълго бърка.

— Пий. С джинджифил е. Ще помогне.

— Много е горещ. Ами ако Рагнхилд помръдне и го разсипя върху...

— Ето — пресегна се той и взе бебето. — Вече е сита. Пий, за да не се разболееш. Малко алкохол в чая, може би?

— Не, благодаря. Наистина беше ужасно.

— Съгласен съм. Говорих с нея точно след убийството.

Ингер Йохане вдигна чашата към устата си.

— Разказвай — подкани я Ингвар и седна срещу нея на дивана.

Тя сви крака под себе си и сложи възглавничката зад кръста си.

— Фиона има две деца — подхвана тя.

— Фиона има... Тя има една дъщеря.

— Да. Но със сигурност е родила две деца.

Рагнхилд се оригна. Ингвар я постави на рамото си. Погали гръбчето ѝ.

— Нищо не разбирам.

— И аз — кимна Ингер Йохане. — Засега.

Протегна се към последните документи, които той ѝ даде, когато се прибра подгизнала и кисела вкъщи. Най-долният лист още беше влажен.

— В епикризата, засягаща бременността на Фиона, навсякъде пише, че ражда за пръв път. Уверявам те...

Тя хвърли документите на масата и се опита да се настани поудобно.

— Лекар или акушерка лесно ще прецени дали една жена вече е раждала. Чисто рутинно. Въпреки това в документите не пише нищо толкова, Фиорела е родена с планирано цезарово сечение. Доколкото схващам от болничната документация, Фиона е имала фобия от раждането и лекарите са го приели насериозно. Определили са дата за цезаровото сечение, но не откривам други причини за процедурата, освен чисто психическите.

— Но...

Ингвар постави Рагнхилд в люлката, отново донесена във всекидневната, и внимателно започна да я люлее.

— Не разбирам — повтори той.

— Не е толкова странно. Всички смятат Фиорела за единственото дете на Фиона. Лекарите също, а би трябвало да знаят, че

не е така.

— Но ти — подхвърли Ингвар иронично, — знаеш повече от всички.

— Не аз. Патологът.

Отиде до кухнята и се върна с каната с чая в едната ръка и доклада от аутопсията в другата.

— *Perianal rupture* — прочете на глас.

— Което значи?

— Помисли.

— Мисля. Какво значи?

— Чуй думата — подкани го тя, сипвайки си още чай, а после му добави мед. — Ще настина. Започни с „anal“.

— Престани. Да не би някой да ражда през задника! Обясни ми за какво става въпрос! Как можеш да...

— Перинеум — прекъсна го тя — е медицинският термин за частта от тялото между вагината и ануса. Перианална руптура е нараняване по време на раждане, разкъсване от...

— Спри — извика той и направи гримаса. — Разбирам. Но защо, по дяволите, не сме забелязали това? Ако си е било там толкова...

Раздразнено се облегна на масата, грабна доклада от аутопсията и започна да прелиства.

— Просто не сте го разбрали — успокои го Ингер Йохане. — Чисто и просто не сте си го превели. Били сте отклонени от факта, че няма следи от сексуално насилие и така...

— Не сме си го превели — избухна Ингвар. — *Не сме си го превели?*

— Не сте само вие. В случая Кнутби се е стигнало дотам шведската полиция да приключи случай за евентуално убийство, защото нямали представа какво означава „токсично количество“. Не четеш ли вестници?

— Предпочитам да не ги чета — промърмори той и трескаво заразливства, без да открие каквото търсеше. — А новите... А болничната история?

Показалецът му потупа документите.

— Защо ще лъжат лекарите? Документите фалшиви ли са?

— Най-вероятно не. Звънях на Евен, братовчед ми. Лекарят, когото срещна...

— Спомням си Евен. Какво каза той?

Ингвар седна на дивана срещу нея.

— Към епикризата не се прилага информация, която се отнася към случая, само по една причина, макар че е съвсем лесно лекар или акушерка да констатира цялата истина — обясни му Ингер Йохане.

— А причината е?

— Ако е в ущърб на пациента. В ущърб — точно така се изрази Евен. И то значителен, доколкото разбрах.

Поседяха мълчаливо. Ингвар се почеса по врата. Пак му се пушеше пура. Преглътна и се загледа невиждащо през прозореца.

Дъждът почукваше по стъклото. Отвън бе спряла кола. „Младежи“, помисли си той. Моторът бръмчеше ли, бръмчеше. Някой извика, друг се засмя. Затръшна се врата, колата изтрополи нагоре по уличката и изчезна.

Рагнхилд спеше дълбоко. Джак дойде тихо от коридора. За момент остана неподвижен, с глава наведена настрани и вдигнати уши, сякаш не му се вярваше колко е тихо. Отпусна муцуна в скута на Ингвар. Лапата му одраска крака на господаря му.

— Не на дивана — промърмори Ингвар. — Легни на пода. Бягай!

Кучето сви рамене. Ловко пропълзя под масата и скочи на другия диван до Ингер Йохане.

— Такова нараняване получава ли се от изнасилване или нещо подобно? — попита Ингвар, без да коментира снизходителното й отношение към мръсножълтия звяр.

— Ингвар.

— Но...

— Представи си; едно раждане. Бебешка глава. Защо мислиш бръснат жените?

Ингвар си запуши ушите.

— Отговорът е не — отсече Ингер Йохане. — Никакво изнасилване.

— Но — опита Ингвар наново и преглътна. — Нямаше ли мъжът... Бернт не би ли го забелязал, когато...

— Не. Не и според Евен, във всеки случай. Не е задължително. Нито по време на секс... нито по време на друго забавление.

Той се усмихна.

— Странно.

Тя отвърна на усмивката му.

— Но е така.

Джак изръмжа насън.

— Следователно — Ингвар отново стана и поглади с пръсти брадичката си — можем да констатираме, че Фиона Хеле е била бременна два пъти. При раждането на първото дете е получила жестоко разкъсване. Най-вероятно се е случило много отдавна, защото по нищо не личи Бернт Хеле да знае нещо за това дете. Или пък някой друг. Фиона се е изказвала публично за щастието да роди за пръв път късно. Не би се осмелила да го направи, ако някой друг е в курса на нещата...

Отиде до прозореца. Изпод рамката духаше. Прокара ръка по перваза.

— Вее направо през стената, по дяволите — промърмори той. — Трябва да се погрижим за това скоро. Надали е добре за децата.

— Малко течение освежава въздуха вътре — махна с ръка Ингер Йохане. — Продължавай.

— Не...

Отвори прозореца и зачовърка стария маджун, докато почти го свали.

— Не допускам Бернт да лъже — сподели той бавно и се обърна към нея. — По време на цялото разследване се държа адекватно. Въпреки че сигурно му е омръзнало да му задаваме въпроси, чиито отговори не водят до никакъв резултат. Отговаря, сътрудничи, вдига телефона, идва при нас, когато го викаме. Изглежда буден, много интелигентен. Би разбрал от какво значение за нас е подобна информация. Нали?

Ингер Йохане сбърчи нос.

— Да. Положително би разбрал. При всички случаи изхождаме от хипотезата, че детето се е родило, преди двамата да се съберат. В такъв малък район клюките се разнасят бързо. Пък и те са се оженили твърде рано. Трудно ми е да си представя как двама добре адаптирани към живота, макар и млади, съпрузи ще прикрият една бременност. Всъщност отговорът на загадката идва от само себе си. Сигурно става дума за изключително нежелана бременност през много ранна възраст.

— Само не казвай кръвосмешение — предупреди я той. — Случаят няма нужда и от това.

— Не става дума за кръвосмешение. Бащата на Фиона е починал, когато е била на девет. Изключваме спокойно тази възраст. Но все пак трябва да е била на години, когато може да бъде изпратена сама за малко някъде, без да се вдига много шум. Фиона е била тийнейджърка през...

Устата ѝ оформяше неми числа, докато изчисляваше.

— ... края на седемдесетте — довърши тя. — През седемдесет и осма е била на шестнадесет.

— Толкова късно — разочарова се Ингвар. — Тогава не е било твърде голяма катастрофа да си непълнолетна майка.

— Ха — възкликна Ингер Йохане и завъртя очи. — Типичен мъж! От шестнадесетгодишна възраст се страхувах да не забременея, въпреки че беше средата на осемдесетте.

— Шестнадесет — повтори Ингвар. — Само на шестнадесет ли си...

— Забрави — ядоса се Ингер Йохане. — Няма ли да се концентрираш върху случая?

— Да. Но шестнадесет...

Седна и почеса Джак зад ухото.

— Фиона не е била в чужбина по онова време — отбеляза той. — Не за дълго, във всеки случай. Питам Бернт. Изхождам от идеята, че точно за това би трябвало се знае. Е, не всичките ми познати говорят много за обучението си в чужбина, но се съмнявам Фиона да си е мълчала за...

— Стига — спря го Ингер Йохане и се наведе към него.

Целуна го леко.

— Родило се е дете — обърна му внимание тя. — Не е задължително да е от значение за разследването. От друга страна, това неизбежно поражда асоциации с онова предаване...

— ... което тя води няколко години с голям успех и висок рейтинг.

— Изоставени деца и скърбящи майки. Събирания и болезнено отхвърляне. Такива неща.

Джак вдигна глава. Наостри ухо. Къщата стенеше под напорите на силния вятър. Дъждът биеше по прозорците от юг. Ингер Йохане се наведе над Рагнхилд и зави по-плътено спокойно спящото дете.

Стереоуредбата се включи и изключи сама няколко пъти. Лампата над масата присветна.

След това стана тъмно.

— По дяволите — изруга Ингвар.

— Рагнхилд — притесни се Ингер Йохане.

— Успокой се.

— Затова посетих Ивон Кнутсен — обади се в тъмното Ингер Йохане. — Тя знае какво е станало. Това е почти напълно сигурно.

— Вероятно — съгласи се Ингвар и запали кибритена клечка, от чиято светлина по лицето му заиграха трептящи сенки.

— Може би затова отказа да говори с мен — предположи Ингер Йохане. — Може би детето се е появило, може би...

— Много „може би“ станаха — прекъсна я той. — Спри за малко.

Най-накрая намери свещ.

Тя го следеше с поглед. Беше толкова пластичен въпреки размерите си. Стъпваше тежко, все едно иска да подчертае колко е голям. И въпреки всичко, докато стоеше клекнал в полумрака пред камината, където късаше вестници и извади дърва от металната кофа, за да запали огън, движенията му излъчваха непринудена лекота и впечатляваща мекота в солидното тяло.

Огънят се разгоря силно.

Тя плесна радостно с ръце и се усмихна.

— Ще сляза до мазето да взема още дърва — каза той и пъкна две сухи съчки между цепениците. — Кой знае колко време ще останем без ток. Къде е джобното фенерче?

Тя посочи към коридора и той излезе от стаята.

Пламъците працияха приятно и хвърляха червено-жълти отблясъци върху стените. Ингер Йохане вече усещаше топлината по лицето си. Още веднъж оправи одеялото около дъщеря си и се зарадва, че Кристиане е при Исак. Върху облегалката на дивана лежеше вълнена завивка. Покри краката си, отпусна се назад и затвори очи.

Ингвар трябва да говори с лекаря, изродил Фиона. Или с акушерката. И двамата ще държат на обещанието си да запазят тайната, но накрая ще се предадат. Както винаги в такива случаи.

„Ще отнеме време“, прецени тя.

Ако наистина има жив поотраснал син или дъщеря на Фиона Хеле, за пръв път се доближаваха до нещо като следа. Съвсем бледа, разбира се, и вероятно не водеше наникъде. Той или тя няма да е първото дете в историята, родено в позор и осиновено от обич. Вероятно става дума за приспособил се към заобикалящата го среда двадесетинагодишен човек, студент или дърводелец, с волво и две малки деца. Не студенокръвен убиец, който търси отмъщение за отхвърляне от преди четвърт век.

Така или иначе Фиона е посрещнала смъртта с отрязан, разцепен език.

Детето на Фиона е голяма лъжа.

Намериха Вибекке Хайнербак, закована за стената.

Две жени. Два случая.

Едно незаконно дете.

Ингер Йохане рязко се изправи. Сънят вече я преборваше, отново я споходи усещането за дежа ву, неприятното усещане за важна мисъл, която не успява да задържи. Притисна Джак по-силно към себе си и зарови лице в козината му.

— Хайде да говорим за нещо друго — предложи тя, когато Ингвар се върна с наръч дърва.

Остави боровите цепеници до камината.

— Естествено — съгласи се и я целуна по главата. — Ще говорим за каквото искаш. Например че искам да си купя нов кон.

— Нов кон? Хиляди пъти ти повтарях — никакъв нов кон.

— Ще видим — засмя се Ингвар, докато отиваше към кухнята. — Кристиане е съгласна с мен. Сигурно и Рагнхилд. И Джак. Ставаме четирима срещу един.

Ингер Йохане искаше да се засмее в отговор, но още не я напускате неприятното усещане, че я докосват остатъците след кратко преживяване на опасност.

— Забрави — махна тя. — Забрави за коня.

---

[1] Норвежката телекомуникационна компания. — Бел.прев. ↑

ОСМА ГЛАВА

След утихналата буря още духаше свеж вятър, но между разкъсалите се на юг облаци се виждаха светлосини ивици небе. Мръсният сняг в градините от двете страни на улиците се топеше след дъжда. Ингер Йохане се стремеше да избягва най-големите локви, докато буташе количката по тесния тротоар по протежение на магистрала „Маридалсвайен“. От оживеното улично движение и автобусите около нея се носеше тътен. Това не ѝ харесваше. Свърна по улицата, съседна на Бадебакен, за да стигне до река Акешелва. Джак дърпаше каишката си и искаше да помирише всичко.

Температурата щеше да се понижи. Според прогнозата вечерта щеше да вали сняг. Ингер Йохане спря, оправи си шала и продължи. Носът ѝ замръзваше, подсмръкна. Защо ли не си сложи шапка, преди да излезе. Поне на Рагнхилд ѝ беше достатъчно топло, така завита като пашкул с овча кожа отдолу и вълнено одеяло отгоре. Личицето ѝ едва се виждаше, когато Ингер Йохане внимателно дръпна края на завивката. Биберонът ѝ пулсираше, от движението зад тънките нежни клепачи ставаше ясно, че сънува.

Седна на една пейка пред детската градина до парк „Хефтиельока“. Пусна Джак да тича. Той се втурна към реката и започна да лае по патиците, но те не му обръщаха почти никакво внимание. Само плуваха там, където нямаше лед. Кучето лаеше и скимтеше, по едно време колебливо пъкна лапа във водата.

— Престани — промърмори Ингер Йохане от страх да не събуди бебето.

Студът я пронизваше през дебелия вълнен плат, но ѝ харесваше да седи така — сама, люлеейки количката напред-назад, напред-назад с една ръка. Беше вторник, седемнадесети февруари, можеше да се обади в дванадесет часа. „Тоест след осем минути“, констатира, когато извади мобилния си телефон. Най-добрата приятелка на Фиона Хеле беше казала, че тогава ще е отново на работа. Изглеждаше озадачена, но благосклонна. Ингер Йохане не се представи като работеща в

полицията, но не е изключено неясното ѝ обяснение да е създадо у Сара Брюбак впечатлението, че обаждането е официално.

Лошо.

Това не беше типично за нея. „Всъщност искам да престана да се занимавам с този случай — помисли си тя, — а не да задълбая още повече в него. Съвсем не и с методи на границата на допустимото.“

Избърса си носа. Беше на път да настине, както очакваше.

По почти безлюдната пътека, пухтейки, се приближи бегач, заобиколен от облак пара. Кимна към нея и се усмихна, но се стресна, когато Джак изскочи от храстите и се хвърли към него.

— Дръжте кучето си на каишката — извика той и продължи нататък.

— Ела тук, Джак.

Махайки с опашка, кучето ѝ позволи да го завърже за количката и легна на земята.

Стана дванадесет часа. Тя избра номера.

— Ингер Йохане Вик на телефона. Говорихме вчера сутринта и...

— Да, здравейте отново. Само изчакайте да седна. Тъкмо влизам от вратата и...

Пращане. Стържене. Силен удар.

— Ало?

— Още съм тук — отвърна Ингер Йохане.

— Вече съм на място. За какво става дума всъщност?

— Имам въпрос относно гимназиалните години на Фиона Хеле. Младостта ѝ. Били сте в един клас, нали?

— Да, както вече ви споменах при миналия ни разговор, с Фиона учехме заедно от първи клас. Бяхме неразделни. Приятелки завинаги. Беше толкова ужасно след... До преди една седмица няхах сили да ходя на работа. Излязох в болнични. Шефът ми е толкова...

— Разбирам — прекъсна я Ингер Йохане. — Няма да ви тормозя дълго, обещавам. Само бих искала да разбера дали Фиона някога е... отсъствала от училище? За по-дълго време имам предвид?

— Отсъствала от училище...

— Да. Не за няколко дена поради настинка, а за по-продължителен период?

— Лежа в клиника „Модум Бад“. В десети клас. Доста дълго отсъства тогава.

— Какво?

Ингер Йохане вече не замръзваше. Премести телефона в дясната си ръка и отново попита:

— Какво казахте?

— Фиона получи нервен срив, мисля. Не говорех за това, така де. След лятната ваканция предстоеше отново да започнем училище. Помня, че прекарах цяло лято във Франция със семейството. Нямах търпение да видя Фиона отново и да... Тя не дойде. Оказа се хоспитализирана.

— В „Модум Бад“?

— Дааа... Знаете ли, не съм сигурна. Винаги съм мислила, че е била в „Модум Бад“, но може и да е просто защото не знаех за друго място, където хоспитализират хора заради такива неща. Нерви имам предвид.

— Откъде знаете, че е ставало въпрос за нерви?

Мълчание.

После пак се чу прашене, този път по-слабо.

— Като ме питате така — Сара Брюбак доста провлачи отговора си, — наистина не съм сигурна. Освен че отсъстваше. Дълго време. Върна се чак за Коледа. Или... О, да, прибра се малко по-рано. Имахме изпити, а те винаги започваха в началото на декември.

— Изпити? Веднага след нервен срив?

Джак изръмжа дълбоко срещу един надменен паток. Той изпърха с криле и се опита да клъвне парче хляб на два метра от муцуната на кучето.

— Мирно — нареди Ингер Йохане.

— Моля?

— Извинете. Говорех на кучето. Значи Фиона е била на... Каза ли защо е отсъствала?

— Да. Същност не... Беше много отдавна — отвърна тя с нотка на съжаление. Същевременно се усещаше, че жената наистина иска да помогне. — Вече ви казах, бяхме най-добри приятелки. Доверявахме си всичко, както правят всички най-добри приятелки. Но помня, че малко се засегнах, защото Фиона не пожела да сподели нищо определено около отсъствието си — къде е била, какъв е бил наистина

проблемът. Точно за това съм сигурна, понеже мама ме посъветва да я оставя на мира, спомням си. Сигурно не било лесно с този вид... болести.

— Но историята за нервния срив и „Модум Бад“ вероятно е основана само на ваши заключения, а не на някакви конкретни факти — заключи Ингер Йохане.

— За съжаление и аз мисля така.

— А спомняте ли си как изглеждаше, след като се върна?

— Не... Изглеждаше? Напълно нормално всъщност. Както преди. Нали не я бях виждала от... пет месеца. От Еньовден до ноември. На тази възраст човек бързо се променя. Но бяхме добри приятелки. Все още, имам предвид.

Подминаха я група деца от детска градина. Облечени в прекалено големи гащеризони, вървяха две по две, ръка за ръка, клатушкайки се по пътеката. Мъник с шапка, нахлупена над очите, и сополив нос плачеше горчиво. Възрастна жена го хвана за ръката и извика:

— Само още малко, деца. Хайде!

— Възможно ли е да е била бременна? — попита Ингер Йохане.

— Бременна? *Бременна?*

Сара Брюбак се засмя леко.

— Не, забравете за това! Господи, с времето се оказа, че има големи проблеми със забременяването, Фиона зачена с инвитро, нали знаете.

Ингер Йохане не знаеше. Твърде голяма част от историята на Фиона Хеле оставаше извън изпълнените с информация папки на криминалната полиция.

— Освен това — добави Сара Брюбак — Фиона сто процента щеше да ми сподели такова нещо. Бяхме като сиамски близнаци. Бременна? Не. И дума да не става.

— Но вие не сте я виждали пет месеца — възрази Ингер Йохане.

— Да. Но бременна? Твърдо не.

— Окей. Много ви благодаря.

— Това ли е всичко?

— Засега. Благодаря.

— Ще успеете ли да разрешите случая?

— Обикновено успяваме — отговори Ингер Йохане уклончиво. — Просто отнема време. Разбирам, че ви е трудно — на семейството и на приятелите.

— Да. Обадете се, ако има нужда. Ужасно много искам да помогна.

— Разбирам. Довиждане.

Детската кавалкада се изгуби някъде между тухлените блокове по улицата. Патиците, вече поуспокоени, лежаха върху ледените късове на малки групи със свити под себе си крака и си чистеха перата с човки.

Ингер Йохане тръгна с леки стъпки нагоре по брега на реката.

Дълго време около този случай нямаше тайни, помисли си тя. Джак послушно подтичваше до нея. Случай, озадачаващо лишен от омраза и тайни. И ето че изникнаха. Както винаги, при всички случаи, след всички убийства. Лъжи. Полуистини. Прикрити факти и забравени, скрити истории.

Рагнхилд заплака. Ингер Йохане погледна под козирката на количката. Беззъбата уста зееше в силен рев. Майката успокои бебето с биберона. Настъпи тишина.

Дълго беше размишлявала как така и в двата случая — и на Фиона, и на Вибекке — досега излязоха наяве необичайно малко противоречия и скрити конфликти.

Забърза. Вятърът духаше студен и силен. Рагнхилд наистина щеше да се събуди скоро. Време беше да се прибират.

И преди отхвърлянето от майката е правило хората убийци, помисли тя, борейки се с ръба на тротоара, за да качи количката. Но защо почти двадесет и шест години по-късно? Детето, порасналото дете, чак сега ли е узнало истината? Възможно ли е разкритието на старо предателство да даде основание за такава омраза? Възможно ли е да даде сили за подобно убийство, за така жестока и дълбоко символична екзекуция? Или...

Спря. Джак я погледна изненадано с изплезен език. Край нея профуча автобус. Поради газовете от ауспуха му тя се закашля и се обърна настрани.

Не е задължително отхвърлянето да е било толкова отдавна.

Мисълта я осени едва предната вечер, когато Ингвар я предупреди да не прави лекомислени догадки. Изоставеното от Фиона

Хеле дете можеше да е потърсило биологичната си майка съвсем наскоро. „Каква ирония — помисли си Ингер Йохане — Фиона да е станала обект на копнежи, върху които е градила кариерата си, като се е възползвала от тяхната пикантна страна.“

Не бива да правя догадки. Ингвар е прав. Нямам основания за това. А и ако детето наистина съществува...

— Какво, по дяволите, би искал такъв човек от Вибекке Хайнербак? — запита се тихо тя и поклати глава.

Трябваше да става дума за двама убийци.

Или може би не?

Напротив. Двама. Или само един?

Трябва да се откажа, помисли си тя. Това е грешно. Непрофесионално. Един профайлър разполага със съвременни компютърни програми. Работи в екип. Има достъп до архиви и специалисти. Аз не съм никакъв профайлър. Аз съм случайна жена, тръгнала на разходка с бебето и кучето си. Но има нещо, нещо, което...

Започна да подтичва. Рагнхилд се дереше от рев в количката, която се клатеше, скърцаше и почти се прекатури, защото Ингер Йохане се подхлъзна и се спъна в буца лед на завоя към близката улица.

Най-накрая се прибра вкъщи. Заклучи вратата, сложи райбера и си свали връхните дрехи.

* * *

Трон Арнесен не можеше да спи. Минаваше два часа след полунощ срещу сряда. Няколко пъти става да пие вода, усещаше устата си пресъхнала, без да знае защо. По телевизията не даваха нищо. Във всеки случай нищо, годно да задържи интереса му или поне да го накара да поразсъждава, та за няколко минути да го откъсне от мислите, които го връхлитаха, въртяха се в главата му и му пречеха да заспи.

Отказа се. Стана за четвърти път. Облече се.

„Разходка — реши той. — Ще изляза да глътна малко въздух.“

Към осем часа вечерта заваля сняг и покри с чисто, леко покривало хълма, гниещите листа и зимните отпадъци, сиво-черните купчини сняг и мръсните пътища. Чакълът хрущеше под краката му, портата изскърца при отварянето ѝ. Заизкачва се по хълма, сякаш привлечен от лампата на билото.

Няма начин да каже истината.

Не я каза дори в началото, когато още имаше възможност там, в душната стая с полицая, който едва не се разсмя.

Онзи петък го направи за съвсем последен път и се оказа толкова лесно да забрави.

Докато Бор не се намеси.

Идиотът му с идиот.

Трон пхна ръце в джобовете на якето. Вървеше бързо. По това време нямаше никой навън, хората в тъмните къщи от двете страни на пътя отдавна си бяха легнали. Една котка се промъкна по улицата, спря, стрелна го с жълтите си светещи очи и се шмугна в храстите от другата страна на пътя.

Вибекe му липсваше. Усещаше празнота между ребрата си, непознат, неизпитван досега копнеж, който му напомняше колко много тъгуваше за майка си, когато беше на лагер като малък.

Вибекe беше толкова силна. Тя щеше да оправи всичко.

Сълзите оставяха леденостудени следи по бузите му.

Подсмръкна, спря и се изсекна с пръсти. Тук именно отби таксито, за да повърне. Макар и покрито със сняг, той позна мястото. С върха на ботуша си разрови внимателно снежната покривка. Виждаше се добре благодарение на лампите, разположени на всеки петдесет метра. Снегът проблясваше като синьо-бели диаманти, когато го разрита.

Показа се часовникът му.

Наведе се озадачен.

Беше неговият часовник. Издуха го, избърса снега от него и го вдигна пред очите си. Три без десет. Голямата стрелка упорито се движеше, дисплеят с датата показваше осемнадесети.

Леденостудената пластмаса опари кожата му, когато си го сложи на ръката.

Усмихна се зарадван. Часовникът му напомняше за Вибекe; обви ръка около черната каишка и я стисна.

Трябва да каже.

След шума, който вдигна заради часовника, се чувстваше длъжен да уведоми Ингвар Стубьо, че го е намерил. Чисто и просто е сгрешил. Не го е оставил вкъщи, а го е носил на купона и го е изпуснал, докато е стоял приведен и е повръщал.

Навярно полицаят търси часовника под дърво и камък. А Трон не искаше това. Той искаше спокойствие и възможно най-малко контакти с полицията.

Един есемес щеше да разреши въпроса. Имаше телефонния номер на Ингвар Стубьо и позволението да му се обажда по всяко време. Един есемес е нещо напълно безопасно. Ежедневно, недраматично текстово съобщение, модерен начин да предадеш тривиална, незначителна информация.

Намерих часовника. Бях го загубил. Съжалявам за
безпокойството!

Трон Арнесен

Готово. Обърна се. Няма да обикаля цяла нощ по улиците. Ще потърси някое дивиди, за да убие времето. Или ще вземе от хапчетата за сън на Вибекке. Никога не ги беше пробвал, с две сигурно ще се отнесе напълно. Изглеждаше изкусително.

Не му пукаше за изгубената книга. Рудолф Фюр щеше да си купи нова.

* * *

— Ингвар.

Побутна го.

— Хмм...

Ингвар се обърна на една страна.

— Страх ме е.

— Не се страхувай. Спи.

— Не мога.

Той въздъхна демонстративно и покри лице с възглавницата.
— От време на време трябва да спим — прозвуча хладно оттам.
— Просто така, от време на време.
Надникна изпод възглавницата и се прозя.
— От какво те е страх сега?
— Събудих се, защото мобилният ти изписука и...
— Звънял е телефонът? По дяволите, трябва...
Ръцете му пипнешком потърсиха ключа на лампата върху
нощното шкафче. Чашата с вода, оставена там, се прекатури.
— По дяволите — простена той. — Къде...
Светлината от лампата го заслепи. Направи гримаса и седна в
легло.
— Не звъня — уточни Ингер Йохане. — Изписука. И... Ингвар
забърника телефона. Зелената светлина проблесна.
— Господи — промърмори. — Що за време да пратиш есемес.
Горкото момче. Сигурно не може да спи. Изглежда малко страхлив, ако
трябва да съм честен.
— Кой?
— Трон Арнесен. Забрави. Не е важно.
Стана сковано и подръпна боксерките си.
— Добре, че най-после се съгласи Рагнхилд да спи сама. Иначе
всички щяхме да обикаляме като зомбита. Сякаш и сега не го правим.
— Не се сърди. Къде отиваш?
— Водата — измърмори той кисело. — Ще донеса парцал.
— Остави. Само вода е.
За момент се поколеба, но сви рамене и охотно се пъкна под
одеялото. Намали светлината на лампата и протегна ръка към Ингер
Йохане. Тя се приближи до него.
— От какво те е страх? Рагнхилд е добре.
— Не е това. Тези случаи...
— Знаех си — въздъхна уморено той и се настани по-удобно.
Светлината продължаваше да дразни очите му.
— Не биваше да те замесвам в тази каша. Ама съм един глупак!
Може ли да изгася светлината?
— Ммм. Просто не мисля, че разполагате с особено много време.
— Какво имаш предвид?
— Това, което казах.

— Всички знаем, че времето е най-големият ни враг — обобщавай той през продължителна прозявка. — Но от друга страна, понеже не откриваме пресни следи, по-добре е да сме внимателни. Да не оставяме никой камък необърнат.

— Ами ако...

Той се дръпна рязко и седна в леглото.

— Скоро ще стане три часа. Искам да спя! Не може ли да оставим това за сутринта?

— Ами ако извършителят е искал да убие само едната жертва? — попита тя провлачено. — Ако например е искал да убие Фиона, а Вибекке е станала жертва само за да прикрие истинските си мотиви.

— Ехо — повиши глас Ингвар и изду бузите си с въздух. — Живеем в Норвегия, за Бога! Камуфлажно убийство! Чувала ли си някога наистина за такова нещо?

— Да. Много пъти.

— Но не и тук!

Удари ръцете си в одеялото с тъп звук.

— Не и в малкото кралство Норвегия, където хората обикновено се убиват с нож, когато са пияни! Освен това едно убийство е много жалък камуфлаж, ако питаш мен. *А сега трябва да спим!*

— Шшт!

— Ще говоря толкова високо, колкото си искам.

— Съгласна съм, че едно убийство е лош камуфлаж. Затова нямаме време.

Той скочи на пода и паркетът изскърца под тежестта му, а водата се разплиска. Ингвар изпсува. Чашата бавно се търкулна под леглото. Той дръпна одеялото си и тръгна към вратата.

— Ти се справяш с изключително малко сън — гласът му трепереше, все едно едва се сдържаше да не заплаче. — Но аз не мога. Ако те е страх...

Раменете му увиснаха. Взе и чаршафите си. После си пое дълбоко въздух и каза:

— Тогава можеш да ме събудиш, естествено. Но трябва наистина да те е страх. Да си изплашена до смърт. Отивам да спя в леглото на Кристиане. Лека нощ.

Вратата след него се затръшна. Рагнхилд се заплака.

— Не — прозвуча глухо от коридора. — Неееее!

* * *

Вегар Круг не харесваше горичката, през която минаваше, за да стигне до къщата на майка си. Като малък се осмеляваше да върви по пътеката само посред бял ден и то за предпочитане с други хора. Разправяха, че там бродели призраци. На това място навремето имало гробище. През седемнадесети век го изравнили със земята без капчица уважение към покоя на мъртвците. Според децата от квартала полтъргайстите си отмъщаваха, като неуморно преследваха всеки, дръзнал да влезе в гората по мрак.

Глупости естествено, а и Вегар Круг нямаше желание да мине по заобиколния път. Беше късно вечерта, деветнадесети февруари. Снегът, натрупал се през последните дни върху голите клони и между дърветата, за щастие смекчаваше мрака. Поне виждаше краката си.

Носеше две торби с дизайнерски дрехи. Взе от майка си 15 000 крони назаем. Този път тя нито се колеба, нито с обичайното хленчецо мъмрене му обясни, че един възрастен и женен мъж трябва сам да се грижи за парите си. Напротив, даде му парите с блясък в очите. В замяна ѝ обеща да прекара няколко вечери при нея. Чудесно: вкусна храна на масата и безплатно вино в чашата.

Въпросните 15 000 не му стигнаха задълго. Но все пак остана доволен. Докато пишеше в блога си, се изкуши да спомене поканата. Не го направи. „По-добре да се спазва дискретност“, помисли си тогава и се задоволи да опише обиколката на магазините. Крайният резултат се яви под формата на иронично послание за бутици със съвсем малко дрехи и двама продавачи, дотолкова отегчени от живота, че бяха готови да се гръмнат всеки момент.

Най-важните читатели вероятно щяха да разберат защо той, който обикновено носи дънки и блузони, похарчи цяло състояние в „Камикадзе“ и „Фернер Якобсен“^[1], където най-накрая изнамери нещо не само делнично, но и елегантно според него.

В сайта си публикува три от есетата от „Скок с бърнджи“. Не се консултира с издателството. Те така и така не правеха кой знае какво за разпространението на книгата. Много им здраве. Утре ще публикува още две. Хората веднага им се нахвърлиха. Само след два часа се разгоря първата дискусия. Особено оживен дебат предизвика есето за

налагащата се повърхностна култура. Използваше кутия за мляко като метафора в една история за ненужните масови продукти в държавата на благоденствието. Те бяха безвкусни, не облагодетелстваха никого и се намираха навсякъде в лесни за разпознаване опаковки, които политически коректно се рециклираха до безкрай. За есето, озаглавено „Каймачена култура“, даде линк във вестник „Дагбладет“ и дискусиите тутакси започнаха.

Вегар Крог вървеше с леки стъпки. Носеше нови и удобни ботуши. Дебелите подметки му позволяваха да пружинира по хлъзгавата пътека.

Защо не сключи договор с ННТ? Предаването „Голямото студио“ не го задоволяваше — прекалено несериозно и твърде повърхностно. Все пак шоуто вървеше добре, макар понякога много грубо и твърде светски да се задържаше на екрана, пък и Ане Линдму беше хубава жена.

Трябва да се постарее повече, за да получи работата.

Наближаваше. Зад лекия завой над нисък хълм, където едно време си бе направил колиба в клоните на стар дъб, съвсем в края на гората, се намираше родният му дом. Майка му обеща вечеря, дори да закъснее.

Усети, че зад него върви човек. Страхът го стисна за гърлото. Обзе го познат ужас — същият, който изпитваше, когато като малък тичаше задъхано през гората, все едно го гонят призраците.

Обърна се спокойно, но все пак стисна торбите по-силно, сякаш се боеше да не му откраднат новите дрехи.

Човекът не се оказа зад него. Излизаше от гората измежду дърветата, там, където нямаше пътека, а следите се превръщаха в поредица черни, неравни дупки в наскоро падналия сняг. Различаваше единствено очертанията на фигурата в твърде необичайно облекло: бял скиорски костюм, покриващ цялото тяло. И малко след това ярка светлина от ръчен прожектор почти го заслепи. Чуваше се леко скърцане. Страхът му се поуталожил.

— По дяволите — възкликна Вегар Крог и вдигна ръка, за да си предпази очите. — Плашите хората, като се промъкват така.

Лъчът на прожектора смени посоката и освети лицето на фигурата отдолу нагоре. Така най-смелите батковци плашеха

навремето по-малките в полумрака на летните вечери и ги караха да тичат из някогашното гробище.

— Ти? — озадачено и раздражено Вегар Крог присви очи, за да разгледа лицето по-внимателно. — Ти? Ти ли...

Наведе се напред, вече ядосан.

— Ти ли си? Какво... по дяволите...

Не умря, когато двукилограмовият прожектор се стовари върху слепоочието му с голяма сила. Просто се свлече и падна на колене.

Прожекторът го удари отново, този път по тила, с хрущящ, плътен звук. Навярно би го впечатлил, ако можеше да чува. Но Вегар Крог не чуваше. Умря, преди тялото му да падне върху хлъзгавия леденостуден хълм.

---

[1] „Камикадзе“ и „Фернер Якобсен“ — бутици за мъжки облекла. — Бел.прев. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

В ранния предобед в петък, двадесети февруари, Ингвар Стубьо последва Сигмюн Барли и Бернт Хеле през стъклените врати в боядисаната в жълто клиника малко извън Осло. Най-напред вниманието му привлече миризмата на институция. Не разбираше защо принуждават болните хора да живеят заобиколени от вонята на варена риба и силни препарати за чистене. Бедността сред някои кръгове на обществото беше едно на ръка, но доколкото знаеше, свежият въздух е безплатен. Влизайки в стаята, където Ивон Кнутсен вече трета година лежеше неподвижна в леглото, едва се стърпя да не отвори прозорците.

— Ивон — обърна се към нея Бернт Хеле. — Аз съм. Днес дойдох с полицаи. Спиш ли?

— Не.

Тя обърна лице към зетя си с резервирана усмивка. Бернт Хеле я хвана за ръката и бързо я целуна по бузата. После премести единствения стол в стаята до леглото и седна. Ингвар и Сигмюн все още стояха до вратата.

— Знам, че не обичаш да говориш с никого — подхвана Бернт Хеле, докато държеше слабата ръка на Ивон в голямата си шепа. — Освен с мен и Фиорела. Но сега е важно. Разбираш ли...

Поглади се по темето и шумно въздъхна.

— Какво има? — попита Ивон.

— Разбираш ли, случило се е...

Отново спря. Измъкна линия, щръкнала от един джоб на сиво-кафявия му гащеризон.

Ингвар се възползва от паузата, приближи се и се представи. После продължи:

— Вече идвах тук. Точно след...

— Помня — прекъсна го Ивон Кнутсен. — За съжаление, още не съм изкуфяла. Спомням си особено добре обещанието ви да не ме тормозите повече.

— Така е — кимна Ингвар. — Но положението се промени.

— Не и за мен — промълви Ивон.

— Извършено е още едно убийство.

— Така ли? — учуди се парализираната жена.

— Пак става дума за известна личност.

— Кой?

— Вегар Круг.

— Никога не съм го чувала.

— Всичко е относително. Въпросът е, че...

— Въпросът е, че лежа тук и умирам — в спокойния ѝ глас не се долови и следа от драматизъм или самосъжаление. — Колкото по-скоро, толкова по-добре. Предпочитам да не ме тормозят, докато чакам. Да не говоря с никого. Скромно желание, ако питате мен. Като се вземе предвид състоянието ми.

Погледът на Ингвар пробяга по одеялото. Нито едно движение не издаваше, че там лежи жив човек, дори гръдният кош не се повдигаше забележимо под завивката. Само по лицето се долавяха черти от някога красивата жена — високо чело, големи бадемови очи. Устата сега представляваше само процеп между вдлъбнатите бузи, но предсмъртната маска носеше достатъчно информация, за да си представи човек каква е била някога Ивон Кнутсен — висока, самоуверена и привлекателна.

— Разбирам, наистина. За съжаление не мога да удовлетвори молбата ви. Положението е толкова сериозно, че се налага да проверим всички следи, с които разполагаме.

— Както казах, не познавам никакъв Вегар Круг, а той...

— Круг — поправи я Сигмюн, застанал по средата на стаята. — Вегар Круг.

— Круг — повтори тя уморено, без да го погледне. — Не познавам човек с това име. Затова не разбирам с какво мога да ви помогна.

— Имам няколко въпроса относно детето на Фиона — намеси се Ингвар тихо.

— Фиорела? — озадачи се жената в леглото, погледна от Ингвар към Бернт и обратно. — Какво за нея?

— Не за Фиорела — уточни Ингвар. — За първото дете. Интересуват ме повече подробности за детето, което Фиона е родила

като гимназистка.

Ивон Кнутсен се промени. Основата на носа ѝ се покри с червенина, която бързо плъзна по бледосивкавата кожа. Дишането ѝ се учести, тя направи няколко напразни опита да се надигне в леглото. Отвори уста, навлажни устни и те станаха по-червени, по-плътни. Очите ѝ, допреди малко преждевременно мъртви на вид, заблестяха в дълбоко отчаяние.

Бернт внимателно сложи ръка върху гърдите ѝ.

— Успокой се.

— Бернт — изпъшка тя.

— Всичко е наред.

— Но...

— Успокой се.

Ингвар Стубьо се приближи още повече. Наведе се над болната във високото легло.

— Разбирам, че е било тежко...

Бернт Хеле го избута настрана. За пръв път от началото на дългото, безрезултатно разследване на убийството на Фиона проявяваше агресия. Успокои се чак когато избута Ингвар на метър от леглото и погали Ивон по косата.

— Всъщност за мен е облекчение да го разбере — прошепна ѝ той, без да се интересува от присъствието на полицаите. — Цял живот Фиона беше неуморимо... търсеца. Често съм се чудил на какво се дължи. Не разбирам защо след толкова много години ѝ е било така трудно да ми разкаже за това.

В гласа му се долови нотка на потиснат гняв, но той се овладя и преглътна. Ингвар забеляза, че стисна по-силно ръката на тъща си, когато продължи:

— Не разбирам много неща, съгласен съм. Трябва да поговорим като хората. Но точно сега се налага да бъдеш добра и да отговориш на въпросите на инспектор Стубьо. Важно е, Ивон. Моля те.

Тя плачеше тихо. Сълзите ѝ, големи като водни капки, се задържаха за миг в очите и после се стичаха надолу към косата по слепоочията ѝ.

— Не исках... Мислехме... Беше...

— Шшт — прошепна Бернт. — Спокойно.

— Щеше да си съсипе живота. Беше едва шестнадесетгодишна. Бащата на детето...

Не намираше точните думи. Тънка ивица прозрачна течност потече от лявата ѝ ноздра и тя прокара ръка по лицето си.

— Беше лентяй — продължи тя високо. — Пък и аз настоявах Фиона да завърши училище. Освен това момчето се измъкна, а и се оказа прекалено късно да... Трябваше да забележа по-рано какво става, но кой би допуснал... През тийнейджърските години те имат изискване за личен живот. Малко напълняване в преходен период... Аз...

— Ивон — Бернт Хеле се опита да улови погледа ѝ. — Сега ще чуеш какво имам да ти кажа. Чуй ме!

Тя обърна лице настрани и се опита да изскубне ръката си от здравата му хватка.

— Чуй ме — повтори той, все едно говореше на заинатило се дете. — Двамата с теб ще говорим по-късно. Сега е важно полицията да получи отговор на въпросите си.

Всички мълчаха. Ивон, отказала се от битката с неподдаващите се мускули, отново лежеше безпомощна и безсилна. Дори косата ѝ, тънка и сива върху възглавницата, изглеждаше безжизнена.

— Казва се Мац Бохюс — съобщи тя внезапно с безразличен глас.

— Какво?

— Мац Бохюс. Роди се на 13 октомври 1978 година. Повече не знам.

— Откъде... — Бернт Хеле така и не довърши въпроса си.

Ингвар отново се приближи към леглото.

— Този Мац е потърсил Фиона наскоро — заключи той, все едно нямаше нужда от потвърждението на Ивон.

Без да го погледне, тя кимна.

— Преди или след Нова година?

— Малко преди Коледа — прошепна Ивон. — Той беше... Той е...

Обилният секрет от носа ѝ не искаше да спре. Бернт Хеле извади носна кърпа от чекмеджето на нощното шкафче и я сложи в ръката ѝ. Силите ѝ стигнаха точно колкото да вдигне лявата си ръка и да я постави над горната си устна.

— Пратих Фиона при сестра ми в Дока^[1], достатъчно безлюдно, затънтено място. Опитах се да сведа въпросите до минимум.

Ингвар потръпна, когато тя се засмя.

— А тя взе, че роди преждевременно. Мен ме нямаше. Никой нямаше. И двамата са били на косъм да умрат. И...

Вдишването се превърна в хълцане и кашлица. Бернт Хеле побърза да я изправи в леглото. След малко тя се успокои, а той внимателно я избърса около устата и отново я сложи да легне.

— Нещо не беше наред с момчето — продължи тя. — Но това вече не го смятахме за наш проблем.

— Нещо не е било наред с момчето — повтори Ингвар. — Какво?

— Беше прекалено едър, тромав и невероятно... грозен.

За момент Ингвар си представи току-що излязлата от корема на майка си Рагнхилд — червена, покрита със слуз и безпомощно грозна. Покри уста с ръка и се покашля. Очите му се присвиха. Ивон Кнутсен, изглежда, не забеляза неодобрението му.

— Какво стана после? — попита Бернт Хеле едва доловимо.

— Забравихме. Трябваше да забравим.

— Да забравите...

Ингвар тихо отстъпи назад, по-далеч от леглото.

— Оставихме момчето за осиновяване. Не знаех от кого, естествено. Така беше най-добре. И за него, и за Фиона. Животът беше пред нея. Ако само успеехме да забравим.

— Успяхте ли? *Ти* успя ли да забравиш, Ивон?

Бернт Хеле, пуснал ръката ѝ, седеше на ръба на стола, все едно се готвеше за скок. Левият му крак потропваше по линолеума.

— Забравих. И Фиона забрави. Така беше най-добре. Не разбираш ли, Бернт?

Пръстите ѝ се вкопчиха в чаршафа там, където преди малко лежеше ръката му, а в това време той гледаше съсредоточено закачената накриво избледняла литография на стената. Облегна се и наклони глава. Не изпускаше картината от поглед. Взираше се, примигваше, присвиваше очи към купчината кубове и цилиндри в нехармонични цветове.

— Моля те, опитай се да ме разбереш — настоя Ивон. — Фиона беше прекалено млада. Най-доброто, което можех да направя, беше да

я пратя да роди някъде детето, а после просто да забравим. Да продължим, все едно нищо не се е случило. Беше абсолютно наложително, Бернт. Трябваше да мисля за Фиона. Само за нея. Нося отговорност за нея. Аз съм ѝ майка. Едни зрели родители щяха да се погрижат по-добре за момчето, щеше да порасне при хора, които биха могли...

— Не говорим за времето между двете световни войни. Това се е случило в края на седемдесетте години! Десетилетието на жените, Ивон! Гру Харлем Брунтланд^[2], грижа за околната среда, право на аборт, задължителен брой жени в Стуртинга, по дяволите, било е...

Бернт се изправи рязко. Надвеси се над нея, колкото заплашително, толкова и отчаяно; вдигна юмруци, обърна лице към тавана и сложи ръце върху главата си.

— Години наред се опитвахме да си родим дете! Ходихме в чужбина, в какви ли не клиники, опитвахме и опитвахме, а...

— Мисля да се придържаме към вашите собствени мъдри думи, господин Хеле — прекъсна го Ингвар рязко. — Това са сериозни проблеми, но могат да почакаат.

Якият мъж го изгледа озадачен, сякаш чак сега разбираше, че и полицаите са там.

— Да — съгласи се той с отпаднал глас. — Но смятам, че...

Бернт Хеле бавно отиде до другата страна на леглото. В стаята беше задушно. Ингвар усещаше как потта се стича под мишниците му, оставяйки студени следи по дрехите му. Прокара пръст под носа си.

— Какво мислите да правите сега? — попита той внимателно Бернт.

Другият не му отговори, изцяло съсредоточен да изправи картината — първо малко на едната страна, после на другата.

— Несъмнено имате нужда от отговори — обади се той, все още обърнат към стената. — И наистина искам да помогна. Но точно сега не мога да направя кой знае какво. Не би трябвало да съм тук. Затова си тръгвам.

Сигмюн застана пред вратата.

— Не съм арестуван — възрази Бернт Хеле. Извисяваше се с цяла глава над набития полицаи. — Отместете се.

— Пусни го да си върви — обади се Ингвар Стубьо. — Разбира се, че има право да постъпва, както си иска. Хиляди благодарности за

помощта, господин Хеле.

Вдовецът не отговори. Вратата зад него се притвори бавно и в стаята продължиха да се чуват стъпките му — твърда гума по линолеум — все по-слаби, докато се отдалечаваше по коридора. Ингвар седна на стола.

— Значи, оставаме само ние.

Болната жена изглеждаше още по-зле. След отдръпването на червенията лицето ѝ беше придобило плашещ синьо-бял оттенък. Очите ѝ се затвориха. Долната устна трепереше — единственият признак, че Ивон Кнутсен е още жива.

— Разбирам колко ви е трудно — започна той колебливо. — Няма да ви тормозя дълго. Но трябва да разбере какво се случи, когато...

— Вървете си.

— Естествено, само първо да...

— Вървете си.

Гласът ѝ се прекърши.

— Какво искаше Мац Бохюс? — попита Ингвар. — Какво се случи, когато дойде?

— Вървете си.

— Живее ли тук в...

— Моля ви, вървете си.

Ръцете ѝ потърсиха пипнешком копчето за повикване, залепено за леглото. Той стана.

— Съжалявам — извини се тихо. — Довиждане.

— Но — раздразни се Сигмюн Барли, когато Ингвар го хвана под ръка и го поведе към коридора, — трябва...

— Казва се Мац Бохюс и знаем кога е роден — напомни му Ингвар, озъртайки се през рамо.

Ивон Кнутсен се опитваше да си поеме дъх и настоятелно натискаше копчето за повикване.

— Няма да е трудно да го открием, щом знаем толкова много — прошепна Ингвар и се спря в рамката на вратата.

В отговор на звъненето дотича тридесетинагодишен мъж в бяла престилка. Ингвар отново хвана Сигмюн под ръка и двамата тръгнаха да си вървят.

— Няма да е особено трудно — повтори той, все едно се опитваше да убеди себе си.

Погледна бързо часовника си.

— Вече минава дванадесет. Да побързаме.

Навън, облъхнат от студения и остър въздух с мирис на елха и изгоряло, идващ от близката къща, той спря за няколко минути, преди да седне тежко в колата и да подкани Сигмюн.

— Карай ти. Нямаме време.

* * *

Вече не му беше трудно да стои сам. Дори напротив — правеше всичко възможно, за да попречи на другите да идват. А те образуваха истинска опашка. Родителите му, особено майка му, се обаждяха по няколко пъти на ден. Наистина брат му не се вясна след непонятния побой, но приятели, колеги и повече или по-малко далечни познати смятаха, че Трон Арнесен не би могъл да живее сам. Вчера две приятелки от гимназията дойдоха с домашно приготвена лазаня. Обидиха се, защото не ги пусна да влязат. Някъде прочете колко е важно нещата да се развият по друг начин.

В шарените женски списания, които още не бе изхвърлил, пишеше, че след трагични смъртни случаи в семейството роднините обикновено мълчат. Чете каква празнина е оставила след себе си смъртта на едно дете и как близките на родителите се отдръпнали с мълчалива надменност.

При него се получаваше точно обратното. Хората се натрапваха. Шефът му каза да не се притеснява. „Изживей мъката си“ — така се изрази онази сутрин; сложи ръка на рамото му и дори предложи да го закара до къщи. Трон се съгласи, но се оказа невъзможно да не го покани вътре. Шефът му, петдесетинагодишен, със сресана на път коса и любопитен чип нос на кръглото като месечина лице, хвърляше крадешком погледи във всички посоки, сякаш събираше впечатления за историите, когато впоследствие щеше да съчинява. Тръгна си, когато задоволи любопитството си.

Наскоро намериха убит още един известен човек.

Трон остави вестника настрана и отиде до кухнята. В хладилника имаше всичко, нужно му за уикенда. Предишния ден майка му настоя да му напазарува. Отвори кутия бира. Едва приближаваше един часа на обяд, а той вече заключи входната врата, извади батериите от стационарния телефон и изключи мобилния. Искаше да бъде сам чак до понеделник. От тази мисъл се почувства приповдигнат. За пръв път след убийството на Вибекс изпитваше нещо, напомнящо спокойствие.

Почти напълно забрави тайния час и половина. Изпи половината кутия на един дъх и се разположи в удобното кресло с днешните вестници.

Дори „Афтенпостен“ вече държеше друг курс. Голяма част от първа страница и цели две вътрешни страници съдържаха материали за извършителя, който, ако се съдеше по мрачните коментари, представляваше истинска машина за убийства без аналог в норвежката криминална история. На шест колони го обрисоваха с широк размах в мрачни краски. Явно си представяха мъж с груби черти и остра коса. Като илюстрация бяха поместили снимките на Фиона Хеле, Вибекс Хайнербак и Вегар Крог. Вече не говореха за женомразец, отхвърлен от майка си. Сега клоняха към провалил се кариерист. В голямо интервю с трима известни психолози и пенсиониран полицаи от Берген пишеше, че не е изключено убиецът да бъде намерен сред отстранените участници в „Сървайвър“, неуспелите певци в „Мюзик Айдъл“ или изгубилите финалисти на „Гран При“. Петнадесетте минути слава на жестокия извършител вероятно са свършили, а той не е в състояние да се справи с абстиненцията след рязкото изключване на прожекторите. Така мислеха експертите.

Вегар Крог, описан като блестящ талант и безкомпромисен творец, беше открит с писалка в окоето.

Трон така се засмя, че бирата се разплиска.

В лицето на Вегар Крог той виждаше най-големия смотаняк на света.

Приживе презираше Вибекс и всичко, което тя представляваше. Много хора го правеха, но Вегар Крог не се задоволяваше с обикновено несъгласие. След като Вибекс се изказа относно неспособността на културата да се нагоди към пазара, Вегар се появи при тях в Дома на творците един петък късно вечерта: всички бяха там. Първо на висок глас се опита да започне спор, но Вибекс му обърна

гръб и той изля една бира върху главата ѝ, правейки неприличен знак със среден пръст. Последва бурен спектакъл. Трон искаше да подаде жалба в полицията.

— Това само ще му придаде повече важност, отколкото заслужава — обясни тогава Вибеке. — Той търси внимание, а аз не желая да му го оказвам.

После нито чуха, нито видяха нещо от Вегар Круг, освен някое и друго отровно подхвърляне в статиите му, които изпращаха на Вибеке от списание „Обзървър“. На нея не ѝ пукаше, но Трон страшно се ядосваше на гневните му писания. Въпросният господин гостува инцидентно в предаването „Абсолютно забавление“ и оттогава Трон спря да гледа „ТВ2“.

„Смотаняк от класа“, помисли си той.

Вегар Круг искаше на всяка цена да стане известен. Изглежда най-после успя.

Трон изпи остатъка от бирата и отиде да вземе друга.

Реши да се натряска — нали така и така щеше да прекара целия уикенд сам. Можеше да вземе вана. Да гледа филм. Да изпие две хапчета от аптечката на Вибеке и да спи половин ден.

Почти напълно забрави тайния час и половина.

* * *

— Писалка — констатира Сигмюн Барли невярващо.

— Марка „Монблан“ — уточни патологът. — Рекламират я като бохемска. Подходящо, ако съдя по написаното във вестниците. Не исках да я махам, преди да погледнете.

— Как...

Ингвар замълча и се наведе над трупа. Присви очи срещу откритото лице. Устата беше полуотворена. Носът — ожулен. Незасегнатото око се взираше в една точка на тавана. От другото стърчеше дебела писалка. Ингвар заобиколи стоманения плот и видя, че инструментът за писане е забит в ъгъла на окото. Вероятно дълбоко — навън се подаваха само пет-шест сантиметъра от черната писалка, разположена под ъгъл от деветдесет градуса спрямо скулата. Малък

камък за украса върху капачката блестеше в рубиненочервено под ярката светлина.

— Самата очна ябълка всъщност не е перфорирана — по-скоро попита Ингвар и се наведе още по-близо.

Насочена към чуждото тяло в ъгъла на окото, дясната зеница на убития изглеждаше плашещо жива. Сякаш Вегар Крог е разбрал, че любимата му писалка е на път навътре към мозъка му.

— Ами — възрази патологът, — очната ябълка по всяка вероятност е съсипана. Но той... извършителят не е забил писалката в самото око.

— Но може да се е опитал — предположи Ингвар.

— Да. Има вероятност писалката да се е изплъзнала от очната ябълка. Тук — патологът използва лазерна показалка и остави червената точка да танцува около ъгъла на окото, — естествено е по-лесно да влезе.

— Интересно — промърмори Ингвар.

Сигмюн Барли мълчаливо направи няколко крачки, отдалечавайки се от трупа.

— Бил е мъртъв, преди това да се случи — заключи Ингвар.

— Да — съгласи се патологът. — По-скоро е вероятно. Убил го е ударът по тила. Както споменах, изчаках с подробното разследване, защото разбрах, че първо искате да го видите в този вид. Все пак е доста ясно, че е бил ударен тук...

Червената точка затрептя над лявото слепоочие на Вегар Крог. Косата беше сплъстена и тъмна.

— От удара най-вероятно е изпаднал в безсъзнание. После е дошъл и ударът в тила...

Патологът се почеса по бузата и наведе лице на едно ниво с главата на трупа.

— ... който го е убил. Малко е трудно да ви го покажа, без да го обърна, а не искам да го направя, преди да съм извадил писалката и...

— Добре — съгласи се Ингвар. — Ще изчакам заключителния доклад. Значи е ударен в тила, след като удар по лявото слепоочие го е зашеметил. С какво?

— Нещо тежко. Вероятно метално. Моето предположение е тръба. Когато направим още изследвания, се надявам да намерим частици в раните, които да ни дадат по-точна информация.

— Но най-вероятно става дума за убиец десничар — вметна Ингвар. — Не че това ни помага особено.

— Десничар?

— Лявото слепоочие — обясни Ингвар разсеяно. — Удар с дясната ръка.

— Само ако са били очи в очи — обади се Сигмюн, смучейки бонбон близо до вратата. — Ако извършителят е дошъл отзад...

— Били са лице в лице — прекъсна го Ингвар. — Поне до това заключение са стигнали криминалистите, оглеждали местопрестъплението. От следите. Благодаря за помощта.

Протегна ръка към патолога, той я стисна и отиде да седне зад едно писалище в ъгъла.

— Какво ти става? — попита Ингвар и се засмя на Сигмюн, когато вратата към залата за аутопсии се затвори зад тях. — Обикновено нямаш проблем дори с по-лоши гледки от тази!

— По дяволите! Писалка в окото, човече!

— Не знам кое е по-лошо — отвърна Ингвар и потърси бележника в джоба на палтото си. — Писалка в окото, език в красива опаковка или Коран между краката.

— Писалка в окото — промърмори Сигмюн. — Проклета снобарска писалка, забита в мозъка, е най-отвратителното нещо, което съм виждал, дявол да го вземе.

* * *

Случаен минувач поспря пред величествената сграда в „Квадратюрен“, един от централните квартали в Осло. А иначе бързаше. Не успееше ли да хване автобуса, щеше да се наложи да чака цял час. И все пак спря. Вътре някой ръкопляскаше. Струваше му се, че силните аплодисменти предизвикват вибрации по улицата, сякаш ентузиазмът в къщата е в състояние да раздвижи целия град. Мъжът вдигна поглед. Вече пет години минаваше оттук на път за работа, пет дена в седмицата, почти две хиляди и петстотин подминавания на сграда, отдавна толкова западнала, че съседите искаха да бъде съборена.

През изминалите четири сезона стана свидетел как къщата придоби живот. Миналата зима я обвиха със стоманени стелажи и пластмасови покривала, които трепереха и се удряха в стените ѝ от силния вятър от фиорда. През пролетта строежът представляваше фасида без пълнеж, подобно на холивудски кулиси. Преди края на лятото голямата празнина отново се превърна в четириетажна постройка със солидни стълби, подове от благородно дърво, красиви врати и грижливо реставрирани прозорци с флоатни стъкла^[3] на първия етаж. През есента от стелажите по все още отворените пространства в сградата по цял ден се чуваха псувни на полски и датски. Във вестниците пишеше за дефицит на бюджета, закъснения и открити спорове за пари.

Към Коледа новото седалище на партията най-после беше готово. Точно навреме. Откриха го с нова коледна пиеса за деца във великолепната, скъпа зала за празненства.

Мъжът огледа фасадата.

Доставяше му неописуемо удоволствие да подминава тази постройка. Цветовете възпроизвеждаха точно из браните багри в края на осемнадесети век, когато сградата е представлявала жилище и кантора на най-богатия търговец в града. През 1998 година внукът му, много стар и бездетен, умря и партията получи имота под формата на дарение. Но понеже парите им стигаха едва за данъците, я оставиха на самотек. И ето че един нов либерал, благодарен за добрата данъчна политика на партията, дари главозамайваща сума, която направи възможно създаването на най-хубавото партийно седалище в цяла Скандинавия.

Бурните овации нямаха край.

Мъжът не успя да потисне усмивката си.

Уви палтото по-плътено около себе си и се затича към автобуса.

Ако вместо това се бе качил по каменната стълба към огромната, тежка дъбова врата, щеше да я намери отворена. Ако беше влязъл в антрето, положително щеше да се зарадва на пода. Ръчно изработени колони от цели стволоче на дървета се извиваха в спирални мотиви от двете страни на витрина по средата на помещението, а мотото на партията се виждаше гравирано със златни букви зад стъклото:

„Човек — пазар — морал.“

Понеже мъжът, който тъкмо се качваше в автобуса на три пресечки оттам, беше предан социалдемократ, сигурно щеше да се подразни от баналното послание. Въпреки това красотата на помещението с ръчно украсен купол и полилеи от сребро и кристал вероятно щеше да го накара да се изкачи по стълбите. Краката му щяха да потъват в дебелиите килими като в лятна трева, а безкрайните аплодисменти — да го изкушат да влезе в залата за празненства. Зад двойните врати, в дъното на коридора, от другата страна на помещението, щеше да види зад един подиум Рудолф Фюр с вдигнати в знак на победа ръце.

Мъжът, който седеше в автобуса и се притесняваше как ще каже на приятелката си, че е забравил да отиде да купи вино, вероятно щеше да се озадачи защо това извънредно събрание показва такава неистова радост тъй скоро след убийството на младия си лидер.

Току-що избраха нов председател на партията.

Ако този случаен минувач, опрял чело върху страничния прозорец на автобуса, вместо да се чуди от кой приятел да вземе три бутилки вино назаем, бе тръгнал между пейките в залата за празненства, щеше да види нещо, което досега беше забелязал единствено Рудолф Фюр.

Сред всички викащи, ръкопляскащи и свиркащи делегати само една жена нито се усмихваше, нито се смееше. Тя бавно удряше ръце една в друга в демонстративен, ням протест.

Тази жена се казваше Кари Мюндал. Мъжът в автобуса щеше да я види как обръща гръб на подиума и излиза от залата тихо и спокойно, преди Рудолф Фюр да е успял да благодари за оказаното му доверие.

Един бдителен наблюдател би видял всичко това.

Но случайният минувач искаше да хване автобуса за вкъщи. Сега спеше, отпуснал глава върху рамото на някакъв непознат.

* * *

Наближаваше един часът през нощта срещу събота. Кристиане, както винаги след гостуване при баща си, се вълнуваше силно и не можа да заспи преди полунощ. Около това време си легна и Ингвар.

Дори не се опита да убеди Ингер Йохане да му прави компания. Покрай цялата олелия вечерта почти не разговаряха. Исак стоя до късно.

Ингер Йохане съзнаваше необходимостта поне да се опита да не се дразни толкова от него. Същевременно си признаваше, че никога няма да успее. Най-много я провокираше неговата естественост; той съвсем безгрижно смяташе за удобно да се отбие при тях по всяко време, сякаш единствената им грижа е да му сервират нещо за ядене и да си говорят, когато връща Кристиане. Дори сега, месец след раждането, тичаше шумно из къщата и си играеше на супермен с момичето на гърба, без да се замисля, че Рагнхилд спи.

— Радвай се — потупа я Ингвар по ръката, преди да си легне. — Кристиане има добър баща. Малко е... Позволява си твърде много, но обича детето. Прояви разбиране.

Нетърпимостта ѝ към Исак вероятно се дължеше отчасти на Ингвар. Той би трябвало да негодува. Той би трябвало да тропне с крак на нарушителя — нежния ѝ първи съпруг. А какво се получаваше? Всеки втори петък Исак, в неизменно добро настроение, бодро потупваше по гърба двойно по-едрия си наследник, по навик му предлагаше хладен стек бира и му подаваше торбата с мръсните дрехи на Кристиане. Винаги само мръсните дрехи. Никога не си спомняше за тоалетните ѝ принадлежности.

— Имам студена бира — усмихваше се Ингвар всеки път.

Ингер Йохане отказваше да види в това знак на дружелюбност.

Виждаше мекушавост.

Рязко стана от дивана.

— Какво има сега? — учуди се Ингвар.

Тя сви рамене.

— Нищо. Лягай си.

Прекалено големият вълнен пуловер и сивият анцуг я дразнеха. За Коледа му подари тъмносин анцуг „Найк“, за да ходи с него вкъщи. Стоеше неразопакован в гардероба.

— Лягай си — повтори тя остро и тръгна към кухнята.

— Време е да сложим край на това — настоя той. — Не можеш да ми се сърдиш всеки втори петък. Не става.

— Не се сърдя на теб — уточни Ингер Йохане и пусна водата. — Ако съм малко кисела, то е заради Исак. Но да забравим за това.

— Не, не можем...

— Да го забравим, Ингвар.

И те спряха да обсъждат темата. Той влезе с леки стъпки в кухнята. Чу я как си сипа вода в една чаша и после я изпи на големи глътки. Звукът при поставянето на чашата до мивката беше по-силен от необходимото. Настъпи тишина.

— Искаш ли да поработим малко?

Усмиваше се кротко и грабна ръката ѝ, когато го подмина, за да седне на другия диван. Позволи му да я подържи само за миг.

— Писалка в окото — каза тя провлачено и потъна във възглавниците. Изглежда трябваше да се съсредоточи, за да може да разсъждава. — Много символично, във всеки случай.

— Дори прекалено — кимна Ингвар, все още несигурен как да се държи с нея. — И за пръв път можем да говорим за жертва с врагове. Вибекке Хайнербак имаше противници и някой и друг политически неприятел. На Фиона Хеле ѝ завиждаха и говореха зад гърба ѝ. Вегар Крог, от друга страна, се е нахвърлял срещу всичко и всички. Както с начина си на държане, така и с писанията си. Най-вече с последното, бих казал.

— Някои хора са направо ужасни — разпали се Ингер Йохане. — Силни, когато стоят на сигурно вкъщи зад компютъра, слаби и страхливи, озовали се лице в лице с този, когото са критикували. Освен ако не са се напили до смърт.

— Това беше злобничко — отбеляза Ингвар. — Има ли още от виното?

Тя кимна и се зави по-добре с одеялото.

— Мисля, че такива луди глави са окей — подхвърли той и сложи една добре напълнена чаша на масата пред себе си. — Искаш ли?

Тя поклати глава и отвърна необичайно ядосано:

— Честно казано, такива хора развалят всеки обществен дебат. В тази страна е напълно невъзможно да...

Стресна се от собствения си глас и продължи по-спокойно:

— Вече няма смисъл да обсъждаме каквото и да е било. Поне не и във вестниците. Хората се занимават с елегантни вербални екзекуции на противника и повече се интересуват как да се изразят възможно най-добре, отколкото наистина да опишат някой проблем. Да го

обяснят. Да не проявяват предразсъдъци. Да получат просветление. Да споделят мъдрост.

Ингвар се облегна назад, вдигна чашата и се вгледа в разрошената коса и сенките под очите на Ингер Йохане. Като всички други по това време на годината беше бледа, но той съзираше под прозрачната ѝ кожа ранимост, която тя се опитваше да скрие зад непознат за него гняв.

— Ела тук — подкани я той меко. — Не бива да приемаш всичко толкова насериозно. Остави хората да бъдат малко гръмогласни. Рядко мислят злото на някого. Изострянето на дискусиите, малко спорове и висок градус могат да бъдат забавни. Просто не бива да се приемат прекалено сериозно.

Ингер Йохане сви крака под себе си и прокара пръсти през косата си. Долната ѝ устна трепереше.

— Ела тук — повтори Ингвар. — Ела тук, мила!

— Толкова много се дразня — призна тя тихо. — Предпочитам да седя тук.

— Добре. Чудесно.

— Мац Бохюс.

— Да, това е името му.

— Намерихте ли го?

— Не.

— Защо не?

Ингвар прокара ръка през светлата си коса, порасла прекалено много. Знаеше колко глупаво изглежда така: изтъняла на темето, погъста към врата и над ушите. Обикновено ходеше късо подстриган. Тогаво косата му изглеждаше гъста и хубава.

— Живее в Осло — отговори той. — В квартал „Бишлет“. На Луисес гате. Но не е там. Съседите му го описват като чудак. Според възрастната жена, която живее точно над входа, отсъствал много често. Никога не е създавал проблеми, но често изчезвал за дълго време. Не говори с никого от кооперацията, най-много да поздрави — „Здравейте“, „Добър ден“. На мнозина им изглежда странно. Ще ме подстрижеш ли утре?

— Ще те подстрижа още сега.

Той се засмя и отпи още вино.

— Сега?

— Да. Сега имаме време.

Джак изръмжа силно, когато Ингвар стана да вземе машинката за подстригване.

— Няма да те разхождаме сега — смъмри го той. — Лягай!

Кучето отиде в ъгъла, известно време гони опашката си, после легна на паркета с глух удар.

— Не съвсем късо — предупреди Ингвар и уви кърпа около врата си. — Имам предвид, не първи номер. Все пак искам да имам коса.

— Да, да. Сядай.

Усещайки машинката на врата си, се почувства като овца. Вибрирането отекваше в черепа му.

— Гъделичка ми ушите — усмихна се той и изтупа коса от гърдите си.

— Стой мирно.

— Извършителят има невероятен късмет — започна да разсъждава на глас той. — Ако наистина един и същ човек убива норвежки знаменитости по списък, или е планирал всичко необичайно добре, или има страшен късмет.

— Не е задължително — възрази Ингер Йохане и прокара машинката по лявото му слепоочие.

— Напротив — възрази той. — И този път никой не го е видял на път към и от местопрестъплението. Поне засега изглежда така, а тридесет наши мъже са предприели мащабна акция от врата на врата и обикалят района между квартал „Аскер“ и квартал „Баерум“. Следите на местопрестъплението са много и достатъчно добре дават представа как са протекли минутите преди убийството. Извършителят е чакал в гората, оставил е Вегар Круг да мине по пътеката, тръгнал е след него, накарал го е да се обърне и тогава го е повалил. Но няма нищо...

Машинката го одра по кожата.

— Ау! Внимавай! Не искам да ме подстрижеш първи номер!

— Ще те направя хубав. Какво щеше да кажеш?

— Въпреки усилията ни засега не разполагаме с почти нищо. Няма никакви материални доказателства. От големината и дълбочината на следите заключаваме единствено, че извършителят не е от най-леките. Има късмет.

Тя изключи машинката. За момент остана зад него замислена.

— Всъщност не е задължително да има късмет. Достатъчно е малко съсредоточаване и внимание. Всички жертви са повече или по-малко публични личности. Озадачаващо е...

Настъпи тишина. Двете деца спяха дълбоко. Съседите долу също си бяха легнали. От градината и улицата не се чуваше нито звук — никакви котки, никакви коли или пияни младежи на път към афтърпарти. Къщата беше тиха; улегналата се вече нова пристройка не скърцаше нощем. Дори Джак спеше дълбоко и безшумно.

— Днес ходих при Лине — обади се тя след дълга пауза. — Компютърът ни е безнадежден, а тя има страхотна интернет връзка. Отне ми няколко минути да разбера, че тези жертви, тези...

Остави машинката за подстригване настрана и клекна пред него.

— Тези публични личности наистина са публични — довърши тя и опря лакти на коленете му. — Наистина! Сайтът на Вибекс Хайнербак не е пипан след убийството, той е...

— Сега семейството ѝ си има за какво друго да мисли.

— Нямам намерение да критикувам — побърза да уточни тя. — Въпросът е, че ергенското парти на баджанака...

— Бъдещият баджанак.

— Не ме прекъсвай. Ергенското парти е описано на сайта ѝ с линк към страницата на Трон. Там на читателя е предоставена подробна програма! Всеки може да заключи, че Вибекс най-вероятно ще се прибере сама въпросната вечер. А че не си ляга прекалено късно, е всеизвестно, защото набляга на това във всички интервюта.

— Не разбирам накъде биеш. Сигурно косата ми изглежда странно.

— Хубав си.

Отново застана зад него и включи машинката.

— Фиона Хеле също е споделяла щедро личния си живот. Обявила е на всеослушание, че всеки вторник е сама. Вегар Круг е водел уеб блог — едно от онези невъобразимо егоцентрични неща, за които притежателят смята, че са страшно интересни на останалите. Вчера е уведомил читателите си за вечерята при майка си; трябвало да отиде при нея, защото ѝ дължи пари. Този непоносим тип всъщност е бил истински...

— Какво правиш? — възкликна Ингвар и се дръпна. — Не първи номер, казах!

— Опа! Май е малко е късо. Почакай.

Бързо прокара машинката няколко пъти от врата до челото му.

— Така — каза тя колебливо. — Сега поне е равно. Защо не кажем, че е лятната подстрижка?

— През февруари? Дай да видя.

С нежелание му подаде огледалото. От невярващо изражението му се превърна в отчаяно.

— Изглеждам като самун хляб — проплака той. — Главата ми изглежда като голям самун. Нали ти казах да не махаш всичко!

— Не съм махнала всичко. Много си хубав. А сега дай да се концентрираме.

— Приличам на Коджак^[4]!

— Мислиш ли, че лъжат много? — попита тя, докато събираше косата в лопатката.

— Кои? — промърмори той.

— Знаменитостите.

— Да лъжат?

— Да. Когато ги интервюират.

— Ами...

— Някои са откровени, други само се хвалят. Зависи откъде ще го погледнеш. Бих разбрала измислиците. Създават изкуствен живот, до който допускат всички, а същевременно пазят истинския си живот за себе си.

— Та ти току-що каза, че са се самоубили по интернет.

— Споделят части от действителността. Безопасни неща. Изхождам от предположението, че така лъжата започва да звучи по-достоверно. Не знам. Може би греша.

Изсипа косата в пластмасов плик, върза го здраво и го пусна в кофата за боклук. Ингвар продължаваше да седи мълчаливо на стола с кърпа около врата. Огледалото, обърнато на обратно, лежеше на пода. Ингер Йохане намокри кърпа и я притисна към раната.

— Съжалявам — прошепна тя. — Трябваше да внимавам повече.

— Защо смяташ, че няма нужда от късмет? — попита Ингвар. — Че не е задължително убиецът да е страхотен късметлия?

— Убийството не изисква кой знае какво планиране — обясни тя. — С по-малко планиране просто се превръщаш в лесно заподозрян. Ако исках да убия човек, за когото всички знаят, че имам причини да

желая злото, трябва да помисля повече. Да си уредя алиби например. Това е най-голямото предизвикателство.

— Наистина — кимна Ингвар. — Затова много малко успяват.

— Именно. Вземи, например, обир на банка... Ето, там става дума за истинско планиране! Парите са много по-добре защитени от хората. Успешният обир зависи от предварително събраната информация и внимателно обмислената логистика. Нужна е невероятна компетентност, модерни оръжия и друга съвременна екипировка. Но ние сме хора, ние сме толкова...

Обгърна главата му с ръце. Косата приятно бодеше дланите ѝ.

— ... толкова раними. Тънко покритие от кожа. Отвътре сме толкова уязвими. Удар по главата; нож, забит на подходящо място; побутване от върха на стълбите. Всъщност е странно, че не се случва по-често.

— За току-що родила добросърдечна жена рисуваш дяволски мрачни картини — отбеляза той и се надигна. — Наистина ли вярваш в това?

— Да. Казах го онзи ден, когато Сигмюн ни гостува. При най-ужасяващия сценарий убиецът няма мотив. Ако не го хванат на местопрестъплението или не е необичайно непохватен, той обикновено се измъква.

— Не, определено не съм съгласен — възрази Ингвар и се почеса по гърба. — И убийството изисква планиране. Проницателност.

Тя погледна към бутилката с вино, почти до половината пълна. Взе чаша и си наля.

— Приемам — кимна тя. — Имаш право. Човек трябва да притежава известни познания. Но това е всичко. Не се нуждаеш от специална екипировка. Нито една от трите жертви не е убита с огнестрелно оръжие, а да се докопаш до него все пак се изискват усилия и оставя интересни следи. Най-важното е да съумееш да се измъкнеш. До самия край. Ако се стигне до усложнения, ако се случи нещо неочаквано и обърка плановете ти, да съумееш съвсем спокойно да се откажеш да извършиш убийството. Най-вече, защото не е необходимо да се съюзяваш с други, за да убиваш, а това е огромно предимство. Това, което знае само един човек, не го знае никой друг. Това, което знаят двама, го знаят всички.

— Думи на майка ти — засмя се Ингвар и тежко се отпусна на дивана.

— Ммм. Не всичко, което казва, е глупаво.

Последва примера му. Този път седна до него.

— Мисълта, че наистина става дума за човек, който умее тези неща, ме плаши. Такъв... професионалист.

— Съществуват ли в действителност? — попита Ингвар уморено. — Професионални убийци? Имам предвид, тук в страната, в нашата част на Европа?

Тя наклони глава и му хвърли снизходителен поглед, все едно я питаше дали в Норвегия има зима.

— Окей — промърмори той. — Съществуват. Но все пак не ги ли води мотив? Нещо, за което да се борят? Пък било то и някаква изкривена мотивация като пари или Божията воля?

За момент погледите им се срещнаха; тя се притисна към него, а той здраво я прегърна.

— Какво мислиш за този Мац Бохюс? — попита го тихо.

— Че трябва да го намерим.

— Но дали има нещо общо с убийствата, как мислиш?

Ингвар въздъхна тежко. Ингер Йохане се намести по-удобно, вдигна крака на дивана и отпи от чашата. Пръстите му леко галеха китката ѝ.

— Лесно е човек да си го представи като замесен в убийството на Фиона Хеле — отговори той. — Поне има мотив. Вероятно. Не знаем точно какво се е случило, когато я е потърсил. Но какво, по дяволите, би могъл да има против Вибекке Хайнербак и Вегар Крог?

— Немо — каза деветгодишното дете на вратата. — Суламит и аз искаме да гледаме Немо.

— Кристиане — усмихна се Ингер Йохане. — Ела тук. Нощ е, мила. Посред нощ не се гледат филми.

— Напротив — възрази Кристиане, покатери се на дивана и се сгуши между тях. — Леонард казва, че Суламит не е котка.

Тя притискаше една пожарникарска кола към себе си и я целуна по счупената стълба.

— Ти решаваеш дали Суламит е котка, или не — обясни Ингвар.

— Само аз — кимна Кристиане.

— Но аз мисля, че Леонард вижда Суламит като пожарникарска кола. Това не е ли добре?

— Не. Котка.

— Котка за теб. Пожарникарска кола за Леонард.

— И котка за теб — Кристиане вдигна колата играчка без колела към лицето на Ингвар и той я целуна по стълбата.

— Хайде отново да си легнеш — подкани я Ингер Йохане.

— Заедно с вас.

— В твоето легло — отвърна Ингвар. — Ела.

Вдигна детето и пожарникарската кола и излезе от стаята. Ингер Йохане остана неподвижна. Ставите я боляха от умора. Отдавна не се беше чувствала толкова слаба. Сякаш всичките ѝ сили я бяха напуснали — на всеки четири часа лакомото бебе буквално я изсмукваше и така ден след ден. Грижите около малкото същество я притесняваха; трябваше, естествено, да отделя повече време за Кристиане. Но не разполагаше с повече време. Дори с нощите не разполагаше.

Имаше вероятност Мац Бохюс да е убил биологичната си майка.

Но дали е убил и другите двама?

Нуждаеше се от сън.

Отпи. Задържа за малко червеното вино в устата си, завъртя го около езика, усети вкуса му и преглътна.

Ако Мац Бохюс е искал да прикрие убийството на майка си, е допуснал банална грешка. Беше я убил първа. В една поредица от камуфлажни убийства истинското убийство никога не бива да е първо.

„Елементарно — помисли тя. — Грешка на начинаещ. Неопитен.“

А този убиец е професионалист. Проницателен.

Или може би не.

Нуждаеше се от сън.

Имаше още един случай. Подобен. Някъде в паметта и се намираще разказ, който ѝ убягваше.

Беше толкова тихо. Нещо ѝ липсваше, но не знаеше точно какво.

Ингер Йохане заспа. Не я измъчваха никакви сънища.

* * *

За три часа Сигмюн Барли допиваше четвърта чаша с кафе. Този път течността беше не само горчива, но и студена. Сбърчи нос. До екрана на компютъра стоеше пакетче желирани бонбони. Лапна три и бавно ги задъвка. Жена му непрекъснато му натякваше колко е напълнял. Да се беше опитала тя да седи тук сама, в четири часа сутринта пред един проклет компютър, който отказваше да му каже каквото и да е било. Да пробва да издържи будна цяло денонощие, а после да търси смисъл в колони от имена, числа и примигващи букви по четириъгълен, светещ екран, докато очите ти сълзят. Трудна работа е издирването на човек. Дори в малка страна като Норвегия има къде да се скриеш. С Шенгенския договор се стигна до полицейско сътрудничество с Източна Европа, доста полезно при издирване на хора. Същевременно сега по-лесно се преминават границите, а местата за криене станаха много, много повече. Издирваният можеше да се измъкне лесно. Един обикновен норвежец обаче, един Мац Бохюс, без провинения, с постоянен адрес и единен граждански номер, би трябвало да бъде открит за няколко часа.

А се занимаваха с това почти цяло денонощие.

Нямаше го. Човекът се беше изпарил.

Най-накрая разбраха със сигурност, че за последно са го видели в апартамента му на Луисес гате на двадесети януари. Цялата криминална полиция се ангажира с издирването му. Вероятно единствено на Ингвар позволиха да си отиде вкъщи, защото имаше новородено дете и прочее.

Прободе го лека завист. Изпита слабо сексуално желание. Сигмюн видя лицето на Ингер Йохане в отражение на екрана. Лапна още няколко червени желирани бонбона. Захарта заскърца между зъбите му. Езикът му залепваше за небцето. Вдигна чашата, макар да знаеше, че е празна.

Чужденците, всички проклети чужденци, пристигаха и заминаваха от Норвегия, както си искат, все едно идват на разходка. Направо си играеха с полицията. Чужденци.

А Мац Бохюс?

Фиона Хеле беше убита на двадесети януари. И никой не го беше виждал оттогава. Къде, по дяволите, се е дянал?

— Проклятие, Сигмюн!

Ларш Ширкеланд стоеше на вратата с размъкната риза и кръвясали очи. Усмихна се глупаво и удари с юмрук дървото.

— Намерихме го!

Сигмюн се засмя високо, плесна с ръце и натъпка останалите желирани бонбони в устата си.

— Ммм — задъвка здраво той. — Трябва да се обадим на Ингвар.

* * *

Защо не избра друг хотел? Например на SAS^[5] с дизайн от Арне Якобсен^[6] и дискретен, опитен персонал. Там почти всичко е под един покрив и не се налага да излизаш навън. Копенхаген се оказа един норвежки град, прекалено норвежки, посещаван от мъже с глупави шапки, пиеси бира, и жени с чанти в ръце и евтини слънчеви очила. Непрекъснато се движеха напред-назад по площада пред кметството между увеселителния парк „Тиволи“ и Стръовет подобно на пасаж съомги, воден от инстинктите си; винаги между „Тиволи“ и пешеходната Стръовет, сякаш Копенхаген се състои само от едно открито пространство с ресторанти в единия край и мръсна улица с магазини в другия.

Стоеше си в стаята. Дори сега, когато протокът Йоресунд носеше леден февруарски студ, Копенхаген гъмжеше от норвежци. Пазаруваха, пиеха и се тълпяха в кафяви кръчми. Ядяха кюфтета и с нетърпение чакаха следващото посещение — напролет, за да се наслаждават на бирата навън, а и „Тиволи“ най-сетне щеше да е отворил.

Искаше да си иде вкъщи.

Вкъщи. С изненада разбра, че Вилфранс е вкъщи. Не харесваше Ривиерата. Ни най-малко. Поне преди.

Всичко беше толкова ново.

„Преродих се“ — помисли си тя и се усмихна на собственото си клише. Пръстите ѝ пробягаха по корема. Чувстваше го по-стегнат или поне по-плосък. Лежеше гола на леглото върху одеялото. Погледна към дръпнатите настрани кадифени завеси. Между нея и този, който евентуално се намираще навън, стояха само тънките, леки, полупрозрачни дантелени пердета. Ако някой искаше да погледне, ако

от другата страна на улицата, на някой прозорец на втория или третия етаж имаше човек и наистина искаше да я види, откриваше му се отличен изглед. От прозореца духаше. Протегна се. Усети колко е настръхнала, когато прокара пръсти по ръката си. „Брайловата азбука“, помисли си жената. Новият ѝ живот е описан по кожата ѝ с азбуката на слепите.

Знаеше, че поема рискове. Никой не умееше да прави това по-добре от нея, можеше да избере най-сигурния път нататък.

Първия път всичко мина чудесно. Безгрешно.

Но сигурното бързо стана прекалено сигурно. Разбра го веднага щом се прибра във вилата до курортното селище Бе дез Анж.

Никога не беше умувала над ограничението на скуката, над парализата на сигурността. Затова не можеше да се справи с тях. Налагаше се най-накрая да се събуди и да се измъкне от едно съществуване, белязано от рутина и пасивен дълг, където никога не правеше повече от това, за което ѝ плащаха. Никога повече, никога по-малко. Дните постепенно се натрупваха. Превръщаха се в седмици и години. Остаряваше. Ставаше все по-умела. Навърши четиридесет и пет и беше на път да умре от скука.

Опасността ѝ вдъхваше нов живот. Сега страхът я държеше будна. От ужас пулсът ѝ се учестяваше. Дните отплаваха и я подмамваха да скочи след тях, щастливо уплашена до смърт като дете, хукнало след избягал от цирка слон.

А ти умираш бавно, но си мислиш, че живееш — жената се опита да си спомни стихотворението. Ставаше дума за мен. Той, поетът, пишеше за мен.

Шефът твърди, че тя е най-добрата. Греша.

Аз съм този скачащ с парашут, тестващ екипировката, която никой не се осмелява да опита. Тя е тази, която стои на хълма и знае дали ще удържи, или не. Аз се гмуркам в дълбини, където никой не е бил. Тя седи в лодката и е изчислила кога ще се пръснат дробовете ми. Тя е теоретик, какъвто бях и аз някога. Сега съм някой, който действа. Аз съм Извършителят, най-сетне съществувам.

Пръстите ѝ се плъзнаха надолу между бедрата. Погледът ѝ потърси прозорците от другата страна на улицата. Бяха осветени, в една от стаите се движеше сянка. Изчезна. Тя замръзна и обърна

тялото си към прозореца. Краката ѝ бяха широко разтворени. Хвърлящият сянка не се върна.

В състояние е да прави Ингер Йохане Вик на глупачка цяла вечност.

Но в това няма никаква тръпка.

Никакво напрежение.

* * *

Рагнхилд се оригна. Бледа, белезникава течност потече по брадичката ѝ към вратлето. Ингер Йохане внимателно я избърса и отново я постави на рамото си.

— Спиш ли? — прошепна тя.

— Ммм.

Ингвар тежко се обърна и покри главата си с възглавницата.

— Сетих се за нещо — обади се тя тихо.

— Утре — простена той и отново се обърна.

— Всички жертви са силно свързани с Осло — продължи тя, вече без да внимава, — но убийствата са извършени извън града. Мислил ли си за това?

— Утре. Моля те.

— Вегар Круг живееше в центъра на Осло. Онази вечер съвсем случайно се е намирал в предградията „Аскер“. Фиона и Вибекке също са работели в централната част на Осло. Работели много. Повече от времето си прекарвали там. Въпреки това са били убити в един от периферните квартали. Странно, а?

— Не — подпря се на лакти той и настоятелно я прикани: — умолявам те да престанеш.

— Хрумвало ли ти е, че може да има причина за това? — попита тя, без да обръща внимание на призивите му. — Питал ли си се какво се случва, когато едно убийство е извършено извън града?

— За това не съм се питал, не.

— Криминалната полиция — подхвърли тя и внимателно постави вече заспалата Рагнхилд в люлката.

— Криминалната полиция — повтори той неразбиращо.

— Вие никога не помагате на полицията в Осло при убийства.

— Напротив.

— Не и с оперативни части.

— Ами, аз...

— Изслушай ме!

Той отново легна по гръб и се взря в тавана.

— Слушам.

— Възможно ли е извършителят да иска по-силна съпротива?

По-опитен противник?

— По дяволите, Ингер Йохане! Редно е да има граници на предположенията! Първо, още не знаем дали става дума само за един убиец. Второ, ей толкова близко сме до откриването на възможен заподозрян. Трето, в полицията в Осло има достатъчно опитни кадри. Повечето побъркани престъпници биха ги намерили за достатъчно голямо предизвикателство.

— След като изчезна онази жена, Вилемсен, започнаха да се носят слухове, че там е настъпил безпорядък и...

— Не давай ухо на слухове.

— Ти чисто и просто не желаш да го приемеш.

— Не и в четири часа сутринта — изхленчи той и покри лицето си с ръце.

— Ти си най-добрият — отбеляза тя тихо.

— Не съм.

— Напротив. За теб пишат във вестниците, макар да не си давал интервю след онзи гаф...

— Не ми го напомняй — прекъсна я той глухо.

— Характеризират те като голям тактик. Едрият, умен и странен аутсайдер, който не иска да се издига в йерархията, но...

— Престани.

— Трябва да сложим аларма.

— *Трябва* да престанеш да се страхуваш толкова, мила! Отпусна ръка върху корема ѝ. Тя продължаваше да стои подпряна на лакът. Преплете пръсти с неговите. Телефонът иззвъня.

— По дяволите!

Ингвар започна да го търси пипнешком по нощното шкафче в полумрака.

— Ало — излая той.

— Аз съм, Сигмюн. Намерихме го. Идваш ли?

Ингвар стана. Краката му стъпиха върху леденостудения под.
Потърка лицето си и усети топлата ръка на Ингер Йохане по гърба си.

— Идвам — отвърна и затвори.

Обърна се и се поглади по необичайно оголения череп.

— Мац Бохюс, намерили са го — обясни той тихо.

---

[1] Градче в Централна Норвегия. — Бел.прев. ↑

[2] Брунтланд, Гру Харлем (р. 1939) — първата жена министър-председател в Норвегия. — Бел.прев. ↑

[3] Изключително гладки стъкла без всякакви оптически дефекти. — Бел.прев. ↑

[4] Главен герой от криминален сериал със същото име. — Бел.прев. ↑

[5] Скандинавските авиолинии. — Бел.прев. ↑

[6] Якобсен, Арне (1902–1971) — известен датски архитект. — Бел.прев. ↑

ДЕСЕТА ГЛАВА

Завеждащият психиатричното отделение ги поздрави дружелюбно, макар и малко сдържано. И него го вдигнаха от леглото по нечовешко време. Когато покани Ингвар Стубьо и Сигмюн Барли да седнат на един сивкав диван, извън прозорците на кабинета му все още беше тъмно като в рог. Силно начервена жена в зелена болнична престилка им донесе кафе. На излизане след нея остана ухание на пролет и Сигмюн не успя да прикрие усмивката си, обърнат към вратата. Тя плавно и безшумно се затвори след нея. Кабинетът беше подреден и почти уютен. На един рафт зад стола на бюрото имаше скулптури, които напомняха на Ингвар за Африка, маски и много дебели безглави богини. Детска рисунка в рамка със стъкло блестеше с ярки цветове.

— Разбирам — кимаше лекарят, докато Ингвар му обясняваше защо е необходимо да говорят с него. — Питайте. Аз ще отговарям, доколкото мога. Щом формалностите са наред.

Ингвар отпи от кафето. Беше вряло. Погледна над чашата доктор Боньор, вероятно попрехвърлил четиридесетте. Изглеждаше обаче добре с тази къса коса, още по-къса и от неговата, с мургавото си лице и кафявите си очи. Името му предполагаше, че е чужденец, но говореше без акцент. Беше строен; пъргаво отиде до малък хладилник, сипа мляко в една кана и им го подаде. И двамата отказаха.

— Толкова рано сутринта имам нужда от всичкото гориво, до което мога да се докопам — засмя се Ингвар.

Сигмюн се прозя, без да закрива устата си с ръка. Очите му се насълзиха, рязко тръсна глава.

— Цяла нощ не съм спал — обясни той.

— Разбирам — кимна лекарят; близко разположените му очи проблеснаха и Ингвар внезапно изпита неприятното усещане, че го оценяват.

— Мац Бохюс — подхвана той. — Какво не е наред с него?

— В момента?

— Ами... Останах с впечатлението, че често пребивава тук. Не съм съвсем на ти с психиатричните термини, затова не знам дали тези болести... Тази... Има ли диагноза?

— Да. Биполярно разстройство. Той е маниакалнодепресивен. О да, може да се каже, че често идва тук. Мац Бохюс никога не се страхува да помоли за помощ. Така погледнато, е образцов пациент. За съжаление, обикновено идва прекалено късно.

— Роден е на 13 октомври 1978 година — прочете Ингвар от бележника си и го затвори. — Вярно ли е?

— Да. Дойде тук за пръв път, когато беше на около осемнадесет години. Изпрати го общопрактикуващият му лекар, който няколко месеца се мъчил с него. Оттогава той... често е тук.

— Кога идва — когато е маниакален или когато е депресивен? — попита Сигмюн.

— Когато е депресивен — усмихна се доктор Боньор. — Не е обичайно някой да изпитва нужда от помощ, когато е маниакален. Тогава обикновено е способен да завоюва света с гръм и трясък. Поне така го чувства самият той. Искам да ви предупредя, че...

Ингвар отново усети изучаващия поглед на лекаря върху себе си, все едно го мереха и претегляха.

— Мац е много интелигентно момче — отбеляза лекарят. — Не е бил особено прилежен ученик като малък, но родителите му са се оказали достатъчно проницателни да го преместят в по-малко училище, частно. Не ме разбирайте погрешно, не заемам никаква позиция относно точно този проблем...

Усмихнат вдигна ръце. Ингвар забеляза, че малкият пръст на дясната ръка липсва. На неговото място имаше само пънче, розово на фона на иначе мургавата ръка.

— Но що се отнася до Мац, частното училище „Стайнер“ е чудесно решение. Той е...

Отново прояви колебание, сякаш претегля всяка дума.

— Той е съвсем необичаен млад човек. Много начетен. Играе шах като майстор. Освен това е сръчен.

Ингвар забеляза шахматна дъска малко навътре от вратата, поставена на собствени крачета, а квадратите изглеждаха направени от абанос и слонова кост върху благородно дърво, фигурите бяха оставени по средата на недоиграна партия. Стана и отиде до масата. От

устата на белия кон на СЗ много реалистично избиваше пяна. Копитата му бяха вдигнати над пешката до него — прегърбен, облечен в палто мъж с тояга в ръка.

— Отварящата партия в Рейкявик — констатира Ингвар и се усмихна. — Когато най-последно започнаха след всички проблеми. Спаски играеше с белите.

— Вие играете шах — доктор Боньор го изгледа дружелюбно и отиде до масата.

— Играех. Вече нямам време. Знаете... Но световното в Исландия беше нещо невероятно. Големи играчи. Следях го внимателно. Тогава.

Ингвар повдигна дамата.

— Прекрасно — промърмори той, възхищавайки се на наметалото със сини камъчета и короната с венец от кристали.

— Но доста непригодно за игра — отбеляза лекарят и се засмя за кратко. — Предпочитам класическа дървена дъска. Тази ми я подариха за четиридесетия рожден ден. Всъщност не я използвам, ко е красива.

— Един от симптомите на биполярното разстройство не е ли липсваща способност да се съсредоточиш? — попита Ингвар и внимателно върна дамата на мястото ѝ. — Не се връзва с играта на шах.

— Така е — кимна лекарят. — Но отново ще го кажа — Мац Бохюс е много специален млад човек. Невинаги може да играе. През добрите му периоди обаче му доставя голямо удоволствие да изиграе една партия. По-добър е от мен. Понякога идва да играе с мен дори когато не е хоспитализиран. Вероятно му е много забавно да ме бие.

И двамата се засмяха. Сигмюн Барли се прозяваше ли, прозяваше.

— За какво става въпрос наистина? — попита доктор Боньор; тонът му изведнъж се промени, а Ингвар изправи гръб.

— Предпочитам да не го коментирам засега.

— Мац Бохюс е много уязвим.

— Разбирам и уважавам това. Но ние също сме... уязвими. По друг начин, естествено.

— Има ли нещо общо с убийството на Фиона Хеле?

Сигмюн изведнъж се събуди.

— Защо питате?

— Сигурно знаете, че Мац е осиновен.

— Да...

Ингвар забави отговора си.

— Той обичаше предаванията ѝ — продължи доктор Боньор и леко се усмихна. — Записваше ги на видеокасети. Гледаше ги многократно. Не е знаел нищо за осиновяването си, преди да навърши осемнадесет. Тогава осиновителят му умира, а майка му решава да му каже истината. Понякога го обсебваха истории като тези във „Фиона в действие“. Майка му също умря, между другото. Преди година или някъде там. Мац непрекъснато повтаряше, че иска да разбере откъде идва. Кой е, както се изразява той.

— Успя ли?

— Да разбере кой е?

— Да.

Бърза усмивка пробяга по лицето на доктор Боньор.

— Опитвах се да му внуша, че ключът да разбере себе си е в живота с осиновителите му, а не да търси някого, който случайно му е дал живот.

— И намери ли биологичните си корени?

— Доколкото знам, не. Някой друг лекар вероятно го е насочил какво да направи, за да разбере. Никога не стигна по-далеч, мисля.

— Защо тогава попитахте дали посещението ни има нещо общо с Фиона Хеле? — поинтересува се Сигмюн и потърка очи с кокалчетата на пръстите си.

— Значи правилно съм се досетил? — лекарят продължи да гледа към Ингвар.

После вдигна една пешка, замисли се и я върна на мястото ѝ. Ингвар взе същата фигура.

— Как се проявява болестта му? — попита той, докато внимателно прокарваше пръст по тоягата.

— През последната година интервалите между фазите му станаха по-кратки. Това, разбира се, е изтощително за него. Малко преди Коледа проявяваше изключителна маниакалност. Последва много добър период. На...

Отиде до бюрото и се наведе над него. Разлисти купчина документи. Прокара пръст по един лист и спря.

— На 21 януари сутринта дойде тук — допълни той.

— Рано?

Лекарят отгърна на другата страница.

— Да. Много рано. Дошъл е тук към седем сутринта. Много покрусен.

— Мислите ли, че той...

Ингвар остави пешката и хвърли поглед към ръчния си часовник.

— ... вече е буден?

— Да. Обикновено се събужда към пет часа. Седи сам в стаята за занимания, докато дойдат другите. Предпочита да бъде сам. Поне в случаите, когато е потиснат колкото сега.

— Може ли? — попита Ингвар и посочи с ръка затворената врата.

Доктор Боньор кимна и мина пред него. Отключи вратата зад тях и го поведе към асансьора. Всички мълчаха. Влязоха вътре.

— Длъжен съм да ви обърна внимание на факта...

Асансьорът спря. На половината път по коридора лекарят се обърна и довърши:

— Длъжен съм да ви обърна внимание на факта, че Мац Бохюс има... странен външен вид.

— Аха — кимна Ингвар озадачен.

— Има проблем с обмяната на веществата, затова е едър. Дебел. Освен това е роден със заешка устна. Опериран е, естествено, но не особено сполучливо. Няколко пъти сме му предлагали нова операция. Не иска.

Без да чака коментар, продължи. Отвори една врата и влезе.

— Здравей, Мац! Имаш гости.

По средата на стаята, пред една маса, седеше Мац Бохюс. Задникът му буквално се изливаше извън седалката, краката му трудно се вместиха под плота. Беше облечен в безформен анцуг. На масата имаше редица красиви животни. Ингвар видя лебед, когато се приближи. Жираф. Два лъва с щръкнали гриви и отворени усти. Слонът беше жълт и блестящ, с вдигнат хобот и големи, прозрачни уши.

— Какво правиш? — попита Ингвар тихо, заставайки до масата; другите двама все още стояха на прага.

Мац Бохюс не отговори. Ръцете му бързо работеха с опаковъчна хартия. От мястото си Ингвар проследи как се създава кон с

анатомични детайли чак до копитата и вдигнатата опашка.

— Ингвар Стубьо — представи се той накрая. — От полицията.

Мац Бохюс стана. Ингвар се изненада колко лесно бутна стола назад, сложи коня между лъвовете и жирафа, направи крачка настрани и се обърна към полица.

— Да, вие трябваше да дойдете — каза той, без да се усмихва. — Но ви отне много време.

Над тънката му устна имаше широк и червен белег. Единият преден зъб се виждаше, макар да държеше устата си затворена. Имаше малък нос и безформена брадичка, спускаща се на гънки към шията, която не се виждаше.

Очите му представляваха абсолютно копие на очите на Фиона Хеле: леко дръпнати, яркосини, с дълги, тъмни мигли.

— Не съжалявам — заяви Мац Бохюс. — Не мислете, че съжалявам.

— Разбирам — отвърна Ингвар Стубьо.

— Не. Едва ли разбирате. Ще вървим ли?

Вече беше на половината път към вратата.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Лине Шитер влезе в кабинета си, тътрейки крака, нахлузила прекалено големи пантофи. Беше загънала на педя ръкавите на халата си, купен сякаш за голямата ѝ сестра.

— Най-добрата ми приятелка си — подхвана тя, тръшвайки се върху леглото за гости, — но се надявам да не ти стане навик да идваш тук в седем и половина в събота сутринта, за да ползваш компютъра ми. Кристиане не е ли при вас? Къде я остави?

— При съседите долу — промърмори Ингер Йохане. — При Леонард.

До клавиатурата лежеше раздърпан бележник. Винаги знаеше къде се намира, но не го беше отваряла от много години. „Тринадесет години“, уточни тя наум. Оттогава три пъти се нанася в ново жилище и три пъти намира бележника в кутия за обувки, пълна с малки тайни: месингов пръстен от детството ѝ — като петгодишна се сгоди за най-хубавото момче на улицата — пластмасовата гривничка, която Кристиане носеше на ръката си в родилното. *Момчето на Ингер Йохане*. Любовно писмо от Исак. Кафявата камейка на баба ѝ.

И бележникът.

Три пъти взема решение да го изхвърли. И всеки път размисляше. Жълтият тефтер със спирала и миниатюрно сърчице на предпоследната страница щеше да остане още известно време с нея. В сърцето някога беше написала У. Барнслиг. „Бях дете — помисли си тя. — Дете на двадесет и три години.“

— Какво търсиш? — попита Лине.

— По-добре да не знаеш. Но хиляди благодарности, задето ми позволи да дойда още веднъж. Нашият компютър е много зле. Пълен с вируси и бавен.

— Приятно ми е. Нали почти не се виждаме вече.

— Родих само преди един месец, Лине! Шестнадесет седмици преди това се люшках насам-натам като крава и имах проблеми със съня.

— Винаги си имала проблеми със съня — подхвърли Лине бодро. — Защо не останеш тук днес? Като свършиш, ще отидем до града, ще напазаруваме малко, ще прием кафе. Сега пушенето е забранено почти навсякъде и Рагнхилд няма да има никакъв проблем.

Погледна навън. Детската количка стоеше под перваза на прозореца.

— Нали на тази възраст спят през цялото време.

— Всъщност не е така. Благодаря за поканата, но трябва бързо да се прибера.

— Къде е Ингвар? Между другото, как сте напоследък? Луд ли е по Рагнхилд, или? Обзалагам се, че...

Ингер Йохане изстена високо и погледна Лине над рамката на очилата си.

— Много се радвам, че въобще успях да дойда — почти изхленчи тя. — Но когато рано в събота сутрин притеснявам своята бездетна приятелка, която само се чуди как да се забавлява, това е, защото работя по нещо важно. Ще ми позволиш ли да се съсредоточа за малко, без да ми пречиш, а после да поговорим?

— Разбира се — промърмори Лине и стана. — Господи, та ти...

— Лине!

— Добре. Ще направя кафе. Кажете, ако искате.

Вратата се затръшна след нея малко по-шумно от необходимото. Ингер Йохане погледна количката. Никакво движение. Никакъв звук. Облекчена се отпусна на стола.

„Все още съм родилка и имам нужда от спокойствие“, мислеше си всеки път, когато Лине ѝ се обаждаше, сестра ѝ мрънкаше или Ингвар внимателно намекваше колко хубаво би било да поканят гости. Малка вечеря, да речем, или неделно кафе? След подобен въпрос обикновено виждаше как раменете ѝ се изопват и я оставяше на мира. Подхващаше друга тема. А тя забравяше за идеята му. До следващия път, когато телефонът иззвъняваше и някой искаше да види Рагнхилд, да ги види всичките.

Трябваше отново да направи нощите си нормални.

Нуждаеше се от сън.

Пръстите ѝ пробягаха по клавиатурата.

www.fbi.gov

Кликна върху линк към исторически поглед назад. Най-вече защото се колебаеше какво точно търси. Под снимка на развято американско знаме Джон Едгар Хувър беше представен като съвестен, демократичен и завидно неутрален по политическите въпроси шеф на Бюрото за разследване в продължение на повече от половин век. Дори сега, в началото на новото хилядолетие, над тридесет години след смъртта на покварения директор, патриотично го възнасяха като отговорен и прозорлив иноватор в модерното ФБР, най-мощната политическа организация в света.

Усмихна се. После се разсмя високо.

Ентузиазмът. Самоувереността. Неустоимата и тъй заразителна американска независимост. Беше млада, влюбена и за малко да стане една от тях.

Бележникът продължаваше да стои затворен.

Кликна върху линка към Академията. От снимката на имота, разположен в красив парк с пожълтели есенни дървета, стомахът ѝ се сви. Ингер Йохане нямаше желание да си спомня за Куантико, Вирджиния. Не искаше да си представя Уорън, крачещ бързо из класната стая. Не искаше да вижда в съзнанието си гъстия сив перчем, който покриваше очите му, когато се навеждаше над студентите, най-често над нея, цитирайки Лонгфелоу, без да пропусне да ѝ намигне при последния стих от последната строфа. Чу го как се смее — грубо, силно и заразително, по американски.

Бележникът още стоеше затворен.

Да отвори бележника с опасните адреси, записани там, би означавало да се върне назад във времето. Тринадесет години държа капсулирани месеците във Вашингтон, седмиците в Куантико, нощите с Уорън, пикниците с вино, къпането голи в реката и катастрофалната случка, която не биваше да се споменава, която накрая развали всичко и почти я унищожи.

Не искаше това.

Вдигна жълтия тефтер. Не миришеше на нищо. Езикът ѝ доближи спиралата. Студен, сладникав метал.

Снимката на Академията покриваше половината екран.

Аудиторията. Параклисът. Хоуганс Али. Изтощителни дни, вечерта бира. Вечеря с приятели. Уорън, винаги закъснял, разсеяно

отпива от халбата. Тръгваха си поотделно, през няколко минути, все едно никой не знае нищо.

Бележникът щеше да остане затворен. Беше ненужен.

Защото тя си спомня.

Вече знаеше какво е търсила още откакто на двадесет и първи януари, точно преди месец, Ингвар се прибра вкъщи и ѝ разказа за трупа без език в Льоренскуг. Историята я докосна периферно и неясно като паяжина на тъмен таван. Измъчва я, когато Вибекке Хайнербак умря, уплаши я, когато преди ден и половина откриха Вегар Крог мъртъв с луксозна писалка, забита дълбоко в очната кухня.

Ето че го намери.

Един поглед в тайната, забравена стая се оказа достатъчен.

Рагнхилд се разплака. Ингер Йохане пъкна бележника в чантата си, светкавично излезе от посетените страници на сайта на ФБР, изтри историята и пътъом си облече якето.

— Боже — възкликна Лине, която междувременно се беше облякла. — Тръгваш ли си вече?

— Хиляди благодарности за помощта — целуна я по бузата Ингер Йохане. — Трябва да бягам. Рагнхилд плаче!

— Но ти можеш...

Вратата се затръшна.

— Господи — промърмори Лине Шитер и влезе във всекидневната.

Никога не беше виждала приятелката си толкова развълнувана.

Спокойната, мила, предсказуема Ингер Йохане.

Скучната Ингер Йохане Вик.

* * *

Мац Бохюс се намираше в болницата точно от месец. Обичаше числа. Те не създават проблеми. Датите следват една след друга, както си му е редът, без да има какво да се оспори. Изминаха четири седмици и три дена, откакто дойде. Най-после стигна до входа на болницата в седем без пет сутринта. Цялата нощ, преди да постъпи в болницата, скита из Осло. Една котка извървя с него последната част от пътя, от Бишлет, където постоя загледан за малко в собствения си

прозорец. Там, горе, нямаше никого. Цареше абсолютна тъмнина. Разбира се, че нямаше никого, това си е неговият апартамент, а той живее сам. Беше съвсем сам, а котката — сива, измяука. Мрази котки.

Щяха да дойдат, естествено.

Не четеше вестници.

Не и след всичко, което се случи. Снегът нямаше намерение да спре. През нощта, докато другите спяха, обичаше да седи и да наблюдава как снежинките танцуват под светлината на лампите. Всъщност не бяха бели. По-скоро сиви или блестящосини. Понякога някой идваше да го види. Казваха, че не вали сняг. Те просто не го виждаха.

— Мац Бохюс — обърна се към него едрият мъж. — Това е адвокатът ти, Кристофер Нилсен. Доктор Боньор познаваш добре. Колегата ми се казва Сигмюн Барли. Имаш ли нужда от нещо?

— Да — отговори той. — Имам нужда от много неща.

— В смисъл, имаш ли нужда от кафе или нещо такова? Чай?

— Не, благодаря.

— Вода може би?

— Да, благодаря.

Инспектор Стубьо наля в голяма чаша вода от една гарафа. Мац Бохюс я изпразни на един дъх.

— Това не е обичайният разпит — осведоми го полицаят. — Окей? Засега срещу теб не е повдигнато обвинение в нищо.

— Добре.

— Ако после се наложи да повдигнем обвинение срещу теб, ще вземем предвид обстоятелствата, свързани с... болестта ти. Ще се погрижим за това. Сега само искам да поговоря с теб. Да получа някои отговори.

— Разбирам.

— Затова лекарят ти присъства, а за всеки случай извикахме адвокат Нилсен. Ако той не ти хареса...

Ингвар Стубьо се усмихна.

— ... ще ти определим друг. По-късно. Ако се окаже необходимо.

Мац Бохюс кимна.

— Доколкото разбирам, доста късно си открил, че си осиновен.

Мац Бохюс отново кимна. Мъжът на име Стубьо седеше точно срещу него, на мястото на лекаря. Зад бюрото му. Изглежда нахално.

Това е лично бюро със снимки на съпруга и три деца в сребърни рамки. Алекс Боньор седеше върху перваза на прозореца. Сигурно му е неудобно. Зад него, през стъклото, Мац виждаше как бавно настъпва денят — сиво, матово зарево.

— Ще ни разкажеш ли повече за това?

— Защо питате?

— Интересувам се.

— Не ви вярвам.

На влизане в стаята Мац Бохюс взе топа от шахматната дъска. Сега го стискаше в дясната си ръка.

— Напротив. Наистина е така.

— Добре. Осиновен съм. Не знаех нищо за това, преди да навърша осемнадесет години. Тогава почина баща ми. На деня. На рождения ми ден. Няма какво толкова друго да разкажа.

— Беше ли... шокиран? Озадачен? Тъжен?

— Не съм напълно сигурен.

— Опитай се.

— Да се опитам какво?

— Да го почувстваш. Това, което изпита тогава.

Мац стана. Очите на мъжете изгаряха тялото му, такива погледи го дамгосват където и да отиде. Всички го зяпаха, с изключение на Алекс, който се усмихна леко и му кимна. Мац подръпна пуловера си.

— Не знам колко знаете за болестта ми — той направи няколко крачки, — но за ваша информация чувствата, които ме измъчват в момента, са ми напълно достатъчни. Повече от достатъчни. Не съм особено впечатлен от вас.

— Не си, а? Нещо определено ли те разочарова?

— Не знам дали имам сили да остана тук още дълго.

Вече стоеше до вратата. Сложи лявата си ръка върху дръжката. Бавно отвори другата. Погледна черния топ.

— Тактиката не ми е напълно непозната — осведоми ги той. — Вашата тактика е кофти.

Стубьо се усмихна и попита:

— Имаш ли предложение какво да направя, за да стане по-добра?

— Да престанете да се държите с мен като с идиот.

— Нямах такова намерение. Ако съм се държал с теб като с идиот, съжалявам.

— Отново го правите.

— Какво?

— Този тон. Тип „горкото чудовище“.

— Престани.

Стубьо се изправи и отиде до масата за шах. Полицаят беше висок колкото него. Вдигна офицера.

— Това е напълно грешно — възмути се Мац.

— Грешно? Аз решавам това.

— Не, това е зададена партия. Откриващата партия в...

— Нищо не е зададено, Мац Бохюс. Това е интересното при всички видове игри.

Пациентът пусна дръжката на вратата. По това време на деня обикновено идваше болката. Когато мястото се събуждаше за живот и хората ставаха прекалено много. Стаята беше претъпкана. Адвокатът стоеше в един ъгъл с ръце зад гърба. Повдигаше се на пръсти и отново се отпускаше. Нагоре. Надолу. Напомняше му повече на напрягнат полицай, отколкото на човек, способен да му помогне.

— Знам какво правите — погледна той Ингвар Стубьо.

— Опитвам се да водя разговор.

— Глупости! Опитвате се да спечелите доверието ми. Говорите за безопасни неща. Само като за начало. Искате да ме предразположите. Да ме накарате да се чувствам сигурен. Да повярвам, че в действителност искате да ми помогнете.

— Аз искам да ти помогна.

— Да, бе. Ще ме арестувате, естествено. Въобразявате си, че има смисъл да използвате този стил на поведение. Постепенно ще се доближите до същината на нещата. Онзи там...

Дебелият му месест показалец потрепери към Сигмюн Барли, който, седнал на един стол, преглъщаше прозявка след прозявка.

— Вероятно постепенно ще се окаже лошият, ако дружелюбната ви тактика не сработи. Доста лесно е да се прозре.

Полицаят имаше рана малко зад ухото. Приличаше на буквата И, все едно някой е започнал да изписва името му върху черепа, но е размислил.

— Та това са само глупости — възкликна Мац Бохюс.

Топът беше посребрен около бойниците. Миниатюрен мъж с арбалет стоеше на коляно и се прицелваше от една от тях. Мац

внимателно взе малкия войник.

— Не помните ли какво казах, когато дойдохте?

— Помня.

— Какво? Какво казах?

Ингвар Стубьо погледна младия човек. Вече не даваше вид, че мисли да си ходи. Вратата продължаваше да стои затворена, а той се бе обърнал към другите.

— Каза, че не съжаляваш за нищо.

— Точно. Как го тълкувате?

— Като признание.

— За какво?

— Не съм напълно сигурен.

— Убих я. За това намеквах.

Адвокатът отвори уста и направи крачка напред, вдигайки ръка предупредително, но рязко спря, челюстите му се затвориха с ясно доловимо изтракване. Доктор Боньор седеше с безизразно лице и скръстени на гърдите ръце. За момент Сигмюн Барли сякаш щеше да се надигне, но размисли със стон и се свлече обратно на мястото си.

Всички мълчаха.

Мац Бохюс отиде да седне в дълбокия стол за гости. Ингвар го проследи с очи. Младият мъж се движеше по странно естетичен начин. Поклащаше се. Плътта му се полюшваше напред-назад като кит на дълбоко.

— Убих майка си.

Гласът му прозвуча с друг тембър, все едно положи неистово усилие, за да го изрече. Белегът на горната му устна изглеждаше по-червен, по-тесен; навлажни го с език. Отпусна ръце от двете страни на стола.

Всички мълчаха.

Ингвар също седна. Облегна се на бюрото.

Мац Бохюс изглеждаше по-млад от своите двадесет и шест години. По гладката му кожа почти нямаше намек за брада. Никакви пъпки, никакви други белези, освен широкия червен белег над устата. Очите му се насълзиха.

— Тя не ме искаше. Не ме е искала, когато съм се родил, не ме искаше и сега. В предаванията си... В интервютата си разправяше, че от събирането на семейството не може да произлезе нищо лошо.

Всички други получаваха помощта на Фиона Хеле. На мен обаче, на собствения си син, обърна гръб. Беше излъгала. Не ме искаше. Никой не ме иска. Аз сам не се искам.

— Майка ти те е искала — възрази Ингвар. — Истинската ти майка и баща ти. Те са те искали.

— Не бяха истински. Така се оказа.

— Прекалено си умен, за да вярваш наистина в това.

— Те са мъртви.

— Да, така е.

Ингвар се поколеба за малко и продължи:

— А другите, какво за тях?

Мац Бохюс се разплака. Големи кръгли сълзи се задържаха за малко на миглите му, откъснаха се и се изтърколиха към ноздрите му. Бавно се наведе напред, бутна документите и семейните снимки върху бюрото настрана и зарови лице в ръцете си. Водната чаша падна на пода, но не се счупи.

— Другите — настоя Ингвар Стубьо. — Вибекке Хайнербак и Вегар Крог, какво бяха направили те?

— Не се искам — плачеше Мац. — Не... се... искам...

— Не разбирам напълно — намеси се Алекс Боньор с остър тон. — Като начало ще кажа, че този... разпит трябва да бъде прекратен веднага. Не е разумно да продължава. Освен това...

Нежно постави ръка върху гърба на Мац. В отговор младият мъж заплака още по-силно.

— Не виждам каква връзка има между...

— Сигурно сте наясно — прекъсна го Ингвар спокойно. — Дори Мац да не чете вестници, изхождам от предположението, че вие го правите. Както знаете, говори се за няколко убийства със сходни характеристики и...

— Изключено е — не му позволи да продължи доктор Боньор и с укор погледна младия адвокат, който продължаваше да стои със зяпнала уста, без да съобразява какво да каже. — Мац Бохюс е при нас от двадесет и първи януари.

Сигмюн Барли се опита да помисли. Мозъчните му клетки спяха. От умора нямаше сили да се надигне, но си наложи да мисли и извика:

— Нали се е хоспитализирал доброволно! Значи може да излиза и да се връща? От време на време...

— Не — възрази доктор Боньор. — Беше тук през цялото време.

Последва неприятна тишина. Адвокатът най-после си затвори устата. Сигмюн вдигна безмълвно ръка в знак на несъгласие. Ингвар притвори очи. Дори плачът на Мац Бохюс стихна. От коридора зад затворената врата по-рано долитаха стъпки, говор, дори един вик. Сега не се чуваше абсолютно нищо.

Най-накрая Сигмюн се осмели да попита:

— Напълно сигурен ли сте? Напълно, ама напълно сигурен?

— Да. Мац Бохюс дойде в болницата на двацет и първи януари в седем часа сутринта. След това не е излизал. Гарантирам за това.

Сигмюн Барли никога не се бе чувствал толкова бодър.

* * *

Събота вечерта не даваха нищо интересно по телевизията. На Ингер Йохане това никак не ѝ харесваше. От време на време задрямваше, но рязко се събуждаше от собствените си мисли, които в полусън се превръщаха в абсурдни сънища.

Кристиане щеше да ноцува при съседите. За пръв път щеше да спи при приятел. Леонард пристигна с покана, написана с големи букви на червен лист формат А4. Ингер Йохане се сети за нощното напикаване. За колата Суламит, която трябваше да бъде котка, та Кристиане да заспи. Поколеба се.

— Пожарникарската кола може да бъде котка за една нощ, щом е толкова важно — съгласи се великодушно Леонард.

Гита Йенсен се усмихна от подножието на стълбите.

— Така е. Леонард толкова много иска тя да му дойде на гости с преспиване. А и с Рагнхилд, и нощното будуване, и... Помислихме, че и за вас би било добре.

— Искам — реши Кристиане. — Ще спя на легло на два етажа. Най-отгоре.

Кристиане отиде, но Ингер Йохане съжеляваше.

Имаше риск детето да се изплаши. Толкова негативно възприемаше промените. Минаха месеци, докато свикна с новата къща. Дълго време се будеше всяка нощ и търсеше спалнята на възрастните там, където се намираще в стария апартамент. А попадеше

само на стена. Отчаяният плач стихваше чак когато я слагаха да спи на малък матрак до леглото на Ингвар.

Кристиане щеше да се напишка в леглото. Щеше да се засрами и натъжи. Напоследък все по-осезаемо забелязваше заобикалящия я свят и долавяше собствената си различност по-силно. Това представляваше определен напредък, но същевременно беше ужасно болезнено.

Най-малкото за майка ѝ.

Ингвар се обади и лаконично съобщи, че ще закъснее.

Ингер Йохане изключи телевизора. Стана твърде тихо; включи го отново. Напрягна се да чуе нещо от долния етаж. Сигурно вече са си легнали. Изпитваше почти непреодолимо желание да прибере Кристиане. Да я сложи в скута си, да говори за странни, безопасни неща. Да сложи памперс на деветгодишното дете, който ставаше невидим, защото само мама знаеше за него. Щяха да играят шах по начина на Кристиане, според който офицерът можеше да се движи навсякъде, стига да яде пешки за вечеря. Или да гледат филм. Да бъдат будни заедно.

Стана ѝ студено. Увиването в одеяла не помагаше. Същата сутрин, попаднала в чужда среда, най-после се осмели да погледне в тъй дълго заключената стая. Плака, когато, задъхана и развълнувана, се прибра вкъщи. Бяха ѝ натрапили нещо. Не го искаше. Чувстваше се жалка, унижена и замръзваше.

Само ако Ингвар си дойде по-скоро!

Повдигна Рагнхилд към гърдите си. Детето тежеше вече почти пет килограма, по китките му се образуваха „гривнички“. Времето минаваше толкова бързо. Тъмният мъх по главичката почти изчезваше и отстъпваше място на новопоявяваща се светла коса. Погледът на детето срещна нейния и въпреки всички твърдения, че е твърде рано да се определи със сигурност, според Ингер Йохане очите ѝ щяха да са зелени. Брадичката ѝ, с дълбока трапчинка, напомняше малко на тази на Ингвар.

Трябва да си идва вече. Часът приближаваше единадесет.

Утре щяха да ходят на вечеря със семейството. Ингер Йохане се съмняваше дали ще съумее да излезе от къщата.

Звук от долната врата я накара да стисне инстинктивно Рагнхилд по-силно. Устата на детето се изплъзна от гърдата ѝ, то изпищя.

Тракане на ключове. Тежки стъпки по стълбите.

Най-сетне ще каже на Ингвар пред какво са изправени.

Само един убиец.

Един извършител е убил и осакатил Фиона Хеле, Вибеке Хайнербак и Вегар Крог. Имаше схема; засега неясните очертания на плана ѝ говореха само, че един и същи човек е извършил убийствата.

И ще последват още.

Ингвар стоеше на вратата с отпуснати рамене.

— Той е бил. Мац Бохюс. Призна си.

— Какво?

Ингер Йохане стана от дивана. Трепереше, едва не изпусна дъщеря си и пак се отпусна бавно надолу.

— Така че... Но... Какво огромно облекчение, Ингвар!

— Убил е майка си.

— И?

— Тоест Фиона Хеле.

— И...

— Няма никакво „и“. Други няма.

Рязко съблече палтото си и го хвърли на пода. Отиде в кухнята. Ингер Йохане чу как отвори и затвори вратата на хладилника. Как отвори кутия с бира.

Ингвар грешеше, беше сигурна.

— Убил е и другите, нали? Той...

— Не.

Доиде при нея, застана зад дивана и сложи ръка на рамото ѝ. Отпи от бирата със звучни, почти демонстративни глътки.

— Няма никакъв сериен убиец — избърса устата си с ръка, погледна я и изпи остатъка от кутията. — Само проклета серия убийства. Нещо, което обикаля. Ще си лягам, мила. Напълно съм изтощен.

— Но... — подхвана тя.

Той спря на вратата и се обърна наполовина.

— Да ти помогна ли с Рагнхилд?

— Няма нужда. Аз ще... Но, Ингвар...

— Да?

— Не е ли възможно да лъже? Да...

— Не лъже. Засега обяснението му изцяло се връзва с всичко, което намерихме в жилището на Фиона. Издействахме нов разпит за

тази вечер. Знае необявявани в пресата подробности. Водил го е силен мотив, Фиона не е искала да има нищо общо с него. Както каза ти, директно го е отхвърлила. Мац Бохюс твърди, че се е отвращавала от него. Отвращавала, повтаряше той непрекъснато. Той дори... — потърка лицето си с ръка и издиша дълбоко — ... е запазил ножа. Този, с който е отрязал езика ѝ. Убил я е, Ингер Йохане.

— Може да лъже за другите! Да поема отговорността за убийството на майка си и да лъже за...

Ингвар стисна празната цилиндрична кутия за бира.

— Не — отсече той. — Никога не съм попадал на по-добро алиби. Не е напускал стените на болницата от двадесет и първи януари.

Уморено погледна кутията, сякаш изненадан, че е смачкана. Разсеяно вдигна поглед и попита:

— Щеше ли да казваш нещо?

— Какво?

Ингер Йохане сложи Рагнхилд на рамото си и уви одеялото поплътно около двете.

— Когато се прибрах, останах с впечатлението, че искаш да ми кажеш нещо — Ингвар се прозя продължително. — Какво беше?

Чака го дълги часове, гледа през прозореца дали не идва, взира се в телефона, поглежда часовника, едва сдържаше трепетното си желание да сподели бремето от това, което видя и си спомни. А всичко се оказа само случайност.

Изключено е да е случайност.

— Нищо. Няма нищо.

— Тогава си лягам — заяви той и излезе.

* * *

В ранната неделна утрин на двадесет и втори февруари улиците на града бяха необичайно тихи. По „Карл Юхан“ не се виждаха почти никакви пешеходци, въпреки че нощните клубове и някои пъбове щяха да бъдат отворени още няколко часа. Гъстият и обилен сняг, довян от фиорда, възпираше мнозина да търсят нови места за пиене. Дори на стоянката за таксите до Националния театър, където по това време

хората обикновено се блъскат и карат на висок глас, беше почти безлюдно. Само една девойка с прекалено къса пола и неподходящи за времето обувки стоеше наведена срещу вятъра, тропаше с крака и ядосано говореше по мобилния си телефон.

— По-лесно е да минеш по Дронинг Модс гате — обясни единият полицаи и пъхна една бележка в джоба си.

— Не е ли по-добре да...

— Дронинг Модс гате — повтори другият кисело. — Карал ли съм няколко години по тези улици, или не?

По-младият се примири. Даваше първия си наряд с едрия мъжага, заел мястото на пътника. Вече беше схванал колко по-добре е да си мълчи и да спазва точно указанията му. Пътуването с колата продължи в пълна тишина.

— Тук — посочи по-младият една пряспа на Хюитфелтс гате. — Не мога да намеря по-добро място за паркиране.

— По дяволите — промърмори другият, докато се измъкваше от тесния автомобил. — Ако има проблеми с излизането оттук, ти ще се разправяш. Аз ще взема такси. Да сме наясно. Да му се не види, ако аз...

Вятърът отвя останалата част от изречението.

По-младият последва колегата си в снега.

— Какъв късмет! — възкликна по-възрастният, след като успя да отвори външната врата само за няколко секунди с помощта на широкия си гръб. — Вратата беше отворена, ей! Тук нямаме нужда от благословията на юрист. Хайде, полицаи Калвъо.

Петер Калвъо, двадесет и девет годишен, все още имаше леко детински вид. Подстриган късо, с хубави дрехи, изглеждаше като току-що приет във военната академия в Уест Пойнт, особено в сравнение с размъкнатия мъж в дънки и разръфани кубинки, който вървеше към асансьора пред него. Петер Калвъо се изправи до стълбата с ръце на гърба.

— Това е в разрез с регламента — заяви той с леко прегракнал глас. — Не мога.

— Престани.

Вратите на асансьора се отвориха. Колегата му влезе вътре, Петер Калвъо го последва колебливо.

— Имай ми доверие — засмя се по-възрастният. — Няма да оцелееш на тази работа, ако тук-там не вземаш някой пряк път. Трябва да действаме изненадващо, знаеш. Или...

Примигна. Гледаше страховито с едното си синьо и едното кафяво око като на хъски.

Стигнаха до четвъртия етаж. Плешивият полицай удари с юмрук по една зелена врата и повторно се взря в забодената с кабарче табелка с името, написано с разкривен почерк.

— Улрик Йемселунд — прочете той. — Значи сме на правилното място.

Внезапно направи две крачки назад и с неистова сила заби рамо във вратата. Отвътре се чува викове. Полицаят се засили още веднъж и ритна. Вратата поддаде, откачена от пантите и рамката си. Като на забавен каданс бавно падна в антрето.

— Така се прави — ухили се полицаят и влезе. — Улрик! Улрик Йемселунд!

Петер Калвьо остана в коридора. Усецаше как под марковото му яке се стича пот. *Той е луд, помисли си объркано. Този тип е напълно луд. Другите ме съветваха да правя каквото ми каже, само да се подчинявам и да се правя, все едно всичко е наред. След временното му отстраняване от длъжност никой не се осмелява да работи с този човек. Нарекоха го вълк единак, човек, който вече няма нищо за губене. Но аз имам какво да губя. Не искам...*

— Полицай Калвьо — изрева колегата му някъде от вътрешността на апартамента. — Ела тук! Ела тук, по дяволите!

Неохотно влезе вътре. Видя телевизор в помещение, приличащо на всекидневна. Продължи по-нататък.

— Виж този келеш тук — посочи колегата му.

В един ъгъл встрани от стереоуредба под лавица с книги до тавана, която опасваше цялата стая, стоеше двадесетинагодишен гол мъж, прикрил с ръце слабините си. Гърбът и раменете му бяха присвити, а не особено дългата коса стърчеше на всички страни.

— Положението е под контрол — заяви колегата на Калвьо. — Остани тук и следи момчето, докато се огледам малко наоколо. Както си пази оная работа, човек ще рече, че се страхува някой да не му я открадне. Ние няма да направим това. Спокойно.

Последната информация се отнасяше за обитателя на апартамента, все още свит в ъгъла.

— Вземете каквото искате — заекна той. — Вземете каквото... Имам пари в портфейла. Вземете...

— Успокой се — обади се Петер Калвъо.

Пристъпи към голия младеж, а той уплашено вдигна ръка, за да предпази лицето си.

— Не му ли каза? — попита Калвъо, озадачен от силата на собствения си гняв. — По дяволите, не му ли каза, че сме от полицията?

Момчето изхълца.

Колегата му просъска:

— Спокойно, де! Разбира се, че му казах. Момчето сигурно недочува. Не го пускай да ходи никъде.

Полицай Петер Калвъо се опита да мисли ясно. Внимателно оправи ревера на якето си, подръпна вратовръзката си, все едно сега, при този абсолютно незаконен обиск по-важното е да е изискано облечен. Трябваше да направи нещо. Да спре това; да се противопостави на много по-възрастния си колега; да се обади на някого; да вдигне тревога; да протестира. Например да излезе, да отиде до колата и да извика патрул.

— Успокой се — прошепна вместо това той и се опита да насили една усмивка. — Ужасно се кара, но не е опасен.

Слабият му глас звучеше крайно неубедително. Сам го разбираше. Отново направи крачка към момчето, вече отпуснало ръката си надолу.

— Само ще проверим за...

— Аматьор — констатира недоволно колегата му от вратата. — Улрик Йемселунд е истински начинаещ, доколкото разбирам!

Държеше в ръка пластмасово пликче с бял прах.

— Казанчето на тоалетната — цъкна с език той. — Там търсим най-напред, Улрик. Най-напред. Покажи ми апартамент, където предполагам, че има наркотици, и аз слепешком отивам до тоалетната, вдигам капака на казанчето и поглеждам. Толкова скучно, по дяволите!

Поглади ръждивочервените си прошарени мустаци. Клатейки глава, отвори пластмасовото пликче, пъкна мръсния си пръст в белия прах и опита.

— Кокаин — установи той и се направи на озадачен. — А аз бях толкова сигурен, че държиш нишесте в нужника! Или хероин, или нещо такова. А вместо това то било хубаво количество първокачествена стока. Ух и пак ух. Не мърдай!

Изплашено до смърт, момчето в ъгъла се изправи, но сякаш всеки момент щеше да се свлече на пода. Вече плачеше, без да се крие.

— Успокой се, момченце. Стой там. Не ходи никъде.

Полицаят започна да отваря чекмеджета и шкафове. Прокарваше ръце под рафтове и зад книги. Пръстите му минаваха по рамки на снимки и под седалките на столовете. Спря до бюро за компютър близо до кухнята. Върху принтера стояха четири кутии от ИКЕА. Отвори първата и изпразни съдържанието ѝ на пода.

— Да видим — промърмори доволно той. — Тук има по малко от всичко. Пет презерватива...

Отвори едно пакетче и го вдигна към носа си.

— Банан. Твоя работа.

Пръстите му пробягаха през купчината на пода. Измъкна свита с марихуана цигара с форма на тропет.

— Който търси, намира. Малка, хитра лисица.

Отново подуши улова си.

— Ужасно качество — заяде се той. — Явно не разбираш от марихуана. Засрами се.

Изпразни още една кутия.

— Тук нищо интересно — обяви полицаят, прехвърли една колода карти и се насочи към третата.

В нея имаше само един плик на дъното.

— Трон Арнесен — прочете той на глас. — Това име ми е познато.

Момчето в ъгъла набра кураж да направи четири крачки напред. После рязко спря и покри лицето си с ръце.

— Моля ви — проплака той. — Не пипайте това. Не е дрога. То е... нищо. Не...

— Интересно — полицаят отвори плика. — Стана ми любопитно, ей!

Извади отвътре пет по-малки плика, завързани с ластик. Всички бяха адресирани до Улрик Йемселунд, с леко наклонени наляво букви.

Никакъв подател. Полицаят извади лист хартия от най-горния плик и се зачете.

— Да видим — промърмори той и внимателно постави писмото обратно в плика. — Трон Арнесен. Трон Арнесен... Откъде знам това име?

— Честно — замоли се момчето; вече не плачеше. — Оставете ги. Това са лични неща, окей? По дяволите, нямате право просто да нахлувате тук и...

Полицаят, необичайно бърз и гъвкав, прекоси стаята с четири дълги крачки и преди Петер Калвьо да успее да разбере какво е станало, вдигна младия мъж със здрав захват около корема и го върна в ъгъла на стаята, забивайки дълбоко показалец в лявата буза на Улрик Йемселунд.

— Чуй ме сега — подхвана той тихо и натисна още по-силно.

Стърчеше с глава и половина над младежа.

— Тук аз решавам какво е интересно. Ти стой кротко и прави това, което ти казвам. Почти тридесет години газя в тая клоака, дето ти и такива като теб пълните. Това е много време. Противно много. До гуша ми е дошло от снобски...

Показалецът му сякаш щеше да мине през бузата и да влезе в устната кухня.

— Трябва да вървим — обади се Петер Калвьо. — Вероятно...

— Млъкни — изсъска колегата му. — Трон Арнесен е момчето, което щеше да се жени за Вибекке Хайнербак. Почти напълно сигурен съм, че колегите от „Румерике“ и Кристо изгарят от нетърпение да се запознаят с тези писма.

Пусна го. Улрик Йемселунд се свлече на земята. Кисела миризма на изпражнения се разнесе из стаята.

— Той пък се и насра — констатира полицаят уморено. — Иди се измий. Облечи се. Идваш с нас.

— Да го придружа ли? — попита Петер Калвьо. — За да не...

— Няма да скочи от четвъртия етаж. Ще умре. Не е толкова глупав.

Улрик Йемселунд се отдалечи с разтворени крака. След него капеше. Петер Калвьо инстинктивно направи крачка встрани, когато момчето го подмина и влезе в банята. Оттам се чу полусподавен плач и звук от течаща вода.

— Да си наясно с това, Петер.

По-възрастният полицай сложи ръка върху рамото на колегата си — колкото заплашително, толкова и приятелски.

— Вратата долу беше отворена — занарежда той тихо. — Окей? А що се отнася до необходимостта да се качим тук горе... — кимна към коридора — ... чули сме викове и крясъци, като че ли малтретират някого. Може би изнасилват. Разбра ли?

— Но той... Та той беше сам!

— Това сме го разбрали чак впоследствие. Виковете са били много подозрителни, не забравяй, нали? Всъщност момчето мастурбирало шумно, но ние не сме могли да го знаем.

— Не знам как...

— Няма нужда да знаеш каквото и да е било, Петер. Намерихме каквото търсехме, нали? Намерихме плик с кокаин, жалък джойнт и пакет с писма, който може да се окаже златен.

Улрик Йемселунд излезе от банята с кърпа около слабините си.

— Дрехите ми са в спалнята.

— Тогава ще отидем там.

— Чуйте ме. Трон няма нищо... Трон не употребява наркотици. Честна дума. Не знае, че...

— Хайде, върви. Обличай се.

Последваха Улрик до разхвърляната спалня и изчакаха да си намери слипове, тениска, червен вълнен пуловер, дънки и чорапи. Облече се бързо. По-възрастният полицай взе чифт ботуши от поставката за обувки и му ги подхвърли.

— Ето. Обуй тези.

— Трябва отново да ида до тоалетната — помоли Улрик и се хвана за стомаха.

— Върви, де.

Момчето профуча край тях.

Настъпи тишина. Полицаяте огледаха пораженията в антрето. Пантите бяха избити — нямаше как да закачат вратата.

— Не можем да оставим апартамента така — взмути се Петер Калвьо.

Другият сви рамене.

— Взимаме с нас всичко ценно. Ще подпрем вратата на рамката и толкоз.

— Но...

— Да му се не види! — озъби се по-възрастният. — Позвъни на някой патрул. Да намерят шлосер или каквото, по дяволите, трябва, за да поправят това.

Казанчето изшумя. Чуха как се отваря и затваря някакъв шкаф.

— Честно — прошепна Петер Калвъ, — за какви писма става дума?

Другият потупа джоба на ризата си.

— Любовни — прошепна той в отговор с широка подигравателна усмивка. — Ако се съди по тези писма, Трон и Улрик са се чукали доста енергично. А Трон е щял да се жени през лятото. Пфу и пак пфу.

— Какво ще правим с вратата? — изхленчи Улрик и излезе от банята, вече обул ботушите. — Не можем просто...

— Ела — полицаят го сграбчи за ръкава. — Имаш по-големи грижи от една съсипана врата. И не си въобразявай, че не разбирам какво направи преди малко в банята. Човек не затваря шкафове, докато сере, да знаеш.

— Аз...

— Тихо. Няколко хапчета в стомаха мога да ти позволя. Ще мине дълго време до следващия път.

Засмя се гръмогласно и побутна пред себе си плячката към асансьора.

* * *

Вечерята при родителите ѝ приключи и Ингер Йохане с неохота призна, че е минала успешно. Майка ѝ, в прекрасно настроение — дружелюбна и мила, през цялото време се занимава с децата. Отдавна не беше виждала баща си така здрав. Хранеше се добре, дори не докосна виното. Исак наистина проявяваше дразнеща фамилиарност, но Кристиане както винаги се радваше, че всички са се събрали.

— Моите хора — обобщил тя наскре вечерята и легна на пода с вдигнати ръце. — Моите хорица. Дам-ди-рум-дам. Не напишках леглото на Леонард.

Дори Марие, три години по-малката ѝ бездетна сестра, не изкоментира плетения пуловер и износените кадифени панталони на

Ингер Йохане. Самата тя, облечена в току-що купен тъмнозелен марков костюм, издемонстрира за пореден път прическа, отнемаща ѝ навярно най-малко час сутрин и вечер за разресването на косата. Очилата на Ингер Йохане обаче не се разминаха с двусмисления ѝ коментар.

— Би била много хубава със съвсем тесни очила — усмихна се Марие и отметна небрежно паднал над очите ѝ кичур. — Опитвала ли си?

— Аз намирам очилата ѝ за доста готини — вметна Ингвар и за трети път си взе от говеждите пържоли. — Освен това е глупаво да харчим пари за такива неща, защото Рагнхилд скоро ще започне да се опитва да ги хване. Тези са солидни и функционални.

Исак се заигра с Рагнхилд и твърдеше, че е успял да я разсмее. Ингвар не говори много, но от време на време погалваше коляното ѝ с ръка. Баща ѝ се просълзи, когато им благодари за вечерята. Всичко си течеше постарому. Никой не забеляза, че по време на вечерята няколко пъти провери алеята пред усамотената къща, а иззвъняването на телефона я стресна.

Наближаваше полунощ.

Разсъни се сякаш от самата мисъл, че наближава обичайното време за лягане. Цял ден се прозяваше и дремеше, но с настъпването на нощта по никакъв начин не намираще мечтания покой. Първите две седмици след раждането изпитваше конкретно притеснение — погледнеше ли новороденото, мислеше за Кристиане, за онова странно дете, чиито очи никога не търсеха нищо и никого. Когато Рагнхилд сучеше, Ингер Йохане потъваше в спомена за злоядото отпуснато вързопче с винаги свити в юмруци ръце, посинели от недостиг на кислород устни и необясними пристъпи на плач.

Рагнхилд обаче се роди здрава и растеше здрава. Пищеше, сучеше лакомо, размахваше крака и ръце, както е редно; всичко ѝ беше наред.

Но и здравите деца умират. Внезапно и необяснимо.

Нуждая се от помощ, помисли Ингер Йохане и грабна една тетрадка със спирала. Човек може да се побърка от безсъние. Не пуша, не пия почти никакъв алкохол. Трябва да се взема в ръце. Няма да умре. Няма да я намеря отпусната и безжизнена в леглото. Смуче биберон и спи по гръб, както казват, че е нормално.

Ингвар вече се отказа — не я подканваше да си легнат заедно. Понякога ставаше през нощта, настаняваше се за малко на дивана, прозяваше се и отново си лягаше.

Нещо не е наред, помисли Ингер Йохане. Не с Рагнхилд. На нея всичко ѝ е наред. Но нещо не се връзва. Някой ни маме. Не съществуват такива случайности. Има прекалено много прилики, прекалено много съвпадения.

Без особен интерес разлисти разделената с червени листчета тетрадка с бележки за трите убийства. Решително откъсна листа с информацията за Фиона Хеле. Съжали и се опита да го върне на мястото му. Не се получи. Взе тиксо от едно чекмедже в кухнята и се залови да поправя пораженията. Накрая хвърли тиксото на пода и зарови лице в ръцете си.

Не издържам повече. Там някъде има някой.

— Вземи се в ръце — изсъска тя през стиснати зъби. — Стегни се, Ингер Йохане Вик!

— Съгласен съм.

Ингвар отново беше станал. Отиде мълчаливо в кухнята. До нея стигна ароматът на кафе. Затвори очи. Защо той не остане да будова и да наглежда бебето? Само ако вземе Рагнхилд със себе си в леглото, ще заспи. Но тя може да умре, ако спи при тях. Така пишат специалистите във всички списания, натрупани върху нощното ѝ шкафче — и медицински списания, и справочници за притеснени родители. Рагнхилд трябва да спи отделно, а Ингер Йохане — да будова и да я наглежда, защото там някъде някой им мисли злото.

Заспа.

— Спях!

Стресна се, когато той се опита да я завие с едно одеяло.

— Продължавай — прошепна той.

— Не. Вече съм будна.

— Имаш нужда от помощ.

— Не.

— Опасността от смърт в люлката не е...

— Замълчи!

— Строго погледнато, опасността не е преминала, докато Рагнхилд не навърши две години.

Отпусна се тежко на дивана до нея. На масата имаше само една чаша кафе, дръпна я към себе си, когато тя се протегна да я вземе.

— А ти не можеш да стоиш будна всяка нощ в продължение на две години, по дяволите!

— Открих нещо.

— С удоволствие ще го чуя утре — поглади главата си той, непривикнал с новата подстрижка, — когато децата си легнат, и все още остава малко от това, което наричаме ден.

Все пак тя взе чашата и докато той поклати глава и примирено се облегна назад на дивана, отпи. Той затвори очи.

— Тази серия убийства прилича абсурдно много на нещо — подхвана тя колебливо, неуверено, — нещо, което аз...

Ингвар изпълваше дивана. Лежеше, отпуснал ръце върху възглавничките, с разкрячени крака, с килната назад глава и отворена уста, все едно спи дълбоко.

— Не се преструвай. Знам, че си буден.

Отвори очи. Взря се в тавана, но продължи да мълчи.

— Лекция — оповести Ингер Йохане бързо и отпи още кафе.

— Какво?

— Чувала съм за тези убийства на една лекция. Преди тринадесет години.

Той се надигна от възглавничките с усилие.

— Чувала си за тези убийства преди тринайсет години — повтори глухо. — Добре.

— Не за същите убийства, естествено.

— За това мога да се сетя и сам.

Гласът му вече звучеше съвсем бодро.

— Но подобни.

— Ще ми дадеш ли чашата, скъпа?

Усмихна се с желание да я успокои, да я насърчи да се чувства по-защитена. Тя стана, здраво хванала чашата в ръце.

— Вчера бях при Лине. Нашият компютър е...

— Знам — прекъсна я той. — Обещах да го дам на поправка. Едно от момчетата в службата... Трябва само...

— Направих своеобразно сантиментално пътешествие, така да се каже. Като изключим, че не беше особено сантиментално, разбира се.

— Какво имаш предвид? — наведе се той напред, а по челото му се очертаха три големи бръчки.

— Отдавна ме преследва чувството, че нещо, свързано с този случай, ми е познато. Убийствата на Фиона Хеле, Вибекке Хайнербак и Вегар Крог. Просто не успях да уловя мисълта, спомена. Но трябваше да е нещо, което...

Наведе се над кафето. Парата облъхна лицето ѝ.

— Което какво?

— Със сигурност е свързано с някои от заниманията ми във Вашингтон. Или в Куантико. Нещо, случило се толкова отдавна. Толкова... забравено и отдалечено. Оказах се права. Не се наложи да търся дълго. Когато видях... само снимката на... Забрави.

Отметна косата си зад ухото, не искаше да се откаже от топлината на чашата с кафе. Отново я държеше здраво с две ръце, но вече обърнала гръб на Ингвар.

— Скъпа — изрече той и се надигна.

— Седни.

— Добре — промълви той.

— Трябваше само да видя снимката на Академията — прошепна тя толкова тихо, че той трудно различи думите. — И си спомних. Спомних си лекцията. Спомних си дългите дни, изморителните, мъчителни, забавни...

Приблужи се до отражението си в стъклото на прозореца, сякаш намираще сигурност, като говори на себе си.

— Сега знам дори кой раздел от лекции беше. *Behavioral science*^[1]. Уорън ни забавляваше с едно изложение, наречено *Proportional retribution*^[2].

За момент на Ингвар му се стори, че вижда в отражението усмивка.

— Забавляваше ни — повтори тя. — Това правеше всъщност. Ние се смеехме. Всички се смеехме, когато Уорън искаше да се смеем. Беше някъде през юни. Климатикът в аудиторията не работеше. Потяхме се. Но не и Уорън. Той винаги изглеждаше хладен, винаги... *cool*^[3]. Във всички значения на думата.

Бавно се обърна. Свали чашата по-надолу. Беше празна, висеше на показалеца ѝ, промушен през дръжката ѝ.

— Полагам толкова усилия, за да забравя — промълви тя, без да го погледне. — Това обяснява защо имах толкова големи проблеми, докато си го спомня. Въпреки че...

Очите ѝ се напълниха със сълзи. Наведе глава назад, за да им попречи да потекат. Ингвар отново се опита да се надигне.

— Недей — възпря го тя.

После внезапно се усмихна през сълзи и леко прокара длан по лявото си око.

— Лекцията разглеждаше отмъстителни, ръководещи се от максимата „око за око, зъб за зъб“, извършители, целящи реципрочни на престъплението наказания. Не на последно място ставаше въпрос за символизъм. Уорън обичаше този тип неща. Обичаше всичко насилствено. Ясно. Пресилено.

— Седни, Ингер Йохане.

Ингвар потупа мястото до себе си.

— Не. Искам да стоя права. Трябва да разкажа това сега, докато още имам сили. Или по-скоро...

По лицето ѝ отново пробяга бледа усмивка.

— ... докато нямам сили да спра — добави тя.

— Честно казано, не разбирам напълно за какво говориш.

— Разказа ни за пет случая — продължи тя, пренебрегвайки думите му. — Първият беше... Ставаше дума за тези чудаци, които ще намериш само в САЩ. Леко ексцентричен, интелектуален тип, с талант да отглежда растения. Имал прекрасна градина и я пазел със зъби и нокти. Не помня с какво си е изкарвал прехраната, но трябва да е имал пари, защото градината представлявала украса на цялата околност. Един съсед го дал под съд поради спор за границите на имота. Според него оградата навлизала с няколко метра в неговия парцел. След дълго обикаляне из съдебните зали отсъдили в полза на съседа. Не помня подробности. Въпросът е, че...

Застина, с наклонена глава и леко изплезен език.

— Чу ли нещо?

— Не. Не можеш ли...

Тя преглътна и си пое дълбоко дъх:

— Въпросът е, че открили съседа мъртъв малко след обявяването на окончателната присъда. Езикът му бил отрязан и грижливо поставен в плик, направен от корицата на „House&Garden“. Списание за...

— За дома и градината — довърши Ингвар уморено. — Бъди така добра и седни. Замръзваш. Ела тук.

— Не ме ли слушаш?

— Напротив, но...

— Езикът му бил отрязан! И опакован! Най-явно, вулгарно, символично...

— Сигурен съм — прекъсна я той с равен глас, — че примери за трупове, осквернени по този начин, ще се намерят по цял свят, Ингер Йохане, без да имат каквото и да е било общо с убийството на Фиона Хеле. Сама го каза — било е отдавна и не си спомняш толкова...

— Проблемът е, че *помня* — натърти тя. — Спомням си! Защо не се опиташ да разбереш, Ингвар! Да разбереш колко ми е... *трудно* да се насилвам да мисля за нещо, което толкова отчаяно се опитвам да забравя? Колко... Колко ужасно *болезнено* е да...

— Как да разбере нещо, за което никога не съм знаел — каза той и веднага съжали. — Имам предвид... Виждам колко е болезнено за теб. Не е трудно да...

— Не се опитвай — почти изкрещя тя. — Не искам никога, *никога* да говоря за това, което се случи. Просто се опитвам да ти обясня защо тази история ми се изплъзва. Стигнах поразително близо...

Той стана. Хвана я за ръцете и си даде сметка колко е отслабнала. Каишката на ръчния часовник, прекалено тясна през последните месеци от бременността, сега почти се изхлузваше от китката ѝ. Примирена, тя му позволи да я прегърне. Погали гърба ѝ. Под пуловера напипа болезнено изпъкналите прешлени на гръбнака ѝ.

— Трябва да се храниш — прошепна той с лице, заровено в изтощената ѝ, разрошена коса. — Да се храниш и да спиш, Ингер Йохане.

— А от теб искам да ме изслушаш — проплака тя. — Защо просто не чуеш историята ми? Без да питаш какво... Без да смесваш всичко...

Ядосано се изправи и сложи ръце на гърдите му.

— Не можеш ли да не питаш за това, което си е моя работа? Не можеш ли да го забравиш и само да ме изслушаш?

— Трудно е. В някакъв момент ще трябва...

— Никога. Окей? Никога! Обеща да...

— Щяхме да се женим на другия ден. Страхувах се да не отложиш сватбата, ако не приема изискванията ти. Сега всичко е различно.

— Нищо не е различно.

— Напротив. Женени сме. Ти си на път да станеш... Измъчваш се, Ингер Йохане. Страдаш заради нещо, което отказваш да ми обясниш. Не съм съгласен с това.

— Трябва.

Пусна я. Останаха така, близко един до друг, без да се докосват. Той се извисяваше с цяла глава над нея. Тя повдигна лице и го погледна. В очите ѝ различи непознат за него мрак, пулсът му се ускори, за момент му се стори, че вижда нещо подобно на... омраза.

— Ингер Йохане — прошепна той.

— Обичам те — каза тя тихо. — Но *трябва* да оставиш този въпрос на мира. Вероятно някога ще бъда в състояние да ти разкажа какво се случи между мен и Уорън. Но не сега. Не в скоро време, Ингвар. Последните седмици се опитвах да се отърва от забравата. Беше трудно пътуване. Не издържам повече. Искам да се върна към живота тук с теб и децата. Към нас.

— Естествено — съгласи се той дрезгаво, а сърцето му продължи да бие учестено.

— Спомних си една история, много бих искала да я разкажа. Останалото засега ще оставя под ключ. Може би за много дълго време, може би завинаги. Но ти трябва... трябва да чуеш какво имам да кажа.

Той преглътна и кимна.

— Да седнем ли? — попита с дрезгав глас.

— Недей така — помоли го Ингер Йохане и го погали по късата коса. — Не можеш ли...

— Изплаши ме — призна той, мъчейки се да не изпусна погледа ѝ.

Взираше се в очите ѝ, в тези познати му, дружелюбни, истински очи на Ингер Йохане.

— Нямах намерение да го правя.

— Да седнем, а?

— Защо не престанеш...

— Какво?

— Съжалявам, че те изплаших. Но заради това не бива да се държиш с мен като със случаен гост в дома ти.

За момент погледът ѝ стана враждебен. Не изпълнен с омраза, както му се стори преди малко, а агресивен и враждебен.

— Глупости — усмихна се той. — Да направим така: ще оставим теб и... теб и Уорън на мира. Разкажи ми.

Взе още една чаша, сипа кафе на двамата и седна на дивана, потупвайки окуражително мястото до себе си.

— Хайде — подкани я той престорено бодро.

— Напълно ли си сигурен? — попита тя, взе напълнената чаша, но не седна.

— Напълно.

Усмивката му все още не достигаше очите.

— Добре — съгласи се тя провлачено. — В другия случай ставаше дума за убийство в малък град в Калифорния. Или... Да. Калифорния. Местен политик бил задушен с цитати от Библията, буквално казано. Заковали го към стената и напълнили устата му с хартия — листове от Библията на нещастника.

Огледа стаята, сякаш търсеше за какво сигурно и обичайно да се хване здраво, преди да продължи. Мракът обвиваше къщата като пелена. В настъпилата тишина Ингвар имаше чувството, че чува собствените си мисли. Те бушуваха в главата му, объркани и без структура. Какво е това? Каква абсурдна история му разказва тя? Как биха могли три убийства в Норвегия през 2004 година да имат връзка с някаква забравена лекция в САЩ от преди тринадесет години.

Библията тогава. Коранът сега.

Езици в красива хартия. Тогава и сега.

— Защо са го убили? — едва успя да попита той.

— Пастор на умопомрачено паство смятал, че този член на градската управа заслужава да умре, защото насърчава безбожен расизъм. Накарал член на паството да извърши убийството — някакъв малоумен, който се усмихвал блажено по време на целия процес, така ни разказа... Чухме.

„Расизъм“ — помисли Ингвар.

Вибеке Хайнербак не беше расистка. Вибеке Хайнербак беше финансов политик. По време на разследването почти не засегнаха проблема. Търсеха мотиви в политиката, в непопулярни съкращения и

бруталната борба за власт. Бързо отхвърлиха расизма като мотив въпреки Корана. Младата ръководителка на партията, достатъчно опитна, не само избягваше темата, но и даваше общи и безопасни отговори, когато журналистите опираха нож до гърлото ѝ, недоволни от неясните приказки за изчисления на броя на имигрантите и проблеми с ресурсите.

— Но Вибекс Хайнербак имаше съпартийци — продължи Ингвар колебливо, — които съвсем не проявяват коректно отношение спрямо новите ни сънародници.

Не беше докоснал кафето. Облегна се на масата. Ръката му трепереше.

— Чух за два случая — промърмори той. — А били ви разказали за пет.

— Журналист, пребит до смърт. Подхванал акция срещу нещо нередно с производството на някаква компания на източното крайбрежие, не помня точно за какво ставаше въпрос. Но историята му коствала живота.

— Но не са го убили с... писалка?

— Не.

По лицето ѝ пробяга усмивка.

— С пишеща машина. „Ремингтън“, голяма, старомодна...

Ингвар вече не слушаше.

Пишеща машина по главата, помисли той. Писалка в окото. Двама журналисти, тогава и сега, убити с оръдията на труда им. Двама политици, от миналото и настоящето, разпнати и осквернени с религиозни писания. Два езика. Двама души, обвинени в лъжа.

— По дяволите — прошепна той.

Ингер Йохане взе от рафта до телевизора парцалена кукла. Едната ѝ ръка липсваше. Лицето ѝ имаше мръсносив цвят, а червената ѝ коса бе също толкова избеляла, колкото роклята, почти розова след безброй пранета в пералнята.

— Това ми разказаха един горещ предобед преди много години — тя погали абсурдно дългите крака на куклата. — Сами по себе си не особено интересни случаи. Криминалната хроника на Америка е пълна с много по-впечатляващи истории от тези.

Рязко хвърли куклата в кутията с играчки.

— Интересното за нас е, че някой тук отново пресъздава всичко това. Не бива да се заравяме в миналото, а да се концентрираме върху... Фиона Хеле, Вибекке Хайнербак и Вегар Крог. Върху настоящето. Нашите убийства. Нали?

Искаше му се да кимне. Повече от всичко искаше да се усмихне и да се съгласи. Разказът ѝ, фрагментарен, но точен, беше достатъчно назидателен. Защо не оставят нещата така.

И двамата знаеха, че е невъзможно.

Даде му важна информация, но същевременно постави дистанция между тях. Следващите дни ще обърне всеки камък, за да разучи всяка подробност от случаите. Трябва да задейства международните организации. Нуждаят се от копия на документи, съдебни архиви, полицейски разпити. Нуждаят се от имена и дати.

Нуждаят се от помощта на Уорън.

— Мисля — започна той с известно колебание, — че засега е най-добре да спрем дотук. Утре се очертава дълъг ден.

— Знам — съгласи се тя и клекна; събудилият се Джак се отърка о нея. — И двамата сме уморени. Лягай си.

— Ела и ти.

— Не се шегувам, Ингвар. Лягай.

— Не и без теб.

— Не искам. Не мога.

— Гладна ли си?

— Ще говориш с Уорън, знам. Разбирам, че си принуден.

— Да направя ли омлет?

— Приличаш на мама. Смяташ, че храната разрешава всички проблеми.

Зарови нос в топлата козина на кучето и промърмори:

— Не подценявай интелигентността ми, Ингвар.

Той отново не знаеше как да реагира.

— Наясно съм какво трябва да направите с информацията, която ти дадох — продължи тя. — Не изисквам благодарности за дълбокото гмурване в миналото, което ми се иска да забравя. Но поне ми дължиш малко уважение. Не намирам за редно да се престориш, че всичко е наред, сякаш просто съм те забавлявала с някаква история за лека нощ.

Повдигна кучето и скри лице в козината му.

Трябваше да сме щастливи, помисли той. Да се радваме на Рагнхилд, на напредъка на Кристиане, на себе си. Добре ни е на нас двамата, на нас четиримата. Онази сутрин преди един месец, преди цяла вечност, Кристиане мислеше, че ни се е родила престолонаследничка. Не бях ли доволен? Щастлив? Бебето се появи на бял свят. Ти беше малко притеснена, но много радостна. Искам да върна времето назад и да забравя непознатото и тайнственото, което ни разделя. В един момент ме гледаше враждебно, а сега се криеш от мен.

— Само ме дръж настрана — помоли Ингер Йохане. — Прави каквото е необходимо, но ме дръж съвсем настрана. Окей?

Той кимна.

Джак започна да ритва — искаше да стъпи на пода.

— Не обича да го носят — подхвърли Ингвар.

— Изключихте ли Мац Бохюс?

— Какво?

— Сто процента ли е сигурно, че няма начин Мац Бохюс да е извършител на всичките убийства?

— Да.

Джак се измъкна, тупна на пода с глух удар, изскимтя тихо и бързо се скри с подвита опашка в един ъгъл.

— Какво ли може да бъде — подхвана Ингер Йохане и седна на другия диван.

— Вероятно имаш предвид кой — поправи я той предпазливо.

— Ами... Както кой, така и какво.

— Не издържам — избухна той.

— На какво?

— На студенината ти.

— Не съм студена.

— Напротив.

— Ти си безнадежден. Искаш винаги да съм мила, топла и съпричастна. Невъзможно е. Порасни най-после! Ние сме двама възрастни и имаме проблемите на възрастните. Не е задължително да е нещо страшно.

Тя каза „Не е задължително да е нещо страшно“. Ингвар искаше да чуе „Не е нищо страшно“. Сви ръце в юмруци и заразглежда кокалчетата на пръстите си — бяха побелели. След четиринадесет

месеца щеше да навърши петдесет години. Възрастта му личеше все повече, кожата по горната част на ръката му беше суха и отпусната дори когато изпъваше пръсти.

— Дали пък някой не ръководи всичко? — попита тя несигурно.

— Престани — промърмори той.

Тя погледна Джак, който се въртеше на възглавницата си, без да си намира място.

— Например някой да стои настрани и да манипулира други да убиват вместо него? — продължи, все едно разсъждаваше на глас. — Познава тези стари истории и по една или друга причина се опитва да пресъздаде...

Кучето най-после легна.

— Ще се побъркам — промърмори тя.

— Лягаме си — отсече той.

— Да.

— Каза пет.

— Пет какво?

— Пет убийства. Лекцията е била за пет убийства. Всичките примери за тъй нареченото от Уорън *Proportional revenge*^[4].

— *Retribution*.

— Какви са другите два случая? — попита той, забил поглед в ръката си.

Ингер Йохане си свали очилата. Предметите в стаята загубиха ясните си очертания; тя започна да чисти стъклата бавно, с полузатворени очи.

— Кого са убили?

— Един спортист.

— Как?

— С копие в сърцето.

— Копие... Такова, което хвърлят ли?

— Да.

— Защо?

— Извършителят му бил съперник. Смятал, че несправедливо са го пренебрегнали при раздаването на спортни стипендии в един от коледжите от Бръшляновата лига. Нещо такова. Не помня всичко. Изтощена съм.

— Значи сега можем да си седим тук, напълно безпомощни... И да чакаме брутално да светят маслото на някой спортист.

Безцелно и нерешително тя продължаваше да чисти очилата си с края на блузата.

— А последният? — подкани той почти беззвучно.

Вдигна очилата си срещу лампата и затвори едното око. Присви другото срещу светлината, погледна няколко пъти през двете стъкла и бавно си ги сложи. Сви рамене.

— Знаеш ли, бих искала да се опитам да поспя. Станало е...

— Ингер Йохане — прекъсна я Ингвар и изпи остатъка от кафето на една глътка.

Удари чашата в масата.

На тавана се появи ярка светлина, лъчът бавно премина откъм горния перваз на балкона. От бръмченето на мотора на камион стъклото на прозореца затрепери.

— Камионът за смет — предположи Ингвар раздражено. — Сега?

Ако не беше така изтощен, щеше да забележи, че е затаила дъх. Ако я беше погледнал, вместо да отиде до прозореца, за да провери кой е оставил двигателя си да работи на празни обороти посред нощ във вилна зона, вероятно щеше да види полуотворената ѝ уста и бледите устни. Щеше да види колко е напрегната и как е вперила поглед към спалните на децата.

Но Ингвар стоеше до прозореца с гръб към нея.

— Автомобил с абитуриенти — уточни той уморено, когато бръмченето на мотора най-после се отдалечи надолу по улицата. — През февруари. Започват все по-рано и по-рано.

За момент се поколеба, но все пак седна на дивана срещу Ингер Йохане.

— Последният. Какво се случи с него?

— Не е успял. Уорън беше взел примера, защото...

— Кого се е опитал да убие, Ингер Йохане?

Тя се пресегна към двете чаши, взе ги и стана. На минаване покрай него той я хвана.

— Няма значение. Не е успял.

Отдръпна се с ненужно рязко движение.

— Ингер Йохане — подвикна той от мястото си, — невъзможна си.

— Сигурно.

— Кого се е опитал да убие? — повтори Ингвар.

Озадачен, чу бълбукане от съдомиялната машина. Дръпна ръкава на пуловера и погледна часовника си. Наближаваше един и половина. Ингер Йохане търсваше из шкафове и чекмеджета.

— Какво правиш? — промърмори той и отиде при нея.

— Чистя — отговори тя лаконично.

— Сега? — посочи й стенния часовник. — Започваш да свикваш с живота във вила, доколкото разбирам.

— Това е жилище за две семейства. Едва ли издържа определението вила.

Чекмеджето с приборите за хранене се стовари с трясък на пода. Ингер Йохане клекна и започна да събира вилиците, ножовете, лъжиците и другите прибори.

— Бил е баща на семейство — изхълца тя, — разследван за застрахователна измама след домашен пожар. Той... подпалил жилището на полицаия, дома на следователя, ангажиран със случая, докато семейството спяло.

— Ела тук.

Решително, но нежно, я хвана за ръката, изправи я, въпреки нейната съпротива.

— Никой няма да подпали тази къща — отчетливо изрече Ингвар. — Никой никога няма да подпали къщата ни.

---

[1] Behavioral science (англ.). — Наука за поведението. — Бел.прев. ↑

[2] Proportional retribution (англ.). — Пропорционално възмездие. — Бел.прев. ↑

[3] Cool на английски означава както хладен, така и готин. — Бел.прев. ↑

[4] Proportional revenge (англ.). — Пропорционално отмъщение. — Бел.прев. ↑

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

От няколко века хората вървят по тези тесни улици между ниски, разкривени, притиснати една към друга къщи. Стълбите водят към още по-малки улички. Година след година крака са стъпвали по каменните плочи на едно и също място и са оставили след себе си гладко полирана пътека, която тя на няколко пъти се наведе, за да докосне. Лъскавите вдлъбнатини бяха студени на допир. Близна пръстите си и усети солен вкус.

Облегна се на южната стена. Сиво-синята мъгла се сливаше с морето и небето. Нямаше хоризонт, само безкрайност без перспектива, от която ѝ се завиваше свят. Дори тук, горе, на върха на планината не духаше вятър. Кисела влажност обгръщаше средновековния град Езе. Беше сама.

Мястото сигурно е нетърпимо през лятото. Въпреки прозорците, затворени с кепенци за зимата, и негостоприемните врати на магазините, следите от летния туризъм личаха ясно. Павилионите за сувенири се издигаха нагъсто един до друг, а по няколкото миниатюрни площадчета в центъра на града видяха следи от столове и безбройни фасове по паважа. Докато вървеше по протежението на стената към морето, си представяше шума от летните орди — бърборещи японци и шумни, почервенели от слънцето немци.

Наистина се превърна в скитница. Постепенно намери пътеките и се научи да избягва непрекъснатия бучащ трафик по опасните главни пътища без тротоари.

Новият ѝ туристически екип беше топъл, без да е прекалено дебел. Купи го в Ница заедно с три панталона, четири пуловера, няколко ризи и дамски костюм, който не знаеше дали ще се осмели да облече. Бе пристигнала във Франция малко преди Коледа с два чифта обувки. Вчера вечерта решително ги пхна в пластмасов плик и ги изхвърли в контейнера за смет, въпреки че купи едните преди по-малко от половин година — кафяви, солидни, съвсем практични обувки, напълно подходящи за жена на средна възраст.

Екипът ѝ беше бежов, а обувките марка „Кампер“ — удобни. Продавачката дори не я погледна странно, когато изрази желание да ги пробва. На яркожълта табуретка до нея седеше момче, което пробваше същите обувки. Погледите им се срещнаха и то ѝ се усмихна приятелски. Дори кимна одобрително. Купи два чифта. Стояха ѝ добре на крака.

Шляеше се.

Докато вървеше, мислеше по-лесно. По време на дългите, тежки преходи по брега на морето, в планините и по стръмните хребети между Ница и Кап д'Ейл усети най-добре, че наистина живее. Понякога, обикновено вечер, усещаше умората в мускулите като благословено напомняне за собствената си сила. Събличаше се и обикаляше гола из къщата, получавайки потвърждение от отражението си в прозорците за промените, настъпили в нея. Пиеше вино, но никога много. Храната ѝ харесваше; или си готвеше сама, или отиваше в някой ресторант, където учтиви келнери я разпознаваха — вече винаги я разпознаваха, — държаха ѝ стола да седне и си спомняха, че обича да пие по чаша шампанско преди ядене.

Последните дни изпитваше благодарност.

Кара без прекъсване от Копенхаген, където колата ѝ стоеше на неплатен паркинг, докато тя пътуваше с ферибота да Осло и обратно. Списъкът на пасажерите си беше чист майтап. На борда се подвизаваше като Ева Хансен и стоя в каютата си. И в двете посоки. След една нощ, прекарана в хотела, силите ѝ стигнаха да седи тридесет и пет часа зад кормилото, без дори за момент да почувства истинска умора. По време на кратките почивки — малки отклонения от пътя, за да зареди с дизел и да хапне в кръчмата на някое немско селце по протежението на река Рона, усещаше, разбира се, скованост в мускулите и ставите, но не се нуждаеше от сън.

Остави колата на мароканския сервитър от „Кафе дьо ла Пе“. Добре му се отплати, задето я нае на свое име. Едва ли повярва напълно на обяснението ѝ, че е много настинала и иска да си почине преди пътуването към Ница. Но понеже му предстоеше да се върне в Мароко, в новия ресторант на баща му, прие парите с усмивка и без да задава въпроси.

После се прибра пеша. Щом усети хладните чаршафи до кожата си, заспа веднага и в продължение на единадесет часа не сънува нищо.

През всичките тези години, изпълнени с грижливо планиране, прилежно събиране на информация и съвестни проучвания, нямаше друго удоволствие от работата си — самата работа я удовлетворяваше. Трябваше да е в кондиция за това, за което ѝ плащаха. Беше опитна и никога не я хванаха в грешка. Никой не можеше да каже, че е сбъркала някъде, претупала нещо, била е повърхностна или се е щадяла.

Въпреки всичко изпитваше благодарност за безжизнените години. Благодарение на тях натрупа опит и проникателност.

Помнеше достатъчно, въпреки че картотеката се намираще в Норвегия. В големия стоманен шкаф трупаше информацията за разследваните от нея хора. Познати и непознати. Звезди и знаменитости наред с пощальона от град Ота, който винаги пълнеше кутията ѝ с реклами, независимо от табелката с ясното предупреждение, че подобни неща са нежелани. Беше въвела слабостите и навиците им, желанията и нуждите им, любовния им живот, тайните им и обичайните им маршрути във файлове и бе събрала всичко това в един голям, сив метален шкаф.

Не претупваше нищо. Тайната на нейната работа беше, че знаеше. Паметта никога не ѝ изневеряваше.

Мъртвите години не бяха изгубени. Сега изпитваше благодарност за тях. Умееше да сглобява автомат със затворени очи и да подаря автомобил с подръчни средства за тридесет секунди. Нуждаеше се от по-малко от седмица, за да се сдобие с фалшив паспорт, върху скандинавския пазар с хероин имаше поглед, на който дори полицията би завидяла. Познаваше хора, които никой друг не искаше да познава, познаваше ги добре, но никой от тях не я познаваше.

Застудя. Надолу по хребетите завя силен вятър и разнесе мъглата над морето. Екипът не ѝ държеше достатъчно топло, побърза да се спусне по планинската пътека. Беше твърде студено за дълга разходка до вкъщи. Ако автобусът дойде на време, ще я закара. Ако ли не, може да си позволи такси.

Напоследък стана по-щедра.

На небето на север неочаквано се появи цветна точка. Един човек ритмично се люлееше от едната на другата страна под оранжев параглайдер. Над хребета забеляза още един — червен и жълт със зелен, нечетлив надпис. От внезапната турбуленция изплющя, загуби

височина и рязко падна петдесет-шестдесет метра надолу, но пилотът го овладя и бавно се спусна към долината под нея.

Тя ги проследи с очи и тихо се засмя.

Въобразяват си, че предизвикват съдбата.

Винаги намираше екстремните спортове за провокативни, най-вече защото смяташе занимаващите се с тях за жалки. Не на всички, естествено, им е дадено да живеят вълнуващо. Напротив. По-голямата част от шестте милиарда хора на Земята, мнозинството от хората в Европа и повечето норвежци живеят спокоен живот. Ако борбата за оцеляване се свежда до снабдяването с достатъчно храна, за да оцелееш, здраве за децата, добра работа и най-новия автомобил в квартала, съществуването на хората беше и си остава тривиална дреболия. Смяташе за израз на западно декадентство приумиците на нахални и разглезени младежи да предизвикват смъртта със скокове и падане, катерене по стръмни планински склонове и каране с висока скорост. Винаги го беше ненавиждала.

Отвращение.

Изпитват отвращение от живота, защото смятат, че заслужават нещо друго, по-добро, повече от това, което животът всъщност представлява за повечето хора — незначителен отрязък от време между раждането и смъртта.

Въобразяват си, че са способни да избягат от безсмислието на съществуването, помисли тя, като скочат от Тролвеген^[1] с парашут от ненадежден текстил; като направят експедиция до Южния полюс; като изкачат непокорима планина. Искат по-високо, по-далече и по-дръзко. Не забелязват еднообразието, което непрекъснато ги преследва, сиво и подигравателно. Не го виждат, преди да кацнат, защото се чувстват сигурни, у дома си. И отново повтарят занаятието, правят нещо друго, все по-опасно, все по-безразсъдно, докато накрая разберат, че животът не се оставя да го предизвикат, или не срещнат смъртта си в опит да докажат обратното.

Параглайдърите, спуснали се долу, кацнаха върху склон с ниски лози на дълги редици. Стори й се, че дочува смеха им. Въображение, естествено: вятърът вееше от противоположната посока, а долината се намираше далеч. И все пак видя как се потупват по гърба и подскачат

въодушевено. От плоския хребет тичешком изникнаха две жени. Щастливо им помахаха с ръце.

Продължаваше да изпитва ненавист към случайната игра със смъртта.

Рискуваха само живота си.

Смъртта не е нищо друго, освен приятен край на еднообразието. А ти осигурява и преувеличено уважение, защото езикът на некролозите е хвалебствен, неискрен. Умреш ли млад, животът не успява да те направи стар и грозен, дебел или мършав. Който не успее да остарее, оставя след себе си усещането за трагедия. В този разкрасен разказ трагичното се превръща в нещо вълнуващо, а грозното — в красиво.

„Вегар Крог“, помисли тя и прехапа език.

Не искаше да чете повече за него. Статиите лъжеха. Журналисти и познати, приятели и семейство, всички допринасяха да бъде нарисован портретът на човека на изкуството Крог. Безкомпромисен и храбър борец за истинското и вярното. Богата душа, неуморим боец в служба на важната и неподкупна култура.

Изпсува на глас и започна да подтичва надолу по пътеката. Автобусът вече тръгваше от спирката на главния път, но шофьорът спря, когато я видя, че се приближава тичешком. Плати и тежко се отпусна на една празна седалка.

Скоро ще се върне в Норвегия за постоянно.

При всички случаи трябва да освободи вилата във Вилфранс. Договорът изтича на първи март. Само след седмица ще бъде бездомна, освен ако не се прибере вкъщи.

Представи си апартамента, подреден с вкус, твърде голям за сам човек. Единствено стоманеният шкаф в спалнята „се биеше“ с мекия стил, който копира от едно списание за обзавеждане. Купи повечето мебели от ИКЕА, но се снабди с някой и друг специален предмет на търг.

И въпреки всичко не подходдаше на апартамента си.

Рядко посреща гости, не се нуждае от пространство. Докато стои вкъщи, прекарва по-голяма част от времето в разхвърляния работен кабинет. Затова ни най-малко не се радва, че останалата част от жилището изглежда добре. Всъщност там никога не се чувства като у дома си. Не я напуска усещането, че живее в хотел. По време на

многобройните си пътувания до Европа често обитава стаи, много по-гостоприемни, топли и уютни от нейната спалня.

Като цяло Норвегия не ѝ подхожда. Не е за такива като нея. Високопарните приказки за равенство я задушават. Чувства се отхвърлена от затворения, придаващ си изключителност елит. Норвегия не е достатъчно голяма за човек като нея, не я виждат такава, каквата е, затова избра да се защити под анонимната мантия на недостъпността. Невидимостта. Не искат да я видят. При това положение и тя не иска да им се показва.

Автобусът тръскаше ужасно. Пружините на седалката бяха френски, прекалено еластични. По едно време затвори очи поради гаденето.

Да рискуваш да умреш не е никакъв подвиг. Покорителите на върхове и въздушните акробати, самотните гребци в малки лодки наред Атлантика и мотоциклетистите, изпълняващи главозамайващи каскади пред публика, която въодушевено очаква нещо да се обърка катастрофално, се излагат на опасност, но тя е ограничена във времето на самото действие — три секунди или осем седмици, минута или дори година.

А тя рискува самия живот. Напрежението никога да не се приземиш, никога да не стигаш до целта, я прави уникална. Рискът нараства с всеки изминал ден, точно както го желае и иска: постоянен, интензивен и живителен — опасността да я заловят и разкрият.

Облегна чело о стъклото на прозореца. Свечеряваше се. Светлините по плажната ивица за разходки долу вече горяха. Поради лекия ръмеж асфалтът изглеждаше по-тъмен.

Нищо не намекваше, че се приближават. Въпреки следите, които им остави, въпреки ясната покана в избраната от нея схема, полицията се луташе в тъмното. Беше изнервящо и същевременно засилваше увереността ѝ, че нещата ще продължат. Съвсем скорошното раждане на жената, естествено, пообърка сметките ѝ. Моментът не беше най-подходящият, знаеше го още когато започна всичко, но нейният контрол се разпростираше все пак в определени граници.

Добре е да си отиде къщи. Да бъде по-наблизо.

Да увеличи риска.

Автобусът спря и тя слезе. Вече валеше като из ведро. До къщи тича по целия път. Беше вторник вечерта, двадесет и четвърти

февруари.

---

[1] Част от планински масив в Норвегия с няколко върха. — Бел.прев. ↑

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Не е изключено зад всичко това да стои някой и да контролира нещата — изрази мнението си Ингвар Стубьо, лапайки парче пиле, натопено в сос от кисело мляко.

Усмихна се с пълна уста.

— Как така? — попита Сигмюн Барли. — Някой да кара други да извършат убийствата ли? Да ги подмамва?

Откъсна парче от тънкия хляб, задържа го между пръстите си и го разгледа скептично.

— Това някакъв вид плосък хляб ли е?

— Наан — обясни Ингвар. — Опитай го. Теорията ѝ не е толкова глупава. В смисъл, логична е. Посвоему. Да приемем, че Мац Бохюс наистина е убил Фиона Хеле, но не и другите двама. Тогава е близко до ума да помислим, че зад всичко това стои друг — контролираща ръка; някой с върховен мотив, така да се каже. Но същевременно...

Сигмюн дъвчеше ли, дъвчеше. Не смееше да преглътне.

— По дяволите — прошепна Ингвар и се наведе над масата. — Стегни се! В Норвегия има индийски ресторанти от тридесет години! Държиш се, все едно ядеш змийско месо. Това е хляб, Сигмюн. Просто хляб.

— Онзи там не е индиец — промърмори колегата му и кимна към келнера, мъж на средна възраст с добре поддържани мустаци и топла усмивка. — Паки е.

Ножът на Ингвар се удари в масата е трясък.

— Стига — изсъска той. — Много съм ти задължен, Сигмюн, но не достатъчно, че да търпя това мрънкане. Хиляди пъти съм го казвал, дръж си проклетия...

— Исках да кажа пакистанец. Съжалявам. Но той е пакистанец. Не е индиец. А стомахът ми не понася силни подправки.

По лицето му пробяга пресилена гримаса, а той драматично се хвана за стомаха.

— Поръча си храна, която не е люта — избуча Ингвар и хапна още райта^[1]. — Ако това не ти понася, значи и агнешко със зеле не ти понася. Яж!

Сигмюн неуверено бодна малко от яденето, поколеба се, бавно го лапна и започна да дъвче.

— Просто нещо не ми се връзва — продължи Ингвар. — Всичко е някак си толкова... ненорвежко. Неевропейско. Някому да хрумне да използва нещастни хора като пионки в голяма игра на убийства.

— Сега ти трябва да престанеш — скастри го Сигмюн, преглътна и взе още една хапка. — Вече нищо не е ненорвежко. Криминално погледнато, имам предвид. Положението тук не е ни най-малко по-добро от това на други места. Отдавна не е по-добро. Всички тези... — усети се, размисли и продължи: — ... руснаци. И проклетите бандити от Балканите. Тези момчета нямат никакъв срам, ще знаеш. От очите им се излъчва проклетия.

В отговор на изражението на Ингвар вдигна ръка. — Описанието на действителността не е проява на расизъм — започна да протестира той бурно. — Тези хора са същите като нас! Същата раса и прочее. Но сам знаеш как...

— Престани. В този случай не са замесени никакви чужденци. Жертвите са изцяло норвежки. Всичките руси всъщност. Същото се отнася и за нещастника, който разкрихме като извършител. Забрави за руснаците. Забрави за Балканите. Забрави за...

Рязко потръпна и се хвана за бузата.

— Прехапах си бузата — промърмори. — Боли.

Сигмюн придърпа стола по-близо до масата. Сложи салфетката върху скута си и енергично взе ножа и вилицата, все едно искаше да започне целия обяд наново.

— Трябва да признаеш, че това с лекцията на Ингер Йохане си е малко страшничко — продължи Сигмюн, незасегнат от укора на Ингвар. — Малко като „Досиетата Х“. Пътуване във времето и такива неща. Какво мислиш?

— Не кой знае какво — призна Ингвар.

— Какво тогава?

— Може да е съвпадение, разбира се.

— Съвпадение — изсумтя Сигмюн. — Голямо! Жена ти слуша лекция за подчертано символистични убийства на другата страна на

земното кълбо преди тринадесет години и ето че същият начин на действие и *съвсем* същата символика се появяват в Норвегия през 2004 година! *Три пъти!* Да вървят по дяволите всички съвпадения, казвам аз. Дума да не става.

— Вероятно ти имаш обяснение. Нали гледаш „Досиетата Х“.

— Спряха да ги дават по телевизията. Към края стана малко прекалено абсурдно.

— Но какво мислиш?

Ингвар отново си сипа от малката тенджерка. Оризът полепна по лъжицата за сервиране. Тръсна я. Бялата, слепена буца падна в соса със звучен плясък. По ризата му се появи петна от червеникавия сос.

— Мисля, че там някъде има дявол — каза Сигмюн спокойно. — Дявол, който е слушал същата лекция. Забавлявал се е с нея. Израел си е с идеята да си играе с нас.

Ингвар усети как по гърба му пробяга студена тръпка.

— Добре — съгласи се той провлачено и спря да яде. — Какво още?

— Символиката е прекалено очевидна. При американските случаи извършителите са били малко глупави, поне доколкото съдя по това, което ми разказа досега. Идиотите избират прекалено ясна символика. Но нашият човек *съвсем* не е идиот. Нашият човек...

Сигмюн се усмихна почти по детски, след като видя ново и непознато одобрение в тесните очи на Ингвар и леко кимащата му глава.

— Да допуснем — въодушеви се той, — че Ингер Йохане е права и там някъде някой дърпа конците и кара други да убиват. А щом е в състояние да ги накара да изпълняват всичко по точно определен начин, определено не сме изправени пред някого с ограничени възможности. Тъкмо обратното.

Настъпи тишина. В заведението нямаше други клиенти. Келнерът беше изчезнал в някоя от задните стаи. Чуваше се само тиха ориенталска мелодия от високоговорител в другия край на помещението. Стържеше на високите тонове.

— Проклятие — промърмори Ингвар накрая и одобрително вдигна чашата с минерална вода. — Това не беше зле. Но ако този г-н Х е слушал същата лекция, значи става дума за някого, когото... Някого, когото Ингер Йохане познава от...

— Не — прекъсна го Сигмюн и опита още едно парче от хляба. — Наистина отдавна бях студент в Полицейската академия, но помня нещо. Лекциите се повтаряха едни и същи, година след година. Преподавателите не сменят нищо. Дадох назаем на един приятел от долния курс записките си, изкопирани с индиго. Този хляб в крайна сметка се оказа вкусен.

— Опитай тандурито^[2] — подкани го Ингвар. — Забравяш, че не става въпрос за какъвто и да е преподавател. Уорън Скифърд е легенда. Той едва ли...

— Все едно в това отношение добрите преподаватели се различават от лошите — прекъсна го отново Сигмюн. — Напротив, ще ти кажа аз: колкото по-успешна е била една серия лекции, толкова по-малко причини имат да я променят. Студентите идват и си отиват. Преподавателите остават. Свързали ли сме се с човека между другото?

— С Уорън?

— Да.

— Не. Ако няма да ядеш това, с удоволствие бих...

— Заповядай.

Сигмюн побутна чинията към него.

— След 11.09.2001 година политиката на ФБР, меко казано, се промени — обясни Ингвар. — Сега става дума за антитероризъм и да се установи къде отиват парите. Откриването на Уорън се оказа по-трудно от очакваното. Преди човек вдигаше телефона и след тридесет секунди вече разговаряше с него. Сега... — сви рамене. — Предполагам, е в Ирак.

— Ирак ли? Нали ФБР имат ограничена юрисдикция! Не действат ли само на собствена територия? В рамките на САЩ?

— Теоретично — да. В действителност, ами... — отново леко сви рамене. — С компетенцията на Уорън положително ще имат полза от него в онази бъркотия там.

— Какво умее той всъщност?

Ингвар се засмя на висок глас и покри устата си със салфетка.

— По-добре ме питай какво не умее. Като за начало има докторска степен по социология. Освен това е юрист. Най-важното е, че повече от тридесет години е бил свързан с най-добрата полицейска организация в света. Той е звезда.

— И сега е в Ирак, а?

— Не *знам* дали е в Ирак — поправи го Ингвар. — Но като гледам какво се случва с американците там, не бих се учудил, ако имат нужда от най-добрите си хора. Както от ФБР, така и от другаде. Но още не съм се отказал да го намеря.

Келнерът се върна. Учтиво се въздържа да коментира това, че пред Ингвар има две чинии.

— Още за пиене?

— Вода — помоли Сигмюн кисело и облегна лакти на масата.

— Да, благодаря — усмихна се Ингвар и похвали храната. — За мен минерална вода „Фарис“. Тази със синия етикет, ако обичате.

Докосна раната от вътрешната страна на бузата си с език.

— Боли ме — промърмори.

— Вярваш ли на теорията ми? — попита го Сигмюн. — На теорията на Ингер Йохане?

Ингвар не отговори направо:

— Не си представям как е възможно да се манипулират хора по този начин. От друга страна...

Келнерът наля вода в чашите им, усмихна се и се оттегли.

— Най-вероятно, защото не се осмелявам — призна Ингвар и отпи. — Защото, ако сте прави, значи разследването ще стане още по-трудно. Означава още, че истинският извършител може да няма никаква видима връзка с жертвите, а само с извършителите. А засега разполагаме само с един от тях.

— Бръщолевещ луд в клиника — въздъхна Сигмюн.

При вида на вдигнатата вилица на Ингвар бързо се поправи:

— Имам предвид хоспитализиран душевноболен. Какво мислиш, че трябва да направим? Да проследим ли тази... теория?

— За всеки случай ще я имаме предвид. Понеже така и така ще продължим да търсим връзки между трите жертви, с включването на Мац Бохюс в картинката допълнителната работа не става твърде драматична.

— Моля? Не те разбирам. Та той не е жертва, той е...

— Засега разполагаме само с него, ако ти и Ингер Йохане имате право. Докато търсим връзки между Фиона Хеле, Вибекке Хайнербак и Вегар Крог, ще проверим дали няма и някоя скрита връзка между Мац Бохюс и последните двама. Едва ли ще излезе нещо от това, но все пак. Проблемът е, че с Мац Бохюс вече не може да се говори. На ръба е.

Последният разпит му дойде в повече. Доктор Боньор се оказа прав. Сега трябва да платим цената. Човекът е в затворено отделение. Ще го кажа по друг начин: трудно ще ни е да разберем с кого е имал контакт.

Взе последното парче хляб и го лапна.

— Наядох се. Тръгваме ли?

— Да пием по едно кафе — предложи Сигмюн.

— Съветвам те да не го правиш. Кафето тук не е точно...

Телефонът му иззвъня. Ингвар го извади, правейки знак на келнера, че иска сметката.

— Стубьо — каза той кратко.

След минута и половина затвори, без да изрече нищо, освен „да“ и „ха“. Изглеждаше наистина стъписан. Очите му се стесниха още повече, а устата му носеше белезите на умора и притеснение.

— Какво има?

Ингвар плати и стана.

— Какво има, по дяволите? — повтори Сигмюн нетърпеливо. При излизането им на булеварда един автобус профуча край тях.

— Трон Арнесен е излъгал — отговори Ингвар и тръгна към паркираната недалеч от ресторанта кола.

— Какво има? — извика Сигмюн, подтичвайки до него.

Една каравана стоеше на червена светлина. Вдигаше оглушителен шум.

— Трон Арнесен не е толкова невинен, колкото си мислех — извика Ингвар в отговор. — Имал е и друга връзка.

Светофарът светна зелено, караваната тръгна и след малко изчезна от погледа им.

— А?

— С друг мъж — уточни Ингвар и претича през улицата. — С младо момче.

— Винаги съм го повтарял — Сигмюн ускори крачка, за да смогне да върви редом с колегата си. — Не можеш да имаш доверие на педал.

Ингвар нямаше сили да го скастри.

Допреди малко беше напълно убеден в невинността на Трон Арнесен.

* * *

Ингер Йохане се събуди от шума на стъпки по стълбите. Скова я страх. Рагнхилд лежеше върху нея, притисната между лявата ѝ ръка и тялото. Бебето спеше дълбоко. Навън беше светло. Значи беше ден. Следобед. Колко дълго е спала? Някой се приближи.

— Спеше ли? Колко хубаво.

Майка ѝ се усмихна и се приближи до дивана.

— Мамо — простена Ингер Йохане. — Изплаши ме! Не можеш просто...

— Напротив, мога — възрази майка ѝ. Чак сега забеляза, че не е свалила връхните си дрехи. — Позволих си да използвам резервния ключ, който стои при нас. Ако трябва да съм честна, опасявах се, че ако позвъня на вратата, няма да отвориш, като ме видиш от кухненския прозорец.

— Естествено, че щях...

Опита се да седне на дивана, без да събуди Рагнхилд.

— Не, скъпа. Сигурно нямаше да отвориш. Колко време спа?

Ингер Йохане хвърли поглед на ръчния си часовник.

— Дванадесет минути — прозя се тя. — Защо си тук?

— Успокой се.

Майка ѝ изчезна в кухнята. Чу я как тършува из чекмеджетата и шкафовете. Вратата на хладилника се отвори и затвори. После издрънчаха бутилки и се разнесе глухият шум от фризера, когато човек го отвори. Изправи се на крака.

— Какво правиш? — промърмори раздражено.

— Събирам багажа.

— Събираш...

— Добре е, че си замразила толкова много кърма. Така...

Сръчно уви замръзналите бутилки във вестник.

— Какво *правиш*, мамо?

— Бъди добро момиче и ми дай малко дрехи. Пижамата ѝ. Памперси. Не, всъщност, баща ти вече е купил. Марка „Либеро“, нали? Само сложи багажа в една малка чанта. И не забравяй да ми дадеш няколко биберона.

Ингер Йохане се опита да премести бебето от едната на другата си ръка. То отвори очи и изхленчи.

— Няма да вземеш Рагнхилд, мамо.

— Напротив, ще го направя.

Майка ѝ вече пъхаше увитите бутилки в мека термочанта с логото на кока-кола.

— Дума да не става.

— Чуй ме, Ингер Йохане.

Майка ѝ ядосано затвори ципа на чантата и я остави върху кухненския плот. Прокара пръсти през сивата си коса, улови погледа на дъщеря си и обяви:

— Това го решавам аз.

— Не можеш...

— Тихо.

Гласът ѝ беше остър, но тих. Рагнхилд не реагира.

— Знам, че като цяло ме намираш за доста безнадеждна, Ингер Йохане. Невинаги сме били най-добрите приятелки на света. Но аз съм ти майка и съвсем не съм толкова глупава, колкото си мислиш. По време на вечерята в неделя не само видях, че си уморена до смърт, ами съзрях и нещо, което аз тълкувам само като... страх.

Ингер Йохане пое въздух, за да възрази.

— Тихо — скара се майка ѝ. — Въобще не мисля да те питам от какво се страхуваш. Така и така нищо няма да ми кажеш, но поне със съня ще ти помогна. Сега ще взема внучето си с мен, а ти ще отидеш да си легнеш. Часът е — погледна стенния часовник: — ... два и половина. Помолих Исак да вземе Кристиане от училище. Ингвар каза, че ще работи до късно тази вечер. Ще пренощува при нас, за да не те безпокои. Ти ще отидеш да си легнеш. Не си чак толкова голяма глупачка, за да не знаеш, че Рагнхилд е в добри ръце при мен. При нас. Можеш да спиш цял ден. Можеш и цяла нощ да четеш книги, ако това ще те направи по-щастлива. Но аз мисля... мила.

Ингер Йохане зарови лице в малкото вързопче. Усети нежния аромат на чисто и изхълца. Майка ѝ я погали по косата и внимателно измъкна Рагнхилд от ръцете ѝ.

— Виждаш ли? Преуморена си. Легни си, сама ще намеря каквото ми е нужно.

— Аз мога... Ти не знаеш...

— Отгледала съм две деца. Доказано добра домакиня съм. Цял живот съм се грижила за дома си. Мога да се грижа за едно бебе една-две нощи.

Чу тракане на токчета по паркета, когато майка ѝ се отправи към детската стая с решителни крачки. Искаше да изтича след нея, но нямаше сили.

Сън. Много, много сън.

За малко да легне на пода. Вместо това надигна бутилка с вода от кухненския плот и пи. После отиде в спалнята. Едва успя да се съблече. Прохладните чаршафи приятно докоснаха кожата ѝ. Стаята беше студена. Одеядлото — топло. Няколко минути слуша как майка ѝ тихо говори на внучката си; долитаха стъпки, които обикаляха насам-натам — в банята, обратно в кухнята, в стаята на Рагнхилд.

— Мехлемът — промърмори Ингер Йохане. — Не забравяй мехлема за дупето.

Но тя вече спеше и се събуди чак след шестнадесет часа.

* * *

— Аз не съм такъв — настояваше Трон Арнесен отчаяно. — Наистина не съм такъв!

На масата между него и главен инспектор Ингвар Стубьо лежаха пет красиви плика, хванати със стар ластик, всичките адресирани до Улрик Йемселунд. Отвесните печатни букви върху първата страница на един бележник встрани от купчината писма бяха написани от същата ръка.

— Трон Арнесен — прочете Ингвар Стубьо и потупа листа с пръст. — Имаш характерен начин на писане. Можем да се съгласим, че няма нужда от анализ на почерка, нали? Левичар ли си?

— Наистина не съм такъв! Трябва да ми повярвате!

Ингвар се завъртя на стола, сложи ръце зад врата си, прокара пръсти по косата си. Острите косми бодяха. Ритмично започна да удря със стола по стената. Наблюдаваше младия мъж мълчаливо. Изразът му, лишен от емоция, говореше по-скоро за скука.

— Трябва да ми повярвате! Никога не съм бил с... други момчета. Честна дума! А онази вечер, онази вечер, беше за *абсолютно*

последен път. Нали щях да се женя и...

По лицето му се стичаха едри сълзи. Носът му течеше. Избърса го с ръкав, но не преставаше да плаче. Хълцането му приличаше на скимтенето на малко дете. Ингвар не спираше да се люлее. Столът се блъскаше в стената. Дум. Дум. Дум.

— Няма ли да престанете да правите това? Моля ви!

Ингвар продължи да се люлее, все така мълчаливо.

— Толкова се напих — проплака Трон. — Още в девет часа се бях натряскал до козирката. Отдавна не бях виждал Улрик и... Около десет и половина просто излязох малко на чист въздух. Излязох от пъба, за да си прочистя главата. А и не беше далече. Неговото жилище имам предвид. И така...

Столът на Ингвар се удари с трясък в пода. Младият мъж подскочи. Пластмасовата чаша с вода, от която току-що беше отпил, се прекатури. Полицаят придърпа писмата към себе си. Махна ластика и още веднъж разгледа пликите, без да ги отвори. После внимателно сложи ластика и пъхна купчинката в една папка. Трон не можеше да разпознае в него дружелюбния мъж от възстановката. А и никак не успяваше да разгадае погледа му, пък и той не казваше почти нищо.

— Беше много трудно — промълви той и хълцайки, си пое дъх. — Улрик беше... Той казва, че... В действителност мислех да ви разкажа за това. Искан да кажа истината, но нали вие помислихте, че цяла вечер съм бил в „Смюге“ и не разбрах защо... Сметнах... — внезапно дръпна глава назад. — Кажете нещо — примоли се той и рязко се наведе напред с ръце върху масата. — Кажете нещо, де!

— Ти трябва да говориш.

— Но аз нямам какво повече да кажа! Наистина съжалявам, задето не ви казах още отначало, но аз... обичах Вибеке! Ужасно много ми липсва. Щяхме да се женим, а аз бях толкова... Вие не ми вярвате!

— Точно сега няма значение дали вярвам, или не вярвам — отбеляза Ингвар. — Но силно ме интересува точно колко време си отсъствал от ергенското парти.

— Час и половина, казах ви. От десет и половина до дванадесет. Полунощ. Честна дума. Питайте другите, питайте брат ми.

— Те явно са се объркали предния път, когато ги питахме. Или са излъгали, всички до един. Заклеха се, че си бил там цялата вечер.

— Те мислеха, че съм бил там! По дяволите, беше пълен хаос, а мен ме нямаше само за малко. Трябваше веднага да ви кажа за това, но ме беше... срам. Щях да се женя.

— Знам — натърти Ингвар. — Няколко пъти го повтори.

— Трябваше да ви го кажа — завайка се младият мъж. — Просто... Мислех...

— Мислеше, че ще ти се размине — довърши Ингвар Стубьо; гласът му звучеше странно. — Нали?

Стана, склучи ръце зад гърба и започна бавно да обикаля стаята. Трон се сви, наведе врата си и присви рамене, все едно се страхуваше да не го ударят.

— Интересно — подхвана Ингвар с глас, придобил престорено бащински, полуприятелски, не твърде строг тон. — Интересното е, че току-що ми каза нещо, което не знаехме.

Момчето вече не плачеше. Избърса носа и сълзите си с края на ризата си и за момент изглеждаше по-скоро объркан, отколкото отчаян.

— Не разбирам какво искате да кажете — погледна той полицая право в очите. — Явно сте говорили с Улрик, а онази вечер...

— Греша. Улрик отказа да разговаря с нас. Сега лежи в една килия в затвора в квартал „Грьонланд“ и мълчи. Има право на това. Да мълчи, искам да кажа. Ние дори не подозирахме, че си излъгал за алибито си. Не и до този момент.

— В килия? Какво е направил? Улрик?

Ингвар спря на метър от младия човек. Хвана десния си лакът с лявата ръка и замислено поглади основата на носа си.

— Не си толкова глупав, Трон.

— Аз...

— Ти какво?

— Честно казано, нямам представа за какво става дума.

— Хм. Е, значи искаш да повярвам, че си прекарвал време с Улрик... по твърде специален начин, може да се каже...

Ингвар кимна към папката с документите. Писмата се подаваха от отвора ѝ. Трон се изчерви като домати.

— ... без да подозираш, че употребява забранени вещества — довърши мисълта си Ингвар. — При цялото ми уважение, това ми се струва трудно за вяране.

За момент Трон придоби вид, все едно е видял самия дявол с рога на челото и горяща опашка. Опули се, зяпна, а носът му отново започна да тече, без той да дава признаци, че има намерение да го избърше. Думите му се превърнаха в лишени от смисъл едносрични мънкания. Ингвар замислено захапа кокалчетата на пръстите си и с нищо не показваше, че иска да помогне.

— Наркотици — успя най-накрая да изрече Трон. — Нищо не подозирах за това. Честна дума!

— Вкъщи имам момиченце — изгледа го Ингвар и отново започна да крачи с дълги, пружиниращи стъпки от едната до другата страна на тясната стая за разпити. — Скоро ще навърши десет години и има завидно въображение.

Спря и се усмихна.

— Лъже през цялото време. Ти казваш „честна дума“ по-често и от нея. Това не допринася особено много за правдивото звучене на твърденията ти.

— Предавам се — промърмори Трон; изглеждаше, сякаш наистина го мисли; отпусна се назад в стола и повтори. — По дяволите, предавам се.

Ръцете му висяха от двете страни на тялото. Наведе глава назад, затвори очи, разкрачи крака. Седеше като дългурест тийнейджър.

— Сигурно не си знаел и че Улрик е жиголо — продължи Ингвар спокойно, вторачил се зорко в недодяланата фигура, за да не изпусне нито една промяна в настроението на мъжа.

Нищо не се случи. Трон Арнесен просто си седеше там с полуотворена уста, раздалечени колена и люлеещи се в такт ръце.

— От по-особен тип — уточни инспекторът. — Но ти не си знаел, разбира се. Защото вероятно никога не си му плащал.

Младият мъж не реагира дори сега. Дълго време остана неподвижен. Даже ръцете му застинаха. Само леко потрепване над веждата показваше, че е чул думите му. В задушната стая за разпити се чуваше единствено равномерното дишане на Ингвар и почти недоловимото бръмчене от вентилационната система.

— Не е трябвало да му пишеш — продължи Ингвар тихо и напрегнато, без сам да разбира защо. — Ако не му беше писал, сега всичко щеше да е наред. Щеше да си седиш у дома. В къщата си. Да се радваш на съчувствието на всички. Животът рано или късно щеше да

започне отново. Млад си. След половин година най-лошото щеше да е преминало и щеше да продължиш нататък. Но ти трябваше да му пишеш. Не е особено умно, Трон.

Гаден съм, помисли той и извади от горния джоб на ризата си алуминиева туба с дебела пура. Наказвам го заради собственото си разочарование. От какво съм разочарован? Че е излъгал? Че има тайни? Всички лъжат. Всички имат тайни. Няма живот без срам, опетняване и недостатъци. Не го наказвам заради неморалността, защото съм бил свидетел на достатъчно подобни примери и мога да го разбера. Работата ми е свързана с лъжите и измамите на другите, техните предателства и как прикриват истината. Имаше нещо в това момче, в този несъзрял още мъж. Нещо невинно. Истинско. Но сбърках и го наказвам заради това.

Свали капачката на тубата и вдъхна дълбоко аромата на пурата.

Трон бавно се надигна от стола с насълзени очи. От лявата страна на устата му се стичаше тънка ивица слюнка. Хълцайки, си пое дъх.

— Никога не съм плащал — промълви той и покри лицето си с ръце. — Не знаех, че взема пари от други хора. Не знаех, че има и други... освен мен.

Плачът го надмогна. Хълцаше безутешно. Не успя да го успокои нито Ингвар, колебливо поставил ръка върху гърба му, нито майка му, призована половин час по-късно, която го прегърна, развълнувана и уплашена до смърт, нито брат му, обгърнал по момчешки непохватно раменете му, докато му помагаше да седне отзад в колата.

— Отдавна е пълнолетен — отговори Ингвар на многото въпроси на майката. — Питайте го за какво става дума.

— Но... Трябва да ми кажете, ако... Той... Той ли е...

— Трон не е убил Вибеке. Бъдете сигурна в това. Но не е добре. Хубаво се погрижете за него.

Ингвар остана на паркинга дълго след като червените задни светлини на колата на Бор Арнесен изчезнаха. Докато стоеше там без връхна дреха, температурата падна с един-два градуса, започна да вали сняг. Той продължаваше да стои неподвижно, без да отвръща на поздравите на хората, които излизаха от сградата и зъзнейки, сядаха в автомобилите си, за да се приберат вкъщи при семействата си, при собствения си тревожен живот.

В моменти като този си даваше сметка защо някогашната му страст към работата се превърна в приглушено и само временно чувство на удовлетворение. Продължаваше да вярва, че прави нещо важно. Все още всеки ден срещаше предизвикателства в работата си. Придоби голям опит и знаеше колко е ценен той. Интуицията му също стана по-силна и точна с годините. Ингвар Стубьо, този старомоден борец за справедливост, беше наясно, че не би могъл да бъде нищо друго, освен полицай. Въпреки това вече не изпитваше възторг или неистова радост от разрешението на някой случай, както когато беше по-млад.

С възрастта ставаше все по-трудно да се примирява с разрушенията, съпровождащи всяко разследване. Обръщаше животи и съдби с главата надолу. Разкриваше тайни. Изваждаше от чекмеджета и забравени шкафове скрити страни от живота на хората.

Следващото лято Ингвар Стубьо щеше да навърши петдесет години. През двадесет и осем от тях бе работил като полицай и знаеше, че Трон Арнесен не е убил годеницата си. През годините беше срещал много като него, всеки със своите слабости и лъжи, обикновени хора, които имаха лошия късмет прожекторите на разследването да осветят всички тъмни ъгли от живота им.

Трон Арнесен излъга, когато се чувстваше заплашен, и беше уклончив, когато смяташе, че има смисъл. Така биха постъпили повечето хора.

Започна да вали още по-силно, температурата постепенно спадаше.

Ингвар усещаше колко е хубаво да стоиш гологлав и леко облечен навън в лошото време.

Колко е хубаво студът да те пронизва.

* * *

Бившата първа дама на партията, Кари Мюндал, постоя както обикновено за малко загледана във фасадата на сградата и едва тогава се изкачи по каменните стълби. Гордееше се със седалището на партията. За разлика от съпруга си, който смяташе, че ако не се държи настрана, ще се превърне в омразен баща, госпожа Мюндал идваше

тук няколко пъти в седмицата. По принцип нямаше определена задача и често се случваше да влезе вътре само за да остави за малко пакетите с покупки, направени по време на някоя от дългите и обхватни разходки из центъра на Осло. Винаги спираше за няколко секунди и се наслаждаваше на вида на ремонтираната фасада. Радваше се на детайлите, на корнизите на всеки етаж, на статуите на светци в нишите над прозорците. Най-много ѝ харесваше Йоан Кръстител, който се намираше най-близо до вратата и гледаше надолу към нея със съвсем живо на вид агне в ръце. Изкачи задъхано тъмните и широки стълби. Отвори вратата и влезе вътре.

— Аз съм — изгука тя. — Ето ме!

Жената на рецепцията се усмихна. Надигна се, за да погледне над ръба на високото гише, и кимна одобрително.

— Прекрасни са — изрази одобрението си тя. — Но подходящи ли са за това време?

Кари Мюндал показа новите си ботуши с висок ток, изпъна предизвикателно крак напред, завъртя глезена си и цъкна леко с език.

— Вероятно не. Но пък са толкова хубави. Колко до късно стоиш тук, мила! Трябва да се прибиращ.

— Тази вечер има много заседания — отговори едрата и пълна жена с грозновати очила. — Добре е да остана до по-късно. Хората профучават напред-назад и невинаги заключват вратата след себе си. Ако аз съм тук, това не е особен проблем.

— Ти си истинска вярна работничка — похвали я Кари Мюндал. — Но бъди така добра и не ме чакай. Може да се забавя много. Ако съм необходима на някого за нещо, ще бъда в Жълтата стая.

Наведе се заговорнически над гишето и прошепна:

— Но бих предпочела да не ме безпокоят.

Натоварена с пакети, тя закрачи енергично над спиралните фигури по пода, хвърляйки както винаги поглед към гравираното със златни букви мото на партията, и топло се усмихна, преди да продължи към асансьора.

— Намери ли всичко, което исках? — попита внезапно и отново се обърна към входната врата.

— Да — отговори закръглената жена на гишето. — Всичко трябва да е там. Приложения и прочее. Хеге от счетоводството днес ще

работи до късно, така че просто можеш да отидеш при нея. На никого друго не съм казала.

— Хиляди благодарности. Ти си истинско съкровище.

От няколко минути Рудолф Фюр стоеше на широката стълбищна площадка на втория етаж с изглед към фойето, огряно от полилея, хвърлящ мека, жълта светлина. Сега тихо се дръпна към стената, към впечатляващата палма близо до вратата на кабинета си. Страхът, който успя да потисне, ужасът, който погребва в деня, когато прие пълното доверие на партията, се надигна отново, както си знаеше, че ще стане, независимо от молбите му към Бог никога повече да не го завладява.

— Оценявам дискретността ти — чу как извика Кари Мюндал; последва звън и почти недоловим шум — знак, че асансьорът е на път към горния етаж.

* * *

Вдовицата на Вегар Крог отвори вратата и вяло се усмихна. Обаждайки ѝ се предварително, Ингвар Стубьо установи, че гласът ѝ е необичайно приятен. Представи си тъмнокоса жена, висока, може би, с голяма уста и бавни движения. Тя се оказа ниска и руса. Рядката ѝ коса, сплетена на две тънки плитки, се спускаше към пуловер, сякаш измъкнат от капсула на времето от седемдесетте години: кафяв на оранжеви ивици и с връзки около врата.

— Много любезно от ваша страна да ме приемете — кимна Ингвар и ѝ подаде палтото си.

Тя влезе пред него във всекидневната и го покани да седне на светъл, удобен диван. Ингвар премести малка възглавница, вдигна една книга и седна. Обходи с поглед стаята. По препълнените рафтове цареше пълен хаос. В пълна догоре кошница за вестници съзря два броя на „Информасион“ и раздърпано издание на „Льо Монд Дипломатик“. Върху мръсния стъклен плот на масата, която се намираше между дивана и два стола със странна форма, се крепеше висока стъклена чаша със засъхнали остатъци от червено вино, несигурно подпряна на купчина списания.

— Извинявам се, задето е разхвърляно — каза Елсбет Давидсен.
— Напоследък нямам сили да разчистя.

Гласът не ѝ подходдаше. Беше дълбок и мелодичен и в контраст с него тънките плитки изглеждаха смешни. По лицето ѝ нямаше никакъв грим; очите ѝ бяха сини — толкова сини очи Ингвар не беше виждал. Усмихна се разбиращо.

— Намирам, че тук е уютно — отвърна той и наистина го мислеше. — От кого е това?

Кимна към една литография над дивана.

— Ингер Ситер^[3] — промърмори тя. — Да ви предложи ли нещо? Нямам кой знае какво, но... Кафе? Чай?

— Бих изпил едно кафе. Ако не ви представлява трудност.

— Не, не. Направих преди половин час.

Посочи един термос и отиде да вземе чаша.

— Мляко или захар? — долетя от кухнята.

— И двете — засмя се той. — Но жена ми не ми разрешава, затова го пия черно.

Когато се върна, забеляза, че под раздърпаните дрехи фигурата ѝ е хубава. Дънките ѝ обаче се нуждаеха от пране, а пантофите вероятно някога са принадлежали на Вегар. Имаше тънка талия, дълга и източена шия. Движеше се грациозно, докато оставяше чашите върху масата и наливаше кафето в тях.

— Сметнах, че сме приключили с това — вметна тя, без да изглежда недружелюбна. — Затова се чудя какво искате от мен. Според мой приятел юрист е доста необичайно да посещавате някого вкъщи. Той каза...

Усмихна се загадъчно и бавно прокара тънък пръст по лявата си вежда. Погледът ѝ беше почти предизвикателен, когато срещна неговия.

— ... че полицията призовава хората, за да ги накара да се чувстват несигурни. В участъка вие сте на своя територия, не аз. Тук аз се чувствам сигурна. Не вие.

— Не се чувствам особено застрашен — отговори Ингвар и опита кафето. — Но приятелят ви има право. Затова естествено е да стигнете до заключението, че не целя да ви създам чувство на несигурност. По-скоро искам...

— Разговор. Нямате почти никакъв напредък с разследването, а вие сте полицай, който обича да си създаде цялостно впечатление, по-

широк поглед върху нещата. Вероятно, за да открие нови гледни точки; незабелязани преди пътища и следи.

— Хм — озадачи се той. — Не сте много далеч от истината.

— Приятелят ми. Той ви познава. Вие сте известен.

Засмя се кратко. Ингвар Стубьо потисна желанието си да попита кой е приятелят ѝ.

— Не разбирам напълно мъжа ви — призна той.

— Не го наричайте „мъжа ми“. Моля ви. Оженихме се само поради една причина — налагаше се да прибегнем до осиновяване, за да имаме деца. По-добре казвайте Вегар.

— Добре. Не разбирам напълно Вегар.

Отново се разнесе мрачен и кратък смях.

— Почти никой не го разбираше.

— Дори вие?

— Във всеки случай не и аз. Вегар имаше много лица. Всички сме такива, но той беше... по-зле от повечето. Или по-добре. Зависи, откъде ще го погледнете.

Иронията се усещаше ясно. Ингвар отново остана поразен от гласа ѝ. Елсбет Давидсен имаше широк регистър на тембъра, пестелива мимика на лицето и контролирани, но осезаеми промени в гласа.

— Разкажете ми.

— Да ви разкажа? За Вегар...

Разсеяно започна да човърка едно скъсано място на дънките над коляното.

— Вегар *искаше* толкова много. Наведнъж. Искаше да бъде елегантен, начетен и алтернативен. Революционен и провокиращ. Уникален. Същевременно се стремеше към признание, което трудно се комбинира с писането на есета и неразбираеми романи.

Сега Ингвар се засмя. Остави чашата на масата и отново огледа стаята. Изведнъж осъзна, че харесва тази жена.

— Вегар притежаваше голям талант — продължи тя замислено.

— Някога. Не искам да кажа, че го е... пропилял. Но той... Твърде дълго се изживява като гневен млад мъж. Преди беше чаровен. Силен! Вдъхновявах се от безкомпромисното му и решително държане. Но после... Никога не надрасна това. Вярваше, че се бори срещу всички други, но с течение на годините така и не прозря, че всъщност се бори

срещу самия себе си. Риташе наляво и надясно, без да разбере, че тези, които се опитва да удари, отдавна не са там. Превърна се в...

Досега Ингвар не отдаваше голямо внимание на факта, че жената изглежда почти незасегната от бруталната смърт на съпруга си, настъпила едва преди две седмици. „Разбираема стратегия, като се вземат предвид обстоятелствата“, прецени той. Говореше с непознат полицаи. Сега обаче виждаше как долната ѝ устна трепери.

— Всъщност изглеждаше доста жалко — преглътна тя. — И беше много неприятно да си свидетел на това.

— Срещу кого се бореше най-вече?

Ръката ѝ отпуснато удари една мръсночервена възглавничка.

— Срещу всички, постигнали успехи, които смяташе, че той заслужава. Които смяташе, че са му били... отнети по някакъв начин. Така погледнато, Вегар е класическото клише за човек на изкуството — неразбран, подминат. Същевременно се опитваше да е един от тях. Най-много от всичко искаше да е *един от тях*.

Наведе се и вдигна лист хартия, паднал на пода. Подаде му го.

— Това дойде ден-два, преди да умре — обясни тя и дръпна едната си плитка. — Никога не бях виждала Вегар толкова щастлив.

Бледожълтата картичка беше украсена с красив кралски монограм. Ингвар се опита да потисне усмивката си и внимателно я остави върху стъкления плот на масата.

— Спокойно можете да се смеете — промълви тя тъжно. — Страшно се скарахме заради тази покана. Не разбирах защо смята включването си в тази група хора за толкова важно. Притесних се, ако трябва да съм честна. Изглеждаше почти обладан от мисълта, че най-сетне ще „стане нещо“, както сам се изрази.

Направи кавички с пръсти във въздуха.

— Често ли се караете?

— Да. Поне през последните години. След като нещата наистина влязоха в застой за Вегар и вече определено не можеше да бъде наричан млад и обещаващ. Бяхме ей толкова — задържа палеца и показалеца си на един милиметър един от друг — ... близо до развод. Няколко пъти.

— Въпреки това сте искали деца.

— Не го ли искат всички?

Той не отговори. От площадката на стълбището се чу внезапен шум. Нещо тежко падна на пода, два гласа гневно се блъснаха в бетонните стени. Стори му се, че говорят на урду.

— Хубаво е тук, в квартал „Грьонланд“ — вметна тя сухо. — Но понякога ти идва в повече струпването на толкова много хора от различни култури. Във всеки случай поне на нас, които не можем да си позволим жилище в новите квартали.

Гласовете отвън постепенно утихнаха и изчезнаха. Само монотонният шум на града се прокрадваше през разнебитените прозорци и нарушаваше тишината между тях.

— Ако трябва да изберете само един враг на Вегар — обади се Ингвар накрая, — някой, който наистина е имал причина да му желае злото, кой щеше да бъде?

— Невъзможно е — отговори тя без колебание. — Вегар е наранявал толкова много хора и е хвърлял обиди толкова надалеч, че не е никак лесно да посочиш само един. Освен това...

Отново зачопли дупката над коляното. На фона на синия плат кожата ѝ изглеждаше бледа от зимата.

— Както отбелязах, не съм съвсем сигурна дали злословията му все още имат сила. Преди съумяваше да бъде много справедлив в критиките си. Напоследък повечето бяха... глупости.

— Възможно ли е въпреки това — опита отново Ингвар, — да посочите тогава група хора, която е имала по-основателни причини от останалите да се чувства ритната по кокалчетата? Журналисти в таблоидите? Телевизионни знаменитости? Политици?

— Писатели на криминални романи!

Най-после по лицето ѝ се изписа широка, истинска усмивка. Малките ѝ перленобели зъби, леко раздалечени по средата на горния ред, блеснаха. На едната ѝ буза се появи трапчинка — овална сянка на забравен смях.

— Моля?

— Преди няколко години, докато все още обръщаха внимание на хрумванията му, написа комична парафраза на три бестселъра през годината. Глупава работа, но много забавна и това изостри апетита му. Донякъде се превърна в негова запазена марка за известно време. Да критикува писателите на криминални романи, искам да кажа, колкото и

погрешно да бяха насочени нападките. Един вид негов вариант на „И впрочем смятам, че Картаген трябва да бъде унищожен“^[4].

Пръстите ѝ отново направиха кавички във въздуха. Под прозорците на стаята се задави ауспухът на някаква кола. Ингвар чу как в задния двор се разлая куче. Гърбът и раменете го боляха. Чувстваше очите си сухи, разтърка ги с кокалчетата на пръстите си като сънено дете.

Какво правим, помисли той. Какво правя? Преследвам призрци и сенки. Не намирам нищо. Не откривам никакви съвпадения, никакви допирни точки, никакъв път, който да следвам. Не забелязвам дори обрасла с трева невидима пътека. Движим се слепешком, без да стигаме някъде, без да виждаме друго, освен нови непроходими гъсталаци. Фиона Хеле беше известна. Вибекке Хайнербак имаше политически противници, но не и врагове. Вегар Крог се оказа смешен Дон Кихот, който във време, белязано от деспоти, фанатизъм и заплашващи катастрофи, е водел война срещу писатели на криминални романи. Що за човек...

— Трябва да вървя — промърмори той. — Късно е.

— Толкова скоро?

Изглеждаше разочарована.

— Искам да кажа... Разбира се.

Отиде да донесе палтото му и се върна, преди той да успее да се надигне от мекия диван.

— Съжалявам — каза Ингвар, взе палтото и го облече. — Както за случилото се, така и защото ви измъчих по този начин.

Тя не отговори. Мълчаливо вървеше пред него към антрето.

— Благодаря, задето ми позволихте да дойда.

— Аз ви благодаря — отвърна Елсбет Давидсен сериозно и му подаде ръка. — Беше ми приятно да се видим.

Ингвар усети топлината на сухата ѝ, мека длан и я задържа по-дълго от необходимото. После се обърна и си тръгна. Кучето в задния двор си имаше компания. Шумотевецата го преследва чак до колата му, паркирана на съседната улица. Установи, че и двете странични огледала са отчупени, а по дължината на вратите от дясната страна някой беше оставил послание за сбогом от източния дял на Осло:

Fuck you, you fucker!^[5]

Поне беше написано правилно.

---

[1] Индийско ястие от кисело мляко с пресни зеленчуци и подправки, а понякога и с орехи. — Бел.прев. ↑

[2] Индийско ястие със специфични подправки, приготвено в специална пещ. — Бел.прев. ↑

[3] Ситер, Ингер (р. 1929) — норвежка художничка. — Бел.прев. ↑

[4] Израз на римския сенатор Марк Порций Катон (234–149 г. пр.Хр.) от времето на Пуническите войни между Рим и Картаген. С него Катон завършвал всичките си речи в римския Сенат, независимо за какво е говорел. — Бел.прев. ↑

[5] Fuck you, you fucker! (англ.). — Да те шибам, скапаняк такъв! — Бел.прев. ↑

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Ако ми позволиш да го кажа, Ингер Йохане, тази вечер изглеждаш страхотно. Наистина. Наздраве!

Сигмюн Барли вдигна чашата с коняк. Ни най-малко не се притесняваше, че пие само той. Зачерви се около очите и се усмихна широко.

— Невероятно колко много може да направи една нощ сън — отбеляза Ингвар.

— По-скоро три четвърти ден — поправи го Ингер Йохане. — Не съм спала толкова, откакто бях последна година в гимназията.

Застанала зад Сигмюн, попита с жестове мъжа си защо е довел за поредна вечер през седмицата колегата си вкъщи.

— Жената на Сигмюн ще отсъства известно време — обясни Ингвар високо и благо. — А този човек не е достатъчно разумен да яде сам, ако храната не е сервирана пред него.

— Ех, ако само се хранех така всеки ден — въздъхна Сигмюн и потуши едно оригване. — Досега не съм ял такава вкусна пица. Трудно ли е да се направи? Ще ми дадеш ли рецептата за жената?

Грабна последното парче в момента, в който Ингвар вдигаше чинията.

— Не предпочиташ ли бира? — попита Ингер Йохане уморено и погледна към бутилката с алкохола върху перваза на прозореца. — Ако ще ядеш още, искам да кажа. Не е ли по-подходящо?

— Конякът върви почти към всичко — отговори Сигмюн доволно и изгълта останалото в чинията му. — Страшно хубаво е тук. Благодаря.

— Заповядай — примири се Ингер Йохане. — Гладен ли си още?

— Стига ми толкова — изкиска се гостът и прокара пицата с остатъка от алкохола.

— Господи — промърмори Ингер Йохане и отиде до тоалетната.

Сигмюн имаше право. Сънят ѝ се отрази добре. Сенките под очите ѝ вече не бяха сини, макар и очертани по-ясно, отколкото ѝ се

искаше. Сутринта си позволи да вземе вана. Погрижи се за косата си. Направи си маникюр. Гримира се. Най-сетне се почувства готова да иде да прибере Рагнхилд, но преди това поспа още час и половина. Майка ѝ настоя отново да вземе внучката си за уикенда. Ингер Йохане поклати глава, но усмивката на по-възрастната жена недвусмислено говореше, че няма да се откаже толкова лесно.

Какво им има на майките, помисли си Ингер Йохане. И аз ли ще стана такава? Също толкова безнадеждна, изпълнена с планове, провокираща и благословено умела да разчитам децата си? Единствено на нея мога да оставя дъщерите си, без да се страхувам и притеснявам. Кара ме да се чувствам отново като малко дете. От време на време имам нужда от това — не аз да съм отговорната, към мен да няма изисквания. Не искам да стана като нея. Имам нужда от нея. Какво им има на майките?

Дълго, дълго остави студената вода да се стича по ръцете ѝ.

Най-много от всичко ѝ се искаше да си легне. Хубавият сън от предната нощ напомни на тялото ѝ, че може да спи, сега то пицеше за още. Но часът беше едва девет. Избърса се внимателно, сложи си очилата и неохотно се върна в кухнята.

— ... или какво ще кажеш, Ингер Йохане?

Кръглото лице на Сигмюн се усмихваше с очакване към нея.

— За какво? — попита тя и се опита да отвърне на усмивката.

— Сега трябва да е по-лесно да се направи профил на извършителя. Ако вземем всичките ти теории насериозно, разбира се.

— Всичките ми теории? Аз нямам много теории.

— Не издребнявай — намеси се Ингвар. — Сигмюн има право, нали?

Ингер Йохане взе бутилка с минерална вода и отпи; завъртя капачката обратно, замисли се и се усмихна леко:

— Във всеки случай имаме много повече, на което да се опрем, отпреди. С това съм съгласна.

— Хайде тогава!

Сигмюн бутна химикалка и листове хартия към нея. Очите му блестяха, беше нетърпелив като дете. Ингер Йохане раздражено погледна празните листа.

— Проблемът е Фиона Хеле — започна тя проточено.

— Защо? — попита Ингвар. — Смятах, че единствено с нея нямаме проблем. В нейния случай разполагаме с извършител, признание и ясен мотив, който го подкрепя.

— Именно — потвърди Ингер Йохане и седна на свободния стол. — Така погледнато, тя не се връзва с останалите.

Взе три листа и ги постави един до друг върху плота. Върху първия написа ФХ и го бутна настрана. Взе втория, написа ВХ с големи букви и го постави пред себе си. За малко остана неподвижна, захапала химикалката, преди да напише ВК на последния лист и да го остави до другите два.

— Три убийства. Две неизяснени.

Говореше на себе си. Замисли се. Мъжете мълчаха. Внезапно написа под инициалите вторник, двадесети януари; петък, шести февруари и четвъртък, деветнадесети февруари.

— Различни дни — промърмори тя. — Няма ритъм в интервалите.

Устата на Ингвар се отваряше и затваряше, докато изчисляваше мълчаливо.

— Седемнадесет дни между убийство едно и две — каза той. — Тринадесет между последните две. Тридесет между първото и последното.

— То поне е кръгло число — намеси се Сигмюн.

Ингер Йохане бутна листа с ФХ настрана, после го дръпна към себе си.

— Нещо не е наред. Нещо съвсем не е наред.

— Защо не вземем за изходна позиция предположението, че някой стои зад всичко? — попита Ингвар нетърпеливо и върна листа на мястото му. — Да си представим, че някой е повлиял на Мац Бохюс. Същият човек е накарал други да убият Вибекке Хайнербак и Вегар Крог. Нека...

Ингер Йохане сбърчи нос.

— Звучи съвсем невероятно. Не разбирам...

— Но нека поне опитаме — настоя Ингвар. — Кой си представяш? Що за човек би могъл...

— Трябва да е човек с напълно необикновена прозорливост за човешката психика — подхвана тя, все едно говореше на себе си. —

Психиатър или психолог. Опитен полицай, може би. Побъркан свещеник? Не...

Пръстите ѝ потупаха листа с инициалите на Фиона Хеле. Прехапа устната си. Примигна и си оправи очилата.

— Чисто и просто не мога да видя истинската връзка тук — прошепна тя. — Не и ако... Ами ако...

Рязко се изправи. На един рафт до телевизора се намираще тетрадката със записките ѝ. Яростно я разлисти на път към стола и намери снимката на Фиона Хеле. Седна, сложи я над листа с инициалите на жертвата.

— Този случай всъщност е напълно ясен. Фиона Хеле е предала сина си. Не би могла да бъде обвинена за случилото се през 1978 година, когато е родила Мац, а майка ѝ е взела съдебно решение за три поколения. Но не само аз разбирам силната реакция на Мац Бохюс към случилото се после. Човек храни различни чувства към странната връзка, която хората, изглежда, имат с биологичните си родители, но...

Погледът ѝ не се отделяше от снимката. Свали си очилата, вдигна я и внимателно я разгледа.

— Става дума за мечти и големи очаквания — уточни тя тихо. — Често, във всеки случай. Когато нещата не вървят, а животът изисква твърде много от теб, мисълта, че там някъде се намира истинското ти аз, истинският ти живот, понякога е толкова привлекателна. Превръща се в утеха, в мечта, понякога дори те обсебва. Мац Бохюс е имал труден живот от повечето хора. Майка му се е отрекла напълно от него и това навярно го е прекършило. Можела е да предложи всичко, но не е дала нищо. Мац е имал мотив да я убие. Убил я е.

Замислено постави снимката върху листа. Закачи ги с кламер. Стоеше мълчаливо и гледаше снимката на красивата телевизионна звезда с пленителните очи, правилен нос и провокиращата чувствена уста, без да забелязва присъствието на другите.

Сигмюн хвърли поглед към бутилката на перваза. Ингвар кимна.

— Ами ако си представим — подхвана пак Ингер Йохане с доловима пламенност в гласа, — че *не* става дума за три случая в една поредица?

— Какво! — възкликна Ингвар.

— А? — попита Сигмюн и напълни чашата си с коняк.

— Би трябвало — опита се да започне Ингвар.

— Чакай — прекъсна го рязко Ингер Йохане.

Нареди листовете един върху друг. Дланта ѝ лежеше върху лицето на Фиона Хеле.

— Този случай е разрешен — обяви тя. — Убийство. Разследване. Заподозрян. Заподозреният има мотив. Признава си. Признанието му се потвърждава от останалите факти по случая. Случаят е разрешен.

— Не разбирам накъде биеш — обърка се Ингвар. — В началото ли се върнахме? Да не би всичко да се дължи на случайност и да става дума за три независими...

— Ами символиката? — прекъсна го Сигмюн. — Ами лекцията, която си слушала преди тринадесет години и която...

— Чакайте. Чакайте!

Ингер Йохане се изправи и тръгна да обикаля кухнята. От време на време спираше пред прозореца, поглеждаше невидждащо към улицата, все едно чакаше някого без особено желание.

— Езикът — натърти тя. — Отрязаният език е изходната точка. Ключът.

Обърна се към двамата мъже. По бузите ѝ избиха червени петна, стигащи до очилата, които се замъглиха. Ингвар и Сигмюн стояха напълно неподвижно, дълбоко съсредоточени, като зрители на опасна каскада.

— Бяхме там още първия ден — напомни Ингер Йохане напрегнато. — Първия ден, когато намериха Фиона Хеле с отрязан, красиво опакован език, бяхме там. Видяхме, че е толкова просто. Проста, лесна за разбиране символика, сякаш взета от евтина книга за индианци. Ти сам го каза, Ингвар, онзи ден... В световната история имало безброй много примери на трупове с отрязани езици. Прав си. Ти си напълно прав. Убийството на Фиона Хеле няма нищо общо с лекцията, която слушах един горещ предобед в аудитория в Сан Франциско. Толкова е...

Покри лицето си с ръце и се олюля леко.

— ... банално — изрече полугласно. — Толкова ясно. Господи.

Ингвар объркано се взираше в нея.

— Не ме докосвай — предупреди го тя. — Остави ме да продължа.

Сигмюн вече не пиеше. Стоеше с леко отворена уста и влажни червени устни. Погледът му шареше от Ингер Йохане към Ингвар и обратно. Джак беше влязъл в стаята. Дори кучето стоеше неподвижно със затворена уста и вибриращи ноздри.

— Тези три случая имат редица общи черти — заключи Ингер Йохане накрая и отпусна ръцете си, — но вместо да търсим повече от тях, нека се запитаме: какво ги различава един от друг? Какво прави случая с Фиона Хеле по-различен от другите два?

Ингвар не беше откъсвал поглед от нея, откакто започна да обикаля из стаята. Чак сега си позволи да се пресегне за бутилката с вода. Ръцете му трепереха леко, докато отвърташе капачката.

— Той е разрешен — напомни той кратко.

— Именно! *Именно! Той може да бъде разрешен!*

Джак замаха с опашка и изскимтя около краката ѝ. Тя случайно настъпи купичката му с храна на път към кухненския плот, около който бяха насядали другите. Кучето зави.

— В случая с убийството на Фиона Хеле намерихте отговор — уточни тя, без да обръща внимание на животното, и взе снимката. — Помъчихте се малко, препъвахте се и се изгубвахте по пътя, но отговорът беше там. Докладът от аутопсията съдържа информация, която доведе до стара и тъжна история, а тя на свой ред — до Мац Бохюс. Убиеца. Мотив и възможност. Всичко си беше там, Ингвар. Всичко. Както е обикновено. Такива убийства по принцип се разрешават тук.

Сигмюн отпи от чашата си.

— Ехо! И аз съм тук!

— Но погледни другите случаи — Ингер Йохане хвърли снимката на плота и взе листовите с инициалите ВХ и ВК. — Попадал ли си някога през цялата си кариера на случаи, толкова лишени от заподозрени? Толкова хаотично изпълнени със заблуждаващи следи и заобиколни пътища? Трон Арнесен... Момче. Има си кирливи ризи като всички останали. Но, естествено, не я е убил. Алибито му издържа, дори с дупката от час-два за изневяра.

— Рудолф Фюр продължава да е интересно име — напомни Сигмюн.

— Рудолф Фюр — въздъхна тя. — Господи. И той не е ангел. Ангели не съществуват. Като цяло...

Ингвар сложи ръка върху нейната; тя стискаше здраво двата листа хартия. Погали гладката кожа.

— В тези два случая — кимна към листовете тя и се дръпна, — ще извадите най-аве само мръсните тайни на хората, нищо повече. И понеже полицията никога не се предава, ще започнете да преобръщате съдбите им, но все по-далеч от убитите. Преди най-накрая да прозрете, че никога няма да откриете убиеца, ще разрушите и погазите толкова много животи, ще...

— Успокой се, Ингер Йохане — прекъсна я Ингвар. — Седни. Знам, че искаш да те разберем, но в такъв случай вземай завоите побавно.

Тя седна неохотно. Напразно отметна косата си зад ушите. Непрекъснато падаше напред, бретонът ѝ беше пораснал твърде много.

— Имаш нужда от пиене — заяви Сигмюн високо. — От това имаш нужда.

— Не, благодаря.

— Виното е отговорът — съгласи се Ингвар. — При всички положения аз ще си сипя.

Край къщата с трясък мина кола. Джак вдигна глава и изръмжа. Ингвар извади бутилка от ъгловия шкаф, задържа я на една ръка разстояние от себе си и кимна доволно. Спокойно, без някой да възрази, сложи три чаши на плота и отвори бутилката. Сипа на себе си и Ингер Йохане.

— Съгласен съм с разликата, която правиш — кимна той. — Случаят с Фиона Хеле е по-... обикновен, така да се каже, от другите два.

— Обикновен, та обикновен — промърмори Сигмюн и напълни чашата си чак до ръба. — Какво му е обикновеното да режеш езици от устата на хората?

Ингвар пренебрегна забележката му, отпи глътка и скръсти ръце на гърдите си.

— Само не разбирам каква връзка виждаш в...

Усмихна ѝ се приветливо, опасявайки се да не я провокира. Но точно това се случи.

— Слушай — гласът ѝ прозвуча малко по-високо от обикновено, с нотка на страх, пламенност и гняв. — Първият случай е отключил другите два. Само така всичко се връзва.

— Отключил — повтори Ингвар.

— Отключил?

Наострил уши, Сигмюн бутна чашите малко по-далеч от себе си.

— Нищо друго не обяснява нещата — поясни Ингер Йохане. —

Първото убийство се е случило точно както ни се струва в момента, Фиона Хеле е разбила мечтите на Мац Бохюс. Той я е убил, отрязал е езика ѝ и го е разцепил на две като символ на бушуващите в него чувства — тя е излъгала за най-важното нещо в живота си. Представяла се е за помощник на копнеещите, спасител на попадналите в трудно положение. А когато собственият ѝ син е имал нужда от нея, това се е оказало само фасада. Огромна лъжа в неговите очи.

Джак изляя. В този момент се отвори кухненският прозорец. Студеното течение изгаси свещите. Ингвар се изправи и изруга.

— Трябва да сменим дограмата — той затръшна прозореца, извади кутия с кибрит и отново ги запали.

— Така че там някъде трябва да има някой — продължи Ингер Йохане, все едно нищо не се е случило. — Някой, който е слушал лекцията на Уорън за *Proportional retribution*. После се е заел да я копира. И го прави.

Настъпи продължителна тишина.

Пламъците на свещите все още трептяха от течението. Най-накрая Джак се успокои. Сигмюн дишаше през устата. Между тримата около кухненския плот се носеше приятен аромат на коняк.

Така трябва да е, помисли Ингер Йохане. Някой е бил... вдъхновен. Някой се е възползвал от възможността, след като е било извършено първото убийство, а езикът е бил отрязан и опакован. Първата тухла е била поставена. Мац Бохюс се е оказал нищо неподозиращ, случаен ускорител.

Продължаваха да мълчат.

Никога не съм чувал за нещо подобно, мислеше си Ингвар. През всичките години, с целия ми опит, от нищо, което съм чел и учил, никога, ама никога не съм чувал за такъв случай. Изключено е да бъде вярно. Просто не може да бъде истина.

Никой не нарушаваше тишината.

Тя е чудесна жена, помисли Сигмюн. Но сега напълно превъртя.

— Добре — обади се Ингвар накрая. — И какъв би бил мотивът за нещо подобно?

— Не знам.

— Опитай — подкани я Сигмюн.

— Не знам какъв е мотивът.

— Но какъв...

— Убиецът трябва да е над средното ниво на интелигентност. Много над средното ниво на начетеност. Трябва...

Почти недоловимо се премести по-близо до плота, до другите.

— Става дума за човек, много сериозно запознат с полицейската работа, както оперативно-техническата, така и тактическата, с процедури и установен ред. Засега не сте намерили нито една значима биологична следа. Нищо. Хващам се на бас, че няма и да намерите такава. По отношение на тактиката също сте в застои. Той явно е човек без способност да изпитва съчувствие. Ранен човек. С личностно разстройство, но добре адаптиран, вероятно. Не е нужно да има криминално досие. И не мога да се отърва от...

Хвърли на Ингвар неясен и търсец поглед с белези на зараждащо се отчаяние.

— Трябва да е полицай — промълви тя обезсърчено. — Или някой, който... Как може да знае толкова много? Нали трябва да е слушал лекцията на Уорън? Едва ли случайно избира същата символика.

Задържа дъха си. Бавно издиша през стиснати зъби.

— Търсим човек, направил престъпленията своя професия — обобщи тя равно и глухо. — Извратен, прилежен резервоар на информация.

— Значи въпреки всичко не е накарал друг да извърши убийство? — попита Сигмюн. — Отказваме ли се от тази теория?

— Сам го е направил. Определено.

Ингер Йохане не изпускаше погледа на Ингвар.

— Няма доверие на никого — продължи тя. — Презира останалите. Вероятно води самотен живот, без да се набива на очи. Хората всъщност не го интересуват. Действията му сами по себе си са жестоки, а копирането на символиката — толкова извратено, че дори не е нужно да има сериозни възражения против Вибекке Хайнербак и Вегар Крог.

— Що се отнася до последния — промърмори Ингвар, — то убиецът ще да е бил единственият, който е нямал нищо против него. Но в такъв случай какъв е мотивът му? Що за мотив, по дяволите, би могъл да има някой, за да...

— Чакай!

Ингер Йохане сграбчи ръката на Ингвар и я стисна.

— Не е задължително мотивът да е да накаже Вибекке или Вегар — продължи тя, пламенно и рязко, сякаш се опитваше да улови мисъл, която ѝ убягва. — Може да са избрани чисто и просто, защото са известни. Убиецът е искал престъпленията му да привлекат вниманието както първото — убийството на Фиона Хеле! Този случай...

— Вегар Крог не беше знаменитост — прекъсна я Сигмюн. — Аз, например, не знаех кой е, преди да го убият.

Ингер Йохане пусна ръката на Ингвар. Тя си сложи очилата и отпи от чашата с вино.

— Прав си. Наистина си прав. Не ми е ясно как...

— В някои кръгове е бил доста добре познат — възрази Ингвар. — Давали са го по телевизията и...

— Сигмюн има право. По-малката известност на Вегар Крог е слабо място в теорията ми. От друга страна...

Внезапно замълча със замислена физиономия, обзета от колебание дали да сподели нещо, което ѝ се струваше твърде неясно.

— А мотивът? — повтори Ингвар. — Щом още отначало целта не е била да се накажат Вибекке или Вегар, каква е била тогава? Да си играе с нас?

— Шшт! *Шшт!*

Ингер Йохане застана нащрек.

— Чухте ли това? От...

— Това е само Кристиане. Аз ще отида — стана Ингвар.

— Не. Остави на мен.

Ингер Йохане стъпваше на пръсти, когато се озова в коридора. До следващото хранене на Рагнхилд оставаше около час. От стаята на Кристиане долитаха неразгадаеми звуци.

— Какво правиш, момичето ми? — прошепна тя, когато отвори вратата.

Кристиане седеше по средата на леглото, облякла чорапогащник и пуловер. На главата ѝ имаше зелена тиролска шапка с перо, която Исак бе донесъл навремето от Мюнхен. Около нея на леглото лежаха четири кукли Барби. Детето държеше нож и се усмихваше на майка си.

— Какво... Кристиане! Какво...

Ингер Йохане седна на леглото и внимателно измъкна ножа от ръката на дъщеря си.

— Не бива... Опасно е...

Чак сега видя всъщност куклите — и четирите обезглавени. Косата им — отрязана и пръсната по одеялото като златиста коледна украса.

— Какво...

Заекна.

— Защо си съсипала куклите? — попита тя строго.

Кристиане се разплака.

— За нищо, мамо. Просто ми беше скучно.

Ингер Йохане остави ножа на пода. Придърпа дъщеря си, сложи я в скута си, свали смешната шапка от главата ѝ и я притисна към себе си. Люлееше се напред-назад. Целуна разрошената коса.

— Не бива да правиш така, съкровище. Не е редно да ти хрумва да правиш такива неща.

— Просто ми беше толкова ужасно скучно, мамо.

Прозорецът беше отворен. Ингер Йохане усети как цялата настръхва. Хвърли остатъците от куклите в ъгъла, бутна ножа понавътре под леглото и вдигна одеялото. Легна с детето, притискайки корем до гърба на дъщеря си. Остана така, като шепнеше мили думи в ухото на Кристиане, докато сънят най-накрая не обори плачещото дете.

* * *

Кари Мюндал не разбираше твърде много от сметки. От друга страна, беше умна, с развит усет за хора и почти сигурна какво търси. Не защото някой я съветваше, а защото през седмиците след смъртта на Вибекке използва дългите си разходки, точно от шест и десет сутринта, докато се прибере вкъщи при мъжа си и току-що приготвеното кафе, за да мисли.

Вибеке Хайнербак поначало беше проект на Кари Мюндал. Именно по-възрастната жена откри таланта на седемнадесетгодишното момиче. През последните петнадесет години не един и двама перспективни таланти преминаха през партията. Никой от тях не спази обещанията си. Двама открито се противопоставиха на стария председател Шел Мюндал. Вън. Други, подмамени от крайния либерализъм, се оказаха крайно неподходящи да работят упорито, та партията да се превърне в новата партия на народа, същинската партия на народа, със строги, държавни правила относно най-важните обществени области. Като имиграцията например.

Либералите — вън. Остана Вибеке Хайнербак.

Откри я Кари Мюндал. Седемнадесетгодишното момиче от сателитното на Осло градче Грурюд дъвчеше дъвка и връзваше изрусената си коса на смешна конска опашка. Но имаше син и буден поглед и умна глава. Освен това стана дори красива, когато я накара да си смени прическата и да се откаже от дрехите в пастелнорозово.

А и беше вярна на Шел, непоколебимо вярна. Винаги.

Твърде трудно обаче се оказа да се сближиш с Вибеке. Въпреки годините, през които се виждаха почти всеки ден, Кари и Вибеке така и не станаха истински довереници. Не и в личен план. Навярно разликата във възрастта слагаше бариери. От друга страна, както Кари Мюндал виждаше нещата, Вибеке не беше напълно открита с почти никого. Дори с парадирания със себе си годеник, с когото се сдоби. Според госпожа Мюндал в момчето нямаше хляб, но мъдро си замълча. Във всеки случай изглеждаха добре заедно. И това не беше малко.

Политически погледнато, работите стояха другояче. Доколкото Вибеке Хайнербак въобще споделяше как вижда собственото си бъдеще, а и това на партията, тя се държеше здраво за Шел и Кари Мюндал. Тримата отдавна изготвиха дългосрочна стратегия за партията, извън програмата, зад гърба на доверения апарат. Предвиждаше се Шел Мюндал да я ръководи. За пръв път в историята след изборите през 2005 година партията щеше да бъде управляваща, а Стария — да се завърне като неин председател. В перспектива, през 2009, страната трябваше да е готова да приеме за министър-председател млада жена от Партията на прогреса.

Рудолф Фюр обаче се очертаваше като проблем.

Още миналото лято го забелязаха: партийният апарат проявяваше към него обезпокоителна благосклонност. Печелеше популярност в различните райони в страната; пътуваше много — вътрешната политика му беше специалност. Лесно се обещаваха милиарди в парични преводи, когато партията е в опозиция, а Рудолф се славеше като майстор в тази дисциплина. За момент изглеждаше, че състезанието между двамата кандидати за поста ще е по-ожесточено, отколкото им се искаше на съпрузите Мюндал. Въпреки това Кари успя да намери разрешение. Прошепна няколко добре подбрани думи в определени уши за отношението на Рудолф към жените и работата се уреди. Мъжът явно се затрудняваше да завърже по-продължителна връзка. Имаше нещо съмнително в начина, по който се появяваше на премиери и празненства с известни личности, винаги с нова жена подръка. Чисто и просто не подходеше на мъж на неговата възраст.

Вибекс смяташе, че Рудолф е необходим на партията, и изглеждаше доволна да има такъв заместник-председател въпреки всичко. С острия си нос, трениран и фино настроен след години в ролята на най-близък съветник на Шел обаче, Кари Мюндал разбираше, че Вибекс крие нещо. Неизменно заставаеше нащрек в присъствието на Рудолф. Кари така и не разбра какво означава този блясък в очите и изостреното ѝ внимание, а Вибекс избегна да ѝ го обясни, независимо че няколко пъти я пита.

— Навярно се радва, задето всички са толкова щастливи да имаме ново седалище на партията и не го следят — отбеляза Вибекс небрежно при последния им разговор. — Рудолф добре се справи като ръководител на комитета по строежа, но трябва да бъде дяволски предпазлив!

Последните си думи изрече с неприкрит гняв. Като участник в телевизионен дебат Рудолф Фюр грубо бе нарушил една уговорка между тях. Преди време стигнаха до съгласие временно да се държат приятелски по време на управлението, защото не оставаше много до отчета на държавния бюджет. Имаха план. Уговорка. Той я бе нарушил.

— Този мъж трябва да внимава — очите ѝ станаха черни: — Ще го смачкам като въшка, ако поискам. Под краката му гори. Или поточно над главата му, ако трябва да сме буквални.

После хукна на заседание и така Кари не разбра какво има предвид. Две седмици по-късно, преди да успеят да се срещнат отново,

тя беше мъртва. Повтори думите на Вибекке пред Рудолф по време на помена в къщата на полуостров Снароя, но той я увери, че не разбира за какво говори. Ала по бузите му избиха трескави петна и силно се смути, когато срещнаха заблудения полицаи в коридора.

Преди три дни отиде на гости на Рудолф Фюр в квартал „Фрогнер“, за да остави някои документи от Шел. Тогава за пръв път най-накрая намери обяснение за избухването на Вибекке, преди да умре. Крайно изнервен от посещението ѝ, Рудолф нямаше търпение тя да си тръгне. Въпреки всичко го помоли да използва тоалетната. Той ядосано погледна часовника си, но нямаше как да ѝ откаже. И именно там, докато държеше насапунисаните си мършави и жилави ръце под топлата вода, разбра къде да търси.

Точно над кабинета на Рудолф Фюр се намираше счетоводният отдел. Името създаваше погрешно впечатление. Не можеше да се говори за никакъв отдел, а за хубава малка стая с жълти като яйчен пунш тапети и архивен шкаф от черешово дърво. Светлината падаше през голям прозорец върху бюрото, където на непълен работен ден седеше Хеге Хансен и завеждаше документите както за партията, така и за акционерно дружество „Квадратюрен“.

— Под краката му гори — изсъска тогава Вибекке. — Или по-точно над главата му, ако трябва да сме буквални.

Беше късно, къщата — почти празна. Кари Мюндал изпи цял термос с чай. Нямаше никаква практика с числа и сметки. Не се занимаваше дори с данъчните декларации. Шел се грижеше за тези неща. Въпреки това любопитството я накара да се опита да разучи от корица до корица счетоводството, свързано с колосалния ремонт: от главните документи до най-малките приложения. От време на време спираше, оправяше си очилата, вираше се по-продължително в някоя фактура, леко поклащаше глава и продължаваше да разлиства нататък.

Спря.

Разл. Водопроводна работа.

ПСтарк порцелан.

Арм. и др.

Раб. Се ок 03.

Общо: 342 293 крони.

ДДС: 82 150 крони и 32 йоре.

Да се изплатят: 424 443 крони и 32 йоре.

От всички безнадеждно неясни и меко казано нищо неговорещи приложения, които разглежда през последните пет часа, това беше най-зле. С думите порцелан и водопроводна работа не се затрудни, но чак след няколко секунди съобрази, че Арм. означава арматура, а между „се“ и „ок 03“ всъщност има празно място. Да не би някой да е огледал работата и да е преценил, че е ОК през 2003 година? Какво значи ПСтарк? Постскриптур тарк? И защо един послепис се намира толкова нагоре във фактурата?

ДДС-то беше отчетено и платено.

Сметката — одобрена.

Се ок 2003.

„Се ок“, замисли се Кари Мюндал.

Септември-октомври 2003 година, може би? Интересен начин на съкращение.

Замисли се за миналата есен, когато работата по къщата изглеждаше в застой. Мазето, покривът и фасадата създаваха най-големите проблеми. Поради погрешно избраната боя стената не можеше да диша. Наложиха се да направят всичко наново. Освен това и оттичането се оказа не наред. След пороен дъжд мазето се наводняваше. Поради пораженията от влагата разбиха пода на първия етаж и го наредиха отново — скъпа, времеемка операция, на път да провали плановете за голямо коледно откриване на къщата.

Тоалетните обаче завършиха още през юни.

ПСтарк.

Филипе Старк^[1].

Когато те обновяваха къщата си на Снароя, най-малката й дъщеря я затрупа със списания за обзавеждане. „Мисли съвременно, мамо“, мрънкаше тя и показваше вани, които Кари Мюндал не харесваше, и тоалетни чинии с форма на яйца. „Не желая да се чувствам като кокошка всеки път, като ходя до тоалетната“, скастри тя дъщеря си и спорът приключи.

Ремонтираха голямата къща в квартал „Квадратюрен“ грижливо и почтително. Тоалетните бяха старомодни: с казанчета под тавана и

порцеланови дръжки на златни верижки.

При Рудолф обаче, в новообзаведената му баня, всичко отговаряше на духа на времето. Филипе Старк. Беше там и го видя. От току-що откритата документация дланите ѝ се изпотиха и тя решително изпи остатъка от хладкия чай.

Взе приложението от папката и тръгна да търси ключа за стаята с ксерокса. Отвори вратата и тишината в коридора я посрещна като стена. Поколеба се за миг, заслуша се. Изглежда, беше сама.

Възможно ли е Рудолф да е убил Вибеке?

Не би било чудно със сметка от 424 443 крони и 32 йоре. Не би могъл да го направи. Дали?

Наясно ли е, че тя знаеше? Беше ли го заплашвала? Затова ли накрая всичко протече толкова добре — преди изборите най-неочаквано Рудолф оттегли кандидатурата си и помоли поддръжниците си да подкрепят Вибеке?

Рудолф Фюр не би могъл да е убил Вибеке. Би ли могъл?

Кари Мюндал пхна копието в малка кафява ръчна чанта, върна всички документи по местата им и тихо заключи след себе си вратата на великолепната къща в квартал „Квадратюрен“.

* * *

Жената, прекарала зимата на Ривиерата, пътуваше обратно към Норвегия. Това донякъде я радваше. Отначало не разпозна чувството. Напомняше ѝ неопределено и неясно за нещо от детството ѝ, дори се колебаеше дали го намираше за приятно. Притесняваше се, дразнеше се, че времето минава твърде бавно. Чак когато самолетът рязко се издигна към небето и видя как Бе дез Анж изчезва под стоманеносивите облаци, се усмихна. Тогава разбра, че това, което изпитва, е очакване.

Пътуваше в петък, двадесет и седми февруари, в пълен само наполовина самолет. Седеше сама на реда; благодари и прие предложеното от стюардесата вино. Оказа се прекалено студено. Остави бутилката между краката си и се облегна назад в стола. Затвори очи.

Нямаше път назад.

Сега всичко щеше да стане много по-силно. Много по-интензивно.

По-опасно и по-добро.

* * *

Улрик Йемселунд беше уплашен до смърт. Лудият гигант, арестувал го преди почти седмица, дойде лично да го вземе от затвора. Улрик се опита да протестира. Предпочиташе да си седи в килията, докато изгние, само да не прекара още малко време с едрия, плешив мъж, на когото явно не му пукаше за нищо и никого. Особено за Улрик Йемселунд и правата, които той въпреки всичко имаше в една правова държава.

По дяволите, изруга наум той, докато го бутеха в стая за разпити в участъка в Осло. Хванаха ме с малко кокаин и един проклет джойнт. Една седмица! Цяла седмица! Кога мислят да ме пускат да си ходя? Защо адвокатът ми не прави нищо? Обеща да съм навън за уикенда. Трябва да си намеря нов. Искам един от най-добрите. Искам навън. Сега.

— Сигурно си озадачен защо те държим толкова дълго — подхвана полицаят неочаквано благо и му посочи стол. — Разбирам те. Но знаеш, не е никак трудно да накараме съдиите да ни разрешат някои неща, когато не сме напълно доволни от заловените хулигани. Веднъж хванах...

Засмя се гръмогласно, затвори вратата зад себе си и седна на стол, който не изглеждаше готов да понесе тежестта му.

— ... едно леке. Много приличаше на теб. Спипах го с три грама хашиш в джоба. Три грама, отбележи. Стоя тук две седмици. Долу в задния двор. За три грама! Само защото не разбираше, че... — внезапно се наведе напред и се усмихна. Блеснаха равни и съмнително бели зъби, — че аз всъщност съм свестен пич.

Улрик преглътна.

— Пич — повтори полицаят. — Точно сега аз съм най-добрият ти приятел на света. И знаеш ли, разочаровам се, когато... — престорено оскърбен прокара ръка по темето си — ти само ме

отхвърляш. Не искаш да отговаряш на въпросите ми или каквото и да е било друго.

Улрик започна да си играе с ръкава на пуловера. Напипа разплетен конец и започна да го навива на пръста си, после се опита да го пъкне между бримките.

— Адвокатката ти сигурно ти е обещала страшно много неща — продължи полицаят. — Такива са си те, нали знаеш. Но за нея ти си само един от многото. Едно леке. Тя си има друга работа, освен...

— Ще си намеря нов адвокат — прекъсна го енергично Улрик и се дръпна към стената. — Искам Тур Едвин Стаф.

Полицаят отново се засмя.

— Тур *Ерлинг* Стаф^[2] — поправи го той и се ухили широко. — Той сигурно си има по-вълнуваща работа, мисля аз. Но чуй ме...

Наведе се толкова ниско над масата, че Улрик усети дъха му. Чесън и стар тютюн. Арестантът притисна глава до стената и се вкопчи за ръба на масата.

— Сигурно се чудиш защо те държа тук — продължи мъжът; пак изглеждаше отстъпчив, почти дружелюбен. — Добре те разбирам. Та ти не си убил никого, нали? Но ще ти кажа нещо. Става дума за това, което аз наричам... хубава екология на престъпността.

Най-сетне се изправи. Изглеждаше озадачен, едва ли не смутен от последните си думи. Улрик върна стола обратно на предишното му място и се осмели да си поеме дъх.

— Елегантен израз — самодоволно го изгледа мъжът. — *Хубава екология на престъпността*. Никога преди не съм го използвал. Нали знаеш, всичко е свързано помежду си — там навън, на свобода.

Махна неопределено към стената с големия си юмрук, сякаш дивата природа е скрита точно зад керамичните плочки.

— Ако има много комари, има много храна за птиците. Ако има храна за птиците, те снасят яйца. Змиите и белките изяждат яйцата. Ако има много белки, има много палта. Ако има много палта... Между другото, отглеждат и питомни белки, нали? Норки?

За момент замислено примижа към Улрик. Синьото му око беше почти затворено. Кафявото гледаше свирепо. След това сви рамене и рязко поклати глава.

— Разбираш какво имам предвид — заключи той. — Всичко е свързано. И с престъпността е така. Най-малкото наркоманско леке е

свързано с най-страшните банкови обирджии, с най-бруталните убийци. Или по-скоро е по-правилно да кажа... *Действията* им са свързани. Образува се мрежа, разбираш ли. Необикновено фина мрежа от...

Сви се, вдигна лакти и започна да гърчи пръсти, все едно се опитваше да изплаши дете.

— Дяволска работа — изсъска той. — Ти купуваш дрога. Някой трябва да я продава. Те забогатяват. Стават алчни. Крадат. Убиват, ако се наложи. Продават дрогата. Младежите се пристрастяват. Ограбват стари жени на улицата.

Продължаваше да се прави на огромен рак. Пръстите му шаваха пред очите на Улрик. Ноктите му бяха нахапани до кръв.

Този е напълно луд, помисли Улрик. Никой ли не знае, че съм тук? Той заключи вратата. Затворена е.

— И така, стигаме до причината да не те пусна на свобода, след като ти прибрах запасите миналата събота — завърши мъжът и изведнъж придоби нормален вид. — Разбираш ли сега?

Улрик не посмя да отговори. Явно нямаше никакво значение дали ще го направи, или не.

— Защото, когато изникна името Трон Арнесен, вече не ставаше дума само за наркотици за лична употреба и марихуана — продължи полицаят. — Защото всичко...

Спря и с ръка подкани събеседника си.

— ... е свързано — промърмори Улрик.

— Браво! Точно така! Имаме напредък, момче! А сега ще видиш какво открих у вас онзи ден. Наложих се да се разходя малко допълнително, разбираш ли? До хубавия ти, скъп апартамент.

Потупа задната част на панталона си, грейна и извади бележник от горния джоб на ризата си.

— Ето го — заяви той доволно. — И така... Доколкото разбирам, това е счетоводството ти.

Улрик отвори уста да протестира.

— Млъквай — изсъска мъжът. — Затварял съм такива като теб още преди на баща ти да му поникнат косми по пишката. Това е счетоводството ти, а тук са клиентите ти.

Показалецът му посочи инициалите в полето на случайно отворена страница.

— Тук имаме телефонни номера и такива ми ти работи, много от тях вече съм идентифицирал. Странно, ей, с какви тайни се движат хората! Но вече почти нищо не може да ме изненада.

Цъкна с език и поклати глава. Изглеждаше напълно потънал в малкия бележник.

— Но не всички — съобщи той рязко. — Липсват ми три имена. Искам да знам кой е АК. И АПЛ и РФ. А и, Улрик...

Надигна се бавно. Почеса се по мустаците, протегна се. Подръпна ухото си. Усмихна се и изведнъж стана сериозен. Дланите му силно удариха по масата. Улрик буквално подскочи на стола.

— Не се будалкай с мен — предупреди го мъжът. — Дори не се и опитвай. Това са клиентите ти, а аз искам да знам кои са те, окей? Нищо не пречи да седим тук, докато изгрее слънцето, но ще бъде дяволски неприятно. И за двама ни. Най-вече за теб. Затова говори сега. Хайде.

Ръката му внимателно обви гърлото на Улрик. Стисна. Не прекалено силно. Охлаби хватката, но ръката си остана там, огромна и парещо гореща.

— Не ни губи времето.

— Арне Кристиансен и Арне-Петер Ларшен — прошепна Улрик задъхано.

— РФ. Кой е РФ?

— Рудолф Фюр — едва изрече Улрик. — Но не съм го виждал отдавна. Поне от две години. Най-малко.

— Добро момче. Какво ти казах?

Безмълвен, Улрик се взря нямо в него, кръвта го блъскаше в слепоочията, потеше се.

— Какво ти казах? — повтори мъжът дружелюбно. — Не бъди толкова глупав.

— Че всичко е свързано — прошепна Улрик бързо.

— Всичко е свързано — кимна мъжът. — Запомни това. За следващия път.

* * *

— Този е в състояние да накара майка Тереза да се изповяда за тройно убийство — заяви впечатлено Сигмюн Барли и потупа доклада на полицаия, написан след разпита на Улрик Йемселунд. — Или Нелсън Мандела да признае геноцида. Или Исус да...

— Схванах, Сигмюн. Успял е от раз, тоест.

Разхождаха се. Ингвар настоя първо да минат през парка „Фрогнер“. Сигмюн протестираше по целия път. Нямаха време. Валеше суграшица. Беше кучешки студ. Обувките на Сигмюн пропусаха, а жена му се сърдеше за допълнителната работа. Той не разбираше защо трябва да изгубят двадесет минути в парк, пълен с грозни статуи и настървени бездомни псета.

— Имам нужда от чист въздух, за да мисля — обясни Ингвар. — А е дяволски трудно, когато мрънкаш като петгодишно дете. Млъкни сега. Радвай се на движението. И двамата имаме нужда от него.

Ингер Йохане греши, разсъждавайки, той ускори крачка. Усецаше странна болка в гърдите. Никога не се бе съмнявал в способностите ѝ. Възхищаваше им се. Имаше нужда от тях. Имаше нужда от нея, а тя му се изплъзваше. Инстинктите ѝ не откликваха точно. Безсънните нощи и лакомото бебе помрачаваха интелекта ѝ. Теорията не се връзва. Ако убиецът иска внимание, шум и публичност, не би избрал Вегар Крог. Вибекке Хайнербак, добре. Всички я познаваха. Но Вегар Крог? Загубен човек на изкуството, квазиинтелектуален шут, за когото почти никой не е чувал. Ингер Йохане греши, а ние сме в пълно неведение. Нямаме представа къде се намираме и накъде да продължим.

— Защо просто не призовем човека? — измрънка Сигмюн кисело.

Доста по-нисък от Ингвар, той подтичваше до колегата си.

— Защо трябва непрекъснато да ходим по домовете на хората? По дяволите, Ингвар, хвърляме на вятъра парите на данъкоплатците с цялото това губене на време!

— Парите от данъците на хората отиват и за по-лоши неща от нашия опит да открием изход от задънената улица, в която се намираме — отговори Ингвар. — Престани вече. След малко ще стигнем.

— Не вярвам на този Йемселунд. Рудолф Фюр не е педераст, да знаеш. Не изглежда такъв. Защо, по дяволите, ще плаща за секс с момче? А? Едър, хубав мъж с такъв успех сред жените! Жена ми чете

такива списания, нали знаеш, със снимки от премиери, празненства и тем подобни; този не е педераст.

Ингвар спря. Пое си дълбоко дъх. Студът прободеше гърлото му.

— Сигмюн — изгледа го спокойно. — Понякога оставам с впечатлението, че си отчайващо глупав. Понеже знам, че не е така, ще те помоля...

Стопли ушите си с ръце. Пак си пое дълбоко дъх и внезапно кресна:

— *Да млъкнеш!*

Тръгна отново.

Подминаха богато украсената порта към магистрала „Ширкевайен“ в пълно мълчание. Два туристически автобуса стояха паркирани малко извън оградата. Ингвар уви шала по-плътно около гърлото си. Група традиционно облечени африканци в широки, пъстри дрехи се качваха в единия от автобусите. Сигмюн трудно разбираше защо туристите идват в Норвегия. А през февруари, с вятър, духащ от всички страни, и киша до прасците, си беше истинско безумие.

— Във всеки случай трябва да признаеш, че дрехите им са смешни — промърмори той.

— С кожени гащи, яркочервено болеро и сребърни катарамии на обувките и ти не изглеждаш прекрасно — подхвърли Ингвар. — Но това не те спира да носиш националната носия, доколкото знам. Сигурно е официално мероприятие. Колко е часът?

— Почти шест — оплака се Сигмюн. — Вкочанясал съм се. Освен това не е бол... болеро, а вълнен елек.

Единадесет минути по-късно Ингвар прокара показалец по редица с имена, изписани върху стоманена табелка до една сива врата.

— Рудолф Фюр — промърмори той и натисна бутона.

Никой не отговори. Сигмюн потропваше с крака и мърмореше неразбираемо. Към тях се приближи млада жена с чанта през рамо. Извади връзка ключове и лъчезарно се усмихна на Ингвар.

— Здравей — поздрави тя, сякаш го познава.

— Здравсти — отвърна той.

— Искаш да влезеш ли?

Задържа вратата отворена и Ингвар я хвана. След червенокосата жена остана аромат на свеж въздух и лек парфюм, когато, подскачайки и свирукайки си, се заизкачва по стълбите като малко момиче.

— Приятен уикенд — изгука тя.

Чуха как една врата се отваря и затваря.

— Ето че сме тук — обяви Сигмюн и погледна нагоре.

— На четвъртия етаж — уточни Ингвар и отиде до стар асансьор с решетки от ковано желязо. — Не съм сигурен дали ще ни издържи.

— Максимум 250 килограма — прочете Сигмюн на емаилирана табелка. — Да рискуваме, а?

Влязоха. Едвам. Асансьорът скърца и стена, и спря на половин стъпка от четвъртия етаж. Ингвар се измъчи, докато отвори вратата. Решетките се бяха зацепили за пода.

— Надолу предпочитам да сляза по стълбите — простена той, когато най-после успя да излезе навън.

Въпреки древния асансьор блокът беше хубав. По широките стълби имаше килим. Разделените на сини и червени квадрати прозорци към задния двор хвърляха цветни отблясъци по стените. Между двете врати на четвъртия етаж висеше картина в рамка — жълто-кафяв пейзаж от Южна Европа.

Преди Ингвар да успее да звънне на вратата на Рудолф Фюр, съседната се отвори.

— Здравейте — поздрави ги около седемдесетгодишна жена.

Сигмюн я прецени като аристократично красива. Слаба и доста ниска, с хубава коса. Пола и пуловер, чифт хубави кожени пантофи. Кършеше ръце и изглеждаше много притеснена.

— Нямам намерение да се намесвам — подхвана тя. Чак сега Ингвар забеляза, че въпреки старомодния си раболепен вид има зорки очи. Дватама мъже отдавна бяха претеглени и премерени.

— Приятели на господин Фюр ли сте? Колеги, може би?

Усмивката ѝ изглеждаше достатъчно истинска, притеснението ѝ — искрено.

— Ще ви призная, че седях и слухтах дали няма да дойде някой — обясни тя, преди да успеят да отговорят. — Веднъж да се радвам на шума от онова там.

Тънък пръст с добре поддържан нокът посочи асансьора.

— Разбирате ли, Рудолф е истинско съкровище за този блок. Грижи се. Урежда неща. Когато преди Коледа си счупих крака...

Повдигна леко левия си крак — хубав, слаб и здрав.

— ... всеки ден ми пазаруваше. Добри съседи сме, Рудолф и аз. Но сега... Извинете.

Затвори вратата зад себе си и направи няколко крачки към двамата мъже.

— Халдис Хелеланд — представи се тя.

Двамата мъже промърмориха фамилията си.

— Толкова съм притеснена. Снощи Рудолф се прибра към девет часа. И аз се прибрах по същото време. Беше ходил на театър с приятелка. Рудолф и аз винаги се заговаряме, когато се засечем. Понякога идва у нас за по едно кафе. Или питие. Винаги е толкова...

Прилича на невестулка, помисли Ингвар. Умна, любопитна невестулка с живи ръце и зорък поглед. Вижда всичко.

Тя оправи косата си, покашля се.

— ... мил — довърши тя.

— Но не и вчера — тонът на Ингвар беше въпросителен.

— Не! Почти не отговори на въпросите ми. Изглеждаше блед. Попитах го дали не е болен; не бил. Сега нещата стоят така, че...

Усмивката ѝ я подмлади с десет години. Между добре поддържаните зъби проблесна злато; имаше дълбоки трапчинки.

— Той е мъж в разцвета на силите си, а аз — възрастна вдовица. Добре разбирам, че невинаги е в достатъчно добро настроение да ми отдели време, но...

Поколеба се.

— Поведението му е било странно — помогна ѝ Ингвар. — Изглеждаше по-различно от обикновено.

— Точно така — съгласи се благодарно госпожа Хелеланд. — А след това, колкото и да ме е срам да си го призная, подслушвах малко.

Гледаше Ингвар право в очите.

— Не е хубаво, естествено, но тук всичко се чува доста добре и аз смятам, че всички трябва... да се грижим едни за други.

— Напълно съм съгласен — кимна Ингвар. — Какво чухте?

— Нищо — възкликна тя развълнувано. — Това е проблемът! Обикновено чувам стъпките му. Музика. Телевизорът може би. Единственото...

Бръчката на челото ѝ отново се появи.

— Телефонът звъня — заяви тя убедено. — Четири пъти. Звъня ли, звъня.

— Вероятно пак е излязъл — предположи Сигмюн.

Халдис Хелеланд го погледна с укор, все едно я обвиняваше, че спи на пост по време на военна служба. Посочи два вестника до изтривалката пред вратата.

— Сутрешното и вечерното издание — изгледа го многозначително. — Този мъж е вманиачен по вестниците. Ако не се е измъкнал навън през нощта, докато съм спала, си е вкъщи. Дори не си взима вестниците!

— Може и така да е направил — допусна Ингвар. — Да е излязъл през нощта.

— Ще се обадя на полицията — отсече тя. — Ако не сте в състояние да разберете, че познавам Рудолф Фюр достатъчно добре, за да виждам нещо не наред в ситуацията, ще се обадя на силите на реда.

Рязко се обърна и тръгна към вратата си.

— Почакайте — спря я Ингвар спокойно. — Госпожо Хелеланд, ние сме от полицията.

Отново се обърна рязко.

— Какво?

Прокара бързо ръце през косата си, усмихна се облекчено и добави:

— Естествено. Онази ужасна история с Вибекке Хайнербак. Отвратително. Дълбоко засегна Рудолф. Вие сте тук, за да получите информация, разбира се. Но тогава...

Главата ѝ се накланяше от едната на другата страна, бързо и рязко. Вече наистина приличаше на невестулка с остър нос и малки живи очи.

— Тогава да влизаме вътре — заключи тя. — Само ще ви помоля да ми покажете значките си. Един момент, да взема ключа.

Изчезна, преди двамата полицаи да успеят да кажат нещо.

— Не ми харесва тази мисъл — промърмори Ингвар.

— Коя? — попита Сигмюн. — Та тя има ключ! И разправяй каквото щеш, но казва доста разумни неща.

— Не ми харесва мисълта какво можем да намерим.

Халдис Хелеланд се върна. Хвърли бърз поглед на значките им и кимна.

— Миналата есен Рудолф прави ремонт на банята си — обясни тя и пъкна ключа в ключалката. — Стана наистина разкошна. Докато

работниците идваха и си отиваха, беше добре и аз да имам ключ. Човек не знае на кого да има доверие. После си остана у мен. Ето!

Вратата се отвори.

Ингвар влезе в тъмен коридор. Вратите към другите помещения бяха затворени. Потърси пипнешком електрически ключ и намери един.

— Всекидневната е натам — упъти го госпожа Хелеланд с по-слаб глас.

Мина под ръката на Ингвар и отиде към дъното на антрето. Спря пред двойна врата.

— По-добре отворете вие — кимна тя към Ингвар.

Той отвори.

Върху масата за хранене лежеше полилей с оплетени една в друга висулки. Самотно стъклено парче се полюшваше от ръба ѝ. От куката в тавана, където полилеят явно е стоял доскоро, в центъра на голяма гипсова розетка на едно въже висеше Рудолф Фюр с посинял и подут език и отворени очи. Трупът беше почти неподвижен.

— Идете в апартамента си и чакайте там — отпрати я Ингвар.

Халдис Хелеланд още не бе посмяла да влезе в стаята. Подчини се, без да пита, без дори да се опита да хвърли поглед навътре към помещението. Външната врата остана отворена. Чуха стъпките ѝ по стълбищната площадка. Вратата към апартамента ѝ се затвори.

— По дяволите — изруга Сигмюн Барли и отиде до мъртвия.

Вдигна крачола на панталона му и докосна бялата кожа.

— Съвсем студен.

— Виждаш ли писмо?

Ингвар не помръдваше. Просто стоеше напълно неподвижно и наблюдаваше слабото полюшване, предизвикано от допира на Сигмюн. Трупът се въртеше изключително бавно около собствената си ос.

На пода имаше прекатурен стол.

При всички положения Ингер Йохане има право за едно. Този случай ще ни струва скъпо. Прекалено скъпо. Препъваме се без посока. Тук вдигаме част от завесата на един живот, там дръпваме някоя нишка. И всичко се разплита. Но не намираме каквото търсим. Можем обаче да продължим нататък. Рудолф Фюр не е успял. Кой му е казал? Улрик? Улрик ли се е обадил да предупреди стар клиент, че

тайната му е разкрита? Че вече няма смисъл да обикаля наоколо с жени под ръка и да се прави на светски човек?

— Тук няма никакво писмо, във всеки случай.

— Търси по-старателно.

— Но аз...

— Търси по-старателно. И се обади на дежурния патрул! Веднага!

Рудолф Фюр не е убил Вибекке Хайнербак, помисли Ингвар. Не можеше да помръдне. Когато убийството е било извършено, е вечерял със свои съпартийници в квартал „Баерум“. Алибито му е солидно. Никога не е бил заподозрян. Въпреки това не го оставихме на мира. Никога не можем да оставим нещата на мира.

— Няма никакво писмо — обади се Сигмюн Барли изнервено. — Обесил се е, защото не е искал да го хванат по бели гащи. Не е повод за хвалба, най-вероятно.

— И точно защото Рудолф Фюр навярно е плащал за секс на любовника на Трон Арнесен, ще си замълчим — промълви Ингвар и най-накрая отиде до трупа, вече спрял да се върти — Трябва да има граница на пораженията, които нанасяме върху живота на хората и тяхната памет — довърши Ингвар. — Това ще си остане между нас, окей?

Погледна към лицето на Рудолф Фюр. Широката, мъжествена брадичка сега изглеждаше още по-голяма, очите му бяха кръвясали. Напомняше му на изхвърлена на брега дънна риба.

— Окей — съгласи се Сигмюн. — Хубаво. Полицията е на път. Ще дойдат до десет минути.

Дойдоха за осем.

* * *

Четири часа по-късно Кари Мюндал вдигна телефона, раздразнена, че някой се обажда в единадесет часа в петък вечерта, но само след минута се свлече бавно върху един стол до малката махагонова библиотека в антрето. Изслуша съобщението на партийния секретар и едвам успя да отговори на въпросите му. Разговорът най-сетне приключи, ала тя продължи да седи на неудобния стол. Наоколо

беше полумрачно и хладно и въпреки това не намери сили да се изправи.

Вчера се обади на Рудолф Фюр. Не можеше да остави нещата така. След безсънната нощ между сряда и четвъртък, по време на която в главата ѝ се въртяха предимствата и недостатъците на това да вдигне шум, или не, взе решение.

Сега разбираше колко фатално се е оказало то.

Без да е сигурна иска ли да продължи да се рови, му се обади. Без да прецени дали партията, а следователно и Шел Мюндал, биха понесли подобен скандал, му съобщи, че знае.

Бях толкова ядосана, помисли си тя, чувайки собственото си бързо и повърхностно дишане. Толкова разочарована и бясна. Не разсъждавах ясно. Просто исках да му дам да разбере, че опасността не е преминала. Трябваше да знае, че тайната му не е погребана с Вибекс. Бях толкова бясна. Толкова ужасно разочарована.

— Какво има, скъпа?

Шел Мюндал стоеше до нея. Светлината падаше през двойната врата право в очите ѝ. Мъжът представляваше просто тъмна фигура с лула в едната ръка и вестник в другата.

— Рудолф е мъртъв — обяви тя.

— Рудолф?

— Да.

Тя все още чуваше само собственото си дишане, собствения си пулс. Той включи лампата, светлината я заслепи. Разплака се.

— Какви ги говориш? — попита той и хвана ръката ѝ.

— Рудолф се е самоубил — прошепна тя. — Не знаят точно кога. Изглежда вчера. Не знаят. Не знам.

— Самоубил се е? *Самоубил?*

Шел Мюндал изрева.

— Защо, по дяволите, би се самоубил този идиот?

Не са намерили писмо, съобщи ѝ партийният секретар. Нито в апартамента, нито на компютъра. Щяха, естествено, да продължават да търсят, но засега не бяха намерили нищо.

— Никой нищо не знае — промърмори Кари Мюндал и пусна ръката му. — Засега никой нищо не знае.

Надявам се да не си написал писмо, Рудолф. Дано клетата ти майка никога не разбере колко те е било страх — толкова, че не си

искал да живееш повече.

— Имам нужда от едно питие — въздъхна Шел Мюндал и изпсува. — Ти също.

Последва го, без да каже нищо повече.

Вечерта се оказа натоварена с телефонни разговори и много посещения. Никой не забеляза, че за пръв път през дългия си живот пъргавата жена не пророни нито дума. Всички говореха, някои бяха отчаяни. Отделни хора плачеха. Идваха и си отиваха до късно през нощта. Кари Мюндал прави кафе и чай, смесва силни питиета и маза филии хляб с масло до полунощ. Но не каза нищо.

На зазоряване, след като Шел най-накрая заспа, тя стана и слезе на първия етаж. В ръчната ѝ чанта, в един от джобовете на голямото ѝ портмоне се намираше копието на една компрометираща фактура. Извади я и отиде до камината. Запали клечка кибрит. Пусна хартията, чак когато огънят близна пръстите ѝ.

Два дена по-късно излъга, че пак има работа в счетоводството. Веднага намери каквото търсеше. Скъса оригиналната фактура на малки парченца и я пусна в тоалетната на третия етаж — старомодна тоалетна с казанче на стената и порцеланова дръжка на златна верижка.

Така и не намериха писмо. Известно време двама полицаи обикаляха из Осло с мисълта, че знаят защо Рудолф Фюр се е обесил в собствената си всекидневна тъй скоро, след като с такова ликуване го избраха за водач на една от най-големите политически партии в Норвегия. Никога не казаха нищо. След няколко години този епизод изчезна от съзнанието им, забравиха го.

Само една по-възрастна жена на полуостров Снароя, западно от Осло, знаеше истинската причина за самоубийството.

Тя никога не я забрави.

---

[1] На френски и норвежки Филипе се пише Philippe, затова инициалите му съвпадат със съкращението за постскрипtum. Филипе Старк (р. 1949) е известен Френски проектант. — Бел.прев. ↑

[2] Стаф, Тур Ерлинг (р. 1933) — нашумял съвременен норвежки адвокат. — Бел.прев. ↑

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

— Високосна година — извика Кристиане. — Банг! Банг!

— Никакви оръжия-игралки в къщата — смъмри я Ингер Йохане и издърпа шпатулата от ръцете на детето.

— Не можеш с чиста съвест да наречеш това оръжие-игралка — възрази Ингвар изнервено.

— Банг, банг! Какво е високосна година?

— Година, в която февруари има двадесет и девет дни — обясни Ингвар и клекна. — Това се случва само веднъж на четири години. Може би този ден е срамежлив?

— Срамежлив — повтори Кристиане. — Високосна година. Градоносна година. Банг!

После прибра косата си зад ушите точно както майка ѝ бе направила току-що.

— Но какво е научното обяснение? — попита сериозно. — Искам да разбера, не да се шегуват с мен.

Възрастните се спогледаха. Ингер Йохане притеснено, Ингвар гордо.

— Защото на Земята ѝ трябва малко повече от 365 дни, за да...

Прокара ръка по темето си и потърси помощ от Ингер Йохане с поглед.

— За да се завърти около оста си?

— Това отнема един ден, Ингвар.

— Да обиколи Слънцето?

Ингер Йохане само се усмихна и продължи да разтребва.

— Да направи пълна обиколка около Слънцето — обясни тя авторитетно на Кристиане. — Това се нарича година, която е малко по-дълга от... Затова трябва да съберем часовете, които остават, и от време на време да образуваме допълнителен ден. Веднъж на всеки четири години. Имаше и нещо с Григорий и Юлиан, но не си го спомням.

— Добра си — похвали я Кристиане. — Юлиан е шимпанзе, Ингвар. Ще си играя на високосна година с Леонард. Днес тати идва да ме вземе. Ти не си моят тати.

— Не съм, но много те обичам.

Тя се затича навън с Джак по петите си. Чу се трополенето на малките крачета по стълбите, вратата силно се затръшна. Ингвар изсумтя и сковано се надигна.

— Чудя се колко пъти още ще ми повтори, че не съм й баща. Трябва по-добре да организираме времето, което прекарва с него. Тази зима цареше пълен хаос. Всъщност тя не ходи ли при Исак в петък?

— Какво ти е? — попита Ингер Йохане и го погали по главата. — Само това с Рудолф Фюр или...

— Само? Само?

Дръпна главата си твърде рязко.

— По дяволите, няма „само“, когато работата ти кара хората да се самоубият.

— Никого не си накарал да се самоубие, Ингвар. Добре го знаеш.

Той седна на най-близкия стол. Недоядено парче целина се търкаляше в една мръсна чиния. Взе го и отхапа.

— Не знам — възрази той и започна да дъвче.

— Скъпи...

Той не успя да сдържи усмивката си. Целуна го по ухото, по шията.

— Никого не си убил — прошепна тя. — Та ти пускаш паяците в градината, след като ги хванеш. Рудолф Фюр се е самоубил. Той е избрал да умре. Съвсем сам. Естествено...

Изправи се и го погледна в очите.

— Естествено, че вината не е твоя. Знаеш го.

— Липсваш ми — промърмори той, преглъщайки целината.

— Липсвам ти? Шегаджия. Та аз съм тук.

— Не изцяло. Никой от нас не е изцяло тук. Не и както преди.

Всичко ще се оправи, помисли тя. Скоро. Най-после отново мога да спя. Не много, но несравнимо повече. Пролетта приближава. Рагнхилд расте. Става все по-силна. Всичко ще се оправи. Само да приключи този случай, а ти...

— Мислил ли си да вземеш отпуска? — попита тя небрежно и започна да зарежда съдомиялната машина.

— Отпуска?

— Да вземеш отпуска по бащинство, както си му е редът?

— Сякаш можем да си го позволим...

Дъвчеше ли, дъвчеше, гледайки внимателно зеления нахапан стрък.

— Примерно аз да започна работа отново — предложи тя. — Няма ли да е хубаво да се отървеш от този случай? Да го забравиш? Да оставиш някой друг да те замести, някой друг да...

— Не се шегувай. Не е ли странно? — учуди се той и присви очи. — Не е ли странно наистина да предпочетеш смъртта пред...

— Не сменяй темата. Мислил ли си въобще за това?

— Ти имаш право на по-голямата част от отпуската, Ингер Йохане. Това е съвсем правилно и редно. Току-що си родила, кърмиш. Хубаво е за Рагнхилд. А това, което е хубаво за нея, е хубаво за нас.

И за да подчертае, че разговорът е приключил, хвърли стръка целина към кофата за боклук под мивката. Не уцели.

— Не е ли дяволски странно? — попита отново и разпери ръце. — Един човек се самоубива, защото има риск да разкрият, че е хомосексуален? През 2004 година? По дяволите, та те са навсякъде! Имаме купища лесбийки в службата, не изглежда да се чувстват преследвани или измъчвани, а и ние...

— Строго погледнато, ти не знаеш нищо за това — тя вдигна целината. — Не ги познаваш особено добре.

— Нашият финансов министър е гей, по дяволите! На никого не му пука от това!

Ингер Йохане се усмихна. Това го подразни.

— Финансовият министър е... *изискан* мъж от богато семейство — отбеляза тя. — Дискретен, професионалист и според малкото, известно за него, добър готвач. Живее с един и същи мъж от сто години. *Малко по-...*

Доближи палеца и показалеца си в пресилен жест.

— ... различно е от човек, който плаща за секс на млади момчета, а всеки път, когато наблизо има камера, обикаля с блондинки под ръка.

Ингвар не отговори. Отпусна главата си в ръце.

— Поспи малко — предложи тя тихо и го погали по гърба. — Цяла нощ не мигна.

— Не съм изморен — промърмори той.

— А какво тогава?

— Тъжен.

— Мога ли да направя нещо за теб?

— Не.

— Ингвар...

— Най-лошото е, че толкова рано изключихме Рудолф от случая — ядоса се той и се изправи. — Алибито му беше наред. Нищо не намекваше, че е виновен за убийството. Напротив, според колегите от Стуртинга изглеждал напълно съсипан. Защо не оставихме човека на мира? Какво, по дяволите, ни интересува с кого спи?

— Ингвар — опита отново тя и обхвана вратните му мускули с две ръце.

— Чуй ме — отблъсна я той.

— Слушам. Просто ми е малко трудно да ти отговоря, защото това, което казваш, не е... особено разумно. Имали сте основателна причина да искате да проучите Рудолф Фюр. Не на последно място във връзка със спора между него и Кари Мюндал. По време на възпоминанието...

— Много добре помня — прекъсна я той кисело. — Но преди не повече от пет дена ти направи профил на убиец, който никак не отговаря на Рудолф фюр! Защо тогава трябваше да преследвам...

— Ти не повярва в този профил — отбеляза тя кратко и извади препаратата за миене на съдове. — Нито тогава, нито сега. И честно казано, мисля, че е време да спреш да хленчиш.

— Да хленча? *Да хленча?*

— Да. Хленчиш. Самосъжالياваш се. Стига толкова.

Включи съдомиялната машина, постави препаратата на рафта в шкафа над нея и се обърна към съпруга си. Сложи ръка на кръста и широко се усмихна.

— Глупачка — промърмори той и неохотно отвърна на усмивката ѝ. — Освен това сама призна, че профилът ти има слаби места. Вегар Круг не се връзва. Не е достатъчно известен.

Ингер Йохане вдигна от пода Суламит. Очите на пожарникарската кола, останали без зеници, я гледаха благо. Заигра се със счупената стълба.

— Мислих още по въпроса.

— Аха?

— Помниш ли... Помниш ли, когато седяхме тук със Сигмюн?
Не миналия вторник, а преди няколко седмици?

— Естествено.

— Той ме попита какъв би бил възможно най-ужасният убиец.

— Да.

— Отговорих му, че трябва да е извършител без мотив. — Да?

— Няма такива.

— Хм, не. Какво си имала предвид тогава?

— Имах предвид... Имам предвид, че засега аргументите ми си остават същите. Който избира жертвите си напълно случайно, без мотив за всяко отделно убийство, би бил много труден за откриване. Ако редица други фактори са налице, естествено. Например, извършителят чисто и просто да си върши добре работата.

— Да...

Той кимна и се хвана за стомаха.

Тя пусна Суламит с трясък на пода.

— Не си гладен. Яде преди по-малко от час. Слушай сега.

— Слушам.

— Проблемът е, че ми е трудно да си представя напълно случайна поредица от жертви — впусна се в обяснения Ингер Йохане и седна на табуретката до него. — Хората не живеят във вакуум! Никога не сме безпристрастни, имаме пристрастия, проявяваме неодобрения, ние...

Опря върховете на пръстите си. Ръцете ѝ се превърнаха в палатка, пъкна носа си в отвора по средата.

— Да си представим — продължи тя съсредоточено с носов глас, — убиец, който решава да отнеме живот. По една или друга причина. После ще се върнем на това. Но той решава да убие. Не защото иска някой да умре, а защото...

— Трудно ми е да си представя хладнокръвно убийство, без убиецът действително да желае смъртта на жертвата.

— Нека въпреки това се опитаме — настоя тя нетърпеливо, склучи ръце и ги стисна, та чак кокалчетата ѝ побеляха. — Убиецът вероятно ще избере първата жертва доста лесно. Както когато сме малки и слепешком въртим глобуса. Където попадне пръстът ти...

— ... там ще отидеш след двадесет и пет години — завърши той.
— Дори четох детска книга за нещо подобно. „Обвържащото обещание“ на Тори Гредстед!

— Помниш ли какво обикновено се случваше втория път, когато опитваше да направиш същото?

— Шмекерувах — усмихна се той. — Не затварях напълно очи, за да уцеля по-интересно място от това на приятеля ми.

— Накрая стоиш с отворени очи и се прицелваш — призна Ингер Йохане. — Аз исках да отида на Хаваите.

— Искаш да кажеш...

— Четох — прекъсна го тя и го остави да я погали по ръката, — че във вестниците наричат тези убийства перфектни престъпления. Не е странно, като се има предвид колко безпомощна изглежда полицията. Въпреки това нека променим фокуса и насочим вниманието си към *перфектния убиец*. Но...

Прехапа долната си устна и се пресегна към каперсите в една купа.

— Работата е там, че такъв не съществува — промълви тя и заоглежда зърната. — Перфектният убиец се поставя напълно извън всякакъв контекст. Перфектният убиец не изпитва нищо — нито ужас, нито страх, нито омраза и в никакъв случай любов. Хората проявяват склонност да си представят напълно луди убийци без никакви чувства, съвършено неспособни да установят връзка с други живи същества. Забравят, че дори Марк Дютру, образецът за чудовище педофил, е бил женен. Хитлер е осъдил шест милиона евреи на смърт и мъчения, но разправят, че много обичал кучето си. Човек дори може да предположи, че е бил добър към него.

— Имал е куче?

Тя сви рамене.

— Така казват. Във всеки случай разбираш какво искам да кажа.

— Не.

Изправи се бавно. Все още дъвчеше жилавите каперси. Огледа се наоколо и отиде до кутията с играчки на Кристиане.

— Аз съм човек, решил да убие — заяви тя, преглътна и спря възражението му още в зародиш. — Забрави за момент защо.

Взе една червена топка и я задържа пред себе си в ръка в драматичната поза на Хамлет с черепа. Ингвар се изкикоти.

— Не се смей — предупреди тя спокойно. — Това е моят глобус. Знам много за престъпленията. Те са моята професия. Познавам добре връзката между мотив и разкритие. Знам, че по-лесно ще ми се размине убийство, ако никой не открие връзка между мен и жертвата. Затова завъртам глобуса...

Затвори очи и слепешката постави пръста си върху червената пластмаса.

— Избрах съвсем случайна жертва. И ще я убия. Всичко минава добре. Никой не ме заподозира. Настървявам се.

Очите ѝ пламнаха.

— Но по някакъв начин съм променена. Всички действия, всички случки ни променят. Чувствам се... успяла. Искам да го направя отново. Чувствам се... жива.

Застина. Ингвар отвори уста.

— Шшт — спря го тя рязко. — Шшт!

От долния етаж се чуваше как децата тичат от стая в стая. Джак лаеше яростно. През пода се чуваше приглушен гневен глас на възрастен.

— Може би трябва да я взема — предложи Ингвар. — Изглежда, като че ли...

— Шшт — повтори тя със зареян поглед, застинала в комична театрална поза с единия крак, кокетно поставен пред другия. Топката още стоеше в ръката ѝ.

— Жива — повтори тя, все едно опитваше думата на вкус.

Внезапно хвана топката с две ръце и я хвърли на пода; тя подскочи към камината и събори една саксия, но Ингер Йохане с нищо не показа, че това я интересува.

— Жива — изрече тя за трети път. — Тези убийства са вид... екстремен спорт!

— Моля?

Ингвар се взря в Ингер Йохане. Опита се да види вътре в нея, да проникне зад плашещия непознат поглед, в необичайното поведение. Тя се намираше сякаш в транс.

— Екстремният спорт — продължи тя, без да му обърне внимание, — е начин да се чувстваш жив. Така го описват тези, които се занимават с него. Приливът на адреналин. Еуфорията. Усещането, че предизвикваш смъртта и я побеждаваш. Отново и отново. Почти да

умреш се превръща в начин да усещаш живота. По-силно, твърдят. По-добре. Ние останалите се питаме: защо? Защо изкачват Еверест, когато пътят дотам в буквален и преносен смисъл е застлан с трупове? Каква е причината някой доброволно да се хвърли от високите скали в Мексико, след като поради съвсем малка грешка в изчисленията би се забил право в тях?

— Ингер Йохане — вдигна ръка Ингвар.

— Казват, че това ги кара да се чувстват живи — отговори тя на собствените си въпроси.

Все още не го поглеждаше. Взе парцалената кукла на Кристиане от перваза на прозореца, подръпна краката ѝ, после силно и продължително я притисна към себе си.

— Ингер Йохане — повтори той.

— Съвсем не разбирам — прошепна тя, — но такова обяснение дават. Това казват, когато всичко е минало и се усмихват на камерите, на приятелите си. Дърпат живота за носа. И се смеят. И повтарят всичко отначало. Пак. И все пак...

Той се изправи. Отиде до нея. Взе куклата от ръцете ѝ и я прегърна. Не знаеше дали тя плаче; стоеше напълно неподвижен.

— Сякаш животът не е достатъчно ценен сам по себе си — промърмори тя, забила нос в гърдите му. — Сякаш банално човешкото не е достатъчно лошо. Сякаш да обичаш, да имаш деца и да остарееш не е достатъчно страшно.

Отблъсна го. Той не искаше да я пусне, но тя се пребори и успя да го избута. Поне го погледна право в очите, когато продължи:

— Виждаме го навсякъде, Ингвар. Все по-често, по нови начини. *Jackass stunts*^[1] за младежи. Подпалват се, скачат от покриви с колелета. Скучно им е. *Скучно им е до смърт!*

Почти изкрещя, удари гърдите му с длан. С треперещ глас продължи:

— Чувал ли си, че някои играят вид руска рулетка със заразени от СПИН? Други изпадат в оргазъм чрез задушаване. Понякога умират, преди да стигнат кулминацията. Умират!

Засмя се истерично. Отиде до кухненския плот и седна на табуретката. Покри лицето си с ръце.

— Смъртта е единствената истинска новина за съвременните хора — промълви тя. — Не помня кой го беше казал, но е вярно.

Смъртта е изключително вълнуваща, тъй като единствено нея винаги можем да разберем. Само за нея знаем нещо.

— Значи твърдиш — реши да я върне към конкретния случай Ингвар, — че си имаме работа с убиец, на когото... му е скучно?

— Да. Мотивът му не е свързан с това кого убива, а с това да убива.

— Ингер Йохане...

— Така трябва да е — настоя тя. — Убийството е най-екстремното от всички екстремни действия. Този убиец е... Връзва се, Ингвар. Връзва се с теорията, че не той е убил Фиона Хеле. Просто си е седял. Някъде. И му е било скучно. И ето че Мац Бохюс убива майка си по жесток начин, а Норвегия полудява. Убийството съдържа всичко: жертва знаменитост; ритуални елементи; силна символика; вдигна се ужасен шум около него. Трудно ми е да си представя нещо по-вълнуващо, по-отключващо от такова убийство. Особено защото много прилича на първото убийство от друга поредица, от друг разказ за...

— Но чуй се само какви ги говориш — повиши глас Ингвар. — Ако обобщим направения от теб профил, получаваме следното: Първо...

Докосна палеца на лявата си ръка с показалеца на дясната.

— Убиецът знае почти всичко, заслужаващо да се знае за престъпленията. Второ: в някакъв момент е слушал лекцията на Уорън за *Proportional retribution*.

— Или е слушал за нея — поправи го Ингер Йохане.

— Което поставя под голямо съмнение дали въобще е норвежец — направи гримаса Ингвар. — Трето: този извършител убива за развлечение, бягство от скучен, безсъдържателен живот. Избира...

— ... жертвите си случайно — допълни тя със зачервени бузи и блеснали очи. — При всички положения поне първата. Тогава е имал само един критерий — да бъде известна. Искан е максимално много шумотевица. Такова напрежение цели той. Играе си, Ингвар.

— И ето че се връщаме на изходната позиция — уморено потърка брадичката си той. — Вегар Круг не беше известен.

— Беше достатъчно известен — поправи го тя нетърпеливо. — И около него се вдигна прилично количество шум, дявол да го вземе! Най-вече защото беше трети в поредица убийства на известни

личности. Убиецът го е предвидил. Знаел е, че Вегар Крог е достатъчно известен и затова се е отказал от... случайността!

— Какво?

— Само компютър избира напълно случайно, Ингвар. Ние, хората, се оставяме да ни повлияят, съзнателно или не. Избрал е Вегар Крог, защото...

Погледът ѝ пак се разфокусира — изглеждаше някак отнесена. Хвана кичур коса и го захапа. Отдолу вече не се чуваше шум. Децата играеха навън в дъжда; Ингвар долавяше гласовете им от градината.

— Убиецът е искал да го види мъртъв — провлачено обясни тя. — Мотивирала го е преди всичко... играта. Забавлението. Предизвикателството да отнеме живот и да се измъкне безнаказано. Този път обаче убиецът се е поддал на изкушението да избере някого, на когото желае злото.

— Всички са желали злото на Вегар Крог — простена Ингвар. — И профилът ти не подхожда на нито един от хората, на които попаднахме, с които разговаряхме или имахме поне минимално основание да заподозрем в този случай. Знаеш ли колко са общо? Колко разпита сме провели?

— Много най-вероятно.

— Няколкостотин! Почти хиляда разпита! И нито един от тези хора не отговаря на описанието ти на... Какво да правим тогава? Къде е той, какво трябва да...

— Няма да се издаде. Не още. Просто се налага да почакаме.

— За какво?

— За...

— Най-добрата майка на света — извика Кристиане.

Облечена в палто и с подгизнали ботушите, тя претича и се хвърли в прегръдките на майка си, оставяйки мокра диря. Джак я следваше. Животното спря между стаята и отворената кухня и се отърси. Около него се образуваха локвички мръсна вода. По паркета напада пясък и парченца чакъл.

— Най-доброто куче на света — продължи Кристиане. — Най-добрата Кристиане на света. И татко. И Ингвар. И къщата. И...

— Ехо! Просто влязох. Готов ли е багажът ѝ?

Исак се засмя и потупа скимтящото куче, размахало опашка.

— Излизах с платноходката — обяви той. — Мокър съм колкото Кристиане. Кофти време за мореплаване, а! Ужасно студено. Хубав вятър. Но започна да вали. Проливно. Ела, момичето ми! Днес ще идем на картинг! Супер яко!

Той мина тежко по паркета с мръсни обувки, взе пожарникарската кола, усмихна се широко и я пъкна в джоба си.

— Чао, мамо! Чао, Ингвар!

Момиченцето танцуваше след баща си. Ингвар и Ингер Йохане продължиха да седят заслушани в тършуването, долитащо от стаята на Кристиане. Той сложи ръка върху бедрото ѝ и я спря, когато тя понечи да отиде да им помогне. Пет минути по-късно чува как аудито на Исак се отдалечава по улицата.

— Обзалагам се, че е забравил да вземе пижама и четка за зъби — каза Ингер Йохане, опитвайки се да не чува уморената въздишка на Ингвар:

— На всяка бензиностанция продават четки за зъби, Ингер Йохане. А тя може да спи по тениска. Исак си спомни за Суламит, това е най-важното. Недей да...

Тя се изправи рязко и отиде в банята.

Скучна съм, помисли си; прииска ѝ се да сложи мръсните дрехи в пералнята. Безинтересна и непохватна съм. Знам го. Отговорна съм, рядко съм импулсивна. Скучна съм.

Но поне на мен никога не ми е скучно.

* * *

Мъжът — една непопулярна звезда — седеше на стол, а върху горния джоб на ризата му имаше закрепена с безопасна игла мишена. Дългата коса, вързана на конска опашка, образуваше дяволски триъгълник над челото. Издатината над очите му напомняше нещо нечовешко. Съединените вежди наподобяваха дебела пиявица, пълзяща по лицето му. Носът му беше изискан, прав и малък; устните — пълни, но козята брадичка никак не хармонираше с тях. Между острите кучешки зъби се виждаше езикът му. Тъглчетата на устата висяха в грозна гримаса. Над главата му се намираше метална кофа, закрепена за стената с гвоздеи на дъното.

Ховар Стефансен, биатлонист по професия, имаше досега като най-голямо постижение два сребърни медала от световно в индивидуалното състезание. Миналият сезон спечели три победи за световната купа. Едва двадесет и четири годишен, той представляваше една от големите надежди на Норвегия за Олимпийските игри в Торино през 2006 година.

Стига да съумее да се контролира, предупреди го ръководителят на националния отбор само преди шест седмици.

В рамките на двата сезона в мъжкия отбор четири пъти лишаваха Ховар Стефансен от състезания. Арогантен победител и необикновено лош губещ, той по принцип обвиняваше съперниците си в употреба на забранени субстанции, когато нещо се объркаше: взимали допинг, шмекерували. Отнасяше се еднакво презрително към чуждите играчи и към своите съотборници. Понеже беше груб и егоцентричен, никой не искаше да дели стая с него. Той обаче не даваше вид, че това го притеснява.

Публиката също не го харесваше, така и не се сдоби с лични спонсори. Самохвалството и татуировките не се котираха в спорта, който си беше избрал. На ски пистата го посрещаха с освиркване или тишина; това, изглежда, му харесваше донякъде. С всеки месец ставаше все по-бърз, стреляше по-точно, но не правеше нищо, за да подобри лошия си имидж.

Сега вече нямаше закога.

Беше вторник вечерта на втори март. Мишената върху сърцето на мъжа зееше, уцелена точно в средата. Погледът му беше стъклен. Ингвар Стубьо се наведе над трупа, стори му се, че вижда леки синини над клепачите, все едно някой ги е отворил насила.

— Не е убит тук — заключи полицаи от участъка в Осло с яркочервена коса, подаваща се изпод хартиената качулка. — Почти сигурно е. Прободен е с нож в гърба. Докато е спял, предполагаме. Няма следи от борба, но по леглото има много кръв. Следите дотук са ясни. Дрехите изглеждат нахлузени върху него. Най-вероятно е убит в съня си, облечен и поставен на стола.

— Дупката — промърмори Ингвар; зави му се свят.

— От сачма е — отвърна другият. — Застрелян е с въздушна пушка. Това си е своеобразно вътрешно стрелбище.

Посочи кофата с хартиената мишена над отвора.

— Но само за въздушни пушки, разбира се. Кофата събира изстрелите. Пушката само издава звук. Това обяснява защо никой не е чул нищо. Ако беше жив, когато са го уцелили, сигурно щеше доста да го заболи. Но нищо повече. Това обаче...

Полицаят, току-що представил се като Ерик Хенриксен, посочи дясната ръка на Ховар Стефансен. Тя лежеше полуотворена и отпусната върху слабините му. Показалецът липсваше. На негово място имаше само пънче.

— Пръстът, с който е натискал спусъка — обясни Хенриксен. — Вижте тук...

Отиде до другия край на коридора. Хартиеният костюм, покриващ цялото му тяло, шумолеше при всяка стъпка. Въздушна пушка, закрепена с въже и тиксо към магаре за рязане на дърва, се крепеше върху поставена накриво дръжка на метла. На спусъка на насочената към Ховар Стефансен пушка се намираше собственият му показалец. Беше синкав, нокътят — прекалено дълъг.

— Трябва да изляза — промълви Ингвар. — Съжалявам. Просто трябва...

— Случаят е наш — продължи Ерик Хенриксен, — но си помислих, че е най-добре вие от Крипо да хвърлите един поглед. Та това подозрително много прилича на...

Спортист, помисли Ингвар отчаяно. Това чакахме. Нищо не успях да направя. Как да пазя всички спортни звезди в страната? Не можех да вдигна тревога. Не искахме да предизвикваме паника. А и не знаех нищо. Ингер Йохане вярваше, мислеше и чувстваше, но не знаехме нищо със сигурност. Какво трябваше да направя? Какво да направя?

— Как е влязъл извършителят? — успя да попита Ингвар, насилвайки се да издържи. — С взлом? През прозореца?

— Намираме се на петия етаж — отбеляза Хенриксен нервно; полицаят от Крипо не отговаряше напълно на хвалбите по негов адрес. — Но вижте тук.

Апартаментът се намираше в стар блок, ала входната врата изглеждаше нова, с масивна, модерна ключалка. Хенриксен посочи с химикалка.

— Стар трик. Пъхнати са парченца дърво както в ключалката, така и тук...

Химикалката докосна резето.

— Заседнало е — уточни той. — Вероятно кибритени клечки.

— Боже — промърмори Ингвар. — Най-обикновен номер.

— Засега предполагаме, че вратата не е била заключена, докато Ховар Стефансен си е бил въщи буден. Някой е съсипал ключалката. Апартаментът е достатъчно голям, та извършителят да го направи, докато жертвата яде в кухнята или трапезарията, например. А понеже това е най-горният етаж, рискът да го хванат е по-малък.

Пъхна химикалката в един джоб на белия си костюм.

— Дали Ховар Стефансен въобще е опитал да заключи, преди да си легне, не е ясно. Тежкар като него в къща, пълна с оръжие, навярно не го е смятал за необходимо. Но ако се е опитал, положително се е затруднил.

Проявява все по-голяма наглост, помисли Ингвар; мъчеше го ужасно главоболие, отново затвори очи. Действията му стават все по-безочливи. Като катерачът в планината: трябва да се катери все по-високо, по все по-стръмни скали, да живее все по-опасно. Приближава се. Тази жертва е по-силна от него. Знаел го е и е взел мерки. Убил е Ховар Стефансен в съня му. Прост удар в гърба. Лишен от символика, лишен от изтънченост. За него това няма никакво значение, ние ще възприемаме посланието. Околният свят. Не мъртвият. Ние ще се шокираме от тази картина — спортистът, прицелващ се в собственото си застинало сърце. Нас иска да провокира. Нас. Мен?

— С конска опашка ли спи? — попита Ингвар най-вече, за да каже нещо.

— Готино, а!

Полицай Хенриксен сви рамене и добави:

— Не пречи и извършителят да му я е вързал. За да го направи да прилича на себе си, един вид. Да засили илюзията. И е успял, така да се каже. Дявол да го...

Спря псувнията навреме. Навярно от уважение към мъртвия. Негов колега подаде глава от стълбищната площадка.

— Ехо — прошепна той. — Ерик! Жената е тук. Тази, дето ни се обади. Тя е намерила трупа.

Ерик Хенриксен кимна и даде знак с ръка, че ще дойде след малко.

— Видяхте ли достатъчно?

— Повече от достатъчно — кимна Ингвар и го последва навън от апартамента.

На площадката стоеше едра жена. Тъмната ѝ коса падаше надолу на големи, рошави къдрици. Тенът ѝ подсказваше, че прекарва много време навън. Трудно беше да се определи възрастта ѝ. Носеше дънки и широк, зелен пуловер. Тесните ѝ очила отразяваха светлината от лампата и очите ѝ не се виждаха, фигурата се стори позната на Ингвар.

— Венке Бенке — представи я полицаят, извикал ги преди минута. — Живее на долния етаж. Качвала се на тавана да остави няколко куфара и видяла вратата отворена...

— ... натиснах звънеца — прекъсна го тя. — Никой не отговори и си позволих да хвърля един поглед вътре. Предполагам, вече знаете какво видях. Веднага се обадох на полицията.

— Венке Бенке — възкликна Ерик Хенриксен и свали смешната качулка. — Писателката на криминални романи, тази Венке Бенке ли?

Тя се усмихна загадъчно и кимна.

Не на Хенриксен, който зададе въпроса, не и на униформения полицаи, готов всеки момент да помоли за автограф.

Гледаше Ингвар. И именно към него се обърна, протягайки ръка:

— Ингвар Стубьо, нали? Приятно ми е най-накрая да се запознаем.

Ръкостискането ѝ беше здраво, почти грубо. Ръката ѝ — голяма и широка. Кожата — необикновено топла. Той рязко я пусна, сякаш се изгори.

---

[1] Екстремни каскади. — Бел.прев. ↑

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Убиецът на знаменитости се превърна в чудовище.

Пресата, естествено, се поуспокои, когато убиецът на Фиона Хеле се оказа пациент на психиатрична клиника, а мнозина все пак разбираха мотива му. За момент, изглежда, и журналистите сметнаха, че става дума за заразяващ ефект. „Едва ли са серийни убийства — произнасяха се коментаторите, — по-скоро плашеща поредица от съвпадения на отделни, жестоки убийства.“ Относно самоубийството на Рудолф Фюр медиите проявиха изненадваща сдържаност — отразиха трагичната му смърт почти протоколно.

Ала намериха Ховар Стефансен убит и превърнат в мишена в собственото си малко вътрешно стрелбище и Норвегия отново полудя.

Психолозите се появиха отново на арената. Последваха ги частни детективи, чуждестранни водещи полицаи, изследователи и специалисти криминалисти. Експертите изразяваха мнения по вестниците и всички телевизионни канали. В рамките на един ден серийният убиец отново намери място в съзнанието на всички — някакво чудовище; безчувствен психопат. За два дена убиецът на знаменитости се превърна в митична фигура с черти, характерни само за мрачната готическа литература.

Кралското семейство замина в чужбина; не се знаеше кога ще се върне. Според слуховете охраната на Стуртинга се удвои, макар отговорникът по сигурността, изпъчен и сериозен, да отказа коментар по въпроса. Отменяха театрални премиери. Отлагаха за неопределено време планирани концерти. Отложиха дългоочакваната сватба между известен политик и видна икономистка само три дни преди датата. За есента — поясни лаконичният младоженец и увери, че любовта все още процъфтявала.

Обикновени хора, мнозина от тях никога невиджали името си във вестник или снимката си в цветно списание, хвърляха билети за кино в кошчето и решаваха да не излизат през уикенда. В атмосфера на

шок и любопитство, страх и напрежение, злоба и искрено отчаяние хората предпочитаха да стоят с близките си.

Така се чувстваха по-сигурно.

През този четвъртък, четвърти март, Ингер Йохане Вик и Ингвар Стубьо също бяха вкъщи. Часът приближаваше девет вечерта. Рагнхилд спеше. Телевизорът работеше с намален звук. Никой не го гледаше.

Тези два дена почти не разговаряха. И двамата носеха страх вътре в себе си, прекалено голям, за да се сподели с друг. Този път убиецът избра спортиста. От лекцията на Уорън Скифърд за *Proportional retribution* оставаше само един случай. Ингер Йохане и Ингвар се подминаваха сковано и се държаха престорено дружелюбно един към друг. Животът в къщата за две семейства в квартал „Тосен“ течеше динамично. Страхът можеше да се скрие в ежедневието.

Поне за малко.

Ингвар монтираше рафтове в банята, след като половин година стояха в кашона. Ингер Йохане очакваше всеки момент да чуе плача на Рагнхилд — чуването би събудило и мъртвец. Но нямаше сили да говори с него. Седеше на дивана и разлистваше книга. Невъзможно ѝ беше да чете.

— „Редакция Едно“ ще продължи по-дълго тази вечер — обяви почти недоловимият глас на говорителя.

Ингер Йохане взе дистанционното и усили звука. Образът се завъртя.

Водещият на предаването, облечен в черно, сякаш щеше да ходи на погребение, не се усмихваше, както обикновено правеше в началото. Ингер Йохане не си спомняше някога да го е виждала с вратовръзка.

Началничката на полицията също беше облечена специално за случая. Униформата ѝ, видимо широка, само показваше колко е отслабнала през последните седмици. Стоеше сковано изправена на стола, все едно е на пост. Като никога се затрудняваше да дава ясни отговори на поставените въпроси.

— Ингвар, трябва да дойдеш.

От банята се разнасяха яростни удари.

— Ингвар!

Отиде да го извика. Застанал на четири крака, той се опитваше да закове два рафта.

— Дявол да го вземе — процеди през зъби. — Упътването е напълно погрешно.

— Има извънредно предаване за случая ти — информира го тя.

— Това не е *моя* случай. Не го притежавам.

— Стига глупости. Ела. Ела да гледаш. Рафтовете няма да избягат.

Той остави чука.

— Виж — промълви изтощено и посочи пода. — Счупих една плочка. Съжалявам. Не мислех, че...

— Ела — повтори тя кратко и се върна във всекидневната.

— ... естествено, разполагаме с редица следи по случая — обясняваше началничката на полицията от телевизионния екран. — Или случаите, както впрочем е по-добре да се каже. Те обаче не са еднозначни. Ще отнеме време да преценим кое какво е. Говори се за много голям комплекс от обстоятелства, свързани със случая.

— Следи — промърмори Ингвар, тръшвайки се на другия диван. — Покажете ми ги тогава. Покажете ми следите!

Избърса лицето си с края на ризата и взе кутия с хладка бира от масата.

— Разбирате ли — попита водещият на предаването, наведе се напред и уморено разпери ръце, — че хората се страхуват? Уплашени са до смърт. След четири жестоки убийства, а разследването изглежда е в *пълен застои*.

— Ще си позволя да ви поправа — началничката на полицията се покашля, поднесла ръка към устата си. — Говорим за три случая. Три. Убийството на Фиона Хеле е разрешено според мнението на полицията и съда. И там остава малко работа, но тя ще бъде свършена в рамките на...

— Три случая — прекъсна я водещият. — Чудесно. С какви следи разполагате, за да ги разнищите?

— Моля за разбиране, защото не мога да говоря подробно за разследването, което се провежда в момента. Тази вечер единствено ще споделя, че използваме големи ресурси...

— Разбиране — прекъсна я водещият отново. — Молите за *разбиране*, защото все още сте безпомощни? Защото хората се виждат принудени да се барикадират по домовете си и...

— Уплашен е — отбеляза Ингвар и отпи последната глътка хладка бира. — Обикновено никога не се ядосва. Неговият стил не е ли по-скоро да подмамва и подлъгва? Да се усмихва и да оставя хората сами да се изложат?

Ингер Йохане му отговори, като усили звука още повече.

— Уплашен е до смърт — промърмори Ингвар. — Той и още две хиляди души, които живеят в този сандък.

Посочи телевизора с празната кутия от бира.

— Шшт!

— Ела тук — помоли я той.

— Какво?

— Не можеш ли да дойдеш тук? Седни до мен.

— Аз...

— Моля те.

Най-после пуснаха началничката на полицията да си ходи. Докато сменяха гостите в студиото, се опитаха да покажат репортаж от блока, където преди два дена откриха Ховар Стефансен осакатен и убит. Видеолентата се оплете. Преминаването на камерата от входа на сградата към прозорец на петия етаж застина по средата на движението и се превърна в неясна неподвижна картина, на която една жена изненадано гледаше навън иззад пердето на прозорец на третия етаж. Звукът изпращя. Нещо писна. Внезапно водещият се появи отново на екрана.

— Извиняваме се за техническите проблеми — покашля се той. — Мисля, че...

— Винаги ще бъдем заедно — промълви Ингвар и вдъхна аромата на косата ѝ; беше се сгушила до него и зави и двамата с одеялото.

— Може би — съгласи се Ингер Йохане и бавно прокара пръст по ръката му. — Ако обещаеш никога повече да не се захващаш с практически задачи.

— Добре дошли в студиото, Венке Бенке.

— Моля? — възкликна Ингвар.

— Шшт!

— Благодаря — отвърна Венке Бенке, без да се усмихва.

— Написали сте седемнадесет криминални романа — започна водещият. — Всичките са за серийни убийства. Смятат ви за експерт в

тази област и се радвате на голямо признание заради вашата изчерпателна предварителна работа и обхватните проучвания. Дори от страна на полицията, както установихме днес. Юрист сте по образование, нали?

— Да — отговори тя сериозно. — Но вече не съм кой знае какъв юрист. От 1985 година пиша романи.

— А ние сме особено радостни, че сте с нас тази вечер, защото от дванадесет години не сте давали интервю в страната. Тук ви доведоха трагични обстоятелства, но въпреки това позволете ни да ви зададем един шеговит въпрос за начало: *Вие лично* на колко души отнехте живота през всичките тези години?

Наведе се към нея, все едно очакваше тя да сподели с него голяма тайна.

— Вече не съм сигурна — отговори тя усмихната, при което се показаха необикновено бели и равни зъби за жена прехвърлила четиридесетте. — Изгубих им бройката. Но и в моята професия качеството е по-важно от количеството. Концентрирам се върху елегантността, не върху броя. Намирам... удоволствие в оригиналното извъртане, би могло да се каже.

Отметна бретона си от челото, но той незабавно се върна на мястото си.

Ингер Йохане се освободи от прегръдката на Ингвар — беше на път да я задуши. Той взе вестник „Дагбладет“ от масата, хвърли му един поглед и го пусна на пода. Обърната наполовина към него, тя попита:

— Какво има?

— ... *вие намерихте последната жертва* — чу се от телевизора. — ... *най-близкия ви съсед. От позицията ви на безспорен експерт в тези неща, какво би могло да стои зад...*

— Какво има, съкровище?

— ... *желание да бъдеш видян като нещо различно от...*

— Ингвар!

Кожата му беше влажна. Сивкава.

— Ингвар! — изкрещя тя и скочи от дивана. — Какво ти е?

— ... *напомня на случаи от места, различни от родния ни континент. Не само в САЩ, не само в Англия, не на последно място в Германия, знаем за...*

Ингер Йохане вдигна ръка. Удари го. Шляпването ѝ по бузата му най-накрая го накара да погледне нагоре.

— Тя е — каза той.

— ... да внимаваме с взимането на заключения в посока...

— Какво ти е? — изкрещя Ингер Йохане. — Помислих, че си получил инфаркт! Хиляди пъти съм ти казвала, че трябва да отслабнеш, да избягваш захарта и...

— Тя е — повтори той. — Онази там.

— ... като се вземе предвид, че все пак през последните месеци бях в чужбина и следях този случай само по интернет и вестниците, бих могла да твърдя...

— Побърка ли се? — попита го Ингер Йохане. — Напълно ли се побърка? Защо би...

Той още сочеше към телевизионния екран. Цветът на лицето му почти се възвърна. Дишаше по-спокойно. Тя бавно се обърна към апарата.

Венке Бенке носеше очила без рамки. Ярката светлина в студиото се отразяваше в тях и очите ѝ трудно се виждаха. Носеше възтесен костюм, сякаш купен с надежда да свали килограми. На ревера на сакото беше закачена малка игла. Тънка златна верижка проблясваше на гърлото и, имаше твърде силен тен за сезона.

— Според мен изгледите са доста лоши — отговори тя на въпрос, който Ингер Йохане не чу. — Явно полицията все още няма представа за какво става въпрос, затова ми е трудно да си представя, че шансовете за разрешаване на случая са големи.

— Наистина ли смятате така? — попита водещият и с ръка я подкани към по-подробен отговор.

— Не разбирам — Ингер Йохане се обърна пак към Ингвар и се опита да привлече вниманието му.

— Моля те, остави ме да чуя какво ще каже!

— Приближаваме се към края на тази част от предаването — обяви водещият. — Бих искал преди това само да ви попитам, взимайки предвид ужасните събития в реалния живот през последно време, никога ли не ви омръзва? Да съчинявате и да развличате хората с разкази за убийства и престъпления?

Венке Бенке пооправи очилата си. През цялото време те заплашваха да паднат — носът ѝ беше твърде малък на фона на

широкото ѝ лице.

— Напротив — призна тя. — Омръзва ми. Понякога страшно много ми омръзва. Но писането на криминални романи е единственото, което наистина умея. Годишките ми се натрупват. И...

Вдигна пълния си показалец и погледна към камерата. Очите ѝ изведнъж се видяха ясно — кафяви, те проблеснаха, и когато се усмихна, от двете страни на устата ѝ се образуваха дълбоки трапчинки.

— ... почасовото заплащане е главозамайващо, естествено. Това помага.

— Нека да благодарим на...

Щрак.

Ингер Йохане остави дистанционното настрана.

— Какво искаше да кажеш? — погледна го тя. — Толкова ужасно ме изплаши, Ингвар. Помислих си, че ще умреш.

— Венке Бенке е убила Вибекке Хайнербак — той стисна бирената кутия с две ръце. — Тя е отнела живота на Вегар Крог. Тя е ликвидирала и съседа си, Ховар Стефансен. Тя е убиецът на знаменитости. Така трябва да е.

Тя бавно седна върху масата. В къщата цареше тишина. Отвън не се чуваше нито звук. Съседите отдолу ги нямаше. Ингер Йохане и Ингвар бяха сами. В къщата над пътя угасиха една лампа.

От детската стая се чу внезапен плач, пронизителен, силен писък на бебе на шест седмици.

* * *

Венке Бенке прекоси фоайето на телевизионния канал „ННТ“ и бавно мина през въртящите се врати. Посрещна я хладна мартенска вечер със свеж вятър. Погледна нагоре; Венера блестеше в тъмносиньо небе между събиращите се мрачни облаци. Усмихна се на журналистите и остави фотографите да направят още няколко снимки, преди да седне в таксито и да съобщи адреса си на шофьора.

Вече всичко бе придобило по-различен вид. По-различен, отколкото би могла някога да се надява. Забеляза го още миналия петък на летище „Гардермуен“, когато благодари на стюардесата за хубавия

полет с широка усмивка на лицето. Преди вървеше прегърбена и стъпваше тежко, сега — с изправен гръб. Обикаля безкрайните коридори с полюшваща се в ръката ѝ торба от безмитния магазин. Огледа детайлите в красивата сграда, огромните дървени дракони и играта с цветове в произведението на изкуството до стълбите към залата за пристигащи. Търпеливо изчака багажа си, заговори се с едно червенокосо дете, което любопитно побутна компютъра ѝ. Усмихна се на бащата на детето и пооправи реверите на новия си костюм „Армани“, купен от галерия „Лафайет“ в Ница, в който изглеждаше точно толкова обновена, колкото действително се чувстваше.

Беше силна.

И толкова удивително уверена.

Първия си ръкопис бе предала преди много години. Тогава откри, че ще се занимава с тази работа и същевременно взе решението да се превърне в експерт по престъпленията; специалист по убийствата. Литературните критици бяха непостоянни в мнението си, политиката на медиите — предсказуема и ужасна; въздигат те до небесата, после те разкъсват и хвърлят обратно долу. Още тогава редакторът на издателството я предупреди. Изглежда я с необикновено тъжни очи, все едно с дебюта си като писателка на криминални романи доброволно влиза във вечно чистилище. А тя реши веднага и на място:

Никога няма да четете рецензиите за книгите си.

Никога, никога нямаше да греша.

Щеше да измисля перфектни сюжети. Никога няма да обърква възможностите на някое оръжие. Искаше да знае всичко за човешката анатомия, за употребата на ножове и удари, за огнестрелните рани и отравянето; за тактиката на разследването; за химията, биологията и психологията. Възнамеряваше да придобие знания за престъпния свят — от могъщите организации до жалките наркомани, които стояха свити на дъното на пирамидата с протегнати ръце: Да ви се намират дребни?

Не съумя да спази първото обещание.

Четеше рецензиите веднага щом ги отпечатваха.

Но никой никога не можа да каже: „Венке Бенке не знае за какво говори.“

Никой не го и каза.

От 1985 година започна да се рови из книгите и да учи. Прави разследвания в тази област. Пътува. Наблюдава и проучва. Постепенно разбира, че теорията не е в състояние да замени практиката. Въображаемата вселена е прекалено ограничена. Реалният живот е пълен с подробности и непредвидени обстоятелства. Пред бюрото трудно си представяш множеството на пръв поглед банални, незначителни подробности, а често те са решаващи за едно убийство.

Започна да наблюдава истински хора.

През 1995 година създаде архива. За поредната ѝ книга ѝ трябваша управител на сиропиталище и полицай с компрометирана репутация. Шокира се колко лесно ги намери. Наблюдението на хората се оказа скучно занимание: часове наред чакане с незначителни резултати. В сухите ѝ бележки липсваше всякакво чувство.

Но благодарение на тях пишеше по-лесно.

Получаваше предимно позитивни рецензии. Посрещнаха осмата ѝ книга определено въодушевено, точно както и дебютната. Неколцина критици отбелязваха, че Венке Бенке изглежда по-освежена от всякога, почти обновена.

Грешаха.

Беше ѝ по-скучно от когато и да било. Живееше встрани от света. Наблюдаваше живота на другите, без да взема участие в него. Архивът се разрасна. Купи стоманен шкаф, огнеупорна конструкция и го постави в спалнята.

Понякога посред нощ лежеше будна в леглото и четеше съдържанието на някоя папка. Това често я изнервяше. Хората имаха толкова сходен живот. Работа и деца, изневяра и пиянство. Проекти за ремонт на къщата и разводи, проблеми с парите и разпродажба на вещи на футболния отбор. Нямаше значение дали обектите на наблюдението ѝ бяха политици, или зъболекари, богати или на социални помощи, мъже или жени — всички бяха ужасяващо еднакви.

Аз съм уникална, помисли тя и се отпусна върху удобната седалка в таксито. И сега ме забелязват. Най-после ме виждат такава, каквато съм. Експерт над средното ниво. Не такъв, който предава работата си и получава кисело осмиване всяка есен. Мога. Знам. Правя.

Той ме видя. Уплаши се. Усетих го, дръпна ръката си и погледна настрана. Сега ме виждат, но не така, както аз ги виждам. Не така,

както виждам нея. Папката, посветена на нея, е дебела. Най-голямата, с която разполагам. Отдавна я следя и я познавам.

Сега ме виждат, но не могат да направят нищо.

* * *

— Виж това.

Ингвар ѝ показва разтворения на пета страница вестник „Дагбладет“. Все още беше блед, но вече не изглеждаше заплашително зле.

— Венке Бенке — констатира Ингер Йохане, обикаляйки в кръг с Рагнхилд на рамото. — Е, и?

— Виж знака. На ревера на сакото ѝ.

Внимателно му подаде бебето, взе вестника и направи няколко крачки към лампата.

— Всичко се връзва — промърмори той, люлеейки Рагнхилд. — Прекалено голяма част от профила, който ти направи, ѝ подхожда. Престъпленията действително са професия на Венке Бенке. Международно призната писателка на криминални романи! По-голямата част от тях за серийни убийци. Човек би останал с впечатлението, че е дръпната и кисела, ако се съди по описанията за нея в медиите, макар тя да не говори с норвежки журналисти. Поне досега. Нещо несъмнено се е променило. Дълго време е била отшелница. Точно както прецени ти. Точно като профила, който направи.

Рагнхилд отвори очи. Погали я по челото и продължи:

— Виж значката ѝ.

На не особено добрата снимка в „Дагбладет“ се виждаше Венке Бенке с отворена уста — очевидно говореше в момента; очилата ѝ едвам се държаха на върха на чипия ѝ нос. Но контурите на снимката имаха ясни очертания. Значката на левия ревер на сакото на писателката на криминални романи личеше отчетливо.

— Знаеше кой съм — въздъхна той. — Интересувала се е от мен.

— Нещата стоят по-лошо, отколкото допусках — вметна Ингер Йохане.

— По-лошо...

— Да.

— Какво искаш да кажеш?

Тя отиде до спалнята, без да му отговори. Чу я как тършува из чекмеджетата на голямото бюро. Затръшна се врата на шкаф. Стъпките продължиха, вероятно към килера.

— Виж това.

Беше намерила каквото търсеше. Взе Рагнхилд от него и я сложи по гръб в кошарката на пода. Детето изгъркори и се протегна към пъстрите фигурки над него. Ингер Йохане му подаде тетрадка със спирала — бяла, с голям кръг на корицата.

— Логото на ФБР — сбърчи чело той. — Познавам го. Имам гравирана табелка с него в кабинета. Нали точно това исках да кажа, затова...

Посочи снимката в „Дагбладет“.

— Да — съгласи се тя. — Но всъщност е по-лошо, отколкото допускаш.

Седна до него на ръба на дивана.

— Американците обичат своите символи — започна тя и намести очилата си. — Знамето. *Pledge of Allegiance*^[1]. Паметниците. Нищо не е случайно. Това синьо...

Посочи тъмния фон на емблемата.

— ... заедно с везните най-отгоре на щита по средата символизира справедливостта. В кръга има тринадесет звезди — първите тринадесет щата. Червените и бели ивици тук символизират знамето. Червеното представлява смелостта и силата; бялото — чистотата, светлината, истината, мира.

— Според тях смелостта и силата явно са по-важни от истината и мира — отбеляза Ингвар. — Защото има повече червени ивици, искам да кажа.

Ингер Йохане сдържа усмивката си.

— Така е и в американското знаме — продължи тя. — Червените ивици са с една повече от белите. Начупените ръбове около емблемата символизират предизвикателствата, пред които е изправено ФБР, и силата на организацията.

Рагнхилд плесна с ръце и ритна с крака. Дървените фигури шумно се удариха една в друга. Ингвар се почеса по гърлото и промърмори:

— Впечатляващо. Но не разбирам накъде биеш.

— Виждаш ли тези два клона?

Прокара пръст по листата от двете страни на вътрешния червено-бял щит.

— Лаврово дърво — обясни тя. — С лупа ще преброиш точно четиридесет и шест листа. Точно толкова, колкото са били щатите в САЩ при основаването на ФБР.

— Наистина е много интересно. Но...

— Виж сега това.

Сложи страницата от вестника със снимката на Венке Бенке под светлината на лампата.

— Нейната значка. Лавровото дърво. Виждаш ли го?

— Няма лаврово дърво.

Примижа.

— Няма — съгласи се тя.

— Има... пера?

— Да.

— Пера вместо лаврово дърво? Защо?

— Това са пера на орел.

— Пера на орел...

— Кой използва такива пера?

— Индианците.

— Вождовете.

— Вождовете — повтори той кротко и неразбиращо.

Ингер Йохане отиде до кошарката. Внимателно вдигна Рагнхилд и я опря на рамото си. Усети дъха на сапун и неприятна миризма. По крачолите на бебето се простираше тъмно петно. Притисна детето към себе си.

— Шефът — каза тя. — Уорън Скифърд. Група студенти направиха тази значка в сто екземпляра. Настана истински ад, когато се разбра за това. Човек не си играе току-така с хералдиката на ФБР. Постепенно значките станаха много ценни. Хората ги носеха на вътрешната страна на ревера. Като знак за общност, знак, че са вътре. Че са ученици на Уорън. Това страшно много му хареса, разбира се. Правеше се, че не знае, но... страшно много му харесваше.

— Следователно...

— Следователно Венке Бенке познава Уорън по някакъв начин. Или го е срещала, слушала е негови лекции, или е говорила с някого, който го познава.

— А това на свой ред означава...

— Че иска да я видим — довърши Ингер Йохане.

— Моля?

— Подканва ни. Предизвиква ни. Появява се по телевизията след дванадесет години мълчание. Остава се да я снимат. Говори. Убива съседа си и се обажда на полицията. Не иска да се крие. Крила се е толкова много години, намира го вече за нетърпимо. Исква да попадне в светлината на прожекторите, не да се скрие от тях. Носи този знак с надежда да го забележат. Ние да го забележим. Надява се да разберем. Играе си с нас.

— С нас? С нас двамата?

Ингер Йохане не му отговори. Направи гримаса поради засилващата се лоша миризма и отиде в банята. Той я последва.

— Какво имаш предвид? — недоумяваше той.

Все още не искаше да му отговори. Пусна водата, с ръка върху коремчето на Рагнхилд се пресегна да вземе кърпа от масата за повиване. Акото беше зелено и течно, Ингвар си запуши носа.

— Не изчезна ли една книга? — попита тя.

— Книга ли?

— Не си запушвай носа, Ингвар. Това тук е твоето дете.

Сложи дупето на Рагнхилд под водата и продължи:

— Трон Арнесен. Липсваше му една книга. И часовник. Часовникът се намери. А книгата? Подай ми мехлема за дупето.

Той се разрови в кошницата с прането.

— Имаше книга — спомни си той и спря. Държеше туба цинков мехлем и чист памперс. — Наистина. За известно време повече ме интересуваше часовникът. Забравих за нея. Напълно. Особено когато Трон намери проклетия часовник. Книгата изглеждаше напълно незначителна. Май ставаше дума за криминален роман. Трон твърдеше, че бил върху нощното шкафче, но...

— Венке Бенке — уточни тя. — Последният ѝ роман.

С необикновено бързи, почти резки движения тя сложи памперса под бебето и го закопча.

— Това е било първото ѝ убийство — уточни Ингер Йохане също толкова бързо. — Внимавала е. Вибекке Хайнербак живееше в безлюден район, а през въпросната вечер е била и сама. Нещо, известно на всички, погледнали уебсайта ѝ. Безопасно убийство. Почти лишено от риск, стига да знаеш какво правиш. Венке Бенке знае какво прави. Взела е книгата. Това е своеобразен подпис, Ингвар, но никой не му е обърнал внимание. Никой не е разбрал какво означава. И следващия път...

Бебето се дърпаше. Ингер Йохане не успяваше да пхне дясната ръчичка в ръкава; Рагнхилд започна да пици.

— Остави на мен — избута я Ингвар.

Ингер Йохане седна върху капака на тоалетната чиния с лакти върху коленете и захлупи лицето си с шепа.

— Следващия път е отишла по-далеч. Постъпила е по-рисковано.

Изглеждаше уплашена от собствените си разсъждения. Говореше по-бавно, с тих глас. Изправи гръб и захапа палец. Ингвар облече чиста пижамка на Рагнхилд, тя изгъркори доволно и той я притисна към себе си.

— Втория път — продължи Ингер Йохане, без да даде знак, че има намерение да се изправи — е избрала Вегар Крог. Мразела го е. Вероятно вече е била бясна. Той ѝ се е подигравал с години. Правел е за смях всичко, което е представлявала тя. Венке Бенке е знаела, че... — плесна се по челото — тщеславният кръстоносен поход на Вегар Крог срещу писателите на криминални романи ще насочи подозрението в нейна посока. Не прекалено ясно. Определено не. Имал е много неприятели. Въпреки това...

Най-накрая стана. Бърза усмивка премина по лицето ѝ, когато целуна детската главичка.

— След това е отишла още по-далеч. Убила е съседа си, обадила се е на полицията. Била е въввлечена в разследването. Прожекторите я осветяват, Ингвар. Стои в центъра на кръга; в центъра на кръга на светлината. Това ѝ харесва. Дърпа ни за носа и знае, че е спечелила.

— Спечелила? Та тя не е спечелила! Сега знаем какво...

Тя сложи показалец върху устата си и му направи знак да мълчи, после внимателно погали Рагнхилд по врата.

— Спи — прошепна тя. — Сложи я в леглото, ако обичаш.

Самата тя отиде във всекидневната. Извади бутилка вино от шкафа в ъгъла. Отвори я. Взе най-хубавата чаша, която притежаваше — кристална, от лятната вила на баба ѝ и дядо ѝ. Преди много години имаше четири такива големи чаши с красиви релефни фигури и позлатени ръбове. Трите се счупиха. Никога не използваше тази, но поне веднъж месечно я вадеше да избърше праха и гледаше фигурите на светлината на лампата. Напомняше ѝ за дълги лета и къпане в солена вода, за дядо ѝ на терасата с бяло вино в чашата, с почервенял от слънцето и щастие нос и трохи от сладкиш в брадата. Обикновено ѝ даваше да си опита. Тя пробваше с върха на езика, правеше гримаса и плюеше. Той се смееше всеки път и ѝ даваше оранжада, въпреки че не беше събота.

Сипа си, разклати чашата и остави виното да се завърти в нея.

— Какво искаш да кажеш с това, че е спечелила? — попита Ингвар.

— Спи ли?

Той кимна и с изненада видя коя чаша е взела. Донесе си друга от кухнята и си наля.

— Какво искаш да кажеш? — повтори. — Вече знаем, че е тя. Знаем какво трябва да направим. По един или друг начин...

— Няма да успееш — отсече тя и отпи.

— Какво имаш предвид?

Чашата му стоеше недокосната върху масата. Ингер Йохане се обърна към прозореца. Градината изглеждаше тъжно с отделните купчини сняг върху пожълтялата подгизнала поляна. Уличните лампи по протежение на пътя най-последно имаха нови крушки. Мъж, облечен в жълто яке, разхождаше кучето си. То тичаше без каишка напред-назад в подножието на хълма. Спря до стария „Фолксваген Голф“ на Ингер Йохане и вдигна крак. Дълго стоя така, преди, ръмжейки, да последва господаря си.

— Била е във Франция, когато Вибекке Хайнербек е убита. А Вегар Крог е убит в горичката в квартал „Аскер“. Изглежда съвсем си забравил.

— Не, естествено — възрази той леко изнервено. — Но и двамата знаем, че *не би* могла да е там. Освен ако няма съучастник, който...

— Венке Бенке няма съучастник. Тя е единак. Убива, за да се почувства жива, да покаже, че е силна. За да... се развие. Да докаже колко прилежна, колко *ненадмината* е.

— Трябва да вземеш решение. Ако е била във Франция, не би могла да ги убие. Какво искаш да кажеш всъщност, Ингер Йохане?

— Не е била там, разбира се. Не през цялото време. По някакъв начин се е придвижила дотук и обратно. Можем само да гадаем как е успяла. Да градим теории и да правим възстановки. Единственото напълно сигурно е, че никога няма да разберем как точно е действала.

— Не разбирам защо говориш така — прегърна я той. — Откъде черпиш толкова сигурност? Как можеш да...

— Ингвар — прекъсна го тя и се обърна към него.

Плъзна поглед по ясните му очи, по веждите, започнали да се заострят по краищата и да приличат на оптимистично вдигнатите нагоре вежди на старите мъдрци, по гладката му и чиста кожа, по широката полуотворена уста. Усети дъха му срещу своя — вино и мирис на чесън. Сложи показалец върху дълбоката трапчинка на брадичката му.

— Никога не съм го казвала — прошепна тя. — И се надявам никога да не ми се наложи да го повторя. Аз съм *профайлър*. Уорън обикновено казваше, че съм родена *профайлър*. Че е нещо, от което никога няма да избягам.

Засмя се тихо и прокара пръст по устните му.

— През всичките тези години се опитвах да го забравя. Помниш ли колко се противях онази пролет преди четири години, когато отвлякоха онези деца и ти искаше...

Вече не шепнеше. Той внимателно захапа върха на пръста ѝ.

— Занимавах се с проучванията си. Задълбочих се в тях. Имах достатъчно работа с Кристиане и... Но ето че се появи ти. Животът ни тук и Рагнхилд. Не желая нищо друго. Каква мислиш е причината да се дя въпреки всичко ноц след ноц и да се занимавам със случай, който строго погледнато, няма нищо общо с мен?

— Защото ти се налагаше — отговори той, без да изпуска погледа ѝ.

— Защото ми се налагаше — кимна тя. — И казвам това, защото ми се налага — Венке Бенке спечели. През всички тези седмици вие не

намерихте нито една, *нито една* следа, оставена от нея. Нищо. Тя не иска да я разкрият. Иска да я видят, но не и да я заловят.

— Независимо от това трябва да опитам — по-скоро попита Ингвар, все едно се нуждаеше от благословията ѝ.

— Независимо от това трябва да опиташ — кимна тя. — Но единствената ти надежда е да успееш да я свържеш с местопрестъпленията. Да докажеш, че не е била във Франция.

Никога няма да успееш, помисли още веднъж тя, но не го изрече на глас. Допи виното си и каза:

— Децата не могат да останат тук. На Венке Бенке ѝ остава да имитира още един случай. Налага се да ги преместим.

Отиде да се обади на майка си, макар да приближаваше полунощ.

* * *

— И ти твърдиш — повиши глас началникът на Криминалната полиция и се почеса по ухото, — че трябва да базираме цялото си разследване на една изчезнала книга и едно копче?_ Копче?!?_

— Значка — поправи го Ингвар. — Или... брошка.

Началникът на Криво, мъж с наднормено тегло — коремът му висеше като чувал с картофи над стегнатия колан — мълча през цялото време, докато Ларш Ширкеланд и Ингвар Стубьо информираха останалите за хода на разследването. Продължи да мълчи дори когато повече от половин час обсъждаха случая. Само късите му дебели пръсти го издаваха: барабаняха нетърпеливо по масата, щом някой взимаше думата за повече от двадесет секунди.

Сега двойната му брадичка трепереше от възмущение. Изправи се трудно. Отиде до таблото, където името Венке Бенке беше написано с червени букви. Спря и изсумтя няколко пъти. Ингвар не разбра дали от възмущение, или поради проблеми с дишането. Поглади вчесаната си настрани коса, откъсна листа от статива и яростно го смачка.

— Нека го кажа така — започна той и присви малките си остри очи срещу Ингвар. — Ти си един от най-ценните ми хора. Затова повече от час седя тук и слушам тези...

Подръпна бодро извитите над ъглите на устата си мустаци, които обикновено му придаваха вид на дебел, приятен чичко.

— ... глупости — довърши той. — С цялото ми уважение.

Никой не се обади. Ингвар погледна към колегите си. Шест от най-опитните следователи в Норвегия седяха около масата със сведени глави. Един вдигна чаша; друг си играеше с чифт очила; Ларш Ширкеланд рисуваше, дълбоко съсредоточен. Само Сигмюн Барли гледаше право напред. Зачервен и трескав, сякаш ей сега щеше да се изправи. Но той само вдигна ръка да поиска официално думата.

— Не си ли заслужава поне да опитаме? В смисъл, и без това не сме я докарали доникъде. Ако питате мен, това е...

— Никой не те пита — сръза го началникът. — Каквото имаше да се каже по въпроса, вече се каза. Ларш много подробно обрисова разследването досега. Всички тук знаем, че в полицейската работа няма никакъв... фокус-мокус. Усърдие, хора, търпение. Никой не знае по-добре от нас, че упоритата работа и системната обработка на всичко, което открием, е единствената възможност. Ние сме модерна организация, но не толкова модерна, че да захвърлим седмици интензивна, добра полицейска работа, защото някаква случайна жена чувства и мисли нещо.

— Говорите за съпругата ми — отбеляза Ингвар спокойно. — Не харесвам определението случайна жена.

— Ингер Йохане е случайна жена — отвърна началникът също толкова спокойно. — При тези обстоятелства. Съжалявам, ако изборът ми на думи е обиден. Изпитвам най-дълбоко уважение към съпругата ти и съм напълно наясно колко полезна ни беше в случая с отвличанията преди няколко години. Това е причината да проявя снизхождение към твоето донякъде...

Отново прокара ръка по темето си. Тънките ивици коса изглеждаха като нарисувани върху черепа му.

— ... неправилно боравене с документите по случая — обясни той. — Работата сега обаче е доста различна.

— Различна — ядоса се Сигмюн. — Та ние не знаем нищо! Дори едно проклето нещо! Всичко, изброено от Ларш, всъщност е безкрайна поредица от технически подробности, които не водят наникъде, и тактически разсъждения, които в крайна сметка се свеждат до едно — ние сме напълно заблудени. По дяволите, ние...

Усети се.

— Съжалявам — извини се тихо. — Но слушайте сега...

Началникът вдигна ръка.

— Не. Сега най-малко се нуждаем от още критика от медиите. Ако се нахвърлим върху Венке Бенке...

Погледна към кошчето за смет, все едно писателката се намираще там заедно с името си, написано с червен туш.

— Ако дори *погледнем* в нейна посока, ще се вдигне страшен шум. Доколкото разбирам, тя е на път да стане наистина известна. Вчера няколко пъти я гледах по телевизията, според рекламите по „ННТ“ тя е основният гост в предаването „Първо и последно“ тази вечер.

Засмука зъбите си, издавайки изнервящ звук. Премлясна леко и засука мустак.

— Ако въпреки всичко в хипотезата ти има нещо вярно — добави той и погледна Ингвар — за тази абсурдна, вятърничава теория за стари лекции и скука, то тогава тази жена е костелив орех.

— Следователно е по-добре да не се опитваме — срещна погледа му Ингвар.

— Спести ми сарказма си.

— Но според вас е по-добре да имаме три неразрешени случая, отколкото шум в медиите — Ингвар сви рамене. — Чудесно.

Началникът, на Крипо поглади широката си талия. Пъхна палци под тесния колан. Отново си засмука зъбите. Подръпна панталона си, но той веднага се върна на предишното си място.

— Добре — отстъпи той най-накрая. — Давам ти две седмици. Три. За три седмици си освободен от всички други задължения и ще се занимаваш само с установяването на движението на Венке Бенке по време на и между убийствата. Само това. Чуваш ли?

Ингвар кимна.

— Нищо друго. Никакво ровене в други етапи от живота ѝ. Не искам разправии, окей? Разберете дали въпреки всичко алибито ѝ има пробойни. Моят съвет е да започнете с последното убийство. С Ховар Стефансен. Когато е бил убит той, тя при всички положения се е навъртала наоколо.

Ингвар отново кимна.

— Ако чуя и дума, че жената е обект на разследване — лицето му почервения, а по челото му изби пот, от друг, освен хората, които

седят тук... — малката, дебела ръка удари по масата, — *ще си държите езика зад зъбите пред всички останали!*

Пое си дълбоко въздух и бавно издиша през стиснати зъби.

— Иначе ще се ядосам — заключи той. — А вие знаете какво означава това.

Всички кимнаха като ентузиазирани ученици от началното училище.

— Ти — началникът посочи Сигмюн, — ако на всяка цена държиш да си оръженосецът на Ингвар, няма проблем. Три седмици. Нито ден повече. Иначе разследването си продължава както преди, Ларш. Заседанието свърши.

По пода изскърцаха столове; някой отвори прозореца, друг се засмя. Сигмюн се усмихна щастливо и направи знак, че ще отиде до кабинета си да се обади по телефона.

— Ингвар — дръпна го началникът настрани, след като почти всички излязоха от стаята.

— Да?

— Не ми харесва последният случай — прошепна той.

— Убийството на Ховар Стефансен?

— Не. Последният случай в старата лекция. Който още не се е състоял. Пожарът. Горящата къща на полицая.

Ингвар не отговори. Само примигна и разсеяно погледна през прозореца.

— Помолих полицаите от участъка в Осло да правят по няколко допълнителни обиколки през нощта по твоята улица.

— Благодаря — Ингвар протегна ръка. — Много ви благодаря. Преместихме децата.

— Хубаво — промърмори шефът и понечи да си тръгне.

За момент се поколеба и остана на място, задържайки ръката на Ингвар в своята.

— Това не е, защото вярвам на профила ви. Просто мерки за сигурност. Окей?

— Окей — отговори Ингвар напълно сериозно.

— Освен това — продължи началникът и измъкна тубата с пура от джоба на ризата му. — Взимам това. Не можеш ли да спреш да пушиш в кабинета си? Отговорникът по сигурността страшно много се оплаква.

— Окей — повтори Ингвар, но сега вече се усмихна широко.

* * *

Надяваше се да бъде много по-ефектно. Е, не точно като в Холивуд с имената на звездите, изписани с блестяща боя по вратите, но все пак очакваше сиянието на нещо бляскаво. Жълтеникавата стая в края на дългото стълбище, хладкото кафе в термос и чаените пакетчета в хартиена чаша не предизвикваха особено възхищение. По протежението на стените, върху приличащи на пейки дивани, седяха пет човека и чакаха. Ингвар Стубьо не разбираше защо са там. Нито бяха известни, нито правеха нещо. Просто си седяха, небрежно облечени, пиеха кафе и поглеждаха към часовника на стената. На монитор в ъгъла, поставен леко наклонен под тавана, се виждаше самото студио. Хора със слушалки на ушите сновяха насам-натам, все едно разполагаха с цялото време на света.

— Здравейте — поздрави той двамата униформени полицаи, застанали до стълбището. Изглеждаха не на място — единият скри парче бисквита зад гърба си и спря да дъвче, когато Ингвар се приближи.

Поради засилените мерки за сигурност около предаванията на „ННТ“ лесно получи достъп до студиото. Просто показа на един младеж на рецепцията документите си и го насочиха накъде да се отпрати. Кимаше и се усмихваше, но околните не му обръщаха внимание. Някои говореха, други тичаха напред-назад из претъпканата стая. Един стол, обърнат към монитора, се оказа свободен. Ингвар седна и взе един вестник, за да не изглежда съвсем безпомощен.

— Ингвар Стубьо — прозвуча глас и някой го хвана за рамото.

Изправи се и се обърна.

— Венке Бенке.

— Имам чувството, че ме преследвате — усмихна се тя.

— Съвсем не. Поради засилените мерки за сигурност е.

Посочи двамата полицаи.

— Това наистина могат да се нарекат стабилни мерки за сигурност — съгласи се тя и си намести очилата. — Да използват опитен и уважаван полицай, специалист в разследването на убийства,

като бодигард по време на запис на забавна програма е впечатляващо. Но дали е достатъчно разумна употреба на ресурси?

Продължаваше да се усмихва. Гласът ѝ беше дружелюбен, дразнещо бодър. Зад очилата обаче видя проблясък, който го накара да изправи гръб.

— Трябва да използваме наличното, нали знаете.

Потеше се; свали си палтото.

— В тези времена — уточни той.

Хвърли връхната дреха върху стола, от който току-що стана.

— В тези времена — повтори тя. — За какви времена говорите?

— Има убиец на свобода.

— Или няколко — усмихна се тя. — Доколкото разбирам, вие дори не сте сигурни дали става въпрос само за един.

— Аз съм сигурен. Извършителят е само един. Или извършителката. Ако трябва да сме неутрални спрямо пола. В тези времена.

Трапчинките не слизаха от бузите ѝ.

— Така е най-сигурно — кимна тя.

Не искаше да тръгва. Водещият на предаването се изкачи по стълбите, поздрави всички, слаба жена напудри носа му отново, преди да изчезне в студиото. Венке Бенке не помръдваше. Погледът ѝ не изпускаше този на Ингвар.

— Хубава значка имате — отбеляза той небрежно.

— Тази ли?

Потупа се по гърдите, без да поглежда надолу.

— Купих я от павилион за употребявани вещи в Ню Йорк.

— Има много специална история — подхвърли той, все така небрежно.

— Да — кимна тя. — Затова я купих.

— Значи знаете за... Знаете защо лавровото дърво е заменено с...

— Орлови пера? Шефът, естествено!

Смехът ѝ беше мек и мрачен. Шумът от гласове в помещението поутихна, сякаш разговорът им интригуваше и другите.

— Шефът — повтори Ингвар. — Познавате ли го?

— Уорън Скифърд ли? Не. Би било голямо преувеличение да го твърдя. Знам, естествено, много за него. Вероятно съм изчала всичко, което е написал. Някога имах удоволствието да го срещна. В колежа

„Свети Улаф“ в Минесота. Присъствах на серия от негови лекции. Едва ли ме помни. Но е невъзможно да забравиш Уорън Скифърд.

Най-последно погледна към ревера на сакото си. Погали значката с пръст.

— Питайте жена си — подхвърли небрежно тя, без да вдигне поглед. — Уорън Скифърд е мъж, който никога не се забравя.

Ингвар се почувства замаян. Главата му олекна, хвана се за гърлото и се опита да преглътне.

— Но... да го познавам?

Наведе се към него. Лицето ѝ се намираше на един пръст от неговото.

— Какво правите тук, Ингвар Стубьо? Наистина, искам да кажа.

Беше неприятно тихо. Само говорът на гримьорката от съседната стая се чуваше тихо. Очите ѝ, станали по-тъмни, изглеждаха почти черни зад прозрачните стъкла на очилата. Има точица над ириса, забеляза той, бяло петно над левия ирис; не виждаше нищо друго, освен бяло-жълтия дефект във вторачилото се око на Венке Бенке.

— След малко е вашият ред — прошепна жена с големи слушалки на главата и план на предаването под ръка. — Скоро започваме!

Венке Бенке изправи гръб. Отметна бретона от челото си, той се върна обратно.

— Идвате ли? — попита помощник-режисьорката и я хвана за ръката.

— В колежа „Сейнт Улаф“ има много норвежци — продължи Венке Бенке, без да дава знак, че има намерение да тръгва. — И хора с норвежки произход. Вероятно затова...

— Извинете, време е...

Помощник-режисьорката сложи ръка върху нейната. Венке Бенке направи три бавни крачки заднешком.

— Вероятно затова Уорън винаги приключваше лекциите си с думите...

— Хайде — подкани я жената със слушалките, вече явно изнервена.

— ... че Ингер Йохане Вик е най-добрият профайлър, когото е срещал някога. Може би това чисто и просто е вярно.

Изчезна в студиото. Тежката стоманена врата бавно се затвори след нея.

— Всичко наред ли е? — попита най-младият полицай.

Ингвар Стубьо изглеждаше притеснен, затова му предложи чаша с вода.

— Инспекторе? Всичко...

Но инспекторът се взираше в монитора. Надписите започнаха, заек и костенурка танцуваха в кошмарен лабиринт. Водещият влезе, посрещнат от бурните ръкопляскания на добре инструктираната публика.

Венке Бенке седна.

Костюмът ѝ беше тъмночервен.

Водещият се засмя на нещо, което тя каза. Ингвар не слушаше. Взираше се в малката значка, почти незабележима на екрана. Металът проблясваше на светлината от студиото само от време на време — когато писателката се движеше, когато подобно на водещия се навеждаше напред. Интимничеха пред милион зрители, Ингвар не чу нищо, преди светлокосият мъж да попита:

— Какво правихте там, на Ривиерата, посред зима?

— Писах — отговори тя. — В момента се занимавам с роман за писателка на криминални романи, която започва да убива, защото ѝ е скучно.

Всички се засмяха. Смееха се в студиото, усещаше се като трептене, като тътен в пода. Смееха се в стаичката, в която се намираще Ингвар, смееха се високо и продължително, а водещият се смя най-много и най-дълго от всички.

— Можете да говорите каквото си искате — продължи Венке Бенке, след като смехът най-после утихна, а тя нежно и майчински постави ръка върху крака на мъжа, — но ако някой знае всичко за убиването, това сме ние. И не на последно място... — усмихна се широко — знаем как да ни се размине!

* * *

— Дявол да го вземе, Ингвар! Що за история!

В къща на Сагвайен, малко зад старите предачни фабрики до река Акешелва, в тухлената камина гореше ярък огън. Беше късно през нощта. Ингвар седеше, изтегнат във фотьойл. Затвореше ли очи, чуваше водопада до Мьола на няколко километра на юг, където реката преливаше към фиорда. Навън валеше дъжд, но вътре беше топло. Почти задряма.

Ингвар разказа история, която не биваше да разказва.

— Да — призна той. — Наистина е от класа.

Другият мъж стана и взе две чаши от кухнята. Ингвар чу дрънченето на кубчета лед.

— Ето — Бьорн Буск му подаде чаша с уиски, добави дърва в камината и седна на другия фотьойл. — Ингер Йохане сама ли е вкъщи?

— Не. Тази нощ ще спи при родителите си. Но само тази нощ. Мисли, че Венке Бенке знае къде се намираме по всяко време. Затова не иска да спи под един и същ покрив с децата. Онази жена вероятно преследва нас двамата. Не малките. Ще останем вкъщи, а Кристиане ще отиде при Исак за малко. Майката на Ингер Йохане ще се грижи за Рагнхилд. За през нощта. Господ знае колко дълго ще продължим така.

Бьорн Буск вдигна краката си върху табуретка и отпи от питието.

— Ти си наистина убеден — промълви той замислено.

— Че ни преследва? Не. Но съм сто процента сигурен, че е убила Вибекке Хайнербак, Вегар Крог и Ховар Стефансен. Всъщност никога не съм твърдял...

Млъкна внезапно, загледан в златистата течност.

— Никога не съм твърдял, че съм напълно сигурен в нечия вина. Поне не и в случай, напълно лишен от доказателства.

— Добре, че ти го казваш — усмихна се Бьорн Буск. — Защото, доколкото разбирам, няма ни най-малка основателна причина за подозрение.

— Което е и причината да те потърся. Посред нощ. Без предупреждение.

— Няма проблем. След като Сара се изнесе...

— Съжалявам, Бьорн. Трябваше да ти се обадя, като чух за това. Трябваше...

— Забрави. Такъв е животът. Тичаме насам-натам. Заети сме. Достатъчно сме заети със собствения си живот, за да се нагърбваме и с

чуждите грижи. Добре съм, Ингвар. Донякъде го... преодолях. И много се радвам, че дойде тази вечер.

Бьорн Буск се усмихна и остави чашата си на масичката между тях. Беше едър мъж, връстник на Ингвар. Сприятелиха се още когато, късо подстригани, със сини раници, полюшващи се на тесните им, обгорели от лятното слънце рамене, влязоха в първата си класна стая през 1962 година.

— Може да се каже — размишляваше Бьорн на глас, — че нашите наказателни процеси съвсем не предвиждат убийство без мотив. Ако следите са малко или неясни, се опираме на мотива. Никога не съм гледал на въпроса така — отпи, по челото му се образува дълбока бръчка, — но понеже гражданите разполагат със своевременна защита от своеволна намеса в живота им от страна на властите чрез изискването към нивото на подозрение, преди да бъде разрешено ефективно разследване...

— Прекалено юридически се изразяваш, Бьорн. Въпросът е, че при липса на констатиран мотив, ръцете ни са вързани. Освен ако не хванем извършителя с кръв по ножа, свалени панталони или имаме трима свидетели с камери.

— Малко преувеличаваш все пак. Но горе-долу това исках да кажа.

Засмяха се. После настъпи тишина.

— Ти всъщност ме молиш да направя нещо незаконно — констатира Бьорн.

Ингвар отвори уста, за да възрази.

Не незаконно, помисли си той. Просто те моля малко да разтеглиш ластика. Да погледнеш през пръсти. Да рискуваш в името на справедливостта.

— Да — отвърна той вместо това. — Така е.

— Условията за съдебно извлечение от банкова сметка не са изпълнени. По никакъв начин. Нито за извлечение въобще, ако трябва да сме точни.

— Не мога да проверя банковата ѝ сметка без разрешение — настоя Ингвар; усети топлината от алкохола, пареща бузите му. — Ако не проверя сметката ѝ, нямам никакъв шанс да разбера къде е била, когато са извършени убийствата.

— Защо просто не я попиташ?

Бьорн го погледна над рамките на очилата си.

— Да я попитам... Да, бе!

— Дали може да видиш извлечение от сметката ѝ в банката, искам да кажа. Не къде е била. Както ми я описваш, не бих се учудил, ако се съгласи. Разказа ми за жена, която иска да я видят. Исква да се покаже в бързи проблясъци, извън обсег, но въпреки това да е... там. Да присъства. Като елф в гората. Ако си видял дори един, може да се закълнеш, че съществуват. Но никога не можеш да го докажеш.

От камината се разнесе пращане. От време на време огънят лумваше и езиците му ставаха синьо-жълти. Лек дъх на изгорял бор се смесваше с мириса на твърдо малцово уиски, смола и изгоряла кора. Бьорн отвори дървеното чекмедже на един рафт.

— Вземи си — предложи той.

Ингвар усети как очите му се насълзяват.

— Благодаря. Много благодаря.

Подготвиха пурите мълчаливо. Ингвар запали своята и си наложи да потисне стон на сънливо задоволство.

— За Венке Бенке трябва да знаеш — той издуха кръгче дим към тавана, — че мисли за всичко. Съмнявам се дали би се открило нещо в извлечение от сметката ѝ. Вероятно не. Всичко ни дава основание да съдим, че го е предвидила. Тя е умна и си разбира от работата. Би било неразбираемо да не е покрила следите си, дори електронните. Но ако не е...

Пъхна пурата в устата си. Сухият, хубав тютюн полепна по устните му. Димът беше мек, усещаше го почти хладен на небцето си.

— Ако въпреки всичко открием пропуск относно нещо толкова важно, то няма да е поради истинско недоглеждане.

Засмя се за момент, погледна дебелината къса пура.

— Всичко е част от играта. Сигурна е, убедена е, че никога няма да намерим законно основание да поискаме извлечение от сметката ѝ, затова се чувства в безопасност. Знае, че не можем да погледнем без нейно разрешение или без постановление за съдебно извлечение от банковата ѝ сметка, на базата на основателна причина за подозрение. Не разполагаме нито с едното, нито с другото. И тя го знае.

Бьорн побутна към него пепелник.

— Трябва ми това постановление — погледна го Ингвар и тръсна пурата си в него. — Давам си сметка колко много искам от теб, Бьорн,

но ме разбери.

Вятърът вече идваше от запад. Дъждът беше преминал в силни пристъпи на суграшица. В градината просветна светкавица. За момент освети голите дървета с плоски сенки като на несполучлива снимка. След няколко секунди я последва гръмотевица.

— Гръмотевична буря — промърмори Бьорн. — Не е ли малко рано? А и в този студ?

— Ти си съдия — продължи Ингвар и дръпна от пурата. — В съдебната система си от... Колко време?

— От осемнадесет години. Плюс две като заместник-адвокат. От двадесет години.

— Двадесет години. Срещал ли си някога, през всички тези години... зло? Нямам предвид лошотия, предизвикана от конкретна ситуация, не малодушие, недостатъци на характера или егоизъм. Имам предвид истинско, действително зло. Срещал ли си го някога?

— Съществува ли?

— Да.

Продължиха да пият мълчаливо. Димът се стелеше като приятна, ароматна завивка под тавана.

— Има ли кой да подаде молба? — попита Бьорн.

— За какво са младите, лесно манипулируеми юристи...

Усмихнаха се, без да се погледнат.

— Погрижи се да е в съда в сряда. Нито преди, нито след това. Така има някакъв шанс да попадне при мен. Но не обещавам нищо — предупреди Бьорн Буск.

— Благодаря — отвърна Ингвар и понечи да стане.

— Седни — помоли Бьорн. — Остани малко, а? В чашите още има алкохол, а кутията с пури е пълна.

Потупа по нея с пръсти. Ингвар се облегна назад и сложи краката си на табуретката между тях.

— Щом настояваш — склони той и затвори очи. — Ако се осмеляваш да ти правя компания.

— Навън вали като из ведро — отбеляза Бьорн Буск. — Тази къща няма да изгори през нощта.

---

[1] Американска клетва за вярност към страната и знамето. — Бел.прев. ↑

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Изпитваше определено задоволство от това, че се страхуваха.

Виждаше страха им, макар вече да не проверяваше така често както преди време. Всяка вечер към седем часа качваха бебето в колата и караха два километра до къщата на родителите на Ингер Йохане. Странното момиче, което винаги мъкнеше една пожарникарска кола със себе си, въпреки че беше твърде голяма за такива неща, живееше при баща си. Често идваше на гости в двуфамилната къща, но доколкото Венке Бенке успяваше да прецени, никога не оставаше там за през нощта.

Това нямаше кой знае какво значение.

Нещата отдавна се бяха променили.

Всичко се бе променило.

Сутринта в неделя, двадесет и първи март, тя обикаляше из апартамента си и разчистваше. Напоследък имаше доста ангажименти. Не само работеше здраво върху ръкописа, но и даваше интервюта, появяваше се по телевизията. Това отнемаше време. Едвам сварваше да се прибере, за да се преоблече. Дрехите ѝ стояха нахвърляни по столовете във всекидневната и по пода в спалнята.

Стари приятели се появиха отново. Без да са станали по-интересни с времето, сега, поне се държаха по друг начин. Това всъщност нямаше особено значение. Тя свиваше рамене пред всички, които отново чукаха на вратата ѝ, привлечени от оказваното ѝ внимание.

Важното беше, че най-после я взимат насериозно. Тя се издигна до нивото на експерт. Не по небивалици, а по действителността. Вече не представляваше образец за комерсиализъм и повърхностност, запазена марка на една западаща култура. Превърна се в опозиция и скептик; авторитетен, проницателен и елегантно изразяващ се опонент.

В нея трудно откриваха старата Венке Бенке. Дори самата тя се затрудняваше.

Спря се в банята. Огледа се в огледалото. Изглеждаше по-стара. Сигурно, защото отслабна. Бръчките вече не приличаха само на усмихнати стрелки от ъглите на очите. Простираха се и върху скулите, като че ли кожата по лицето ѝ е прекалено дебела.

Няма значение. Възрастта добавяше тежест към анализите ѝ, придаваше значение на многобройните коментари, които я молеха да прави, а тя с удоволствие се отзоваваше. Вече не искаха мнението ѝ само за серийните убийства. Изчезнал човек в западна Норвегия, грозно изнасилване в Трондхайм, сензационен банков обир в Ставангер. Всички изявяваха желание да чуят експерта Венке Бенке.

Всичко започна с убийството на Фиона Хеле.

Венке Бенке отвори чекмеджето с новите гримове. Нямаше навик да употребява такива неща. Неуверено се опита да прокара четчицата на спиралата по късите си мигли.

Не успя.

При мисълта за Фиона Хеле ръцете ѝ винаги се разтреперваха. Наложил си да диша по-спокойно, завъртя крана. От студената вода върху ръцете главата ѝ се проясни.

Всъщност не се зарадва на убийството, когато прочете за него преди цял един живот, както ѝ се струваше сега. Тогава изпита по-скоро дълго стаяван гняв, насочен към жертвата. Спомняше си вечерта толкова ясно. Една сряда през януари. Във въздуха се носеше миризма на асфалт, бяха поправяли пътя пред къщата. Не я свърташе на едно място, но нямаше сили за друго, освен да се мести от стол на стол пред големия панорамен прозорец с изглед към залива и Кап Фера.

Ужасната интернет връзка почти я отказа да провери новините от Норвегия. Най-после успя да се свърже и остана пред компютъра цяла нощ.

Нещо се беше случило.

Не нервност, не желание за предизвикателство я обзе тогава, а всепоглъщащ гняв.

Фиона Хеле продаваше чуждите съдби, за да си осигури успех. Предаването ѝ се присмиваше на *нея*, на Венке Бенке, защото се занимаваше с биология и нескончаеми лъжи. Върху *нея* плюеше Фиона Хеле, когато в рамките на едночасово, лековато телевизионно шоу забавляваше зрителите си с мечтите на раними хора, *мечтите на*

Венке Бенке, каквито бяха някога, без тя изобщо да се осмелява да го признае.

Трябва да се науча да го правя, помисли си и натопи четчицата на спиралата в гъстата черна течност в блестящия сребърен цилиндър. Още не съм толкова стара. Имам още много работа, в процес на промяна съм. Вече не съм наблюдател, мен ме наблюдават. Трябва да се науча да изглеждам добре.

Преди десет години бе открила истинската си история в пожълтял документ. Тогава вече беше парализирана. Крачка я делеше от това да стане невидима. Никъде не се чувстваше у дома си. Никой не искаше и да знае за нея; пишеше книги, които всички четяха, но никой не си признаваше. Баща ѝ, един паразит, искаше пари, пари, пари. Неистинската ѝ майка почти не говореше с нея и не разбираше нищо от това, което наричаше *грозните драсканици на Венке*.

Истинската ѝ майка, жената, родила я с много болка и после умряла, щеше да се гордее с нея. Щеше да я обича въпреки тежкото ѝ тяло и некрасивото ѝ лице, въпреки че с годините ставаше все по-затворена.

Майка ѝ щеше да постави романите ѝ в библиотеката във всекидневната и навярно щеше да събира статии от вестници и списания за нея.

Не намери сили да разбере повече за нея. Венке Бенке не знаеше нищо за жената, умряла двадесет минути след раждането на дъщеря си. Вместо това започна да наблюдава другите. Стана още по-добра писателка.

И ставаше все по-невидима.

Светът не я засягаше, точно както тя явно не засягаше него.

Но това беше тогава. Не сега.

Нямаше смисъл да се гримира. Ръцете ѝ изглеждаха прекалено големи, несвикнали с миниатюрната четчица от кутийката с очни сенки. А и червилото ѝ се стори твърде ярко, прекалено червено.

Спомни си, че онази вечер във Вилфранс остро миришеше на асфалт. Дъх на мокра, жилава смола, примесен със солено море и нощен дъжд. На зазоряване си легна, но така и не заспа. Преследваше я някаква неуловима мисъл. Едва след осем дена разбра какво е. Всичките тези години, всичките тези години безсмислена работа, донесла ѝ единствено пари и комфорт. А ето че то лежеше пред нея

като блестяща нова възможност. Подготовката беше направена. Просто ѝ оставаше да започне. Отрязаният език на Фиона Хеле бе грижливо увит с хартия. Прочитайки новината, Венке Бенке се усмихна студено, смя се яростно и си спомни за друг случай, от друг свят, преди шест години. Спомни си как мъж с ослепителни очи и безкрайна енергия разказваше интригуващи истории. Спомни си как на всяка следваща лекция сядаше все по-напред в аудиторията, задаваше въпроси и правеше умни разсъждения. Той само се усмихваше за малко и се навеждаше към слаба брюнетка, докато цитираше Лонгфелоу и затваряше очи. Венке Бенке му подари книга с почитателно посвещение. Мъжът я забрави на катедрата. Вечер го следеше. Ходеше в пълно, където той вдигаше шум и разказваше истории, заобиколен от жени, които се редуваха да го изпрацат до вкъщи.

Още тогава вече беше прекалено възрастна, невидима, а той хвалеше Ингер Йохане Вик.

Запомни всичко това и най-накрая разбра какво трябва да направи. Вече не искаше да чака това, което никога няма да се случи. Искаше тя да предизвика нещата да се случват.

И успя.

А сега ще се научи да се гримира, за да покаже колко е обновена. Просто не биваше да мисли прекалено много за миналото, да не се вълнува твърде силно.

Забрави за Фиона Хеле!

Венке Бенке затвори чекмеджето в банята и отиде в спалнята. По пътя събра дрехите си. Постоянно добавяше нови тоалети в гардероба си. Пазаруваше често, почти всяка седмица, вече не се страхуваше да иска съвет от продавачите.

В шкафа с архива лежаха съдбите на повече от сто човека. Погали леденостудената дръжка. Сложи пръст върху ключалката. Облегна се на солидния тежък метал.

Наблюдава, анализира и каталогизира навиците на хората, техния ритъм, желаниа и потребности. Венке Бенке ги познаваше по-добре от самите тях, тя беше специалистът, който студено регистрираше всичко. Разполагаше с достатъчно информация за над сто човека, лесна за прикриване, решише ли да отнеме живота им с химикалка и хартия. Знаеше живота им наизуст. Когато една слънчева януарска сутрин се

събуди във Вилфранс и реши да превърне измислицата в реалност, имаше голям избор.

Тогава, а и сега, знаеше, че трябва да избира наслуки. Случайните жертви са най-безопасни. Но изкушението се оказа твърде голямо. Вибекке Хайнербак я дразнеше открай време, макар да не разбираше напълно защо. Но преди всичко защото можеше да бъде взета за расистка. Всичко трябваше да се връзва. Редно е да даде възможност на Ингер Йохане Вик да разбере. Ако не след първото убийство, то поне впоследствие.

А по този начин щеше да падне и Рудолф Фюр.

Толкова е жалък.

Венке Бенке отвори стоманения шкаф. Извади една папка и се зачете. Усмихна се на това колко добре помни, колко лесно си спомня всичко, което е видяла и записала.

Противният Рудолф Фюр няма да издържи на вниманието на полицията. Ако не го пречупи това, други неща щяха да го довършат. Неговата папка съперничеше по обем с тази на Ингер Йохане Вик. За момент дори обмисляше да го направи своя първа жертва. После се отказа. Би било твърде просто. Рудолф Фюр може сам да си сложи въжето.

Оказа се права. Той не издържа на бурята.

Венке Бенке затвори папката. Намери друга, много по-тънка. Погледна името върху нея, но не я отвори. Малко по-късно я върна на мястото ѝ и затвори шкафа.

Вегар Крог заслужаваше да умре. Не искаше да мисли за него. Вече го няма.

Влезе в разтребената всекидневна. Един букет цветя от преди няколко дни ухаеше силно. Получи го от ръководството на Студентската общност след дебат на тема химична кастрация.

Отвори вратата към верандата. Студеният въздух погали лицето ѝ; имаше чувството, че изтрива бръчките, които преди малко оглеждаше на ярката светлина в огледалото.

По неизвестна причина не успя да се примири, че пожертва никаквицата в Стокхолм. Една курва повече или по малко на площад „Брункебергс торг“, естествено, няма значение. Въпреки това изпита нещо като близост към нея. Навярно заради приликата им във външния вид. Не ѝ отне много време да я намери, курвите са всякакви. Тази

беше едра, въпреки строгата диета, на която очевидно се подлагаше, с накъдрена и суха коса. Дори очилата ѝ, толкова специални, че сигурно бяха крадени, приличаха на нейните.

Така или иначе жената се остави да я измамат.

Не избяга с кредитната ѝ карта. Нищо не ѝ пречеше да изхарчи колкото си иска, преди да блокира картата, а онази да избяга. Но повярва на обещанието, че ще получи много пари, ако направи каквото я помоли: да се навечеря хубаво, да вземе такси, да пазарува от някоя и друга улична будка и да се върне в хотела малко преди полунощ. Да я видят, без да казва дума.

Срещнаха се на сутринта. Курвата изглеждаше почти щастлива: чиста, похапнала добре, спала цяла нощ — без клиенти — в топло легло.

Пари, естествено, не получи.

Съвсем нормално, заплаши да отиде в полицията. Не беше толкова глупава да не е наясно, че направеното ѝ предложение изглежда подозрително. Не направи, разбира се, нищо. После опита хероина, предложен ѝ от Венке Бенке като доброжелателна компенсация за прилежно свършената работа.

Както се очакваше, умря от дрогата.

А сега беше мъртва, кремирана и прахът ѝ вероятно лежеше в безименен гроб.

Застанала на терасата си, Венке Бенке сбърчи чело при мисълта за мъртвата курва. Вдигна лице към небето и реши никога повече да не мисли за никаквицата.

Започна да ръми. Над Осло се носеше мирис на пролет, газове и гниещи боклуци.

Смъртта на Ховар Стефансен чисто и просто се налагаше. Ингер Йохане Вик я разочарова — не схвана схемата. Налагаше се да я направи още по-ясна. В резултат Венке Бенке най-после се озова под светлината на прожекторите.

И остана там.

Хората я разпознаваха на улицата. Усмиваха ѝ се, някои я молеха за автограф. В съботното издание на вестник „VG“ бяха отделени цели три страници на портрета на експерта по криминалистика, международно известната писателка на криминални романи Венке Бенке: снимки пред компютъра в разхвърляния ѝ

кабинет, с вдигната чаша в ръка пред голяма, красиво подредена маса, на терасата, където сканирана се усмихваше на фотографа, а зад нея се виждаше градът. Един стилист ѝ помогна с грима.

Не им позволи да видят спалнята ѝ.

Отново влезе във всекидневната. Цветята разпръскваха задушавашо ухание. Занесе вазата в кухнята, изхвърли водата, а букета пъкна в един плик.

Скоро книгата щеше да бъде готова.

Най-отдолу в шкафа, където никой не би я намерил, преди да умре, се намираше най-важната папка. Върху нея с големи, равни букви пишеше:

АЛИБИТА.

Седемнадесет години бе проучвала и обмисляла. Доброто алиби е предпоставката за успешното престъпление, истинската основа на един хубав криминален роман. Създаваше и измисляше, преценяваше и отхвърляше. Папката набъбваше бавно. Преди да замине за Франция, прегледа съдържанието. Тридесет и четири документа. Тридесет и четири възможни алибита — някои, вече използвани, други очакваха нови ръкописи, по-подходящи истории. Нито едно от тях не беше свършено, защото свършено алиби не съществува.

Но измислените от нея бяха много, много добри.

Три от тях никога нямаше да може да употреби в някоя от книгите си.

Намери им по-добро приложение.

Понеже не бяха перфектни, я държаха нащрек и жива. Всяка сутрин усещаше страха. Усещаше го, когато се звънеше на вратата или телефонът писукаше, когато непознат спираше на отсрещния тротоар, замисляше се за момент и тръгваше към нея. Тогава си спомняше колко ценен е станал животът за нея.

Спря на път към стълбищната площадка. Отиваше да изхвърли мъртвите цветя, но се поколеба. Книгата, която взе от спалнята на Вибекке Хайнербак, се намираше в шкафа за обувки в антрето. Разлисти я миналата нощ. Докосна хартията, усети вълнение от това, че пипа същите страници, които младата политическа деятелка бе чела в леглото, в автобуса, навярно дори по време на скучни пленарни заседания и безсмислено чакане в Стуртинга.

Този екземпляр принадлежеше на Рудолф Фюр.

Искаше да я изхвърли. Пусна я в шахтата за боклук заедно с цветята. Застоя се за момент: слушаше как тежката книга се удря в металните стени на шахтата. Звукът долиташе все по-слабо и по-слабо и накрая завърши с глухо, почти недоловимо шляпване.

Имаше риск някой да я намери и да се зачуди защо книга с екслибрис знака на Рудолф Фюр се намира в шахтата за боклук на блока, където живее и пише Венке Бенке. Не беше откъснала страницата с името на притежателя. Нищо не ѝ пречеше да я изгори, да я изхвърли другаде.

Но тогава нямаше да има никакво напрежение.

Венке Бенке живееше на ръба. Рееше се във въздуха. Беше се хвърлила от най-високата скала.

* * *

— Три седмици — въздъхна Сигмюн Барли. — Трите ни седмици изтекоха.

— Да — кимна Ингвар Стубьо. — А не разполагаме с нищо. Абсолютно нищо.

На бюрото пред него лежах две купчини разпечатани документи. Едната съдържаше извлечение за движението по трите банкови сметки на Венке Бенке за периода от първи януари до втори март, когато Ховар Стефансен беше убит. Другата съдържаше данни от „Теленор“.

— При убийството на Вибекке Хайнербак — започна Ингвар — Венке Бенке се е намирала в Стокхолм, както повтори в няколко от проклетите интервюта. Колко се била шокирала, като прочела за убийството, колко... Хитра е като лисица.

Три седмици Сигмюн и Ингвар работиха сами. Получиха постановление за съдебно извлечение въз основа на съставена с много въображение и отчасти лъжлива молба. После следиха Венке Бенке по петите ден и нощ; прибираха се вкъщи едва ли не само да се преоблекат и да дремнат по няколко часа, преди отново да се захванат с трудната работа да реконструират живота на една жена, позовавайки се единствено на изхарчените от нея пари, телефонните ѝ обаждания и посетените интернет сайтове.

Венке Бенке разполагаше с достатъчно пари, но харчеше изненадващо малко. Наистина беше подновила гардероба си, преди да се прибере вкъщи, но дори около Коледа се оказа, че е харчила шокиращо премерено. Не се обаждаше почти на никого, а и на нея рядко ѝ звъняха други, освен издателите ѝ из Европа. Нямаше регистрирани разговори с баща си от Коледа.

В Стокхолм се беше срещнала с издателя си, така обясняваше във вестниците — кратко посещение, за да планират есенното турне за новата ѝ книга. Сигмюн се обади, представяйки се за журналист, и бързо получи потвърждение за посещението. Изглеждаше тревожно безразличен към нарастващото количество лъжи, до които се принуждаваха да прибегват. Ингвар обаче се измъчваше сериозно. Не само си играеха със системата, а и престъпваха всичко, което беше учил и представлявал толкова дълго в полицията.

Венке Бенке се превърна в мания.

Цели осем дена се опитваха да отгатнат как би могла да стигне от Стокхолм до Осло на шести февруари. Ден и нощ жонглираха с часове, разглеждаха карти и четяха списъците с пътниците, издействани от Сигмюн с учтивост, заплахи и лъжи от самолетните компании. През нощта обикаляха по коридорите и лепяха по стените жълти бележки с написани на тях часове и ги съпоставяха. Опитваха се да намерят дупки и недостатъци, поне малка пролука в масивната стена от невъзможни часове според сметката на Венке Бенке в банката.

— Не става — заключваше Сигмюн към четири часа всяка сутрин. — Чисто и просто не става.

Беше се настанила в хотела в три часа следобед. Пазарувала в един павилион в пет и седемнадесет. Взела такси малко преди седем вечерта. Двадесет и пет минути преди полунощ, горе-долу когато според доклада от аутопсията Вибекке Хайнербак е била убита в дома си в „Льоренскуг“, Венке Бенке беше платила солена сметка за вечеря в ресторант близо до националния театър „Драматен“ в центъра на Стокхолм.

Една сутрин, след шестнадесет часа непрекъсната и безрезултатна работа, Сигмюн ядосано се качи на самолет за Швеция. Върна се с подвита опашка още същия следобед. Портиерът на нощна смяна нямаше никакви колебания, че е видял Венке Бенке да се прибира в хотела около полунощ през въпросната вечер. Кимна

утвърдително на показаната от Сигмюн нейна снимка. Не, не били разговаряли, но си спомняше, че жената от 237 стая си взела кубчета лед от машината във фоайето, понеже същата нощ нещо не било наред и се наложило да бърше вода от пода след нея. Освен това следобед оставила малко дрехи за пране. Когато ги върнал рано сутринта на следващия ден, чул висока музика от стаята.

Изнесла се от хотела около десет часа сутринта.

Единственото странно нещо, свързано с посещениято на Венке Бенке в Стокхолм беше, че там е похарчила повече пари от обикновено.

Иначе нищо не можеше да се оспори. Ингвар и Сигмюн заложиха всичко, а не получиха нищо в замяна. Срокът изтече.

— Какво ще правим? — попита Сигмюн тихо.

— Да, какво ще правим...

Ингвар прелисти принтираните страници. На пръв поглед изглеждаше, че по време на убийството на Вегар Крог Венке Бенке се е намирала във Франция. Два дена по-рано изтеглила голяма сума, после четири дена нямаше никакви трансакции по сметката. Следващото извлечение беше от магазин за риба в Стария град в Ница.

Развълнувани от този прозорец от време, Сигмюн и Ингвар го разглеждаха четири дена. Имаше теоретична възможност парите да са ѝ стигнали за пътуване до и от Норвегия. Ако се пренебрегнеше фактът, че името ѝ не фигурираше в нито един списък на пътници и в нито една агенция за продажба на самолетни билети в Ница.

По-трудно се сдобиха със списъците от Стокхолм. Не изключваха да е откраднала кола. След три седмици денонощна работа в офиса двамата следователи знаеха същото, в което бяха убедени още преди да започнат — Венке Бенке се е подвизавала в Осло по време на убийствата.

Но все още нямаша представа как е успяла да го направи.

Можеха да продължат да търсят още по-надълбоко.

Трябваше да го направят. И двамата много искаха да продължат.

Но за това се нуждаеха от разрешение.

Определеният им срок изтече; колегите им започнаха да ги вземат на подбив. Широко се усмихваха, когато двамата, бледи и изтощени, отиваха да обядват. Сядаха встрани от останалите и се хранеха мълчаливо.

По време на убийството на Ховар Стефансен на долния етаж Венке Бенке беше писала на компютъра си. Яви се като свидетел и обясни всичко подробно. Нито видяла, нито чула нещо необичайно, била твърде задълбочена в работата си. Няколко часа се ровила в интернет, за да научи повече за южноамериканските паяци. Чак когато станало време да качи куфарите на тавана след дългия си престой в чужбина, забелязала отворената врата, надникнала вътре и открила трупа. Обадила се на полицията. Данните от „Теленор“ подкрепяха версията ѝ. Това трудно можеше да се нарече алиби, но пък не им даваше и нищо, за което да се хванат.

А Венке Бенке цъфтеше. Беше навсякъде, очакванията, насочени към новия ѝ роман през есента, непрекъснато нарастваха.

Ингвар внезапно се изправи. Събра документите на куп.

— Загубихме — обяви той и хвърли купчината в една кутия с книжа, предназначени да бъдат унищожени.

Поглади главата си и добави:

— Венке Бенке спечели. Резултатът от седмиците непосилна работа доказва, че... — засмя се, тихо и неохотно, не му се искаше да довърши изречението.

— ... че жената е невинна — довърши Сигмюн бавно. — Три седмици работихме ден и нощ и не успяхме да докажем нищо друго, освен... нейната невинност. Доказахме невинността на Венке Бенке!

— Точно това направихме — съгласи се Ингвар и се прозя продължително. — Така е планирала всичко. Знаела е, че ще стане така. А ти...

Заобиколи бюрото. За момент замръзна и се загледа в отслабналия Сигмюн. Лицето му още беше кръгло, брадичката — месеста, но дрехите му стояха по-свободно. Бръчките над носа му личаха по-ясно и изглеждаха по-дълбоки от преди; гледаше с кръвясали очи. Ингвар му подаде ръка, за да му помогне да стане от стола, и го лъхна кисела миризма на пот.

— Ти си най-добрият ми приятел — каза той и го прегърна. — Наистина си моят Санчо Панса.

ЕПИЛОГ

Четвъртък, 4 юни, 2004 година

Лятото приближаваше.

Април и май дойдоха и си отидоха с необикновено топло и слънчево време. Дърветата и цветята цъфнаха рано, превърнаха пролетта в ад за алергичните. В Дания и Испания отпразнуваха сватбите на престолонаследниците. В Португалия се готвеха за Европейското първенство по футбол, а атиняни упорито се бореха да се подготвят навреме за Олимпийските игри през август. Светът остана шокиран от малтретирането на пленниците в Абу Гариб, но не толкова, че снимките да се появяват по първите страници на вестниците достатъчно често. Дори историческото разширяване на Европа на изток не се радваше на особен интерес в малката богата страна на ръба на континента. Повече успех имаше продължителната транспортна стачка, довела до празни рафтове в магазините и сбивания за рула тоалетна хартия и памперси. Футболният отбор „Росенборг“ печелеше победа след победа във Висшата лига, а преразглеждането на държавния бюджет мина без излишен драматизъм. От време на време, ако човек търсеше внимателно, все още можеше да намери някоя и друга статия за неразкритите убийства на Вибекке Хайнербак, Вегар Крог и Ховар Стефансен. Но не често. От четиринадесет дена нямаше нищо написано за тях.

На пейка до река Акешелва една жена четеше вестници. Ингер Йохане Вик също се възползва от пролетта, за да се опита да забрави. Имаше опит в това. С течение на седмиците и месеците криенето на децата стана нетърпимо. За известно време полицаи охраняваха къщата им. Постепенно и това започна да изглежда ненужно, поне на факторите, отговарящи за ограничения бюджет на полицията. По тяхната улица вече не минаваха полицейски коли през нощта.

Никой не направи опит да запали бялата правоъгълна двуфамилна къща, където живееше семейство Вик-Стубьо с децата си, кучето и дружелюбните съседи.

Постепенно Ингер Йохане започна отново да спи. Установи дневен режим. Разхождаше се.

До нея имаше бебешка количка. Детето, завито с леко памучно одеялце, спеше. От време на време майката поглеждаше към небето, изглежда времето скоро щеше да се развали.

Обичаше да седи така. Идваше тук всеки ден. Купуваше вестници от бензиностанцията на магистрала „Маридалсвайен“. Бебето заспиваше, преди да стигне до пейката под върбата, точно при завоя на реката между кварталите „Сандакер“ и „Бьолсен“. Майката получаваше един час за себе си.

По пътеката се зададе друга жена, на вид около четиридесет и пет годишна. Лекият вятър рошеше косата ѝ; носеше слънчеви очила.

Ингер Йохане е толкова ужасно предсказуема, помисли си тя. Нищо ли не е научила? Всеки ден стои тук, освен ако не вали. Изглежда вече не се страхува. Децата се прибраха вкъщи. Изнервям се, че я надцених.

— Здравейте — поздрави жената и спря. — Не сте ли Ингер Йохане Вик?

Майката с малкото дете я погледна. Венке Бенке се усмихна, когато жената протегна ръка към количката; пръстите потрепериха над плетеното одеялце.

— Срещата съм мъжа ви няколко пъти — продължи писателката. — Може ли да седна?

Ингер Йохане не отговори. Не помръдна.

— Казвам се Венке Бенке. Имаме общи познати всъщност. Освен мъжа ви, разбира се.

Седна. Рамото ѝ докосна Ингер Йохане, преди да се намести удобно със самоуверено кръстосани крака. Поклати стъпалото на горния крак.

— Ужасна история — подхвана тя и поклати глава. — Тези убийства на знаменитости. Свидетелствах по последния случай. Вероятно помните. Иначе, за съжаление, изглежда, горките жертви ще бъдат забравени.

Кимна към купчината вестници между тях.

— Така е. Докато няма конкретни заподозрени, вестниците нямат за какво да пишат. В тези случаи...

Отново кимна към вестниците. Ингер Йохане Вик седеше сковано и неподвижно на ръба на противоположния край на пейката.

— ... явно са стигнали до задънена улица. Полицията имам предвид. Странно. Сигурно няма никакви следи. Няма с какво да работят, чисто и просто.

Ингер Йохане Вик най-накрая се съвзе. Опита се да се изправи, вкопчвайки се в количката и чантата с бебешки принадлежности.

— Почакайте малко — помоли я Венке Бенке дружелюбно и я хвана за ръката. — Не може ли да останете? Само за няколко минути. Имаме толкова много общи неща. Искам да ви разкажа толкова много.

Любопитството ли я кара да остане, зачуди се тя. Или краката не я държат?

Ингер Йохане седеше неподвижно с ръка върху дъщеря си и чантата в скута.

Венке Бенке се намести по-удобно и се обърна към по-младата жена.

— Имали ли сте някога други заподозрени, освен мен? — попита тя все още дружелюбно.

Не отговаря. Не знае какво да каже. Вече не е любопитна. Уплашена е. Защо не вика? Какво ли би извикала?

— Получих писмо, нали разбирате.

Извади сгънат лист хартия от задния си джоб. Разгъна го и го сложи върху коляното си.

— Съобщение за съдебно извлечение — обясни тя. — От съда. Точно както постановява законът, с информация какво да направя, ако искам да подам жалба срещу мъжа ви, задето си е пъхал носа в моите работи.

Вдигна писмото за малко. После поклати глава и го прибра обратно в джоба.

— Но аз нямам намерения да направя нищо. Всъщност е хубаво, че още отсега сте ме оправдали от евентуални по-късни обвинения. Работата е свършена, така да се каже.

Изсмя се мрачно, опита се да закрепил косата си зад ухото.

— Пътуването до Стокхолм сигурно ви е измъчило — подметна тя, преди още веднъж да извади писмото от джоба си.

Държеше го в ръка, после го смачка. Стана и сложи крак пред количката.

— Хубаво дете — наведе се тя над Рагнхилд. — Ще има трапчинка на брадичката.

— Махайте се. *Махайте се!*

Венке Бенке направи крачка назад.

— Та аз няма да я нараня — усмихна се тя. — Никого няма да нараня!

— Трябва да вървя — заяви Ингер Йохане и се опита да освободи спирачките на количката. — Не желая да разговарям с вас.

— Естествено. Не възнамерявам да се натрапвам. Нямах никакво намерение да ви разстройвам. Просто исках да поговоря с вас. За общите ни интереси, общите ни...

Спирачките отказваха да помръднат. Ингер Йохане започна да тегли количката по пътеката. Колелцата скърцаха по асфалта. Рагнхилд се събуди и раздражено се разпищя. Венке Бенке се усмихна и свали слънчевите очила. Очите ѝ, леко гримирани, изглеждаха по-големи и потъмнели.

Тя никога няма да си отиде, мислеше си Ингер Йохане. Никога няма да изчезне. Не и преди да умре. Не и преди да успее да...

— Между другото, написах книгата си — информира я Венке Бенке, вървейки бавно след количката. — Стана хубава. Смятам да ви изпратя един екземпляр, когато я отпечатат.

Ингер Йохане рязко спря и изпищя.

— Моля ви — Венке Бенке вдигна неодобрително ръце. — Няма нужда да ми давате адреса си. Добре знам къде живеете.

Кимна леко, обърна се и продължи надолу по пътеката.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.